ཨཨ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་

གསུང་འབུམ།

ཐེགས་བམ་བཅུ་གཅིག་པ།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དབེ་མཛོད་ཁང་།
Paldan Drepung Gomang Library
2015

༄༅། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་
བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

གླེགས་བམ་བཅུ་གཅིག་པ།
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང།

Drepung Gomang Library
2015

Copyright © 2015 by Drepung Gomang Library

First Print. 1,000 Copies

Typesetting: Computer Section-Drepung Gomang Library

All rights reserved.

No part of this book may be reproduced in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

~~~*~~~

These books *(Kunkhyen Sungbum)* are dedicated to the memory of the Venerable Geshe Kalsang Monlam, Benjamin Cohen and Gerald Esner.

Ama-Sandra Esner, Geshe Ngawang Samten and His Eminence Drepung Tripa Khensur Rinpoche Geshe Lobsang Tenpa.

Published by:-Drepung Gomang Library Computer Section,

L.C # 2 P.O.Tibetan Colony, Mundgod-581411

Dist: North Kanara, Karnataka, INDIA

Tel: 0091-8301-245687

Email: gomanglibrary@yahoo.com
~~~

དཀར་ཆགགནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པ།
ལས་མདོར་བསྟན།��1 སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ།���3 རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ།���9 དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇོག་ཚུལ།���15 རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་སྡོམ་པ་མདོར་བསྟན།��23 སྡོམ་པའི་རྣམ་གྲངས།���27 ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།���33 འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།��81 རྒྱུའི་སྒོས་དང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོས་དབྱེ་བ།��95 ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།��101 འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ།���141 ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན།��147 སྒྲིབ་པ་གསུམ།��153 བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ།��171 རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ།��183

གནས་ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ།མཚམས་སྦྱར་བ།���185 ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།���191 རབ་དབྱེ།���203 དུས་ཀྱི་རྣམ་བཞག��213 སྤངས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར།���219 སེམས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ།���223 ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ།��225 མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས།���229 བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས།��235 གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།��247 སྒྲིབ་པ་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།���251 ཕྲ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ།���255 ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།���261

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།ལམ་གྱི་ངོ་བོ།��271 ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི།��273 བདེན་གཉིས་བཤད་པ།��277 ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།��279 ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག��281

ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།��285 མི་སྡུག་པ་སྒོམ་ཚུལ། ���289 དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སྒོམ་ཚུལ།��291 ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།��295 རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང།��323 སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ།���325 རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས།���327 ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས།��329 དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།���335 གང་ཟག་གི་རིགས་བསྡུ་བ།���349 རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཁྱད་པར།���351 ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།��353

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།
བཟོད་ཤེས་དང་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར།���363 ཤེས་བཅུའི་རྣམ་བཞག��367 དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།��373 ཤེས་བཅུའི་ལྡན་ཐོབ།��387 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན།��395 ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་པ།��405 སློབ་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན།���407

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།���413

གནས་བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པ།
བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག���429 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག��437 སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།��445 ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།��461 ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།���465 དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།���469

གནས་དགུ་པ་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་བཤད་པ་སོགས།
བསྟན་པའི་གནས་ཚད། ���483 ནོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ།���487 ཐར་འདོད་ཀྱིས་བག་ཡོད་བསྟེན་རིགས་པ།��489 མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ།��491 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག��494

I

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་
སྨྲ་བྱེད་དང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་བསྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ་ནི་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བ་ཁོ་ན་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་ལགས་པས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཀླས་པ་ཡིག་འཇོག་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐུ་དྲིན་ནི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་ན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པར་མི་བཟོད་ཅིང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་མཐར་ཡང་བཀའ་དྲིན་གཟོ་བར་མི་ནུས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་འཕགས་བོད་ལོ་པཎ་དག་གིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ལེགས་སྦྱར་ལྷ་ཡི་སྐད་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། རྨོངས་པའི་སྨག་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུའང་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པས། གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པའི་རྩ་བ་རབ་ཏུ་བརྟན་ཅིང་། ཤེས་བརྩོན་དད་པའི་ཁོ་ལག་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གཏན་བདེའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་ཟ་

II

བའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཁའ་ཡི་རྒྱུ་སྐར་དང་། ས་ཡི་རྩི་ཤིང་ལྟ་བུར་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་བླ་ན་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སྤེལ་བ་ལགས་ལ།
དེ་དག་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་བ་ཕྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོར་མཚན་དཔེ་མེ་ཏོག་གངས་ཅན་སཱ་ལའི་སྨན་ལྗོངས་སུ་བཞད་ཅིང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། སྒྲ་ཚད་སྡེབ་སྦྱོར་སྙན་དངགས་མངོན་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པར་འགྲན་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་དག་གི་ཟླ་བོར་གྱུར་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་ཕྱུག ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དུ་མས་ནི་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཟབ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཞན་ཕན་དབང་པོའི་སྡེ་ཞེས་གྲགས་སྙན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཇིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞིང་འདིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ལྟ་སྤྱོད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་དཔྱད་འཇོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་ཞིང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཚད་མར་སོན་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྲོལ། སློབ་དཔོན་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སོགས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་འབུམ་གྱིས་ཕྱུག་པ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འགལ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་ཚང་ལ་མ་ནོར་བའི་ལུགས་བཟང་། རྗེ་བཙུན་

III

འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཙམ་ལའང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བའི་མྱུར་ལམ། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བར་མཛད་པ་འདི་ག་ལགས་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན། །ཇི་བཞིན་འདོམས་པ་ཆེས་དཀོན་ཡང་། །འཁྲུལ་བྲལ་ཁྱོད་གསུང་གླེགས་བམ་རྣམས། །གདུང་སེལ་དབུགས་དབྱུང་མཆོག་སྦྱིན་འགྱེད།།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་གནང་བའི་རྩོམ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་བཟང་པོ་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་དགུའི་རྨོངས་པ་སེལ་བའི་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ལ། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་མཐའ་དག་བདེ་བླག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་དག་ལ་བསྙོན་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། པོ་ཏི་ལྔའི་མཐའ་དཔྱོད་ལྟ་བུར་མཚོན་ནའང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེའི་ཕྱི་རྩོམ་ཡིན་གཤིས། སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མཐའ་དག་གི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། ཚིག་གི་འཁྲི་བ་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་བདར་ཤ་ཆོད་ཅིང་། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཐུབ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་གནད་ལ་འདྲིལ་བའི་དཔྱད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་ཡུད་ཙམ་གཡོས་པས་ཀྱང་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །
སྔོན་ཆུ་ཡོས་དུས་འཁྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་འཐོར་གྱར་དུ་སོང་སྟེ་བརླགས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་བཀའ་རྩོམ་རྣམས་ལས་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོར་བརླགས་སུ་སོང་བའང་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབུ་མའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་དུས་ཚིགས་ལོ་ཆེན་བློ་བཟང་འོད་ཟེར་བས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ། ཙན་དྲ་བའི་ཊཱི་ཀ་རྩོམ་འཕྲོ། བསྟན་རྩིས་ཚིགས་བཅད། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་བུམ་ཆོག གཏོར་མའི་བཤད་པ། འཁྲུལ་འཁོར་དང་ལྕགས་མཁར་སྐོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཡིག་ཆུང་མང་པོ། ཁྲོ་བཅུའི་ཆོ་ག་མི་འདྲ་བ། ནག་པོ་མདའ་འགེངས་ཀྱི་སྐོར་ལེ་ཚན་མང་པོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་སོགས་དང། གཞན་མཚན་མ་ཐོས་པའང་དུ་མ་ཡོད་པར་སྣང་ཞིང་། དེང་དུས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་གླེགས་བམ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་འདི་ཉིད་ཆ་ཚང་ཤོས་སུ་སྣང་ལ། ད་ལམ་གསུང་འབུམ་དེབ་ཕྲེང་

IV

བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་པར་དུ་བཞེངས་ཆེད། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་འདེབས་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་པ། འབྲས་སྤུངས་ཁྲི་པ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་༸རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། ཨ་རིར་བཞུགས་པ་རང་གྲྭ་ཆུ་བཟང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་པ་གཉིས་ནས་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་ཨ་རི་པ་ལྷག་བསམ་དང་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཨ་མ་(Ama- Sandra Esner) སེན་ཊི་རཱ་ལགས་ལ་གཞེན་བསྐུལ་དང་། ལམ་སྟོན་མཚམས་སྦྱོར་གནང་བས་རྐྱེན་བྱས། ཨ་མ་རང་ཡང་གསུང་རབ་པར་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོས་དང་ལེན་གྱིས། ཁོ་མོར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་སྨོན་ལམ་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན། ཚེ་ལས་འདས་པ་བུ་བྷེན་ཇཱ་མིན་ཁཱོ་ཧེན་
(Benjamin Cohen)དང་། བཟའ་ཟླ་ཇཱི་རཱལ་ཊི་ཨི་སུའུ་ནར་(Gerald Esner) གཉིས་ཀྱི་དགེ་རྩར་
དམིགས་ཏེ། ད་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་པོ་ཚར་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་པར་དུ་བཞེངས་རྒྱུའི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གི་སྦྱིན་བདག་མཛད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པའི་དྲིན་ལས། གསུང་འབུམ་དཔེ་རིང་མར་པོ་ཏི་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་ལས་ད་རེས་གསུང་འབུམ་༼ཐ༽པར་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་པར་རྩ་སྔར་གློག་ཀླད་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་བསྐྱར་མ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་དང་། སྔར་མེད་གསར་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་ལན་གྲངས་བདུན་ཙམ་རེ་འགྲོ་ཁུལ་བགྱིས་ཀྱང་། མ་དཔེ་དང་བསྡུར་དཔེའི་ཚིག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟ་བུ་ལ། མིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དང་། ཡིན་ཀྱང་ལྟ་བུ་ལ། ཡིན་ཡང་དང་། འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ལ། འགྲེལ་བ་དང་། སྙིང་ག་ལྟ་བུ་ལ། སྙིང་ཁ་སོགས་མིང་མཐའ་དང་ཚིག་ཕྲད་ཇི་སྙེད་ཅིག་བརྗོད་བདེ་དང་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ལས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་གཞུང་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་པར་ཆེར་མི་གནོད་པས་དེ་རིགས་ལ་མཆན་རྟགས་བཀོད་མེད་ལ། མ་དཔེ་༡༩༧༤ལོར་ལྡི་ལི་གསར་བར་པར་དུ་བཏབ་པའི་ཕྱི་དེབ་གཟུགས་དང་ནང་དཔེ་རིང་ཤོག་ངོས་ཉིན་སྲིབ་ལྔ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་པར་རྙིང་གི་བསྐྱར་པར་ཡིན་འདུག་པས་ཁུངས་བཙན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་དབུས་པར་གང་བཞུགས་དང་སྦག་སའི་རྡོ་པར་མ་གང་བཞུགས། རྩོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལྔས་མཚོན་པའི་སྔར་ཡོད་དེབ་གཟུགས་པར་མ་སོགས་བསྡུར་དཔེ་རུ་བཟུང་སྟེ་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་མཆན་རྟགས་སུ་(དབུས་པར)(སྦག་ས)(པར་ཐེངས་གཉིས་པ)ཞེས་བཀོད་ཅིང་། དོགས་གནས་ཅན་རེ་ཟུང་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་གུག་རྟགས་སུ་བཞག་ཅིང་

V

གཤམ་མཆན་དུ་(ཡིན་ནམ་སྙམ)ཞེས་སོགས་བཀོད་ཡོད། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་ངེད་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་གསར་རྙིང་མང་པོ་ཞིག་ནས་འབད་འབུངས་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ངོམ་རི་བ་ཞིག་ཏུ་རློམ་མོད། འོན་ཀྱང་ངེད་དཔེ་མཛོད་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་གི་ཉམས་མྱོང་དང་། གཞུང་བརྒྱའི་ནམ་འཕང་གཅོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་འདབ་གཤོག་དམན་པས། ནོར་འཕྱུགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ལགས་ན། མཁས་པའི་སྤྱན་སྔར་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །མདོར་ན་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མ་ལུས་གེགས་མེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང། རྣམ་དཀར་གྱི་བགྱི་བ་འདི་ལ་འབྲེལ་ཐོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལྷག་བསམ་མཚུངས་མེད་ཨ་མ་སེན་ཊི་ར་དང་།དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཡིད་བསམ་ལྟར་འགྲུབ་པ། གསུང་རབ་འདི་ལ་འཆད་ཉན་གནང་བའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་བའི་ངོས་ནས། ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན། བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་དབྱར་གྱི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་འགྲན་པའི་སྨོན་འདུན་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢རབ་བྱུང་༡༧རབ་གནས་ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ཟླ་༦ཚེས་༢༡ ༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༸སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལུགས་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་ཉིན་སྤེལ་བ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་གུ །
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

VII

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

སྣང་མཐའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དཔལ་
གྱི་གསུང་ལས། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡི། །མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བ་ལ། ། བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྔགས་པ་སྲིད་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་བསང་གི་རྡོ་གེར་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རྒན་གྱ་རྟིང་རིང་ལྷས་ཁྲ་ཏིང་ཞེས་པར་ལྡོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དབལ་ཤུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔལ་འབུམ་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱམས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཚེ་༸རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཕེབས་སྐབས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཁར་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ཚེ་ཁུ་བོ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག རི་མོ་འབྲི་བ། སྒྲུབ་ཐབས། སྨན་དཔྱད། ཟ་ཡིག ས་དཔྱད། སྔགས་འབུམ། མཁྱུད་དཔྱད་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན་ནས་སྒྲུབ་ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྐུ་མཚམས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཛ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཚན་ལམ་དུ་རྭ་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་སྦྱོར་གྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་ཆིངས་བཀྲོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཁར་སྐུ་བསྙུན་པར་གྲུབ་

VIII

པའི་དབང་ཕྱུག་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྗེས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་སར་དེངས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་པར་སྔ་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་འཆར་བ་དང༌། གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྙེན་བཀུར་སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང༌། ལྡང་ལར་ཕེབས་མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང༌། ལྷ་སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་དང༌། འཇམ་དབྱངས་གྱང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཛུམ་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་པའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང༌། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་མཇལ་བར་ཕེབས་སྒོ་དང་དགྱེས་བརྩེ་ཚད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་དུང་བཏང་བ་དང༌། དན་འབག་སྣ་ནས་དགོན་པ་མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང༌། འབྲས་སྤུངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་༸རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ལྡེར་སྐུ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐུ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་པོ་བྱོན། ༸རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང༌། ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔའི་ཉིན་བློ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྟི་གནས་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་ཀླུ་འབུམ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བརྩི་བཞག་གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་རྩོད་གྲྭ་རྙེད་ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བགྲོ་གླེང་ཤར་ཤར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང༌།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་བློ་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ལྕགས་ཁྱིའི་ལོ་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་གྲྭ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་བཀོལ་བཞི་དང༌། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང༌། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་ཐུགས་སྐྱེད་ཆེ་བར་བྱུང༌། བརྩི་བཞག་སྦྱོར་ལམ་དུ་སླེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་བོངས་ཚོད་ཙམ་པ་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱན་གྱི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་ཆུ་དྭངས་རྡེའུ་ལྟར་ཐུགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང༌། ཆོས་གྲྭར་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྐུ་ཆས་བཀྲེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྲན་མ་ཆུར་སྦངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་འཛིན་གྲྭ་ཕར་ཕྱིན་

IX

ཏུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་གསེར་ཕྲེང་གི་དཀའ་གནད་དང༌། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་བཅས་བཟུང༌། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྟོད་ཆ་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང༌། ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྦྱངས་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཀློང་བརྡོལ། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྔགས་རིམ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཤིང༌། སྒྲ་དང་སྙན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། ཕར་ཕྱིན་སྟོན་མོའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཆུ་བྱི་ལ་འཛིན་གྲྭ་དབུ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟུང་ཞིང༌། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལྔ། སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཟིགས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་གནད་ལ་དཔྱད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། བསེ་ཁྲབ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཕེབས། རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་ཊཱིཀྐ་ཆུང་བའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད། ཆུ་མིག་ལུང་དུ་ཁྲི་ཁང་བརྩི་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་མྱོང་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས།
དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤུངས་རྒྱབ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཁྲི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ། སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་དྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྦྲུལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་བརྩམས་ཤིང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་དབུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཕག་ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་བརྩམས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བསྡུས་ཚན་དུ་ཡོད་དྲིས་པའི་ལན་དུ་བསྡུས་གྲྭའི་རྩ་ཚིག་

X

བརྩམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་བསྐུལ་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུའི་ངོར་མ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཅིང་བླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཀློང་བརྡོལ། ཞར་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལྔ་བཅུར་ཉེ་བ་དང༌། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང༌།
སྒོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང༌། ༸རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བཟློག་མ་ནུས་པར་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༠ ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ལྔ་ལ་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཚན་སོ་སོའི་དགེ་རྒན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲྭར་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ་འབུལ་ཚན་བཅས་ཕུལ་ཏེ་གྲྭ་ཚང་གི་བརྩི་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྩོམ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་བརྩམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་སྐུས་ཞུས་ངོར་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་བརྩམས་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་ཉི་ཐང་བ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་བསྐོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་གི་ཁང་པར་སྤོས་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབུས་གཙང་དུ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐངས། དགུང་གྲངས་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་བར་སྒོ་མང་བླ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གྲྭ་ཚང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྨད་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང༌། དཔོན་ཇུ་ནང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང༌། རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་

XI

པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱགས་བཏེགས།
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་གླང་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏེར་ལུང་དུ་གཏེར་བུམ་བཞེས། ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ནི། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ། སྡེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང༌། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྕགས་མོ་གླང་གི་ལོ་ཕྱི་ལོ༡༧༢༡ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་བསྡུས་སོ། །ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་རྩོམ་པོད་བཅོ་ལྔ་བཞུགས། འདིར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང༌། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འཚལ།

འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་ ༦ ཚེས ༢༡ ལ། མངྒ་ལཾ།

1

ལས་མདོར་བསྟན།

༄༅། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་ཆོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་
ལས་གནས་བཞི་པ་བཞུགས་སོ། །

བྱེད་པོ་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་རང་རང་གི །འབྲེལ་བ་པདྨའི་ཟེ་བ་ལྟར་གཟིགས་ནས། །སྙིང་རྗེས་འགྲོ་ལ་སྟོན་པའི་ཐུབ་དབང་གིས། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་འགྲོ་ལ་ཕྱག་སྐྱོངས་ཤིག །ཆོས་ཀུན་མཁྱེན་ཀྱང་གླེགས་བམ་དུས་ཀུན་བསྣམས། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་ཀྱང་མཁྱེན་པའི་རལ་གྲི་འཕྱར། །རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་རྒྱལ་སྲས་ཚུལ་འཛིན་པའི། །མཁྱེན་གཏེར་ཡབ་ཡུམ་བློ་གྲོས་མཆོག་སྩོལ་ཀྱེ། །གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། །ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། ཚིག་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང་རྒྱུ་མི་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་(1)རྒྱུ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

1 སྦག་ས། རྒྱུ་ཐུན་མོང་དང།

2

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ལས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཡིད་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོ་གསུམ་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་ཡིན་ན་བདེ་སྡུག་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་ན་ལས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་གང་རུང་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྨིན་འབྱིན་མི་ཐུབ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཕྲ་རགས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ངག་ལའང་འདྲ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང༌། །འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཡིན་ན་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་གསུམ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་

3

སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ།

ཀྱི་གཟུགས་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་བཞག་དང༌། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བ་དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇོག་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།། ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཚིག་དོན་སྤྱི་དོན་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །སེམས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ལ་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་ལས་དང༌། ངག་གིས་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་ལས་གཉིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་སྤྱིའི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་རྣམ་གྲངས་ཁྱད་ཆོས་བཞི། དང་པོ་ནི། སེམས་པ་གཅིག་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱེད་གཟུགས་དེ། ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱེ་སྨྲ་འདོད་དེ། དེས་ལས་གཙོ་བོར་གཟུགས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མདོ་སྡེ་བས་འདོད་དེ། མདོ་སྡེ་བ་སོགས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

4

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ། དབྱེ་ན་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ཡིད་ལས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ལ་ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད།
གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་དེ། འདིར་བཤད་པ་ལྟར་དགེ་མི་དགེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང༌། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དང༌། བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དང༌། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བར་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་དང༌། མྱོང་ངེས་ལ་ཡང་མཐོང་ཆོས་དང་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དང༌། ཡོན་པོ་དང་སྐྱོན་ཅན་དང་སྙིགས་མའི་ལས་གསུམ་དང༌། དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པ་འདྲེས་པའི་ལས་གསུམ་དང༌། དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་དང་དེ་གཉིས་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་དང༌། ཡང་ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་དང༌། གཙང་ཕྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་སོགས་མང་པོ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། ལས་ངེས་པ་དང་འཕེལ་ཆེ་བ་དང་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་རྣམས་འདིར་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། རིམ་པས་བཤད་པར་བྱེད་དོ། །
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལུས་དབྱིབས་ཁོ་ནར་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཏུ་འཇོག་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་དབྱིབས་ལ་ལུས་སྡོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཅིག་མི་དགོས་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་རྣམ་སྨིན་གྱི་རླུང་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ལུས་དེ་ལྟར་བསྡད་པའི་དབྱིབས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོད་ཚུལ་དེས་དེའི་སེམས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་དེ་དང་དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རླུང་

5

སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ།

གི་དབང་གིས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དེ་དང་དེ་ལྟར་འགྱུར་པས་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལུས་སྡོད་ཚུལ་ལ་འཇོག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ལུས་སྡོད་ཚུལ་ལ་མི་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་དབྱིབས་ཁོ་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དབྱིབས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ནི་དབྱིབས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སྡོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཚང་མའི་དབྱིབས་སུ་བྱས་ནས་གཞན་འགོག་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གོ་བྱེད་བཞིན་འགྱུར་བའམ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་སྡོད་ཚུལ་དེ་དང་དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལས་ཡིན་ན་ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལོག་ལྟ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་(1)ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་དང་འདོད་པའི་དགེ་བ་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལས་ལམ་ཡིན་ལ་ལས་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང༌། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་དགེ་བ་དེ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ལས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་

1 སྦག་ས། ལས་ལམ།

6

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ལམ་དགུ་པ་དེ་དཀར་པོ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཟེར་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་དེ་དཀར་པོ་ཟད་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དཀར་པོའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གཟུགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་དང་གཟུགས་སྐྱེས་ལྷ་རྣམས་ལ། །བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སས་བསྡུས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་མི་དགེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་མི་སྙན་ན་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩ་བར། སྒྲ་མི་སྙན་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། །དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་(1)གསུམ་ལྡན་པའི་སྒོས་དང་བདུན་པ་ངག་འཁྱལ་ཙམ་མངོན་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ན་བདག་འབྲས་འབྱིན་ངེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྩ་བར། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང༌། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་པའི་ལས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་ངེས་པའི་ལས་བཤགས་ཀྱང་མི་འདག་པར་འདོད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་ལས་ཡིན་ན་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན་ཤིན་ཏུ་ན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁོ་བོའི་མགྲིན་པ་སྡོམ་ཞེས་པ་ལ་ཕན་སེམས་ཀྱིས་བསྡམས་ནས་(2)ཤི་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གསོད་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཕ་མ་སོགས་ལ་གཏམ་རྒྱུད་སྦྱར། ཡང་ཁ་ཅིག །བསམ་

1 སྦག་ས། གསུམ་པོ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་དང།
2 སྦག་ས། བསད་པའི་དེ་ཆོས་ཅན།

7

སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ།
བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་ལས་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་འོག་མའི་རྟེན་ལ་འཆི་ངེས་ཀྱི་མཚོན་བསྣུན་པའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཤི་བའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་དངོས་གཉིས་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྣུན་འོག་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་དགེ་སློང་ཡིན་ན་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བསམ་བཞིན་དུ་ཕ་མ་དག་བསད་པའི་ལས་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ནིང་གི་རྟེན་ལ་ཕ་མ་བསད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྟེན་དམན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད། །ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ནིང་ཟེར་ཚད་འདི་མིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཕ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་བསད་པའི་ལས་ལ་ཕ་མ་གང་རུང་བསད་པའི་མཚམས་མེད་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་ན། མ་མཚན་འགྱུར་བའི་སྐྱེས་པ་བསམ་བཞིན་བསད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཕ་མ་གང་རུང་བསད་པའི་མཚམས་མེད་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་ལས་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བཀྲོང་འདོད་མེད་པར་བརྡེགས་འདོད་ཙམ་གྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་མཚམས་མེད་ལ་བཀྲོང་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

9

རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས། ལུས་ངག་གི་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང༌། ངག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་བཞག །གནས་མ་བུ་བའི་ལུགས་དགག །མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་བརྗོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །ཅེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། །སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་དེ་དང་དེ་ལྟར་གནས་པའི་དབྱིབས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་པར་དང་དབྱིབས་མེད་པར་མི་རུང་བར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། འགྲོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། །ནས། རྒྱུ་ཡང་འཇིག་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། གནས་མ་བུ་བ་ན་རེ། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྐད་ཅིག་གིས་མ་འགག་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་(1)འགྲོ་བ་ཡོད་ལ་མི་འགྲོ་བ་ལ་མེད་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་སོགས་ན་རེ། ལུས་ཆོས་ཅན། མ་འགག་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་འགྲུབ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགྲོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། །སྐད་ཅིག་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མའི་དོན་འཇིག་པ་ཁོ་ནར་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྣོད་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྣོད་སྟོང་པར་འཇུག །ལྷས་སྦྱིན་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་མེད་པར་

1 སྦག་ས། འགྲོ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ཡོད་ལ་མི་འགྲོ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་མེད་ཟེར་རོ། །

10

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

འཇུག།།དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞེས་པ་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་(1)འདི་ཅི། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲ་དོན་དུ་མའི་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདྲི་བ་ནི། ཞེས་གསུང༌། སློབ་དཔོན་སོགས་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མའི་དོན་འདིར་འཇིག་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དགོས་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་དངོས་པོ་དེ་མ་ཐག་འཇིག་པ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཇིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སྐད་ཅིག་གི་དོན་དུས་མཐའ་ལ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལོ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་རིང་ཐུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོ་བ་བུམ་པ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་འཇིག་པ་འགའ་ཙམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འཇིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གློག་དང་བློ་དང་སྒྲ་དང་མེ་ལྕེ་དག་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འགའ་མི་འབྱུང༌། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པའི་འཇིག་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐོ་བས་བུམ་པའི་དབྱིབས་དང་མདོག་གཞན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་རྫ་བུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེ་ལྕེ་ཡང་རྫ་བུམ་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྫ་བུམ་མེ་དེ་དང་འབྲེལ་བས་ཁ་དོག་གཞན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཕན་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར། རྒྱུ་ཡང་འཇིག་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལུས་འགྲོ་བ་འགོག་པ་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ཏུ་གྲུབ་དོན་བཤད་པ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དང་དབྱིབས་ཀྱང་བསལ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། གཉིས་བཟུང་འགྱུར་ཏེ་རྡུལ་ལ་མེད། །ཅེས་བྱུང༌། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དབྱིབས་རྫས་སུ་མེད་དེ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཁ་དོག་ཕལ་ཆེར་བྱུང་བ་གཟུགས་རིང་པོར་བཏགས།

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། འདི་ཅི་ཞེ་ན།

11

རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ།

དེ་ལ་ལྟོས་ནས་(1)ཉུང་ངུར་བྱུང་བ་ལ་ཐུང་ངུར་འདོགས་ཕྱོགས་བཞིར་ཁ་དོག་མང་པོ་བྱུང་བ་ལ་གྲུབ་བཞིར་འདོགས། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་དོག་མཉམ་པར་བྱུང་བ་ལ་ལྷམ་པར་བཏགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབྱིབས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མགལ་མེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མྱུར་དུ་བྱུང་བ་ལ་རིང་པོར་སྙམ་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་མྱུར་བར་སྣང་ན་ཟླུམ་པོར་སྙམ་ཀྱང་དེ་གཉིས་དབྱིབས་རྫས་གཞན་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྫས་སུ་ཡོད་ན་མིག་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང༌། དབྱིབས་རྫས་སུ་མེད་དེ། དེ་བཅོམ་ན་དེའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། དེས་ན་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་དེ། གདགས་པའི་རྒྱུ་ཁ་དོག་དང་སོ་སོར་བཏགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་ནི་ཁ་དོག་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མགལ་མེ་འབྱུང་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོར་བཏགས་པ་བཞིན། གང་སྤེལ་ལས། གདགས་པའི་རྒྱུ་ནི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ་དེར་བཏགས་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་ཁ་དོག་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དབྱིབས་རྫས་སུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྫས་སུ་ཡོད་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་ལ་རིང་ཐུང་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྡུལ་ལ་མེད། ཅེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་(2)དབྱིབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། རྩ་བར། ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ངག་སྒྲ། །ཞེས་གསུངས།

1 སྦག་ས། ཐུང་ངུར།
2 སྡེ་པར། གང་སྤེལ། དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཡན་ལག།

12

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མཆུ་སོགས་ཀྱི་(1)དབྱིབས་ཀྱང་མིན་ལ་མིང་གི་ཚོགས་ཀྱང་མིན་གྱི་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་བཤད་ཅིང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། ངག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ་ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ། དབྱེ་བ། སྒྲུབ་བྱེད། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་རང་ཡིན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་དང་བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཆད་འགྱུར་ལས། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྡོམ་དང་སྡོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང༌། །འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གནས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུམ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་དེ་རྣམ་རིག་མིན་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་འདས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུངས་པ་གང་ཞིག རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་མེད་ན་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང༌། རྫས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་ལྡན་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་འདུག་ཀྱང་རུང་རྒྱུ་ཡང་རུང་གཉིད་ལོག་ཀྱང་རུང་གཉིད་མ་ལོག་ཀྱང་རུང་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་བསོད་ནམས་
1 སྦག་ས། དབྱིབས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་མིང་གི་ཚོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་གྱི།

13

རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ།
འཕེལ་བར་གསུངས་ལ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མེད་ན་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་དེ། རང་གིས་མ་བྱས་པར་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ཀྱང་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སོགས་སྒྲས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་དགེ་སློང་གི་སྤོང་སེམས་མེད་ཀྱང་སྡོམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང༌། སྡོམ་པ་ཆུ་ལོན་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་མེད་ན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཡོད་དེ། སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང༌། །མལ་སྟན་འཚོ་བ་ནར་མ་དང༌། །གློ་བུར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང༌། །ཡུལ་ངན་བྱུང་ཚེ་སྦྱིན་པ་ནི། །རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་སོ། །རྫས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཡོད་དེ། སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། བཞུགས་དང་གཤེགས་རྩོམ་ལམ་ཞུགས་དང༌། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང༌། །ཆོས་ཐོས་བསླབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལ། །དགའ་དང་དད་པ་སྐྱེ་བ་ནི། །རྫས་ལས་མ་བྱུང་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་སློབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་དག་གིས་དེ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ལུང་སྔ་མ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་གཟུགས་སྣང་གཉིས་འབྱུང་བ་དང་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ནི་སེམས་རིམ་གྱིས་བག་ཆགས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་དང༌། སྔར་རང་གིས་བསྒོས་བས་བྱས་བས་ཕ་རོལ་པོས་སྦྱོར་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་བག་ཆགས་བསོགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུགས་སྣང་ལྟ་བུ་དང༌། མཉམ་གཞག་གི་མཐུས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལུས་ངག་བསྡམ་པ་དང་སྡོམ་པ་ནི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ། རྒྱུ་དང༌། ས་དང༌། ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་ཅིག །ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་དེ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་རིག་མིན་གྱི་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བཞི་ད་ལྟ་བ་ཁོ་

14

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ན་ལས་སྐྱེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་རང་གི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བཞི་ད་ལྟར་བ་བཞི་སྟེ། བཞི་ཚན་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་དེའི་རིགས་འདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བཞི་འདས་པས་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དང་ད་ལྟར་བས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་ས་ལ་ལག་པས་འདྲིལ་བ་ན་ལག་པ་དང་ས་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཇུག་པ་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་རྩ་བར། ཟག་བཅས་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །རང་གི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམ་རིག་མིན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་གཟུགས་ཀྱིས་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་སའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འདོད་པར་གཏོགས་པ་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་འབྱུང་ཆེན་དང༌། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོར་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་འབྱུང་འགྱུར་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས། །ཞེས་གསུངས། ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་སས་བསྡུས་མེད་ཀྱང་རང་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་དེའི་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁམས་སུ་(1)མ་གཏོགས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་ཀྱང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང༌། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་སེམས་ཅན་སྟོན། །ཞེས་བྱུང༌། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ་མ་ཟིན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། རྒྱུ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ། །ཏིང་འཛིན་སྐྱེས་འབྱུང་མ་ཟིན་དང༌། །རྒྱས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མ་གཏོགས་ཟག་མེད།

15

དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇོག་ཚུལ།

བྱུང་ཐ་དད་མིན་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དེ་རྒྱུ་མཐུན་དང་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུའི་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་དང་རྒྱས་བྱུང་ལས་སྐྱེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པའི་དེ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གཞན་དང་གཞན་ནམ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་འབྱུང་བཞི་ཚན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྒྱུ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དང་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་དག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྐྱེས་ཏེ་འདི་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་མིན་པའི་ས་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཏིང་འཛིན་སྐྱེས་བྱུང་མ་ཟིན་དང༌། །རྒྱས་བྱུང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་བྱུང་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཐ་དད་ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་འབྱུང་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བདུན་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩ་བར། ཐ་དད་མིན་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གང་དག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་ཚིག་ཀྱལ་པ་སྤོང་པའི་བར་དུ་སྐྱེའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སེམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་བཤད་པར་སྔ་མ་མང་པོས་དོན་མེད་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་དུ་འཇོག་ཚུལ་དངོས་དང་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཀུན་སློང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་མེད། །ནས། གང་ཕྱིར་ཀུན་སློང་མེད་ཅེས་གསུངས། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་

16

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཡིན་པ་ནི་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ངེས་ཀྱི་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་འཕངས་པ་དགོས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སྟོབས་ཆུང་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་མེད། །ཅེས་གསུངས། གཞན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་གཞན་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅིང༌། ཁམས་གཞན་ན་མེད་དེ། ཁམས་གཞན་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་དང༌། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དག་སྤང་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་དགེ་ནི། འདོད་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གཉིས་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ནའང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནའང་སྡོམ་པ་དང་གཟུགས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་འང་སྒྲས་འདོད་པ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་ནའང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འང་གི་སྒྲས་ནི་འདོད་པ་ནའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ། དེ་ན་སས་བསྡུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སས་བསྡུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་དེ་ནི་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི། དེ་ཡན་ཆད་ན་མེད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སློང་བའི་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་ན། །ཞེས་གསུངས། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅིང༌། འདོད་པ་ན་ཡང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་

17

དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇོག་ཚུལ།

བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་དོ། །ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལའང་གཡོས་ཀུན་ནས་བསླངས་བའི་ངག་ལས་ཡོད་པས་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་རིག་གི་གཟུགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ་དེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སློང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསྒྲིབས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནའང་མེད་ཀྱི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འདོད་པ་ན་ཡང་བསྒྲིབས་པ་མེད། །གང་ཕྱིར་ཀུན་སློང་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཐར་པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་རྩ་བ། །ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས། །བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སློང་བས། །བཟློག་པ་མི་དགེ་དོན་དམ་པར། །ལུང་མ་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དག །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་སློང་ཁོ་ནའི་སྒོས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་འཇོག་པ་མིན་ཏེ་དེ་གསུམ་རེ་རེའང་དོན་དམ་པ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང༌། ཀུན་ནས་སློང་བའི་སྒོས་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཞིས་ཏེ་དོན་དམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་ཀུན་ནས་སློང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་མེད་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། ཐར་པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་རྩ་གསུམ་དང༌། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འཕྲོད་པའི་སྨན་བཞིན། རྩ་བར། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དགེ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིེར། དཔེར་ན། སྨན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་

18

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
བ་བཞིན། རྩ་བར། དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགེ་རྩ་དང་མཚུངས་ལྡན་དེ་དག་ཁོ་ནས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་དང༌། ཐོབ་པ་དང་འགོག་སྙོམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་ཀུན་སློང་གིས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀུན་སློང་དགེ་བས་དགེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྨན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སློང་བས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་ཡང་ཀུན་སློང་ཁོ་ནས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་ཀུན་སློང་སྒོས་བཟློག་པ་བཞི་མི་དགེ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་དེ་བཞི་ཡོད་དེ་འཁོར་བ་དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་དང༌། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང༌། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བ་དང་རྩ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་སློང་གི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ནད་དང་མི་འཕྲོད་པའི་སྨན་བཞིན། རྩ་བར། བཟློག་པ་མི་དགེ །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་པའང་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སོར་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་འདུ་མ་བྱས་དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང༌། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང༌། སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་ཀུན་སློང་གི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དོན་དམ་པར། །ལུང་མ་བསྟན་པ་བརྟན་པ་དག །ཅེས་གསུངས་ལ་བརྟན་པ་ནི་རྟག་པ་དང་ལྷག་མའི་ཤེས་བྱེད་སྔར་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་དགེ་ལུགས་དང་དོན་དམ་པར་གྱི་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད།
གསུམ་པ་ལ། ཀུན་སློང་གི་དབྱེ་བ་དང་མུ་བཞིའི་སྒོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

19

དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇོག་ཚུལ།

རྩ་བར། ཀུན་སློང་རྣམ་གཉིས་ ནས། གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུའི་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སློང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཀུན་སློང་རྣམ་གཉིས་རྒྱུ་དང་ནི། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སློང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལས་བརྒྱུད་ནས་འཕེན་པའི་ཀུན་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེའི་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལས་སམ་བྱ་བ་དེ་དུས་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཀུན་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་མུ་བཞི་བཤད་པ་དང༌། དགེ་སོགས་དགུར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཡིད་ནི། །སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན། །ལྔ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། རབ་འཇུག་ཡིན་ལ་རྗེས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ། རྗེས་འཇུག་ཡིན་ལ་རབ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་གི་ཡིད་ཤེས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ནི་མུ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྔར་མཐོང་སྤང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཤེས་པས་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སློང་མི་ནུས་པར་བཤད་པ་དང༌། མདོ་ལས། ལོག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལས་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ལོག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ་སྔ་མ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་འདི་ནི་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པས་བྱ་

20

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བའི་དུས་ན་དེ་མེད་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡིད་ནི། །སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱུ་འབྲས་ལྟར་སྤྱིར་བཏང་མི་འགལ་བ་དང་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟབ་པ་མེད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ནི་རྗེས་འཇུག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྔ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་སོགས་ལས། །རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་འགྱུར། །ཐུབ་པའི་འདྲ་བའམ་དེ་དགེ་བ། །རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དགེ་བ་དང་སོགས་སྒྲས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཀྱང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱང་སྒྲས་རྒྱུ་དེ་རེ་རེ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གསུམ་རེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དགེ་བ་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ངེས་ཅན་མིན་གྱི་སྲིད་ཙམ་བཤད་པའོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པའི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེའི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་

21

དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇོག་ཚུལ།

བྱེད་དགེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ལུང་མ་བསྟན་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐུབ་པའི་འདྲ་བའམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བ་ཆ་གཅིག་ཡོད་དེ། རབ་འཇུག་ལུང་མ་(1)བསྟན་དེས་རྗེས་འཇུག་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་འཇུག་དགེ་བ་ལས་རྗེས་འཇུག་མི་འདྲ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དགེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བ་གཞན་དག་སྟོན་པ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ལ་མཉམ་གཞག་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གླང་ཆེན་གཤེགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག །གླང་ཆེན་བཞེངས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག །གླང་ཆེན་མནལ་ནའང་མཉམ་པར་བཞག །བཞུགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ངན་པ་མེད་པས་ན་གླང་ཆེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱིས་ངན་པར་མི་མཛད་དེ་དེའི་ཕྱིར་གླང་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ལུང་དེ་ནི་ཐུགས་གཞན་ལ་གཡེང་བས་འགྲོ་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ལའང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང༌། སྤྱོད་ལམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ནི་ཀུན་སློང་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རབ་འཇུག་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དོན་མ་ཚང་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་སོ། །

1 སྦག་ས། བསྟན་དང་རྗེས་འཇུག།

22

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

སྨྲས་པ།

དགེ་དང་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཆོས། །
དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཀུན་སློང་དང༌། །
འབྲེལ་བས་བཞག་ཚུལ་འདི་ཡིས་འགྲོ་ཕལ་འགས། །
ཆོས་སུ་རློམ་པ་ཕལ་ཆེར་འཁྲུལ་བར་གོ །
དོན་དམ་བཅོས་མིན་ངོ་བོ་ཉིད་མི་ལྟོས། །ཀུན་སློང་འདིར་གཙོ་ས་བོནའང་འབྲེལ་བཅས་འདོད། །ཅེས་བྱ་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

23

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་སྡོམ་པ་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ། །སྡོམ་དང་སྡོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་ཡིན་པའི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་དང་གཞན་བར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ཡིན་པའི་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་རིག་མིན་གྱིས་མ་ཁྱབ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་ཉེས་པའམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་པ་སྡོམ་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་དེ་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་གསུམ་ཡོད། གཞན་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་རང་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ན། གཏོང་པའི་རིག་གནས་དེ། སྡོམ་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་དམིགས་པའི་རིགས་གནས་དེ། བར་མའི་མཚན་ཉིད། རྩ་བར། སྡོམ་དང་སྡོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་སྡོམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་གཉིས།་དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སྡོམ་པ་སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ་ཚུལ་འཆལ་དེའི་གཉེན་པོའི་རིགས་གནས་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདི་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་སྤོང་སྡོམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟུར་རེ་རེ་ནས་རྣམ་བཅད་ཤེས་དགོས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་འདི་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་བྱེ་སྨྲས་གཟུགས་ཅན་དུ་

24

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
འདོད་དེ། །འཆལ་ཚུལ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་ངག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང༌། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། །ལྡོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང༌། །ནས། རང་གི་སྡེ་བ་གོང་འོག་སྨྲ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་དང༌། བསྡུ་ན་རྟེན་གྱི་སྒོས་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་དེ་གཉིས་དང་རྫས་ཀྱི་སྒོས་དགེ་སློང་དགེ་ཚུལ་དགེ་བསྙེན་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞི་དང༌། ཡན་ལག་སྒོས་སྤོང་བདུན་དང་སྤོང་བཞི་གཉིས་ཡོད། ཚུལ་འཆལ་དེའི་གཉེན་པོའི་རིགས་གནས་བསམ་གཏན་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་སྤོང་སྡོམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ་སྤོང་སྡོམ་ལ་ཞི་རགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚོགས་པའི་སྡོམ་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཚོགས་ཅན་གཉིས་དང༌། དང་པོ་ལ་སྤོང་སྡོམ་སྐོར་དགུ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་སྐོར་དགུ་གཉིས་སོགས་ཡོད་དེ། མུ་བཞི་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་སྒོས་དབྱེ་ན་ཁམས་གསུམ་སོ་སོའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་གསུམ་དང་སྤོང་སྡོམ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད། ཅེས་པ་ནས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མུ་བཞི་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདི་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡོམ་པ་གཞིར་བྱས་

25

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་སྡོམ་པ་མདོར་བསྟན།

ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དགེ་སློང་གི་བར་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ལེགས་སྨོན་འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་འདི་བ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡོམ་པ་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟག་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས། འདོད་ན་རྩ་བར། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་བར་མ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་བར་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ། རྩ་བར། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ། །སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་དེ་གསུམ་གྱི་ལྡན་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་དེ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྡན། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་པ་མིན་པ་དང་བར་མ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་སྲིད་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ད་ལྟར་གྱི་དེ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པ་དེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྙེགས་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འཇུག་པར་ཐལ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱིར་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་ཡང་མ་གྲུབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེར་ཐལ། རྩ་བར། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་

26

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

རིག་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཉམ་བཞག་འཕགས་ལམ་གནས་ཏེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྡན། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་གྱི་ལངས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མུ་བཞི་བ་གཉིས་སོགས་ཤེས་པར་གྱིས།

27

སྡོམ་པའི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་གཉིས་དང་སྡོམ་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། བསྡུ་བ། ལྡན་ཚུལ། ངོ་བོ། རྣམ་གྲངས། སྒྲ་བཤད། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ་རྣམ་བརྒྱད། །ཅེས་སོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ་དགེ་སློང་ཕ་མའི་དང༌། དགེ་ཚུལ་ཕ་མའི་དང༌། དགེ་སློབ་མའི་དང༌། དགེ་བསྙེན་ཕ་མའི་དང༌། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། རྫས་སུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལས་མིང་ནི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དེ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། མིང་གིས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྫས་རིགས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དགེ་ཚུལ་དགེ་བསྙེན་བསྙེན་གནས་བཞིར་འདུ་སྟེ་དགེ་སློང་ཕ་མའི་སྡོམ་པ་རྫས་རིགས་གཅིག །དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་དང་དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ་རྫས་རིགས་གཅིག དགེ་བསྙེན་ཕ་མའི་དེ་རྫས་རིགས་གཅིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་སློང་ཕ་མཚན་འགྱུར་པས་དགེ་སློང་མར་མིང་འཕོ་ལ། དེའི་ཚེ་ཕའི་སྡོམ་པ་མི་གཏོང་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས། འོ་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བླངས་ཚེ་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་སྐྱེའམ། གཅིག་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན་བསླབ་གཞི་མིང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཐ་དད་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་སྟེ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཕུལ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐ་དད། ཅེས་གསུངས། འོ་ན་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། བསླབ་གཞིའི་དབང་གིས་དེ་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་ཅིག་ཅར་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་མ་བླངས་པ་སྔ་མའི་གཏོང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་

28

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

འགལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས། བཞི་པ་ངོ་བོ་ནི། རྩ་བར། སྤང་བྱ་ལྔ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་མནོས་པ་ལས། །དགེ་བསྙེན་དང་ནི་བསྙེན་གནས་དང༌། །དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་དགེ་སློང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་པ་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ་སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་འདོད་ལོག་རྫུན་སྨྲ་ཆང་ལྔ་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། རྩ་བ་བཞི་ཆང་དང་གར་སོགས་ཕྲེང་སོགས་གཅིག་དང་མལ་ཆེ་མཐོ་གཅིག་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཏེ་ཡན་ལག་བཞི་དང་བརྒྱད་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། རྩ་བ་བཞི་ཆང་དང་གར་སོགས་གཅིག་དང་ཕྲེང་སོགས་གཅིག་དང་མལ་ཆེ་མཐོ་གཅིག་དང་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་གཅིག་དང་ཕྱི་དྲོ་ཟས་ཟ་བ་དང་ཡན་ལག་དྲུག་སྟེ། དེ་བཅུ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལྔ་པ་ནི། རྩ་བར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྤྱད་དང༌། །ལས་དང་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱ་འོ། །དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས། སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་དྲུག་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལེགས་སྤྱད་ནས་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་བར་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པོ་དེ་དྲུག་གི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། མི་མཉམ་པའི་ལས་སྡིག་པ་ལས་དགེ་བར་ཡང་དག་པར་འཇོག་པས་སམ་ཚུལ་འཆལ་གྱི་གདུང་པ་སེལ་བས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། དམ་པས་བསྔགས་པར་འོས་པས་ན་ལེགས་སྤྱད་དང༌། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ལས་དང༌། ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པས་ན་སྡོམ་པ་དང༌། མི་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་ལས་སོ་སོར་སྟེ་དང་པོར་ཐར་པས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཕན་ཆད་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོར་ཐར་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལུས་ངག་གི་སེམས་པའི་

29

སྡོམ་པའི་རྣམ་གྲངས།

འཇུག་གཞི་ཡིན་པས་ན་བྱ་བའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་ལ་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །བདུན་པ་རྟེན་ནི། རྩ་བར། སོ་སོར་ཐར་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད།། ཅེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདིར་སོ་ཐར་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད་ཅེས་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་སྡེ་ནི་སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སོ་ཐར་མེད་པར་མ་ཟད་རང་སྡེའི་ཡང་འདོད་པའི་དགེ་སློང་ནས་བསྙེན་གནས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་ལྡན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་གི་ཟློས་དོགས་བྱས་པ་འབྲེལ་ཆུང་ངོ༌། །
སྨྲས་པ།

ཐུབ་པས་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཆོས། །
འགྲོ་ལ་མི་འཚེ་བདག་མེད་ཞི་བ་དང༌། །
མཆོག་ཏུ་དུལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་བདུད་རྩི་འདི། །
ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ལྷན་སྐྱེས་ལྟར་སྤྱོད་སྨོན། །
དུག་གསུམ་ཆང་གིས་མྱོས་པའི་བག་མེད་སེམས། །ངན་པའི་གཉིས་འཐུང་དབང་པོའི་གྲོང་རྒྱུ་བ། །དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྕགས་ཀྱུས་མ་བཏུལ་ན། །བསྟན་འགྲོའི་ཚལ་དུ་མི་སྨན་ཀྱེ་མ་ཐུལ། །བཟང་དང་ངན་གོམས་སེམས་ལ་རྗེས་འཇུག་པ། །མ་ལི་ཀ་དང་སྡོང་རོས་དང་འགྲོགས་པའི། །རས་ཡུག་བཞིན་ཡིན་སྤྱོད་ངན་འབོར་བ་ལ། །མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བཟློག་ལྟར་བརྩོན་རིགས་ཀྱི། །འདི་ནི་མི་ནུས་སྙམ་ནས་བཟློག་མི་བྱ། །མཁས་དང་བླུན་པོའི་དགེ་སྡིག་ཁྱད་ཆེ་བས། །ཐར་པ་འདོད་རྣམས་ཐོས་དང་བསམ་སོགས་ལ། །བརྩོན་པ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཞིའི་རྗེས་འགྲོར་འཚལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི། རྩ་བར། བསམ་གཏན་སྐྱེས་དང་དེ་ལྡན་

30

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པ། །ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་དང། ། ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། གང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་སམ་དངོས་གཞིའི་ཟག་བཅས་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་ནོ། །འདིར་ནི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དུ་བརྗོད་ནས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་སློབ་མི་སློབ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྙོམས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་ཞིབ་ཆ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ལ་རྗེས་འབྲང་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སྤོང་སྡོམ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྡོམ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང༌། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་པ་གསུམ་ལས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་གཉིས་སེམས་ཡོད་མེད་ལས་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ལ་སོ་ཐར་ནི་སེམས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་བཤད་པར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པའོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཡང་མང་པོས་ཞར་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དེ། སྡོམ་པ་གསུམ་གའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཞར་བྱུང་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཞར་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལས་ཐ་མ་གཉིས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་བཤད་

31

སྡོམ་པའི་རྣམ་གྲངས།

པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཡང་ནོར་(དོར)རོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས། །མི་ལྕོགས་མེད་ལ་སྤོང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་གྱི་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚོགས་པའི་དེ་གཉིས་སྤོང་སྡོམ་ཡིན་ལ་དངོས་གཞི་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སྤོང་སྡོམ་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས། །ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤོང་སྡོམ་དང༌། མི་ལྕོགས་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤོང་སྡོམ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་ཚན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་ཀྱི་ཚུལ་འཆལ་དང་ཉོན་མོངས་རེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་ལྕོགས་མེད་ལ་སྤོང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ལྕོགས་མེད་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དག་ཏུ་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤོང་སྡོམ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་མིན་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ལ་སྤོང་སྡོམ་མིན་པ་དང་སྤོང་སྡོམ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་མིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། མི་ལྕོགས་མེད་པའི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང༌། གསུམ་པ་ནི། མི་ལྕོགས་མེད་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་དང༌། བཞི་པ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྐབས་

32

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ལ་སྤོང་པའི་སྡོམ་པ་མིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་མུ་བཞིར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་སྤོང་སྡོམ་ཡིན་མིན་གྱི་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་ཡིན་ལ་སྤོང་སྡོམ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང༌། མི་ལྕོགས་མེད་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་སྤོང་སྡོམ་ཡིན་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང༌། མི་ལྕོགས་མེད་པ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐོར་དགུའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་སྤོང་སྡོམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དང༌། བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་དང་སྤོང་སྡོམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ལ་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་མིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་མུ་བཞི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དྲན་དག་གཉིས། །ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྡོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྡོམ་པ་མདོར་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་དབང་པོའི་སྡོམ་པ་ཡང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

33

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ། ལྡན་པའི་ཚུལ་དང༌། འཐོབ་པའི་ཚུལ་དང༌། གཏོང་པའི་རྒྱུ། ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་དང༌། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་དང༌། སྡོམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང༌། མུ་བཞིའི་སྒོས་དོགས་པ་གཅོད་པ་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་གྱི་ལྡན་ཚུལ་དང༌། བར་མའི་ལྡན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་བར། སོ་སོར་ཐར་གནས་ཇི་སྲིད་དུ། །ནས། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྡན་ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་དང་རྐང་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་བྱུང༌། དེའི་ལྡན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདི་ལ་སོ་ཐར་དང༌། སྡོམ་མིན་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་རྟག་ཏུ་མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སོ་སོར་ཐར་གནས་ཇི་སྲིད་དུ། །མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྡན། ཞེས་གསུངས། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྐད་ཅིག་མ། དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས། སྡོམ་མིན་གྱི་དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གང་ལ་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་མ་བཏང་བར་དུ་རྟག་ཏུ་དེ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་མ་བཏང་བར་དུ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་འདས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་སོ་ཐར་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡོམ་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ནས་མ་བཏང་བར་དུ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཐོབ་ལ་མངོན་དུ་མ་

34

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བྱས་པ་ནི་ད་ལྟར་དང་མི་ལྡན་ལ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པ་ན་ད་ལྟར་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་གྱི་ལངས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཡང་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་བཏང་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་འདས་པ་ཡང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་སྡོམ་དང་ལྡན་པ་ནི། །རྟག་ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང༌། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། འཕགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་(1)རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོར་འདས་པ་དང་མི་ལྡན་ལ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལྡན་ཚུལ་འདྲ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ལ་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྡན། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། བར་གནས་ལ། །ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང༌། །ནས། རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར། །ཞེས་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་བདུན་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་པའང་མིན་སྡོམ་མིན་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་བར་མ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་བར་མའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཡོད་ན་མ་བཏང་བར་དུ་དང་པོར་དུས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་ལྡན། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་དུས་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་བར་མ་ལ་གནས་པ་སྟེ་དེ་ལ་རྣམ་པར་

1 སྦག་ས། རྣམ་རིག་ཡིན་པ་དང།

35

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

རིག་བྱེད་མིན་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་པ་ནི་མིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཕྱིན་ཆད་དུས་ནི་གཉིས་དང་ངོ༌། །ཞེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་མིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང༌། སྡོམ་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་(1)ལྡན་ཚུལ་ལྔ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སྡོམ་མིན་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་དང་བས་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚེ་དགེ་བའི་དེ་ཡོད༌། སྡོམ་ལྡན་གྱིས་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་སྲོག་གཅོད་པའི་ཚེ་མི་དགེ་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡོམ་མིན་གནས་པ་དགེ་བ་དང༌། །སྡོམ་ལ་གནས་པ་མི་དགེ་བའི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྡན། ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཇི་སྲིད་དུ་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཤུགས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་ལྡན་གྱི་བར་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་རིག་མིན་ལྡན་ཇི་སྲིད་དུ། །རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་དུས་གང་གི་ཚེ་ལྡན་ཚུལ་ཡང་བར་མའི་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཁོ་ན་དང་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་མ་བཏང་བར་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །ནས། འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད། །ཅེས་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་དང་གཉིས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་གི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་དང་བར་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་སྡོམ་མིན་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྟར་བར་མ་ཟད་འདས་པ་དང་ཡང་

1 སྦག་ས། ལྡན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ།

36

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ལྡན་ལ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྡན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་བསླབ་པ་ཕུལ་སོགས་ཀྱི་མ་བཏང་བ་དང༌། སྡོམ་མིན་ནི་སྡོམ་པ་བླངས་བས་མ་བཏང་བར་དུ་དང༌། བར་མ་ནི་དང་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཏང་བར་དུ་དེ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་བཏང་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ། །ཕྱིན་ཆད་འདས་ལྡན། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་འོངས་མེད། ཅེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ༌། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྒྲིབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དང་མ་བསྒྲིབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གཉིས་མ་འོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད་དེ་གཉིས་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་པ་མེད་དེ། ཆོས་དེ་གཉིས་ཉམས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཉམས་ཆུང་བས་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམས་ཆུང་བས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྒྲིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབས་པ། །འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པ་མེད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདས་པ་དག་དང་འགའ་ཡང་ལྡན་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་སྒྲས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདས་པ་དག་དང་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གཉིས་ལའང་ཐོབ་པ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་རིག་གཉིས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གཉིས་ནི་དམིགས་པའམ་འཛིན་པ་མེད་པས་བླུན་པ་དང་སེམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ་སེམས་དེ་གཉིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་

37

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བླུན་པ་དང་སེམས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་ན་སེམས་ནི་བཟློག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་སྡོམ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། རྩ་བར། སྡོམ་པ་མིན་དང་ཉེས་སྤྱད་དང༌། །འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་དེའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས། སྡོམ་མིན་ཆོས་ཅན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ངག་མི་སྡོམ་པས་ན་སྡོམ་མིན་དང་དམ་པས་སྨད་པའམ་འབྲས་བུ་ངན་པ་འབྱིན་པས་སམ་སྨད་པ་སྤྱད་པས་ན་ཉེས་སྤྱད་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ན་ཚུལ་འཆལ་དང་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ལས་དང་དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའམ་སེམས་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པས་ན་ལས་དེའི་ལམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་མུ་བཞིའི་དོགས་གཅོད་ནི། རྩ་བར། བར་མ་དོར་གནས་སེམས་ཞན་པས། །བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན། །རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྐྱེས་པའི། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ་རྣམ་རིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཞིང་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་དེ་བཟློག་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མི་ལྡན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔར་རྣམ་རིག་མིན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྡོམ་སྡོམ་མིན་གྱི་བར་མ་དོའི་སེམས་ཞན་པས་ལས་ལམ་དང་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང༌། ཚེ་སྔ་མའི་རྣམ་རིག་བཏང་ལ་ཕྱི་མའི་རྣམ་རིག་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ནི་གཉིས་པ་དང༌། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་གི་དགེ་སློང་ནི་གསུམ་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་བའི་སོ་སྐྱེས་ནི་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྔར་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་མི་ལྡན་ལ་ད་ལྟ་དེའི་ཀུན་ནས་སློང་བའི་དགེ་མི་དགེ་དྲག་པོ་མེད་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཞན་པས་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་རིག་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བར་མ་དོར་གནས་སེམས་ཞན་པས། །བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་

38

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

དང་ལྡན། །ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་དགེ་སོགས་གང་བྱེད་ནའང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་ཞན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་གང་རུང་བྱེད་ནའང་རྣམ་རིག་མིན་པ་རྟག་ཏུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རྒྱུ་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ལས་ལམ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བདུན་དང་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། དེར་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་སེམས་ཞན་པས་བྱེད་ན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་ཚེ་འཕོས་ནས་ནུར་ནུར་སོགས་དང༌། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ནི་ཚེ་སྔ་མའི་དེ་བཏང་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྐྱེས་པའི། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་སོ། །འདི་སོ་སྐྱེས་ལའང་སྦྱར་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གསུམ་པ་ནི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་ལ་གནས་པ་དང་བར་མ་དོར་གནས་པ་སེམས་དྲག་པོས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་དག་གོ །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། མུ་གསུམ་པ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཞི་

39

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་ཚེ་གཞན་དུ་བརྗེས་ནས་ད་དུང་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་བྱུང་བའམ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཉམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྨྲས་པ།

ཆོས་མངོན་ཉིང་ཁུ་སྡོམ་པ་བཞི་ཡི་བཅུད། །
ཐོས་དང་བསམ་པས་མ་མྱང་ཉོན་མོངས་ནད། །
ཞི་འདོད་བཤེས་གཉེན་ངན་པ་དེ་དག་ནི། །
ལྷ་རྗེ་རང་ཉིད་ལྗགས་ཐུང་བཞིན་དུ་རྨོངས། །
སྐྱེ་རྒུའི་རྣམ་འདྲེན་སྟོབས་བཅུས་མཐོ་དམན་འགྲོར། །ཐུན་མོང་ལམ་གནད་འཇུག་ངོགས་ཆེས་ཞི་བ། །བསླབ་གསུམ་སྡོམ་བཞིའི་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐས་ལ། །བློ་ལྡན་བདེར་བཞུགས་མ་ལུས་འགྲོ་འདྲེན་འཚལ། །མཐོན་པོའི་རི་ནས་ལྟ་བཞིན་མངོན་ཤེས་ལྔས། །མ་རྒན་འཁྲུལ་བའི་སྤྱོད་པས་འགྲོས་ཁྱོར་ལ། །དམ་པས་མིག་བུས་བཏང་ཚུལ་འདི་བསམ་ན། །རང་བདེ་གཅིག་བུར་དགྱེས་པའི་ཉན་རང་ཡང༌། །ཞི་བདེ་བཏང་ནས་གཞན་དོན་ལྷུར་བྱེད་ན། །སྙིང་རྗེས་དབང་གྱུར་དལ་བར་སྤྱོད་རིགས་སམ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གཉིས་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ། རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང༌། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་ཟག་མེད་ནི། །འཕགས་དེས་ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞིའི་(1)ས་དང་ཉེར་བསྡོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ས་བ་འཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་

1 སྦག་ས། ས་བ་དང།

40

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པ་གང་ཞིག །ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དྲུག་གང་རུང་ཐོབ་པ་དང་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་མེད་ནི་འཕགས་དེས་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་ཐོབ་བོ། །དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་(1)ས་དྲུག་གོ །བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས། སོ་ཐར་གྱི་དེ་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞན་དགེ་འདུན་ནམ་མཁན་སློབ་སོགས་གང་ཟག་གི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་སོགས་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་ལས་ཐོབ་པ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་ལས་དགེ་འདུན་ལས་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད་གང་ཟག་ལས་ཐོབ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ་རྣམས་ནི་དགེ་འདུན་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་བཅུའི་གཞན་མིན་པ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་དུས་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཁྱབ་མཐའ་མ་ངེས་ཏེ། ད་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འདའ་ཁར་ཡང་ཚུར་ཤོག་གནང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་ནི་གང་ཟག་ལས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་ཚུལ་མ་དང་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་དང་བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྒྲས་བསྡུ་བྱ་ཡོད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་བཅུ་བསྡུ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདུལ་བ་པ་རྣམས་ན་རེ། རྣམ་པ་བཅུས་བསྙེན་པར་རྫོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་པ་བསྡུ་པའི་ཕྱིར་སོགས་པའི་སྒྲ་སྨོས་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་བཅུ་ཡོད་དེ། རང་བྱུང་གིས་སངས་རྒྱས་དང་རང་

1 སྦག་ས། ས་དྲུག་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང།

41

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

རྒྱལ་དང༌། ངེས་འཇུག་གིས་ལྔ་སྡེ་དང༌། ཚུར་ཤོག་གིས་གྲགས་པ་སོགས་དང༌། སྟོན་པར་ཁས་བླངས་པས་འོད་སྲུང་དང༌། དྲི་བས་མཉེས་པས་ལེགས་སྦྱིན་དང༌། ལྕི་བའི་ཆོས་ཁས་བླངས་པས་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་སོགས་དང༌། ཕོ་ཉས་ཆོས་སྦྱིན་མ་དང༌། ལྔའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་མི་དང༌། བཅུའི་ཚོགས་ཀྱིས་དབུས་ཀྱི་མི་དང༌། སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་བཟླས་པས་སྡེ་བཟང་དྲུག་ཅུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་མ་མོ་ལས། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འོས་པ་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བྱུང་དང་རང་སངས་རྒྱས་སློབ་དཔོན་མེད་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང༌། ནས། ཕོ་ཉ་དང་དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བསྟེན་པར་ཐོབ་པས་ན་རང་བྱུང་ཞེས་བྱ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པས་སྨོན་ལམ་གྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རང་བྱུང་གིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ངེས་པ་མཐོང་ལམ་དང་འཇུག་པ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་ངམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ངེས་པར་འཇུག་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་ངམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སོ། །ངེས་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །འཇུག་པ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྨོན་ལམ་འོད་སྲུང་བསྟན་པར་བཏབ་པར་ལུང་ལས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་གྱིན་སྨོན་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་པས་ཚུར་ཤོག་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པས་སྐྲ་ཕྱི་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱོན་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། ཨེ་མ་ཚུར་ཤོག་སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་བས། །སྐྲ་ཕྱི་སྣམ་སྦྱར་གྱོན་པའི་ལུས་ལྡན་ཅིང༌། །མོད་ལ་དབང་པོ་རབ་ཞི་དུལ་གྱུར་ཏེ། །ཐུབ་པས་དགོངས་པས་ལུས་གཟུགས་བཀབ་

42

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བར་གྱུར། །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འོང་སྲུང་གིས་ཕྱག་འཚལ་བས་ལྷའི་གཟུགས་དག་གུས་པས་སངས་རྒྱས་ལའང་ཕྱག་མ་འཚལ་བས་སྟོན་པས་ཕྱག་ཚོལ་ཅིག་གསུངས་ནས་ཕྱག་བྱས་ཀྱང་སྐུ་མ་ཞིག་པའི་འདི་ནི་བདག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པའི་སྨོན་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་དགེ་སློང་ཐོབ་ཆོས་བཤད་བདེན་པ་མཐོང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་དེས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་སླ།
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་དང་ལུང་མ་མོའི་(1)གྲངས་བཅུ་མི་མཐུན་པར་ཐལ། མ་མོ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་སོ་སོར་མི་མཐུན་བྱས་པ་གང་ཞིག །དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་གཅིག་བྱས། དྲི་མཉེས་ཀྱི་དེ་ལ་ལེགས་སྦྱིན་མི་བྱེད་པར་འཆར་ལྡན་དྲངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་མ་མོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བྱུང་དང་རང་སངས་རྒྱས་སློབ་དཔོན་མེད་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བཅུ་ཞེས་དང༌། དེ་གཉིས་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་གཅིག་སྦྱར་བའི་གྲངས་གཅིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། རང་བྱུང་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་མོ་ལས། བླ་མའི་ཆོས་ཁས་བླངས་པ་དང༌། ཕོ་ཉ་ལས་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕོ་ཉ་ལས་ཀྱང་དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གྲངས་སོ་སོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (2)དང་ངམ་ཀྱང་ལ་སྐད་དོད་ཙ་ཡོད་པས་བླ་མའི་ཆོས་ཀྱང་ལྕི་བའི་ཆོས་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ་གུ་རུ་བླ་མ་དང་ལྕི་བའི་སྐད་དོད་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་མོ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་འཆར་ལྡན་དྲིས་ནས་ལུང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གྲངས་བཅུའི་མཐུན་པར་ཐལ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་དམ་ཀྱང་ལ།

43

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

བསྟན་པས་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སུ་དཱ་ཡ་ལེགས་སྦྱིན་དང་འཆར་ལྡན་གཉིས་ཀར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་དག་ལ་སྔོན་ཆོག་བཅུ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅུ་ཚོགས་ལྔ་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཕོ་ཉའི་བསྙེན་རྫོགས་གསུམ་ད་ལྟར་ཀྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྔོན་ཆོག་བརྒྱད་འདོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་ཁེགས་སོ། །
ལུང་དེ་བཅུའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ལ་སྔོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་དམ་པ་ཁ་ཅིག་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་གསུང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་སོ་སོར་བྱེད་པ་དང༌། དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བཅུ་ཚོགས་དང་ལྔ་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་དང༌། འགའ་ཞིག་དེ་ལས་གོ་བཟློག་ནས་འདྲེན་པ་དག་ཀྱང་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་རང་བྱུང་གཅིག་བྱས་ལྔ་ཚོགས་བཅུ་ཚོགས་སོ་སོར་བྱས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་བྱུང་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་ངོ༌། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གཏོགས་པ་ལྔས་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་མི་རྣམས་སོ། །བཅུ་ཚོགས་ཀྱིས་ནི་དབུས་ཀྱི་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གཏོགས་པ་ལྔས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དག་ཏུ་ནི་གསོལ་བ་བརྗོད་པ་གཏོགས་པ་ལྔས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དབུས་དག་ཏུ་ནི་གསོལ་བ་བརྗོད་པ་གཏོགས་པ་བཅུས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་མོ་ལས་ཀྱང༌། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དག་ཏུ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྔའི་དགེ་འདུན་ལས་དང་ཡུལ་དབུས་སུ་བཅུ་འདུས་པའམ། དེ་བས་ལྷག་པ་ལས་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ལས་བརྗོད་པའམ་གསོལ་བཞི་བརྗོད་པ་མི་བགྲང་ན་རྒྱལ་སྲས་མ་ལྟར་བཞི་དང་བགྲང་ན་ལྔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་བཞི་ནི་ལས་བརྗོད་མཁས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་

44

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་སྨྲ་ཞིག །གཞན་ཡང་དེ་བཅུ་སྔོན་ཆོག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཅུའི་ཕལ་ཆེར་ལ་ཆོ་ག་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཅུའི་ཕལ་ཆེར་ལ་རང་དོན་གྱི་སྔགས་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྩ་བའི་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྔོན་གྱི་མཛོད་པ་ཁ་ཅིག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁོ་ན་དང༌། སྟག་ལོ་རང་དོན་གྱི་སྔགས་ལྟ་བུའི་རང་གི་རྣམ་རིག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་ལྟར་ན་ལྔ་སྡེ་དང་གྲགས་པ་སོགས་རྣམ་རིག་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་རྣམ་རིག་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པས་ཆོས་བསྟན་པ་དང་ཚུར་ཤོག་གི་རྣམ་རིག་ལས་རང་གིས་གསོལ་བའི་རྣམ་རིག་མེད་པས་རྣམ་རིག་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་གི་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡེ་ལྔ་པོ་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྟེ། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་སྟེ་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པར་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་འཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། (1)དེ་འོད་སྲུང་གི་བསྟན་པའི་དུས་སུ་རང་རང་གི་མཁན་པོ་ལྟར་སྨོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིས་རྣམ་རིག་ནི་རང་གིས་གཞན་ལ་ལེན་འདོད་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་རིག་དང་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆོ་ག་རྣམ་པར་རིག་པའམ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་རིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་

1 སྦག་ས། ལུང་ལས་ཀྱང་འོད་སྲུང་བསྟན་པའི་དུས།

45

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

ལ་འདི་ཡང་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ན་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་འཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་ནི། འདི་ཡང་གཞན་ལ་སོགས་གྱིས་བཤད། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདིའི་གཞན་དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་གཞན་དགོས་ཀྱི་རེ་རེའི་གཞན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་ལུང་དེ་མི་ཟློས་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །དེས་ན་འདིའི་ཆོ་གས་བྱེད་པ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཕན་ཚུན་དུ་གོ་བར་བྱས་ནས་ཐོབ་པ་དགོས་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་བཅུའི་དེ་ལྟར་མ་ཚང་བ་རྣམས་ལ་སྡོམ་པ་ཐོབ་དུས་གཞན་གྱི་ངག་ཡོད་ཀྱང་ཆོ་གར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཆོག་ཆེན་མོ་ལས། སྔ་ཕྱིར་འདུལ་འཛིན་མང་པོ་སྔོན་ཆོག་བཅུ་ཞེས་ན་ཡམས་སུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལུང་རིགས་རྣམ་པར་དག་པས་བཤད་ཡོད་དོ། །འཕགས་བོད་ཀྱི་དཔྱོད་ལྡན་ལ་ལ་ན་རེ། ལྔ་སྡེ་ངེས་འཇུག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་པ། ཁྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཟེར་ཅིག །ཡུན་རིང་པོར་མི་བདེ་བར་འགྱུར་ཏ་རེ། ངས་ནི་བདུད་རྩི་ཐོབ་པོ། །སངས་རྒྱས་སོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ། །ཁྱེད་ཅག་གིས་འོག་ཁྲིམས་འདི་ལྟར་མ་བཅས་སམ། ཞེས་བཀའ་སྩལ་པས་དེ་དག་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ན་ཡང་དགེ་སློང་དག་མཐའ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དགེ་སློང་མིན་ན་དེ་ལྟར་འབོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་ཚུལ་ནི་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་དང་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་ལྔ་སྡེ་དག་ཅེས་གསུངས་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་(ཀླུ)དགེ་སློང་ལྔའི་ནང་གི་སློང་བའི་དགེ་སློང་ཁོ་ནར་སྦྱོར་བ་དང༌། ཡང་སྔོན་ཁ་ཅིག་(ཀླུ)། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་འབྱེད་པ་སྐད་ལོ། །དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ལྔ་སྡེ་སློང་བའི་དགེ་སློང་དང༌། དགེ་སློང་གི་དངོས་

46

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པོར་གྱུར་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལས། འདི་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སློང་བའི་ཕྱིར་དགེ་སློང༌། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྔ་སྡེ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་བཞིན་གྱིས་སློང་བའི་སྤྱོད་པས་སྲོག་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལས། ཡང་ན་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་ལྔ་སྡེ་དག་ཅེས་བོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་དེའི་སྔོན་ནས་དགེ་སློང་ཡིན་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྔ་སྡེ་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་དམ། །ངེས་འཇུག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཐ་སྙེད་མཛོད་འགྲེལ་དང་ལུང་ལས་བཤད་པ་འདི་ལས་གཞན་དུ་སུས་ཀྱང་བཤད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དུས་ཀྱི་དང༌། བསྙེན་གནས་ཀྱི་དང༌། དགེ་བསྙེན་གྱི་དང༌། ཆེ་ཆུང་གི་དང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་སྐྱབས་འགྲོ་དང༌། བསླབ་བྱའི་ཁྱད་པར་དྲུག །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཇི་སྲིད་འཚོ་དང་ཉིན་ཞག་ཏུ། །སྡོམ་པ་ཡང་དག་བླངས་པར་བྱ། །ཉིན་ཞག་པ་ཡི་སྡོམ་མིན་མེད། །དེ་དེ་ལྟར་ནོད་མེད་ཅེས་གྲགས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ་དེ་དུས་ཀྱི་སྒོས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་སྡོམ་པ་དང་ཉིན་ཞག་གི་སྡོམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གཞན་སོ་ཐར་རིས་བདུན་ཇི་སྲིད་འཚོའ་བར་དུ་ལེན་པ་དང༌། བསྙེན་གནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོམ་པ་ལེན་པའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྲོག་གི་མཐའ་དང་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཇི་སྲིད་འཚོ་དང་ཉིན་ཞག་ཏུ། སྡོམ་པ་ཡང་དག་བླངས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བསྙེན་གནས་དུས་གཅིག་ལ་ལེན་ནའང་ཆོ་འཕྲུལ་ལྟ་བུའི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྲུང་ཞེས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉི་མ་སོ་སོ་ལ་སྡོམ་པ་སྔ་མ་བཏང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟླ་བ་ཕྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉིན་ཞག་བཟླས་པས་སོ། །ཞེས་

47

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བླངས་ཀྱང་ལེན་པའི་ལུས་དང་ཕྱི་མའི་ལུས་གཉིས་འགྲོ་བའམ་འཕེན་བྱེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་སྐལ་བ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལུས་རྟེན་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་མི་དྲན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་ལུས་རྟེན་དེས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཞག་ལྔའམ་བཅུ་སོགས་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་ཇི་སྲིད་འཚོའི་འོག་ཏུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཡང་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཞག་ལྔའམ་བཅུ་ཡང་རུང་སྟེ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མང་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་སུ་ཞིག་གིས་གེགས་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྙེན་གནས་ཀྱིས་སྡོམ་པ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཁོ་ནར་བཅས་པ་འདིས་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་ཐོབ་གཏོང་རྣམས་ཐུབ་པའི་བཅས་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། གང་ཉིན་ཞག་གི་བསྙེན་གནས་ཁོ་ན་བསྟན་པ་འདིས་གེགས་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཟླ་བ་རེ་རེ་ཞིང་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བླངས་ནའང་སྐྱེ་སྟེ་དེ་ལྟར་བླངས་པ་དེ་ཟླ་བ་དེའི་ཚེས་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་ཞག་ངོ་མ་ཤེས་ཀྱང་སྡོམ་པ་ཉི་མ་ཤར་དུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་ཀྱང་མ་ཤེས་པར་ཟན་ཟོས་ཀྱང་སྡོམ་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་ཚེས་བརྒྱད་ལ་རྟག་ཏུ་བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྔོན་ཡང་དག་པར་བླངས་པར་བྱས་པ་དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡོམ་པ་ནི་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་འཆར་བའི་ཚེ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཟན་ཟོས་ནས་མ་ནོད་པ་ནི་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

48

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཕྱིར། འདིས་ནི་གང་སྤེལ་གྱིས་དོགས་པ་སྔར་ནས་སྐྱེས་ན་ལེན་དོན་མེད་པར་བཤད་པའི་ལན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ནོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དུས་ལ་འདུས་བཟང་ན་རེ། བསྙེན་གནས་ཞག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞག་གི་འོག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བར་གཟིགས་ནས་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གང་སྤེལ་ལས། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་དོན་དག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་གེ་བ་དེ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་ནུས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་འདུལ་དཀའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉིན་ཞག་གི་དུས་ཅན་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་འདུས་བཟང་ན་རེ། འོ་ན་ཡུད་ཙམ་མམ་མཚན་མོ་ཙམ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་པོ་ཆེས་འདུལ་དཀའ་བ་ཉིན་ཞག་ཚང་མར་མི་རུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདུལ་དཀའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཉིན་ཞག་བསྟན་ན་དབང་པོ་ཆེས་འདུལ་དཀའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཡུད་ཙམ་མམ་ཉིན་མོའམ་མཚན་མོ་ཙམ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ཅེས་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཇེ་སྐད་བརྩད་ཚུལ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་བརྟགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དེ་ལྟར་བརྟགས་ག་ལ་ནུས། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་སྨྲས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་བརྟགས་ག་ལ་ནུས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ན་རེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་རིགས་པ་སྔར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལུས་རྟེན་བསམ་སྦྱོར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་པ། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་མིན་གྱི་དུས་ཡོད་དེ། ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་སྡིག་པའི་ཆོས་ཁས་བླངས་པས་སྡོམ་མིན་སྐྱེ་ལ། སྡོམ་མིན་དེ། བསྙེན་གནས་དེ་ལེན་པ་ལྟར་ནོད་པ་

49

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
མེད་ཅེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉིན་ཞག་པ་ཡི་སྡོམ་མིན་མེད། དེ་དེ་ལྟར་ནོད་མེད་ཅེས་གྲགས། །ཞེས་སོ། །གྲགས་ཞེས་པའི་སྡོམ་མིན་ཇི་སྲིད་འཚོ་བ་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་སྡོམ་པའི་(1)བཟློག་ཟླ་སྡོམ་མིན་ཡང་སྡོམ་པ་ལྟར་ཇི་སྲིད་འཚོ་དང་ཉིན་ཞག་པ་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མེད་སྙམ་དུ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གྲགས་ཞེས་པའི་སྒྲས་ནི་མ་རངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ལེན་ཚུལ་དང༌། བསླབ་བྱ་དང༌། ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམའ་བར་འདུག་སྨྲས་བཟླས་པ་ཡིས། །མི་བརྒྱན་ནམ་ནི་ནངས་པར་དུ། །བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་ཚང་བར་ནི། །ནང་པར་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་ཚུལ་ཁྱད་པར་དྲུག་ལྡན་དགོས་ཏེ། གུས་པའི་ཁྱད་པར་སྨྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡན་ལག་གི་ཁྱད་པར་(2)ལེན་ཡུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་དྲུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྟན་དམའ་བར་བུས་མོ་བཙུག་གམ་ཙོག་བུས་ཐལ་མོ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་གུས་པ་ལ་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ནད་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །མ་གུས་པ་ལ་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབོག་པ་པོའི་རྗེས་སུ་བཟླ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་སྨྲས་པ་དང༌། སྔོན་དུ་སྨྲས་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཞན་གྱིས་འབོགས་པ་དང་རང་ནོད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འབོགས་པ་དང་ནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔར་རམ་ཁ་མཉམ་དུ་སྨྲ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་བརྒྱན་པ་ནི་རྒྱན་ནར་མ་མ་གཏོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ནམ་ལངས་ནས་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ནོད་དགོས་པའི་

1 སྦག་ས། བཟློག་ཟླ་མ་ཡིན་ཡང།
2 སྦག་ས། ལེན་ཚུལ།

50

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡན་ལག་ཚང་བར་ནོད་དགོས་མ་ཚང་ན་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚང་བར་ནོད་པར་བྱ་ཡི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དགེ་སློང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་བར་ཆོ་ག་ཤེས་པ་གཞན་ལས་ལེན་དགོས་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་ལས་ནོད་དགོས་པ་ངེས་ཅན་ཡིན་པས་རྐྱེན་དབང་གིས་དམིགས་བསལ་མི་རུང་བའི་ངེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ་ཡི་བདག་ཉིད་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ལྟོས་པས་ནི་རྐྱེན་ཡོད་ཀྱང་མི་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྐྱེན་ཡོད་ཀྱང་མི་འདའ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལེན་པའི་ཡུལ་ལ་དགེ་སློང་ངམ་རབ་བྱུང་ཁོ་ན་མི་དགོས་ཏེ། ལུང་ལས། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བསྙེན་གནས་ཀྱིས་སྡོམ་པ་ཕོག་པར་བཤད་ཅིང༌། གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་འམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་བསྙེན་གནས་བླངས་པར་འདོད་པས་ནངས་པར་ལངས་ལ་དགེ་སློང་ངམ་བྲམ་ཟེའམ་གཞན་གང་སུ་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བག་ཡོད་པའི། །ཡན་ལག་བརྟུལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་གཅིག་དེ་བཞིན་གསུམ་རིམ་བཞིན། །དེ་ཡིས་དྲན་ཉམས་དྲེགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། (1)རྩ་བ་བཞི་སྤོང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག །ཆང་སྤོང་བ་བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག །དེ་བཞིན་དུ་གར་སོགས་ཕྲེང་སོགས་སྤོང་བ་དང༌། མལ་ཆེ་མཐོ་སྤོང་བ་དང༌། དུས་མིན་གྱི་ཟས་སྤོང་བ་གསུམ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་བཞི་སྤོང་བ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ཀྱི་ཚུལ་འཆལ་ལམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་

1 སྦག་ས། རྩ་བ་སྤོང་བ།

51

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཆང་སྤོང་བ་གཅིག་བུ་ཆོས་ཅན། བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཆང་འཐུང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྫོགས་ཀྱང་བག་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གསུམ་སྤོང་བ་ཆོས་ཅན། བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ལན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་བ་བཞི་སྤོང་བས་མི་ཆོག་གམ་བག་ཡོད་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། དེ་བཞི་ཡང་དགོས་ཏེ་ཆང་བཏུང་བས་བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བའི་དྲན་པ་ཉམས་པར་བྱེད། དུས་མིན་ཟས་ཀྱིས་སྐྱོ་བ་པ་དང་བསྙེན་གནས་ཀྱི་དྲན་པ་ཉམས་པར་བྱེད། ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་དང་གླུ་གར་སོགས་བསྟེན་ན་དྲེགས་པ་སྐྱེ་བས་དེས་མྱུར་དུ་ཚུལ་འཆལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཡིས་དྲན་ཉམས་དྲེགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དྲེགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐག་མི་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྤོང་བ་ཁོ་ན་འདིར་བསྙེན་གནས་ཡིན་ལ། (1)ལྷག་མ་བརྒྱད་རྣམས་འདིའི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་འདོད་དེ། བྱུགས་པ་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་བྱས་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྤོང་བ་ཁོ་ན་འདིར་བསྙེན་གནས་ཡིན་ལ་(2)ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་འདིའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འོ་ན་སྟོན་པས་འབོག་ཆོག་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདིས་བདག་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་དང་རྗེས་སུ་བགྱིད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པས་ཆོ་གར་དང་པོར་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྤོང་བར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདིས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཁྱབ་སྟེ། དུས་མིན་གྱི་ཟས་སྤོང་བ་ཡན་ལག་གི་གྲངས་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡིན་ན་ནི་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྤོང་བ་

1 སྦག་ས། ལྷག་མ་རྣམས་འདིའི་ཡན་ལག།
2 སྦག་ས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི།

52

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བཀའ་སྩལ་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདིས་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་སློབ་པོ་རྗེས་སུ་བགྱིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མདོའི་ཚིག་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་གང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བསྙེན་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་གང་གི་ཡིན་པའི་བསྙེན་གནས་གཞན་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྤོང་བ་བསྙེན་གནས་དང་བསྙེན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལམ་ཡང་ཡིན་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡང་ཡིན། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡང་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡན་ལག་འདུས་པའི་ཡན་ལག་དེ་ཡན་ལག་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་དང་དཔུང་གི་ཡན་ལག་བཞི་དང་སྨན་ཕྱེ་མ་ལྔ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྤོང་བ་ནི་བསྙེན་གནས་ཀྱང་ཡིན་ལ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གསུང་ན་རེ། དེའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་སོགས་སྒྲས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གཅིག་ལ་རང་དང་རང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་སློབ་དཔོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་སྔ་མ་དེ་ལམ་སོགས་ཕྱི་མའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཟེར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དུས་སུ་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྔོན་དུ་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུད་དེར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་

53

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

དང་པོར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྔར་རྩ་བར་ཡན་ལག་བཞི་གཅིག་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རང་ལུགས་ཡིན་ལ། བྱེ་སྨྲའི་མ་ཡིན་པར་བརྩད་ཚུལ་འདིས་ཤེས་སོ། །འདི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེར་གསལ་བོར་མ་བཤད་ཀྱང་རང་འགྲེལ་རྫོགས་པར་ཤེས་འདོད་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བྲིས་སོ། །
ཡང་བོད་ཀྱི་ཁ་ཅིག་སྡོམ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་བྱེ་སྨྲས་བསྙེན་གནས་དགེ་སློང་ཁོ་ནར་ལེན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས་དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེས་ཀྱང་སྟེར་བར་བཤད་ཅིང༌། ལུང་སྡེ་བཞིའི་སྐོར་ནས་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་ཀྱང་བྱིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་བསྙེན་གནས་དུད་འགྲོ་སོགས་ལའང་སྐྱེ་ལ་ནོད་ཡུལ་དགེ་བསྙེན་འང་རུང་བ་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉིན་ཞག་མ་ཚང་བའི་བསྙེན་གནས་དང་ལྷ་ཀླུ་སོགས་ལ་བྱིན་པ་ལེགས་སྤྱད་ཙམ་ཡིན་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་བོད་དུ་འགྱུར་པའི་འདུལ་མངོན་གྱི་བསྙེན་གནས་འབོག་ཆོག་གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས་མེད་པས་བྱེ་མདོའི་འབོག་ཆོག་མི་འདྲ་བའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་མནོས་པ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། དེ་ལས་གཞན་ཉིན་ཞག་མ་ཚང་བ་དང་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་སྲོག་གཅོད་ལྟ་བུ་རེ་རེའམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བླངས་པ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་སྡོམ་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འབོག་པའི་ཆོ་ག་ནི་འདུལ་བ་ལུང་དང་འདུལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གང་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཆོ་ག་ནི་གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་མཆོག་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཇོ་བོས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བྱུང་

54

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ངོ་ཅོག་གི་དེང་ནས་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་དུ་སྡོམ་པ་ལེན་པར་བཤད་པ་དང༌། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་དེང་ནས་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་བསྙེན་གནས་ལེན་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པས་བསྙེན་གནས་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མ་དགོངས་པ་མིན་མཆི་ཞེས་ཟུར་ཟ་བྱེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བླངས་པ་ཡང་ཉིན་སྡོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བྱུང་ངོ་ཅོག་དང་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཞེས་པས་ཉིན་ཞག་རེ་རེའི་སྡོམ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། དབྱིག་གཉེན་རང་ལུགས་ལ་ལོ་གཅིག་གི་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ། ཞེས་པ་ནས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཇོ་བོ་རྗེ་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ལ་ཇོ་བོས་མ་དགོངས་པ་མིན་མཆི་ཞེས་ཟུར་ཟ་བ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མ་དགོངས་པ་མིན་མཆི་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཟླ་བ་ཕྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉིན་ཞག་བཟླས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཉིན་སྡོམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོ་འཕྲུལ་ལྟ་བུའི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་བསྙེན་གནས་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་པ་དེ་ཉིན་སྡོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེས་གཅིག་གི་བསྙེན་གནས་ལ་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་ཞག་གི་དང་པོ་བྱུང་བ་ན་ཚེས་གཅིག་གི་བསྙེན་གནས་གཏོང་རྒྱུས་གཏོང་བ་དང་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་བསྙེན་གནས་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཟླ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཚེས་བརྒྱད་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་བསྙེན་གནས་དུས་གཅིག་ལ་བླངས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཟླ་ངོ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེས་བརྒྱད་མ་ཤེས་ཀྱང་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་དུས་ནས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་ཚེས་བརྒྱད་ལ་རྟག་ཏུ་བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྔོན་དུ་ཡང་དག་པར་བླངས་པར་བྱས་པ་དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་བླངས་པར་བྱའོ་ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡོམ་པ་ནི་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་ངེས་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་འཆར་བའི་ཚེ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་

55

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་པཎ་ཆེན་གང་སྤེལ་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་དང༌། པཎ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ལན་མཛད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔྱོད་ལྡན་དབང་པོ་དག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་རྗེས་སུ་ཟན་ཟོས་ཀྱང་བསྙེན་གནས་ལེན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལེན་པའི་སྔ་རོལ་དུ་སྐྱེ་པའང་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལེན་པའི་སྔོན་དུ་སྐྱེ་ན་སྡོམ་པ་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་ཉམས་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཕྱིས་ནོད་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལེན་པའི་སྔ་རོལ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་ནི་གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ནོད་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཟོས་པ་ལ་ནི་སྡོམ་པ་སྐྱེའམ་འོན་ཏེ་མི་སྐྱེ་གལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་ནི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་ནོད་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་མི་སྐྱེ་ན་དེ་ཉིན་ཞག་པའི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉི་མ་ཤར་ནས་ཟས་ཟོས་པའི་དུས་བར་དུ་མ་སྐྱེས་ལ་དེ་ནས་སང་གི་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཅི་སྟེ་མི་སྐྱེ་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཉིན་ཞག་གཅིག་པ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི་བརྟགས་པ་དང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚེས་བརྒྱད་དེའི་ཞག་གི་དང་པོ་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་ཁོ་ནར་སྡོམ་པ་སྔོན་གྱི་ལེན་སེམས་དང་ཆོ་གའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེས་ཀྱང་སླར་ལེན་པའང་སེམས་ལ་གསལ་འདེབས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་ལེན་དུས་ཟླ་ངོ་ཅོག་གི་ཚེས་བརྒྱད་བྱུང་ངོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་ལ་བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྲུང་སྙམ་དུ་བསམ་པའི་ཀུན་སློང་དང་ཆོ་ག་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དགེ་བསྙེན་གྱིས་འཕེན་པའི་ཁས་བླངས་ལྟར་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྡོམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་བཞིན། །འཐོབ་ཀྱི་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་དག་གི་སྡོམ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་བཞིན་འཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་སོགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡོམ་

56

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པ་ནི་སློང་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་ངེས་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི་མ་འཆར་བའི་ཚེ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔར་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་བསྙེན་གནས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་མི་དགོས་ལ་སྡོམ་པ་རྣམ་རིག་ལས་ཐོབ་པ་ཡང་མི་ཉམས་ཚུལ་ཤེས་པར་གྱིས། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པ་ནི་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དུ་མ་བསལ་ལོ། །སྐབས་འདིར་ཡང་ཁ་ཅིག སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་བསྙེན་གནས་ལ་སྨན་བླ་དང་མདོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལེན་པ་དེ་འཇོག་པར་ཐལ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཤིང་རྟེན་དམན་ལ་རང་དོན་ཁོ་ནས་ལེན་པའང་ཡོད་ལ་ཉིན་སྡོམ་གྱིས་ཁྱབ་ཅིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་དགོས་ཤིང་རྟེན་ཡང་རབ་ཀྱི་རབ་དང་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དུས་ལོ་དང་ཟླ་བ་དང་ནས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་ལེན་པ་དགོས་པས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་ཆོ་གའི་ཚིགས་ལའང་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། འོན་ཀྱང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་དག་ལ་གྲགས་པའི་གསོ་སྦྱོང་དང་བསླབ་བྱའི་གྲངས་དང་གསོ་སྦྱོང་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་འདྲ་ཡང་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲ་བཤད་སོགས་རེ་ཞིག་བཞག དགེ་བསྙེན་ལྔ་ཀས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་ལ་བསྲུང་དགོས་ཏེ་དེ་དགེ་བསྙེན་ལྔ་ཀའི་གསོ་སྦྱོང་དུ་སྟོན་པས་གནང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། ཡོངས་རྫོགས་སོགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་བསྙེན་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དགེ་བསྙེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉ་སྟོང་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ནི། གཞན་ལའང་བསྙེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། །སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་

57

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

མེད། །ཅེས་གསུངས།
འོ་ན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདི་དགེ་བསྙེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ངམ་བསྙེན་གནས་འདི་གཙོ་བོར་དགེ་བསྙེན་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དགེ་བསྙེན་མ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་པ་གང་ཞིག ཉིན་ཞག་དེར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་བསྙེན་གནས་ནོད་པ་གཞན་ལའང་བསྙེན་གནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱང་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་ནི་སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེར་མ་ཟད་སྐྱབས་འགྲོ་རྩོམ་བྱེད་བྱས་ནས་བསྙེན་གནས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི་ཚིག་ལ་འཇོག་པས་འབོག་པར་བྱེད་པ་དང་ལེན་པ་པོས་བརྗོད་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་མ་བརྗོད་པའམ་དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་ལྟའམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་མ་བརྗོད་ན་མི་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག།།དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་ལྟའམ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མ་ཡིན་པར་བླུན་པས་ཚིག་བརྗོད་མ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སྡོམ་པ་ལེན་ན་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་གང་སྤེལ་ལས་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབོག་པར་བྱེད་པ་དང་ནོད་པར་བྱེད་པས་བརྗོད་པ་དང་མ་བྱང་བ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ལ་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལོག་པར་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་མ་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གང་ཞིག་མི་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱིས། ལོག་པར་ཞུགས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་ཡང་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགེ་བསྙེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དགེ་བསྙེན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས། །སྡོམ་པ་

58

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བསྟན་པ་དགེ་སློང་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྡོམ་ཡིན་ན། །སྣ་གཅིག་སྤྱོད་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ། །དེ་བསྲུང་བ་ལ་གསུངས་ཞེས་གྲགས། །ཅེས་གསུངས། མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་ཁྱིམ་པ་གོས་དཀར་པོ་བགོས་པ། སྐྱེས་པ་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་བདག་དགེ་བསྙེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཚིག་ཏུ་ཡང་སྨྲ་ན་འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དགེ་བསྙེན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ན། དེའི་དོན་སྐྱབས་འགྲོ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྙེན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་འོག་བྱེ་སྨྲ་པ་ན་རེ། འགྱུར་ཏེ། སྡོམ་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་གྱི་དགེ་བསྙེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཅིའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྙེན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ན་རེ། འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྡོམ་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཉི་འོག་པ་ན་རེ། འོ་ན་མདོ་ལས། འདི་ཙམ་གྱིས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡོམ་པ་མེད་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྙེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་གང་མདོ་ལས་གསུངས་པ་(1)ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གལ་ཏེ་སྡོམ་པ་མེད་པར་དགེ་བསྙེན་མ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་བཤད་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྙེན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། མདོ་དེ་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། བདག་དགེ་བསྙེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་དགེ་བསྙེན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་ལས་ཀྱང་བདག་དགེ་བསྙེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་འདི་ལྟར་དགེ་བསྙེན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ། དེ་ཁོ་ན་ལས་

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

59

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

འདིའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་འདོད་པ་དེ་འཐད་དེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ལ་སྡོམ་པ་སྐྱེས་ཀྱང་བསླབ་བྱ་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡོམ་པ་མེད་པར་དགེ་ཚུལ་སློང་མི་རིགས་པ་ལྟར་དགེ་བསྙེན་ལའང་སྡོམ་པ་མེད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྟན་པ་དགེ་སློང་བཞིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་དགེ་བསྙེན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་སྡོམ་པ་མེད་པར་དགེ་བསྙེན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་དང༌། སོགས་སྒྲས་སྣ་འགའ་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་བཤད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུར་འཐད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགེ་བསྙེན་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པས་བསྡམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། རྩོད་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོར་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྲུང་བར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་སུ་བསླབ་བྱ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་བཞི་གང་རུང་ངམ། ལྔ་པོ་དེ་བསྲུང་བ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་སྣ་གཅིག་དང༌། སྣ་འགའ་དང༌། ཕལ་ཆེར་གྱི་དང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་དུ་གསུངས་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། གྲག་ཅེས་པ་སློབ་དཔོན་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་ལས། གྲག་ཅེས་པ་ནི་མ་རངས་པའི་ཚིག་སྟེ། དབྱིག་གཉེན་རང་ལུགས་ལ་སྡོམ་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་འཆལ་ན་དེ་ནི་དགེ་བསྙེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཞུ་བ་ཡང་མི་རིགས་ན། ལན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དབང་དུ་(1)བྱས་ནས་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞུ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ན་ལན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་ལེན་དུས་ནས་སྣ་གཅིག་གམ་གཉིས་སོགས་རང་གི་ཅི་ཙམ་སྲུང་ནུས་པ་

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། བྱས་ནས་ནི་སྣ་གཅིག

60

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བླངས་ནས་དེ་ལྟར་སྲུང་བ་ལ་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་དང་སྣ་འགའ་སྤྱོད་སོགས་བཞེད་པ་འཐད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང༌། མིང་ཆེན་འདི་ན་དགེ་བསྙེན་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་སླར་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཆེན་འདི་ཙམ་གྱིས་ན་དགེ་བསྙེན་བསླབ་པ་ལས་(1)སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། དེས་ན་དང་པོར་ལེན་པའི་ཚེ་ན་སྣ་གཅིག་དང༌། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། སྡོམ་པ་མེད་པའམ་མ་ཚང་བའི་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ཡང་རུང་བར་ཐལ། སྡོམ་པ་མེད་པའམ་མ་ཚང་པའི་དགེ་བསྙེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྡོམ་པ་མེད་པའམ་མ་ཚང་བར་ཡང་དགེ་བསྙེན་དུ་འགྱུར་ན་དགེ་སློང་དང་དགེ་སྦྱོང་དག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་ཟེར་ཞིང་སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་ཙམ་གྱི་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་དང་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་དེ་གཉིས་སྟོན་པས་གསུངས་པར་ཐལ། སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་ཙམ་གྱི་དགེ་བསྙེན་དང་སྣ་འགའ་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་སོགས་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བསྙེན་ནི་སྡོམ་པ་མེད་པར་ཡང་བཏགས་ཀྱི་དགེ་སློང་དང་དགེ་སྦྱོང་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་གྱི་དགོངས་པའོ། །དཀའ་བའི་གནད་ལེགས་པར་བཀྲོལ་ཡོད་དོ། །
བཞི་པ་སྡོམ་པ་ཆེ་ཆུང་ནི། ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་ཡིད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་པ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ལེན་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་ཆུང་ངུ་དང་ལ་སོགས་པས་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཆེ་བའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཆུང་ངུ་ཡོད་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྦག་ས། སྣ་འགའ་སྤྱོད་པའི་དེ་གཉིས།

61

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

ལྔ་པ་སྐྱབས་འགྲོའི་རྟེན་ནི། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་དེ། །སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སློབ་པ་དང༌། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་དང་ཆོས་མྱང་འདས་གསུམ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་འཕགས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མིན་ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་སློབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཡང་ན་གང་དག་བརྙེས་པས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་མིན་ཏེ། སྔ་མ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་དང༌། ཕྱི་མ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་གཟུགས་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། མི་སློབ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟེན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་གནོད་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིས་མི་སློབ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་ལས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་གདགས་པ་ལས། གང་ཞིག་

62

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི། མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་དག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་པས་རྟེན་གཟུགས་ཕུང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས། དེ་ནི་ཀླན་ཀར་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་རྟེན་གང་ཟག་ལ་བྱེད་གཟུགས་ཕུང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་མི་འདོད་ཟེར་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་ཅེས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྟེན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་བརྩད་ཚུལ་མང་ལ། ལུང་ལས། སངས་རྒྱས་ཁ་སྐོངས་འོས་མི་འོས་སོགས་ཤེས་བྱེད་མང་ཡང་མ་སྤྲོས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྨྲའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྡོམ་པ་ལེན་དུས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྐྱབས་འགྲོ་ངོས་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཏེ། ཁས་ལེན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ལོག་བཤད་དུ་མ་བཀག་གོ །
གཞན་ཡང༌། སྐབས་འདིར་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང༌། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ངག་

63

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

གི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འཁོར་དང་བཅས་པ་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཚིག་གིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཡི་སེམས་མེད་པར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་བསླབ་བྱའི་ཡན་ལག་གི་དོགས་གཅོད་ནི། ལོག་གཡེམ་ཤིན་ཏུ་སྨད་ཕྱིར་དང༌། །སླ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །སྡོམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་བཞིན། །འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་གྱུར་ན། །རྫུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་པ། །མྱོས་འགྱུར་ལས་གཞན་བསྲུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཚངས་སྤྱོད་སྤོང་བ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཇོག་པར། ལོག་གཡེམ་སྤོང་བ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ཆུང་མར་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱིམ་པས་དེ་སྤོང་སླ་ཞིང་འཕགས་པས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་གཡེམ་མི་བྱེད་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལོག་གཡེམ་ཤིན་ཏུ་སྨད་ཕྱིར་དང༌། །སླ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མར་དགེ་བསྙེན་ཡིན་བཞིན་དུ་ཆུང་མ་བླངས་ནའང་སྡོམ་པ་གཏོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་བདག་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་འཐོབ་ཀྱི། བདག་གི་ཆུང་མར་བླངས་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྡོམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་བཞིན། །འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། །གང་སྤེལ་ལས། རྒྱུད་འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆུང་མར་མ་བླངས་པའི་བུད་མེད་ལའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། གང་གི་ཚེ་ཆུང་མར་བླངས་པ་དེའི་ཚེ་ཆུང་མར་གྱུར་བ་ལ་སྡོམ་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྫུན་སྤོང་བ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ངག་གི་ཉེས་པའི་ནང་ནས་རྫུན་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིན་ཏུ་སྨད་ཅིང་སྤོང་སླ་བ་དང་འཕགས་པས་ཚེ་རབས་སུ་མི་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསླབ་པ་

64

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཀྱང་བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཞེས་རྫུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྤང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྲ་མ་ལ་སོགས་པ་(1)ལས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རྫུན་སྨྲ་ཤིན་ཏུ་སྨད་ཕྱིར་དང༌། །སླ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལས་མྱོས་འགྱུར་སྤོང་བ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མྱོས་འགྱུར་སྤངས་པས་ཡན་ལག་གཞན་བསྲུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མྱོས་འགྱུར་འཐུང་ན་ཡན་ལག་གཞན་བསྲུང་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །མྱོས་འགྱུར་ལས་གཞན་བསྲུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཆང་འཐུང་བ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནས་སྤྱོད་པ་གང་ཞིག །ཆང་འཐུང་བ་ལ་གཉེན་པོའི་བློ་ཁོ་ནས་འཐུང་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ན་རེ། མྱོས་འགྱུར་འཐུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ནད་པ་བཅས་རྐྱང་མཐའ་དག་གིས་གསོ་བར་གནང་བ་གང་ཞིག །ཤཱཀྱ་ནད་པ་ལ་ཡང་ཆང་རྩྭ་རྩེས་ཀྱང་མི་འཐུང་ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ལས། བཙུན་པ་ཇི་ལྟར་བྲོ་གཡོག་བགྱི། ཉེ་བར་འཁོར། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤཱཀྱ་ནད་པ་རྣམས་ལའང༌། ལུང་ལས། དགེ་སློང་དག་ང་སྟོན་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མྱོས་པར་འགྱུར་བ་རྩྭའི་རྩེ་མོའི་ཀྱང་བཏུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་ཚུལ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟར་མྱོས་འགྱུར་འཐུང་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མིན་ཀྱང་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འདུལ་མངོན་གཉིས་ཀས་བཞེད་དེ་ཧ་ཅང་བསྟེན་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཆང་ནི་ལན་གཅིག་འཐུང་ཀྱང་ཞེན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་གསུམ་པོ་ཆང་དང་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང༌།
1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། ལས་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

65

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

རྨུགས་པ་དང་གཉིད་བསྟེན་པ་ནི་ཚིམ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཆང་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུའི་ཆང་དང༌། སྦྱར་བའི་ཆང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་སོགས་བཟའ་བ་ཕབས་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་དེ་འབྲུའི་ཆང་དང༌། བུར་ཤིང་གི་ཁུ་བ་ཕབས་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་སྦྱར་ཆང་དུ་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་མ་ཕབས་དང་སྦྱར་པའི་ཨ་རག་སོགས་ཀྱང་སྦྱར་ཆང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་བཏུང་བ་སྐྱེས་རབས་བཞིན་དོར་བར་བྱའོ། །
སྨྲས་པ།

ཡིད་ལུས་ཇི་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དུ། །
དུ་མས་རིག་མིན་དུ་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་བློ། །
བློ་ངོར་རྒྱུ་རྩལ་བློ་གྲོས་འབུམ་ལྡན་ཀྱེ། །
ཀྱེ་མ་རྨོངས་སེམས་ཀྱི་ཁྱོད་ད་ཤོད་ཅིག །
མཁས་མཁས་པཎ་ཆེན་ཚིག་སྦྱོར་གནམ་རུ་དེ། །ལྷོད་ལྷོད་གསར་བཤད་རྒྱུད་དུ་ཉེར་བཀུག་ཚེ། །མང་མང་རྒྱ་བོད་མཁྱེན་པའི་ཁངས་དྲེགས་ཀུན། །དད་དད་ཐལ་སྦྱར་དེ་དེ་གསུང་ངམ་སྙམ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གཉིས་པ་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ལ། སྡོམ་པ་དང༌། སྡོམ་མིན་དང༌། བར་མ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང༌། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང༌། །ད་ལྟར་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལས་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་དགེ་བའི་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་གསུམ་ཐོབ། གཞིའི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྲོག་ཆགས་དང༌། སེམས་

66

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ནགས་ཚལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བ་སོགས་དང༌། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནགས་ཚལ་འཇོམས་པ་སྤོང་བ་སོགས་ལས་ཐོབ། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གདགས་གཞི་ད་ལྟ་བ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གང་སྤེལ་ལས། དྲི་བའི་དོན་ནི་ལས་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཇུག་རྣམས་དང༌། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་གཞི་དག་དང༌། རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དག་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་སྒོས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོར་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཇུག་ལས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའང་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཇུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་བཅས་རང་རེ་རེའི་གཞི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་གསེར་རྐུ་བའི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་བུད་མེད་དང་ལྷན་གཅིག་ཉལ་བ་དང༌། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་རྩྭ་གཅོད་པ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ཁྱད་པར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རེ་རེ་ལ་

67

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
བརྟེན་པའི་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་སྔ་མས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་ནི་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ལ་ད་ལྟར་བ་དགོས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་དེ་དུས་སུ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པའི་རྟེན་ཡིན་གྱི། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དུས་སུ་མེད་པས་སེམས་ཅན་དུ་མ་བགྲངས་ཏེ། དུས་ལ་སྦྱར་ན་དེ་དུས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྡོམ་པ་ནི། །དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། །སྡོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། །ཡན་ལག་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་དངོས་གཞི་སྤོང་པ་ལས་འཐོབ་ཀྱི། ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་མཇུག་ལས་མ་ཡིན་ན་བཅས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པ་དང༌། དུས་ནི་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། (1)དུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དག་དང་ལྷན་གཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཀྱང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་དེ་ཐོབ་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་མི་འཐོབ་པའི་གཞི་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པའི་གཞིའི་མུ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པའི་མུ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མ་

1 སྡེ་པར། དུས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར།

68

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཡིན་པའི་གཞིའི་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྲོག་གཅོད་པའི་སྦྱོར་མཇུག་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་པ་དེ་དང༌། ཤིང་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དག་སྤོང་བ་ལས་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མུ་དང་པོ་ནི་ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་མཇུག་དག་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཉེར་བསྡོགས་ནི་སྦྱོར་བའི་འགྱུར་ནོར་བའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་ལས་ལམ་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་སོ་ཐར་ནི་ད་ལྟར་པ་ལས་ཡིན་པས། དེ་ལས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཞེས་དང༌། ད་ལྟར་དག་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བདུན་སྤོང་གཞི་བྱས་པ་ལས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་མཇུག་གི་གཞི་ལས་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གང་ཡང་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདས་མ་འོངས་སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་ལྡོག་གཞིར་མི་རུང་ལ། སྦྱོར་མཇུག་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ལྡོག་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་མཇུག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་གཞན་དུ་ན་འགལ་ལོ། །རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་མུ་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་དེ་དག་མི་འཐད་

69

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་(1)འཆལ་ཚུལ་གྱི་ལས་ལམ་མེད་པས་ད་ལྟར་གྱི་གཞི་ཅན་དུ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་མུ་གསུམ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་མུ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པར་གཟིགས་ནས་སྡོམ་པ་འཐོབ་པའི་ཚེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མུ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡོམ་པ་མ་འོངས་པའི་ལས་ལམ་ཁོ་ན་ལས་སྡོམ་གྱི། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་རྣམས་བྱུང་ཟིན་པས་བསྡམས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ལས་ལམ་རྣམས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསམ་པ་ནི་འདི་དག་ནི་བྱུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་བསྡམས་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་ཀྱང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་འཐོབ་དགོས། ཡན་ལག་ལ་མང་ཉུང་ལས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་ཡོད། རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་མང་ཉུང་གིས་འཐོབ་ཚུལ་ཡང་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྲོག་གཅོད་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྡོམ་དགོས། འགའ་ཞིག་གིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་ཉིད་དེ། འགའ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་བྱའི་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་གསུམ་ངག་གི་རྫུན་དང་བཞི་སྤོང་བ་ལས་དགེ་ཚུལ་དགེ་བསྙེན་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་ནི། བསྙེན་གནས་དང༌། དགེ་བསྙེན་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དག་ལ་ཕྲ་མ་དང་ཚིག་རྩུབ་པོ་དང་ཚིག་ཀྱལ་སྤོང་བ་རྣམས་མི་

1 སྦག་ས། ཚུལ་འཆལ།

70

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་དགེ་རྩ་གསུམ་སེམས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱིས་དགེ་བསྙེན་གྱི་དེ་བླངས་པ་ནས་སེམས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་དགེ་སློང་གི་དེའི་བར་བླངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་ལ་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོ། །ལ་ལས་ནི་གཅིག་གིས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་སྣང་ཡང་མ་སྤྲོས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་སྒོས་ཤེས་སླ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྡོམ་མིན་ནི། སྡོམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། །ཡན་ལག་ཀུན་ལས་རྒྱུས་མིན་ནོ། །སྡོམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། །ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་མིན་སེམས་ཅན་དང༌། ཡན་ལག་དང༌། རྒྱུ་གསུམ་ལས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྡོམ་པ་མིན་པ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང༌། ཡན་ལག་ཀུན་ལས་ཐོབ་ཀྱང༌། རྒྱུ་འགའ་ཞིག་ལས་ཐོབ་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མདོ་སྡེ་པས་རྩོད་ཚུལ་ཡོད། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་མིན་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤན་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་སྲོག་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པའམ། དེའི་རིགས་མིན་ཀྱང་དེ་རིང་ནས་སྲོག་གཅོད་པས་འཚོ་ཞེས་ཤན་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྡོམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། །་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷག་མའི་རྣམ་རིག་མིན་ཞིང་དང༌། །ལེན་དང་གུས་བར་བྱེད་པས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ལྟ་བུ་ཞིང་ལས་ཐོབ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལ་

71

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
ཕྱག་མ་འཚལ་བར་ཟས་མི་ཟ་བའམ། ཟླ་ཕྱེད་སོགས་སུ་ཟས་སྦྱིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་འམ་རབ་དང་དྲག་པོའི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གུས་པར་བྱེད་པས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ། གཏོང་ཚུལ་ལ། སྡོམ་པའི་དང༌། སྡོམ་མིན་གྱི་དང༌། བར་མའི་དང༌། ཞར་ལ་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་བཞི། །དང་པོ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་དང༌། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསླབ་པ་ཕུལ་དང་ཤི་འཕོས་དང༌། །མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང༌། །རྩ་བ་ཆད་དང་མཚན་འདས་ལས། །སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང༌། །ཁ་ཅིག་ལྟུང་བར་འགྱུར་ལས་སྨྲ། །གཞན་དག་དམ་ཆོས་ནུབ་པ་ལས། །ཁ་ཆེ་རྣམས་ནི་བྱུང་བ་ལ། །བུ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བརྡ་འཕྲོད་པའི་གང་ཟག་གཞན་ལ་བསླབ་པ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཕུལ་པ་དང༌། ཤི་འཕོས་པ་དང༌། མཚན་གཉིས་དག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་བ་དང༌། དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསླབ་པ་ཕུལ་དང༌། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པའི་རྟེན་བོར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོམ་པའི་རྟེན་ཤི་ནས་བོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཤི་འཕོས་དང༌། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པའི་རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེན་པའི་རྟེན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པའི་གཞི་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྩ་བ་ཆད་དང༌། ཞེས་སོ། །དེ་བཞི་ནི་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་སྤྱིའི་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་རུང་ཞིག་བྱུང་ན་སོ་སོར་ཐར་བའི་འདུལ་བ་སྟེ་སྡོམ་པ་རིགས་བརྒྱད་གང་ཡིན་ཀྱང་གཏོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞིས་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་

72

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱུ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་བཞི་དང༌། དེའི་སྟེང་དུ་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་གཏོང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཚན་འདས་ལས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྲིད་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏོང་རྒྱུ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལྟར་རོ། །ཉི་འོག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཞི་གང་རུང་ཞིག་བྱུང་ནའང་དགེ་སློང་དང་དགེ་སྦྱོང་དང༌། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ལྔ་དང་ལྟུང་བར་གྱུར་པ་དྲུག་གིས་གཏོང་བར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུ་ལྔ་པོ་དེ་དག་དང་ལྟུང་བར་འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། རྩ་བར། ཁ་ཅིག་ལྟུང་བར་འགྱུར་ལས་སྨྲ། །ཞེས་སོ། །ཟངས་མའི་གླེགས་བུ་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་འབྲི་བས་ན་གོས་དམར་བ་སྟེ་སྡེ་བ་དེ་ན་རེ། དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པས་ཀྱང་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་སྟེ། དེའི་ཚེ་བསླབ་པའི་མཚམས་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་ཆོ་ག་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་དག་དམ་ཆོས་ནུབ་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་གསུང་ན་རེ། གཏོང་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་འདུལ་བ་གསར་ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྔར་ཡོད་མི་གཏོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་ན་འདུལ་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔོན་མེད་པའི་འདུལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཟིན་གཏོང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། རྩ་ལྟུང་བཞི་གང་རུང་བྱུང་ཡང་(1)སྡོམ་པ་མི་གཏོང་སྟེ། རྩ་ལྟུང་བྱུང་བ་ལའང་བུ་ལོན་དང་ནོར་ཅན་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཁ་ཆེ་རྣམས་ནི་བྱུང་བ་ལ། །བུ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལུང་དང་

1 སྦག་ས། སྡོམ་པ་གཏོང་སྟེ།

73

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

རིགས་པས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཞིག་དགེ་སློང་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། །ཁྱབ་སྟེ། དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ནི་ཕམ་པ་བྱུང་བར་བཞེད་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་མ་བྱུང་བར་ལྷག་མ་སོགས་ལྟུང་བ་གཞན་བྱུང་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཚུལ་འཆལ་ལས་བཟློག་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་ཡང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ལྷག་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལ་ལུང་ནི་འདུལ་བ་ལས། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཞིག་དགེ་སློང་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་བུ་ལོན་ནོར་ཅན་ལྟ་བུར་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པར་ཐལ། སྡོམ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉམས་པས་སྡོམ་པ་ཟད་པར་གཏོང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རིགས་པ་ཡང་སྡོམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་མ་བཤགས་པར་དུ་ཚུལ་འཆལ་ཅན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། བཤགས་པ་ན་རྣམ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཚུལ་འཆལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ལྟུང་བ་དེ་བཤགས་ན་སོགས་བྱུང༌། དེ་ལ་ཉི་འོག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་བསྟན་ཏེ། འོ་ན་ཕམ་པའི་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ཤཱཀྱའི་བུ་མ་ཡིན། ཅེས་པ་ནས། ཉམས་པ་དང༌། བཅོམ་པ་དང༌། ལྟུང་བ་དང༌། ཕམ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕམ་པ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མ་ཡིན། ཅེས་པ་ནས། ཇི་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཧ་ཅང་ཐུགས་ཐུབ་

74

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཆེས་པའི་སྐྱོན་དང༌། དགག་བྱ་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཧ་ཅང་ཐུགས་ཐུབ་ཆེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་གཞན་དུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཧ་ཅང་ཐུགས་ཐུབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་དུ་འདྲེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་མང་པོ་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ལྟུང་བྱུང་ཡང་མི་ཉམས་སོ་སྙམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ལ་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚུལ་འཆལ་གྱི་དགེ་སློང་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ལས་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། དགེ་སློང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མིང་གི་དགེ་སློང་དང༌། ཁས་འཆེས་པའི་དགེ་སློང་དང༌། སློང་བས་ན་དགེ་སློང་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་པས་ན་དགེ་སློང་ངོ༌། །དོན་འདི་ལ་ནི་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགེ་སློང་གིས་དེ་བྱས་ན་བྱས་མ་ཐག་དགེ་སློང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་གསོལ་བཞིའི་བསྙེན་རྫོགས་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་དོན་འདི་ལ་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་སྔོན་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པ་ཕྱིས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྔོན་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ལ་གང་གིས་ན་ཕྱིས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཕྱོགས་གཅིག་ཉམས་པའི་ཞེས་སོགས་སྨྲ་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཉམས་ཚུལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དཔེའི་སྒོས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤིང་ཏཱ་ལའི་ཡལ་ག་ལོ་མ་འདྲ་བའི་བསླབ་པ་གཞན་ལས་འདས་ཀྱང་བཤགས་སྡོམ་ཐུབ་ལ། ཤིང་ཏཱ་ལའི་མགོ་དང་འདྲ་བ་རྩ་ལྟུང་བཞི་པོ་གང་རུང་བྱུང་ན་བཤགས་བསྡམས་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

75

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

ལས། ཕྱོགས་གཅིག་ཉམས་པས་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་ཏཱ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་སྔོན་པོར་འགྱུར་ཏུ་མི་བཏུབ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། བསླབ་པའི་གཞི་གཞན་པ་ཡལ་ཀ་དང་ལོ་མ་དང་འདྲ་བ་དག་ལས་འདས་ཀྱང༌། བཤགས་ན་ཡང་སྡོམ་པ་དེ་འཐོབ་ཀྱི་ཤིང་ཏཱ་ལའི་མགོ་དང་འདྲ་བ་བཞི་པོ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་འདས་ན་ནི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དཔེ་དོན་དེའི་སྒོས་རྩ་ལྟུང་བྱུང་ན་སྡོམ་པ་ལྷག་མ་མེད་པར་གཏོང་བར་ཐལ། དེ་བཞི་གང་རུང་བྱུང་ན་ཁྲེལ་མེད་ཤས་ཆེན་པོས་སྡོམ་པའི་རྩ་བ་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེའི་དོན་ཡང༌། ཞེས་པ་ནས། རྩ་བའི་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་བྱུང་ན་ཁྲེལ་མེད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྡོམ་པའི་རྩ་བ་ཆད་པས་སྡོམ་པ་ཟད་པར་གཏོང་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པས་དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཟས་དང་(1)གནས་ལ་སྤྱོད་པ་བཀག་ནས་ཟུར་དུ་བཀར་བའི་ཕྱིར། ལུང་ལས། དགེ་སློང་མིན་ལ་དགེ་སློང་དུ། །སྨྲ་བ་སྲེ་ཏ་བསལ་བར་གྱིས། །ཤིང་རུལ་དག་ནི་སྤང་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། དེ་ལའང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཙུན་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་བཞི་སྟེ་ལྔ་པ་མེད། །ལམ་གྱི་རྒྱལ་དང་ལམ་སྟོན་དང༌། །ལམ་ཕྱིར་འཚོ་དང་ལམ་སུན་འབྱིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལམ་སུན་འབྱིན་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སློང་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགེ་སློང་དང་ཤ་ཚུགས་འདྲ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་ཤ་ཚུགས་ཙམ་ལུས་པའི་ཕྱིར་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་གསུངས་པར་ཟད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། འོ་ན་བསླབ་སྦྱིན་དགེ་སློང་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྡོམ་པ་མི་གཏོང་གི །གང་ཕས་ཕམ་བཞི་གང་

1 སྦག་ས། གནས་མལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ།

76

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

རུང་བྱུང་བ་དེ་ནི་ངེས་པར་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ལྟུང་བ་བྱུང་བའི་མོད་ལ་ཕས་ཕམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་ཟེར་གྱི། སོགས་བྱུང༌། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། (1)ཕས་ཕམ་པ་ལ་དགེ་སློང་མ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་བྱུང་མི་བྱེད་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་རབ་བྱུང་མི་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡོད་པས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཁྲེལ་མེད་ཤས་ཆེན་པོས་ཉམས་པས་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིར་བསླབ་པ་ཕུལ་ནས་རབ་བྱུང་སོགས་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང༌། དེའི་བསླབ་པ་ཕུལ་པ་ཡང་རབ་བྱུང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་བསླབ་པ་ཕུལ་ཡང་རབ་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་དཀའ་གནས་སུ་འདུག་པས་གནད་དོན་ཙམ་བཤད་ཡོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང༌།། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས་འཕགས་པ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་སྦྱངས་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་སས་བསྡུས་ཐམས་ཅད་གཏོང་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་སྡོམ་པ་དང་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད། ས་འཕོས་པ་དང་སྙོམས་འཇུག་ཉམས་པ་གཉིས་གང་རུང་རེས་ཀྱང་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་ལྟ་བུ་གོང་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེས་ན་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་དང་མིང་བཞིའི་དགེ་བ་བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང༌། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་མི་གཏོང༌། དེ་འདོད་པར་སྐྱེ་ནའང་བསམ་གཏན་གྱི་སར་གཏོགས་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་གཏོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་གཏོང་སྟེ། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གོང་དུ་སྐྱེས་ན་འོག་མ་གཏོང་ལ། འོག་ཏུ་སྐྱེས་
1 སྦག་ས། ཕས་ཕམ་པ་བ་དགེ་སློང།

77

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

ན་གོང་མ་གཏོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ༌། (1)དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་སྡོམ་པ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་བ་ནི་གཏོང་ཚུལ་དང་གཏོང་རྒྱུ་ངོས་མ་ཟིན་པའི་རྟགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཉམས་པའི་ཚེ་སྙོམས་འཇུག་དེའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་དགེ་བ་འཆོར་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་མ་ཉམས་ན་དེའི་ཆར་གཏོགས་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་འཆོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཏོང་རྒྱུ་དེ་གཉིས་སུ་མ་ཟད་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱི་(2)སོ་སྐྱེས་ས་གཅིག་ཀྱང་འཆི་འཕོས་ན་བསམ་གཏན་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་དགེ་བ་གཉིས་གཏོང་སྟེ་འཕགས་པས་ས་འཕོས་པར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་དང་པོར་སྐྱེས་ཀྱང་མི་གཏོང་ལ་ས་བོར་ན་གཏོང༌། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སོ་སྐྱེས་འཆི་འཕོས་པས་ཀྱང་གཏོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཕགས་པས་དེ་དག་ས་བོར་ནས། གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་མཐུན་པ་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་གཏོང་བར་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བ་ལའང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་གཏོང་རྒྱུ་གཉིས་དང༌། གང་ཟག་ཕལ་ཆེར་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་གཅིག་དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ས་འཕོས་པ་དང་སྙོམས་འཇུག་ཉམས་པ་གཉིས་དང༌། སོ་སྐྱེས་ས་མ་འཕོས་ཀྱང་འཆི་བས་གཏོང་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་སྡོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏོང་པའི་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་པས་དེའི་ཞུགས་པའི་ལམ་དང་སྡོམ་པ་གཏོང༌། འཕགས་པ་

1 སྦག་ས། དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱི།
2 སྦག་ས། སོ་སྐྱེས་གཅིག་ཀྱང།

78

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

དད་མོས་པས་དབང་པོ་སྦྱངས་ནས་དབང་རྣོན་དུ་གྱུར་པ་ན་རྟུལ་པོས་བསྡུས་པའི་དེ་གཏོང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པ་ལས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཏོང༌། འབྲས་བུ་གོང་མ་གང་ལས་ཉམས་ཏེ་འོག་མ་གང་ལ་གནས་པ་དེའི་སྡོམ་པ་དང་དགེ་བ་ཐོབ་ཅིང་གོང་མས་བསྡུས་པའི་དེ་དག་བཏོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཕགས་པ། །འབྲས་བུ་ཐོབ། ཅེས་དང༌། སྦྱངས། ཞེས་དང༌། ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་སྡོམ་པ་གཙོ་བོར་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་མིན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ།
གཉིས་པ་ནི། སྡོམ་མིན་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་དང༌། །ཤི་དང་མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། །ཞེས་གསུངས། སྡོམ་མིན་ཆོས་ཅན། གཏོང་བའི་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་སྡོམ་པ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་པ་དང༌། ཤི་འཕོས་པ་དང༌། མཚན་གཉིས་ཅིག་ཆར་བྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགལ་ཟླའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་བོར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། བར་མ་ཤུགས་བླངས་བྱ་བ་དང༌། །དོན་ཚེ་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་བར་མ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འཕེན་པའི་བློའི་ཤུགས་ཆད་པ་དང༌། ཁས་བླངས་པ་དོར་བས་ཁས་བླངས་ཆད་པ་དང༌། ཁས་བླངས་པའི་བྱ་བ་དེ་མ་བྱས་པས་བྱ་བ་ཆད་པ་དང༌། དོན་དགེ་བ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཞིག་པ་དོན་ཆད་པ་དང༌། ཚེ་ཆད་པ་དང༌། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དྲུག་ལས་དེ་གཏོང་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། འདོད་གཏོགས་དགེ་བ་གཟུགས་མིན་ནི། །རྩ་ཆད་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། །གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཏོང་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་གཏོང་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་

79

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་གཏོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ། སྡོམ་མིན་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང༌། སྡོམ་པ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟ་མ་མ་ནིང་སྒྲ་མི་སྙན། །མཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ལ། །སྡོམ་མིན་ ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོན་མིན་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། མཚན་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཟ་མ་དང༌། ཡོད་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་མ་ནིང་དང༌། མཚན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང༌། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་སྡོམ་མིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟ་མ་སོགས་བཞི་ལ་སྡོམ་མིན་མེད་དེ། བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྡོམ་པ་སྐྱེ་མི་རུང་བ་ལ་སྡོམ་མིན་ཡང་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་སྡོམ་པ་མིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མེད་ཅེ་ན། སྡིག་པ་ལ་ཡང་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྡོམ་པའང་དེ་བཞིན་ལ། །ལྷ་ལའང་མི་རྣམས་ལ་གསུམ་མོ། །འདོད་དང་གཟུགས་སྐྱེས་ལྷ་རྣམས་ལ། །བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད།། སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང༌། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། སྡོམ་པ་འང་སྡོམ་མིན་དེ་བཞིན་ཟ་མ་སོགས་བཞིར་མ་གཏོགས་པའི་མི་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡོམ་པའང་དེ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་གསུམ་ལ་སྡོམ་པ་མེད་དེ། དང་པོར་མཚན་མེད། གཉིས་པ་འདུལ་བར་བཀག །གསུམ་པ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་ཆེ་ལ། གསུམ་ག་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་མི་བཟོད་པ་དང༌། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་ལ་ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་མི་སྙན་ན་ཡང་དག་པར་ལེན་

80

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པ་མེད་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མེད། ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་སོ། །ལྷ་ལའང་སྡོམ་པ་ཙམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷ་ལའང། ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྡོམ་པ་འགྲོ་བ་ལྔའི་ལྷ་མི་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང༌། ཟ་མ་སོགས་ཀྱི་ལུས་ནི་ཞིང་ཚྭ་སྒོ་ཅན་བཞིན་སྡོམ་པ་སྐྱེ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ལ་སྡོམ་གསུམ་མེད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འཁྲུག་པའི་ཕྱིར་སྨྱོན་པ་བཞིན་ནོ། །གང་སྤེལ་ལས། ཡི་དྭགས་རྣམས་དང་དམྱལ་བ་རྣམས་སྨྱོན་པ་ལྟར་ཚོར་པ་སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོ་ལ་དེ་གསུམ་མེད་དེ། ཤེས་རབ་མི་གསལ་བའི་གླེན་པའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་བཞིན། གང་སྤེལ་ལས། དུད་འགྲོ་ནི་བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་ལྟར་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མི་ལ་དེ་གསུམ་ག་ཡོད། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ལའང་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཡོད། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལ་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཡོད་ལྷ་ལ་མེད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་རྣམས་ལ་གསུམ་མོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ལྷ་རྣམས་ལ་མི་དག་གིས་གསུམ་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ། དཔའ་བ་དང་དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་འདིར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འདོད་དང་གཟུགས་སྐྱེས་ལྷ་རྣམས་ལ། །བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

81

འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

སྨྲས་པ།

བྱིས་པའི་རྡོལ་གཏམ་མི་གཙང་སྤུངས་པ་དེ། །
རྨོངས་ཞེན་གཞན་གསོ་ཕག་པས་སྤྱོད་མོད་ཀྱི། །
མཁས་མང་འཁོར་ལོའི་ལག་གིས་རིང་སྤངས་ནས། །
གསུང་རབ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དེར་འཇུག་རྨད། །
ལྡེམ་ལྡེམ་འདབ་བརྒྱ་དགོད་པའི་པདྨ་དང༌། སིལ་སིལ་སྒྲ་དང་མཻ་ན་ཀ་ཡི་གར། །འགྲིགས་འགྲིགས་ཚིག་དོན་ཀུན་གསལ་རིག་པ་གསུམ། །མང་མང་སྐྱེ་དགུའི་ཡིད་འགུག་ལྕགས་ཀྱུ་མཚར། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོན་མང་ཕུན་ཚོགས་ལེགས་བྱས་ཚོགས། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་སེམས་ལ་ཉེར་བསྟེན་ཚུལ། །སྐྱེད་ཚལ་ལོ་ཏོག་དུས་ཀྱི་རྗེས་བཞིན་དང༌། །ས་ལ་བརྟེན་བཞིན་སོམས་ལ་སེམས་འདི་སྦྱོངས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒོས་དབྱེ་བ་དང༌། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ། ལས་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ། རྒྱུའི་སྒོས་དབྱེ་བ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོས་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བསོད་ནམས་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། མྱོང་འགྱུར་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་དང་གཞན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལས་ལུང་མ་བསྟན་

82

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དང༌། (1)མི་དགེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དང༌། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བདེ་མི་བདེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌། (2)ལས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་གྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། ཞེས་བྱུང༌། ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང༌། བདེ་སྡུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི།། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །ལས་རྣམས་སྨིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སོགས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་དང༌། མི་དགེ་བའི་ལས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཁམས་གོང་མའི་ལས་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཚང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲུང་བའམ་ཚིམ་པར་བྱེད་པས་ན་བསོད་ནམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཟིན་

1 སྦག་ས། མི་བདེ་བ།
2 སྦག་ས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།

83

འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་གཡོ་བ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་ལས་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་གཡོ་བ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང༌། ལུང་དྲངས་མཚམས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཏེིང་ངེ་འཛིན་གཡོ་པའི་སྐྱོན་ལ་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག འདིར་ལས་མི་གཡོ་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྐྱོན་དང༌། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་མཛད། ཅེས་པ་ནས། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་རང་གི་ས་དེ་དག་ཏུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་གྱི། འདོད་པའི་བསོད་ནམས་ལྟར་ས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་རྣམ་སྨིན་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་སྲེད་པས་འོག་མར་(1)མི་གོས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨོས་ཏེ་ས་རྣམས་སྲེད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྩ་བར། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །ལས་རྣམས་སྨིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང༌། འདོད་པར་སྤྱོད་པའི་བསོད་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འགྲོ་བ་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་གཡོ་ལ། དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་བོང་ཚོད་དང་སྟོབས་དང་ཁ་དོག་དང་བདེ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལྔ་ལྷའི་བོང་ཚོད་སོགས་ལྔར་སྨིན་རྒྱུ་དེ་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་དག་གི་བོང་ཚོད་སོགས་ལྔར་སྨིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ལྷའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་སྲེད་ལེན་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྦྱིན་པ་དང་

1 སྦག་ས། མི་གུས།

84

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དང༌། སྒོམ་བྱུང་གསུམ་ཆུང་ངུ་བྱས་པ་དེ་ལྷ་མི་གང་རུང་དུ་སྨོན་པ་དེར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་གཞན་པ་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། (1)དེ་ན་ལ་ལས་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཆུང་ངུ་ཀུན་ཏུ་(2)བསྟེན་ཅིང་གོམས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ལྷ་བཟང་པོ་རྣམས་སམ། མི་བཟང་པོ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་ན། ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནི་དེར་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ས་བཅུ་པ་དང་འཇུག་པར་དགེ་བ་ཆུང་ངུས་མི། འབྲིང་གིས་འདོད་ལྷ་དང༌། ཆེན་པོས་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་གཞི་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཆུང་ངུ་དང༌། ལན་མང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལས་བཤད། འདི་སྙམ་དུ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྲེད་སྨོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསླབ་བཏུས་སུ་སྲེད་པའི་མདོ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷའི་བོང་ཚོད་སོགས་སུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང༌། ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོའི་བོང་ཚོད་བཟང་པོ་སོགས་ལྔར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་ཞིག་གིས་སྦྱིན་པ་མང་པོ་བཏང་ཡང་སྲོག་གཅོད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱས་པས་གླང་ཆེན་ས་སྲུང་གི་བུར་སྐྱེ་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། འདི་ན་ལ་ལ་སྦྱིན་པ་པོ་ཡིན་ཞིང༌། སྦྱིན་བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་དེ་གླང་པོ་ཆེར་གྱུར་ན་གླང་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྦྱིན་བདག་

1 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། འདི་ནི་ལ་ལས།
2 སྡེ་པར། བརྟེན་ཞིང་བསྒོམ་པ།

85

འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

ཡིན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བོང་ཚོད་སོགས་ལྔ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དགེ་བ་བསྟན། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྲོག་གཅོད་པ་(1)ཡིན་ཞེས་པས་མི་དགེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལས་ཀྱི་འཁོར་བར་ལྕི་གང་དང༌། །ཞེས་སོགས་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། བོང་ཚོད་དང་སྟོབས་དང་ཁ་དོག་དང་བདེ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རེས་འགའ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་དབང་གིས་མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་དག་གི་དང་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཡིད་དྭགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་ན་སྐྱེ་བ་འཕེན་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་འགྱུར་ཚུལ་ལས་ཟུར་དུ་བོང་ཚོད་སོགས་རྣམ་སྨིན་འགྱུར་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་ལྷའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱིས་རྐྱེན་དབང་གིས་གླང་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་ཡང་ལས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་དགེ་བ་ལས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གནས་ཡིན་ལ། བདེ་འགྲོ་སྐྱེ་བ་གནས་མ་ཡིན་པ། དགེ་བ་ལས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གནས་མིན་ལ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གནས་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་དཀའ་གནས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྣང་བས་གནད་དོན་ཙམ་གསལ་བར་བྱས་ཡོད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། མྱོང་འགྱུར་ལྔར་དབྱེ་བ་དང༌། ལས་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་དང༌། གཞན་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་དེ་ཡན་ཆད། །སྡུག་མིན་བདེ་མིན་མྱོང་འགྱུར་བ། །སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་འདིའི་མི་དགེ །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྔར་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། ཞེས་པའི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ་གསུམ་

1 སྦག་ས། ཡིན་པས་དེ་བས་མི་དགེ་བའི།

86

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་དེ་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་དང༌། གསུམ་པ་དེ་ཡན་ཆད་བཞི་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་དགེ་བ་དེ་སྡུག་མིན་བདེ་མིན་མྱོང་འགྱུར་དང༌། འདོད་ཁམས་འདིའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་ཡན་ཆད། སྡུག་མིན་བདེ་མིན་མྱོང་འགྱུར་བ། །ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་འདིའི་མི་དགེ །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། །ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་རྣམ་སྨིན་ལས། །སྔ་ཕྱི་མེད་གསུམ་སྨིན་འདོད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་འོག་མ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནའང་བདེ་སྡུག་བར་མ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་ཚོར་བཏང་སྙོམས་མེད་ན། དེ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་བདེ་སྡུག་མེད་ཅིང། དེ་ལྟར་ན་ལས་དེ་ལ་རྣམ་སྨིན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། །ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་རྣམ་སྨིན་ལས། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བསམ་བཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བདེ་བའི་དབང་པོ་མིག་རྣ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་དག་རྟེན་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ལས་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ཡིན་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། དེའི་རྣམ་སྨིན་ཚོར་བ་མེད་ཅིང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་བཞིའོ་ཟེར། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བསྟན་ཆོས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་ཆོས་ལས་ལས་ཀྱིེ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སློབ་

87

འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

དཔོན་གྱིས་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསུམ་པའི་འོག་ནའང་བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ཅིག་ཆར་དུ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་གསུམ་སྨིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྔ་ཕྱིར་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །བདེ་བ་ཡང་མིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་མིན་པ་ལ་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་གསུམ་ཅིག་ཆར་སྨིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཁམས་ལས་གཞན་ན་ནི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་མྱོང་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བར་ཐལ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན། མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་དེ་དགེ་བ་ཆུང་ངུར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ལ་(1)རྣམ་སྨིན་མེད་པས་འདྲི་བ་ནི། ཞེས་སོ། །འོ་ན། བསྟན་བཅོས་སུ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར། ཞེས་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །(2)ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་འགལ་བར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ལ་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་གང་རུང་ལས་གཞན་

1 སྡེ་པར། གང་སྤེལ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པས།
2 སྦག་ས། ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་དང།

88

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པའི་བར་མ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་སྔ་མ་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། སྔ་མ་མི་འདོད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཚུལ་གཙོ་བོ་བཀོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང༌། །དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་སྨིན་དང༌། །མངོན་སུམ་དུ་ནི་གྱུར་བ་ལས། །མྱོང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། རེག་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། གཟུགས་དམིགས་པས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དགེ་མི་དགེ་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བ་ལས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ངེས་དང་མ་ངེས་དང༌། །ཞེས་བྱུང༌། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་ལས་གསུམ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རེ་རེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ངེས་པའི་ལས་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན། ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ། མྱོང་ངེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། སྡེ་བ་གཞན་གྱིས་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ། །མྱོང་འགྱུར་ཕྱིར་ན་ངེས་རྣམས་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌། མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཚེ་འདིར་མཐོང་ཆོས་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་མགོ་མྱོང་བར་འགྱུར་པའི་ལས་དང༌། ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རྣམ་སྨིན་གྱི་མགོ་མྱོང་བ་སྐྱེས་ནས་མྱོར་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་ཚེ་གསུམ་པ་སོགས་ལ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་མགོ་རྩོམ་པ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཏེ་ངེས་པའི་གསུམ་མ་ངེས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པར། རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ནི་མགོ་ཟུག་པའི་དབང་དུ་

89

འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།
བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་པའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཚེ་རབས་གཞན་དག་ན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་རྩོམ་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། རྩོམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མགོ་ཟུག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ལས་རྣམ་ལྔ་ཞེས་ཟེར། །གཞན་དག་མུ་ནི་བཞི་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་བྱུང༌། སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། ངེས་པའི་ལས་གསུམ། མ་ངེས་པའི་ལས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་ལ་རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་དང༌། གནས་སྐབས་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལས་རྣམ་ལྔ་ཞེས་ཟེར། ཞེས་སོ། །དཔེ་སྟོན་སྡེ་པ་སྟེ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ལས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་ངེས་ལ་རྣམ་སྨིན་མ་ངེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། རྣམ་སྨིན་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀ་ངེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཆོས་སོགས་གསུམ་གང་རུང་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར་པའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཆོས་དང༌། སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གྲངས་དང་གང་ཡིན་མ་ངེས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་ངེས་པའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་སོགས་ལ་མྱོང་བར་ངེས་ཤིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མྱོང་བར་ཡང་མ་ངེས་རྣམ་པར་སྨིན་པར་ཡང་མ་ངེས་པའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཡང་ཡོད་དེ། ངེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མུ་བཞི། མ་ངེས་པ་ལའང་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞིར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ལས་ཐ་དད་པ་བཞིས་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་ཅིང་གཞན་གསུམ་སྲོག་གཅོད་དང་

90

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
མ་བྱིན་ལེན་རྫུན་སྨྲ་གསུམ་བཅོལ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གྲུབ་པའི་ཚེ་འཕེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ལས་རྣམ་པ་བཞི་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཕ་རོལ་པོ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་དག་ཅིག་ཅར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་བཤད་པས་དོགས་པ་ཆེ་བས་བཀོད་དོ། །རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལས་རྣམ་པ་བཞི་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམ་པ་བཞིས་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཅིག་ཅར་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་ན་སྟེ། གཅིག་ཅིག་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཅིག་ནི་སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། གཅིག་ཅིག་ནི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། གཅིག་ཅིག་ནི་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་བཞི། །དམྱལ་བ་ན་ནི་དགེ་བའི་གསུམ། །གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི། །བྱིས་པ་དེར་སྐྱེས་མྱོང་མི་བྱེད།། འཕགས་པ་གཞན་དུའང་མྱོང་མི་བྱེད། །འདོད་རྩེའི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན། །སྲིད་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་སུ། །འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཡིན། །དེ་ནི་རིས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་བཞི་ལས་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་རིས་མཐུན་འཕེན་གྱི་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་གྱིས་རིས་མཐུན་མི་འཕེན་ཏེ། དེ་ལས་དེ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་འགྲོ་བའང་ལྔ་ན་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་དགེ་མི་དགེ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་བཞི། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་འགྲོ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་

91

འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

དམིགས་བསལ་དམྱལ་བ་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་འཕེན་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་བའི་འཕེན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ན་དགེ་བའི་ལས་གསུམ་གྱིས་འཕེན་པ་ཡོད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དམྱལ་བ་ན་ནི་དགེ་བའི་གསུམ། །ཞེས་སོ། །ས་གང་ལའང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བརྟན་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ས་དེར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མི་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་བརྟན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དེའི་ལས་གཞན་གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གཅིག་བུས་རྣམ་བཅད་ལས་འཕང་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི། །བྱིས་པ་དེར་སྐྱེས་མྱོང་མི་བྱེད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་མི་ཉམས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སུ་མ་ཟད་ལན་གྲངས་གཞན་དུའང་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱང་གསར་གསོག་མི་བྱེད་དེ། ས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་འཕགས་པ་བརྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ས་དེར་ལས་མ་ངེས་པ་དང་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གཉིས་བྱེད་པ་ཡོད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་བཅད་ལས་འཕང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཕགས་པ་གཞན་དུའང་མྱོང་མི་བྱེད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་བར་མ་ངེས་པ་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དག་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བའི་མི་བརྟན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་སྲིད་རྩེའི་ཆགས་བྲལ་མི་བརྟན་པ་སྟེ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཡང་ཆོས་ཅན་ས་དེར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་སོར་མ་ཆུད་པར་དུ་འཆི་བ་མེད་པར་བཤད་པས་ས་དེར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་རྩེའི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་

92

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཆོས་ཅན། བར་མ་དོ་ནའང་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དེ། བར་མ་དོ་ནའང་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་ཚེ་བར་དོ་རང་ཉིད་དང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང༌། སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཀྱི་འཕེན་པས་ཕྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྲིད་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་སུ། །འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང༌། འཕེན་པ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བར་དོ་དང་ལྷག་མ་བཅུ་འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཡིན། །དེ་ནི་རིས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། མྱོང་ངེས་སྤྱིར་བསྟན་པ། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་ངེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རབ་དང་དྲག་པོ་དང༌། །ཡོད་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱུན་ཆགས་སུ། །བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། །ཕ་མ་གསོད་གང་དེ་ངེས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དྲུག་ཡོད་དེ། ཀུན་སློང་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་མི་དགེ་བ་དང༌། དད་པ་དྲག་པོས་དགེ་བ་བྱས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕན་པའམ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལས་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྒོས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བྱས་པའི་དགེ་སྡིག་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཕ་མ་གསོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས། །ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྲལ་ཕྱིར། །རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །མཐོང་དང་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་དེ་ལ་

93

འབྲས་བུའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

གཉིས་ཡོད་དེ། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པར་གྱུར་པས། དགེ་འདུན་གྱི་རྩོད་པ་འཕེལ་བར་བྱས་པ། དགེ་སློང་མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་གཅིག་གིས་བསྡུམ་པས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་ཁྲོས་ནས། བུད་མེད་གྱིས་བུད་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་སྐུར་བ་བཏབ་པས། ཚེ་དེ་ལ་བུད་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང༌། སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་བུད་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀའི་གཉུག་རུམ་པ་ལོང་བ་ཞེས་པས་མི་གཅིག་གི་གླང་ལྔ་བརྒྱ་དེད་པ་ཅི་ཡིན། དྲིས་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཞེས་ཟེར་བས། དེ་དག་ལ་སྙིང་རྗེས་དེ་དག་ཐར་བར་བྱས་པས་ཚེ་དེ་ཉིད་ལས་ཕོའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས། །ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །ཞེས་སོ། །མཐོང་ཆོས་སམ། འཕྲལ་དུ་འབྲས་བུ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་རང་གི་ནུས་པས་དེ། གཉེན་པོ་གཞན་གྱི་ནུས་པའི་དབང་གིས་དེ། འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཞིང་གིས་དེ། སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཞིང་གིས་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལས་གནས་སྐབས་མཐོང་ཆོས་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཏན་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཚེ། ས་དེའི་དགེ་མི་དགེ་རྣམ་སྨིན་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་གཉེན་པོ་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བས་རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་མཐོང་ཆོས་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྲལ་ཕྱིར། །རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔ་མ་ནི་མཐོང་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་དྲི་མེད་གསར་ཐོབ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་ནི་སྒོམ་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་དབང་གིས་དེ་ལ་ཕན་གནོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཕྲལ་ལ་འབྱུང་ཡང་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཐོང་དང་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་

94

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་འབྲས་བུས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་བྱམས་པ་ཚད་མེད་དང༌། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གསུམ་ལས་ལངས་མ་ཐག་ལ་ཕན་གནོད་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་སྙོམས་ལས་ལངས་པ་ནི་མྱང་ན་ལས་འདས་པ་སླར་ལོག་ལྟ་བུ། བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་ལ་ལྷག་བསམ་ཚད་མེད་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷག་བསམ་དང་འབྲེལ་བས་ཕན་གནོད་འཕྲལ་ལ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །ལངས་པ་དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་འགོག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྙོམས་འཇུག་གཞན་གཅོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞིང་དུ་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་སྒོས་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་ཞིང་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་ལྔ་བོ། གང་དག་འགོག་བྱམས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་ལས་གང་གི་འབྲས་བུ་དང༌། གཡེང་བའི་སེམས་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ནི། །སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད། །མི་དགེ་བའི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ནས། སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚོར་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། དེའི་བར་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལུས་ཚོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ཤེས་ལ་

95

རྒྱུའི་སྒོས་དང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོས་དབྱེ་བ།
རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སས་བསྡུས་མི་སྦྱོར་བར་དེའི་བར་ན་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྩ་བར། མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་རིག་སློང༌། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དེའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམ་སྨིན་མིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་བསྟན་པ་ལས། སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། །མ་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ། གཡེང་བའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ། །དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །སྐྲག་གནོད་མ་མཉམ་མྱ་ངན་གྱིས། །སྒྲ་མི་སྙན་མིན་འདོད་ལྡན་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། གཡེང་བ་སྟེ་སྨྱོས་པའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡིད་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྔོན་གཞན་སྨྱོར་བཅུག་པའི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་དང༌། མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྐྲགས་པར་བྱས་པ་དང༌། དེས་གནོད་པ་དང༌། འབྱུང་བ་ཆ་མི་སྙོམས་པ་དང༌། མྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་བ་སྟེ། རྒྱུ་ལྔ་དང༌། རྟེན་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འགྲོ་བ་ལྔ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ངན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཡེང་བའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་སླ།

གཉིས་པ་རྒྱུའི་སྒོས་དབྱེ་བ་ནི། ཡོན་སྐྱོན་སྙིགས་མར་གསུངས་པ་ནི། །གཡོ་དང་ཞེ་སྡང་འདོད་ཆགས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་སྐྱོན་སྙིགས་མའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། གཡོ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས། ལུས་ཀྱི་ཡོན་པོ་དང༌། ངག་གི་ཡོན་པོ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ཡོན་

96

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པོ་ཡིན། ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པ་སོགས་དང༌། འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་སྙིགས་མའི་ལས་སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོས་དབྱེ་བ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་བཞི་ཡོད་དེ། དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་གཟུགས་ཀྱི་ལས་དང༌། གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པ་མི་དགེ་བ་དང༌། དཀར་ནག་འདྲེས་པ་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང༌། མི་དཀར་མི་ནག་ཅིང་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལ། སོ་སོའི་དངོས་པོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི། །དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། མི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། །གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་གནག་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག་ཅིང༌། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་གནག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་དགེ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །གནག་དང༌། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས། རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པས་གཉིས་ཀ་དཀར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་མ་བཤད་པས་བར་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་དང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གཙོ་བས་སོ། །འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་དཀར་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡང་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་དཀར་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པས་གནག་པས་ན་ལས་ངོ་བོ་དཀར་ནག་དང༌། རང་གི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་

97

རྒྱུའི་སྒོས་དང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

ཁོ་ན་འབྱིན་པས་རྣམ་སྨིན་དཀར་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་འདྲེས་པས་གནག་ཅིང་རྣམ་སྨིན་ཡང་དཀར་ནག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་གཏོགས་པའི། །དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །གཉིས་ཀའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་ལས་གྱི་ངོ་བོ་དཀར་ནག་གཉིས་ཅན་དང༌། རྣམ་སྨིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོས་རྣམ་པར་བཞག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་སམ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཅིག་ལ་དཀར་པོ་ཡང་ཡིན་ནག་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་འདིར་སྟོབས་ཆེ་ལ་འདྲེས་པའི་དགེ་བ་སྟོབས་ཆུང་བས་འདྲེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་སྐབས་འདིའི་མི་དཀར་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར་ལ་སྔ་མའི་འཁོར་བའི་ལས་དཀར་ནག་དང་འདྲེས་མ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་མེད་པས་མི་དཀར་ཞེས་བཤད། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས་མི་གནག་པ་དང༌། དེ་གསུམ་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པར་ཁ་ཅིག་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་འདྲེས་མ་གསུམ་ག་ཟད་བྱེད་ཟེར་བ་དང༌། ལ་ལས་ཟག་མེད་ནག་པོ་ཁོ་ན་ཟད་བྱེད་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། (1)གཞན་དག་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་མི་དཀར་མི་གནག་པར་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན། (2)ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལས་དཀར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་དཀར་པོའང་ཟད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང༌། མི་དཀར་མི་གནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་མི་དཀར་ཞེས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་པོ་མེད་པར་དགོངས་ནས་མི་དཀར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་

1 སྦག་ས། གཞན་དག་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས།
2 སྦག་ས། ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དཀར་པོའང་ཟད་བྱེད་དུ་ཐལ།

98

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

དགོངས་པ་ཅན་གང་ཞིག ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་དང་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་པོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་དཀར་བའོ། །མི་དཀར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་བསྟན་ཆོས་གཉིས་ཀས་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་མི་སློབ་པའི་ཆོས་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་དག་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ། གཅིག་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་ཆོས་དཀར་བར་བཤད་དོ། །ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བའི་སས་བསྡུས་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གའི་སར་གཏོགས་སྤང་དགོས་པར་རང་སྡེ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ནི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟག་མེད་ལས་ལ་དེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཟད་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བཟོད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་གང༌། །སེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །ནག་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། །དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དཀར་ནག་ཟད་བྱེད་ཡིན། །དཀར་པོ་བསམ་གཏན་ཆགས་བྲལ་བའི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཐ་མས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སེམས་པ་བཞི་དང༌།

99

རྒྱུའི་སྒོས་དང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོས་དབྱེ་བ།

འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལ་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་པ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ནག་པོ་མི་དགེ་བ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དཀར་ནག་འདྲེས་པར་འདོད་པའི་དགེ་བ་རྣམ་པ་དགུ་ཟད་བྱེད་ཡིན། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སྒོམ་སྤང་དགུ་དགུ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟག་མེད་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞིའི་སེམས་པ་བཞི་པོ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་སོ་སོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དཀར་པོ་འཁོར་བའི་ལས་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཆོས་བཟོད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་གང༌། །སེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །ནག་པོ་ཟག་པར་བྱེད་པའི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་ཞེས་པས་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐབས་འདིའི་ཟད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་རྐུན་པོ་ཕྱུང་བ་དང་སྒོ་འཕར་བཅད་པའི་དཔེ་ཤེས་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དཀར་ནག་ཟད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིས་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ངོ་བོ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་དེ་(1)སྤོང་བྱེད་མིན་ཏེ། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་དེའི་དགེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དགུ་བ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དཀར་པོ་བསམ་གཏན་ཆགས་བྲལ་བའི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཐ་མས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐ་མ་བཞིའི་སེམས་པ་བཞིས་བསམ་གཏན་སོ་སོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་དཀར་པོའི་ལས་སྤོང་སྟེ། དེ་བཞིས་བསམ་གཏན་དུ་སྐྱེ་བ་

1 སྦག་ས། སྤོང་བྱེད་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ།

100

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བཞི་སྤོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་ནི་དཀར་པོའི་ལས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལས་ལ་(1)མ་སྦྱར་བར་ཉོན་མོངས་ཁོ་ནར་སྦྱར་བ་ཡང་འཁྲུལ་ལོ། །
གསུམ་པ་ནི། གཞན་ནི་དམྱལ་བ་མྱོང་འགྱུར་དང༌། །འདོད་གཞན་མྱོང་འགྱུར་གཉིས་སུ་རིགས། །གཞན་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་གནག།།འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་གཞན་དཀར་ནག།།ཅེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། །ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀ་ནག་པའི་ལས་དང༌། དཀར་དང་ནག་པ་འདྲེས་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པས་གཅིག་ཏུ་ནག་པའི་ལས་དང༌། དམྱལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དམྱལ་བར་འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་ནག་པས་གཅིག་ཏུ་ནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཞན་ནི་དམྱལ་བ་མྱོང་འགྱུར་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་འཕེན་རྫོགས་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀ་འདྲེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་གཞན་མྱོང་འགྱུར་གཉིས་སུ་རིགས། །ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ནག་པའི་ལས་དང་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ལས་ནག་པའི་ལས་དང༌། འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་མཐོང་སྤང་ལས་གཞན་སྒོམ་སྤང་གི་ལས་ནི་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་ལ་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཞན་ནི་མཐོང་པའི་སྤང་བྱ་ནག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་སྤང་གི་ལས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་གཞན་དཀར་ནག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྦག་ས། མི་སྦྱོར།

101

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ། དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་སློབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། །ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་མི་དགེ་བ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང༌།། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་དུ་འདོད། །བཟློག་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉིད་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པའི་ལུས་སོགས་གསུམ་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་མི་སློབ་པའི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་ཐུབ་པར་འཇོག་ཀྱང་ལས་མ་ཡིན་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡིད་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་ཐུབ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཐུབ་པའི་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐུབ་པའི་ལུས་དང༌། ཐུབ་པའི་ངག་དང༌། ཐུབ་པའི་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་བར། མི་སློབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། །ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལེགས་སྤྱད་ཐམས་ཅད་གཙང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལེགས་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ལུས་གཙང་བྱེད་དང༌། ངག་ཡིད་ཀྱི་དེ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་གི་གཙང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་གཙང་སྦྲ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ལུས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་བྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཉེས་སྤྱད་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་དང༌། ངག་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་སོ་སོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་མི་དགེ་བ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་དངོས་མིན་ཀྱང་བརྣབ་སེམས་དང༌།

102

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

སོགས་པས་གནོད་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ཞེས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང༌། །ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། ཡིད་ཀྱི་ལེགས་སྤྱད་གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་མིན་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་གྱི་བཟློག་ཟླ་ཡིད་ཀྱི་བརྣབ་སེམས་མེད་པ་གནོད་སེམས་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བཟློག་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ནས་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་སྤྱད་དེ་ལས་ཏེ། དེའི་ནང་ནས་ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་སྤྱད་ཆེ་ལོང་སྟེ་ཆེས་རགས་པའམ་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་བསྡུས་ནས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལམ་བཅུར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྤྱད་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ནས་དགེ་བའི་ལམ་བཅུ་དང་ཉེས་སྤྱད་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ནས་མི་དགེ་བའི་ལམ་བཅུར་མདོ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ཏེ་ཅི་རིགས་པར་མདོ་ལས་ལས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཅུར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཆེ་ལོང་ནི་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཅི་རིགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་སྲིད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཡང་སྦྱར་དགོས་སོ། །
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བཅུར་གསུངས་ཞེས་པའི་བཅུ་པོ་གང་རུང་ལ་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁྱབ་པར་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཆེད་དུ་བསམ་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་བརྣབ་སེམས་སོགས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེས་སྟོན་པ་རྣམས་ན་རེ། ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་

103

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

(1)མདོས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བརྣབ་སེམས་སོགས་གསུམ་པོ་ལས་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྣམ་སེམས་སོགས་ཀྱི་གསུམ་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་པ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་བརྣབ་སེམས་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ཞེ་སྡང་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དགེ་བས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པ་དང༌། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དགེ་བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཞེ་སྡང་གིས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ལས་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལས་དཀར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་དགེ་བར་ཐལ། དཀར་བའི་དོན་མི་དགེ་བ་ལས་བཟློག་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཤིང༌། ཁྱབ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ཀུན་སློང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བྱས་པའི་ལས་བཅུ་པོ་དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྦྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ན་དང་བོའི་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཚིག་ལས་དེ་སྐད་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ནི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། དཀར་བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན།

1 སྡེ་པར། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

104

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལས་མི་དགེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་གནག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཉིས་པ་ལ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དགེ་བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཞེ་སྡང་གིས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ལས་གནག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། མི་དགེ་བར་ཐལ། ལས་ནག་པ་མི་དགེ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་རྩ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་སློང་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་དེ་དེད་དཔོན་སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱིས་བསད་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དགེ་བ་སྦྱོར་དང་མཇུག་བཅས་རྣམས། །ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་མེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མེད། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅི་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བར་ཐལ། དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དཀར་པའི་ལས་ལ་དགེ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་དཀར་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱིས་དཀར་བ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་རྣམ་སྨིན་མེད་པས་རྣམ་སྨིན་གྱིས་མི་དཀར་ཡང་ཉོན་མོངས་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དཀར་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པས་དཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྒྲིབས་

105

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐར་བ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་གཟུགས་ཕུང་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། བཟློག་པ་མི་དགེ །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཀར་ན་དགེ་བས་ཁྱབ་བམ་སྙམ་ན། དགེ་བ་ནི་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་སྐྱོན་དུ་འཕེན་པ་སོགས་ཤེས་སླ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་བར། གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་དཀར་གནག་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྨིན་པའང་དཀར་གནག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་འདྲེས་པའི་དོན་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་དང༌། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་ཚུལ་གྱི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་སྨིན་དཀར་ནག་འདྲེས་ཚུལ་ཁོ་ནར་འཇོག་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིར་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྦྱར་བའི་འདྲེས་ཚུལ་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་སྦྱར་བའི་འདྲེས་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་ལས་དཀར་ཡང་རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་ཚུལ་སོགས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་མུ་བྱས་ནས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལས་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་ཀྱང་རྒྱུད་

106

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་པ་དེ་དཀར་ནག་གི་འདྲེས་ཚུལ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གཅིག་ལ་ལས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྨིན་མི་རུང་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྨིན་སྤེལ་ནས་སམ་ཅིག་ཅར་ཡང་སྨིན་པ་ཡོད་པས་རྣམ་སྨིན་འདྲེས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གི །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིན་ཏེ། ལས་སམ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཅིག་ལ་དཀར་པོ་ཡང་ཡིན་ནག་པོ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། མི་དགེ་བ་ཡང་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཅིག་ཅར་རམ་སྤེལ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་རམ་སྤེལ་བས་ཁྱབ་ཀྱང༌། མི་དགེ་བ་ལ་དགེ་བ་གཅིག་ཅར་རམ་སྤེལ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་བཅད་པའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདྲེས་མོད་ཀྱི་གདོན་མི་ཟ་བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མི་དགེ་བ་ལ་རྣམ་སྨིན་སྒོས་འདྲེས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལས་ཀྱི་འདྲེས་ཚུལ་ཟུར་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་ནའང་མ་ཁྱབ་སྟེ། མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་དང་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སོ་ཐར་སྡོམ་པ་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་ལྡན་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་མེད་ཟེར་ན། གཞུང་གོང་འོག་གསུམ་དང་འགལ་ཏེ། འོ་ན། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ་དང༌། བདེ་མིན་སྡུག་མིན་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་ལ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྡིག་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འཕངས་འབྲས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགེ་སྡིག་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་སྨིན་པ་

107

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

མེད་པ་འགལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་ངེས་དང་མ་ངེས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བསྟན་བཅོས་ལས། ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ་ཞེས་དང༌། རྩ་བར། སྔ་ཕྱི་མེད་གསུམ་སྨིན་འདོད་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་གཞན་ན་ནི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་དག་གི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་མིན་སྡུག་མིན་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མི་གཡོ་བའི་ལས་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ངན་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལ་སྨིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་མེད་པར་ཐལ། (1)འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལས་ལྔར་འདོད་པ་དང༌། ལས་མུ་བཞིར་འདོད་པ་མཐའ་དག་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཅིག་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་དེ། རྩ་བར། མི་དགེ་དྲུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་དང༌། །རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་དངོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་མེད་ཀྱི་བསྒོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིགས་བྱེད་སྦྱོར་བས་བསྡུས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བ་རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་གསུམ་གས་ཀྱང་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་རྫུན་ཕྲ་མ་ཚིག་རྩུབ་ངག་འཁྱལ་དྲུག་

1 སྦག་ས། འཕགས་ཡུལ་གྱིས་སྔར་འདོད་པ་དང།

108

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གཞན་ལ་བྱེད་པར་བསྒོ་བ་སྟེ་ལབ་ནས་དེ་དྲུག་བྱས་ཚེ་དེ་དྲུག་གི་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལ་བསྒོ་བའམ་སྨྲ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡོད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དེ་གསུམ་གཞན་ལ་ལབ་ནས་མི་དགེ་དྲུག་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དྲུག་རང་གིས་བྱེད་ན་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དྲུག་པོ་སྲོག་གཅོད་པ་དང༌། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང༌། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང༌། ཕྲ་མ་དང༌། ཚིག་རྩུབ་པོ་དང༌། ངག་ཀྱལ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ། ཞེས་དང༌། དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། རེ་ཞིག་རང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི། །མི་དགེ་དྲུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྩ་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དོ། །གོང་གི་རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་དག་ཀྱང༌། །བྱེད་ན། ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་ལམ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱེད་པ་ལ་ནི་དུས་དེའི་ཚེ་ཤི་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་ཉིད་བྱེད་པ་ལ། ཞེས་དང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱེ་སྨྲས་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མི་འདོད་པ་རྒྱལ་སྲས་མའི་དགོངས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ལས་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་བྱེ་སྨྲས་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་དང་བྱེ་སྨྲས་བརྩད་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤི་བའི་ཚེ་དེ་

109

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ལམ་དངོས་གཞིར་འགྱུར་ཞེས་བརྩད་པ་གང་ཞིག བྱེ་སྨྲས་དེའི་ལན་དུ་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེས་འགྱུར་བར་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཇི་ལྟར་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་འགྱུར། ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་འོ་ན་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཇི་ལྟར་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞིར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་མི་འགྱུར། ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཇི་ལྟར་ན་མི་འགྱུར་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེར་མ་ཟད་གྲུབ་དོན་སྐབས་སུ་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་པས་སྨྲ་པ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚེ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྲོག་ཆགས་ཤི་བའི་གནས་སྐབས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་སྔ་མ་མང་པོས་དོགས་པ་ཡང་མ་ཤར་ལ། ལ་ལས་དཔྱད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ལ་རྟོགས་དཀའ་བར་སྣང་བས་ལུང་རིགས་ཀྱི་(1)གནད་མ་དོར་བར་བཀོད་དོ། །གཞན་ཡང་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་ཚད་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་འཆི་སྲིད་ཚེ་ཡང་མིན། ཤི་ནས་ལུས་དོར་བའི་དུས་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་རེ་ཞིག་སྲོག་ཆགས་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན་གསོད་མཁན་དང་གསོད་དུ་འཇུག་མཁན་དང་གསད་བྱ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཤི་བའི་ཚེ་ཡང་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་ཐལ། འཆི་སྲིད་ལ་གནས་པའི་དུས་སུ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་གསོད་མཁན་དང་གསོད་དུ་འཇུག་མཁན་མ་ཤི་བའི་ཚེ་དེ་གཉིས་རྣམ་

1 སྦག་ས། གནད་མ་ནོར་བར་བཀོད་དོ། །

110

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་སྲིད་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན། སོགས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་སྲེད་པ་ལ་གནས་པ་ན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲོག་ཆགས་དེ་མ་ཤི་བའི་ཚེ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ལས། དེའི་སྔོན་དུ་ཤི་བ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ་དངོས་གཞི་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ནི་དེ་སྐད་དུ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན་མཚོན་བསྣུན་པ་གང་གིས་སྲོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་དང་མི་འབྱོར་བའམ་མ་སློབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་ཤི་བ་ཡིན་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་ལས་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྲོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྐབས་སུ་བབས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཤི་མ་ཐག་གི་གསོད་པ་པོའི་བསད་པའི་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིར་བརྗོད་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ལས་ལམ་དངོས་གཞིར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །ལས་དེའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ལས་ལམ་དངོས་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྲོག་ཆགས་ཤི་བའི་གནས་སྐབས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

111

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་ཞིག་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སྐྱེ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་འབྲས་བུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ལམ་དང་པོ་བདུན་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་གྲུབ་ཚད་ཡོད་དེ། ལས་ལམ་དེ་སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་འབྲས་བུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དྲུག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སོ་སོར་སྤྲོ་བྱ་མང་མོད་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །
སྐབས་འདིའི་ཡིད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལས་ལམ་ལ་སྦྱོར་མཇུག་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་དེ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སྦྱོར་མཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཡང་མེད་ལ་མཇུག་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་སྤོང་བ་ནི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་དགེ་བའི་དངོས་གཞི་སྤོང་བ་ནི་དགེ་བའི་དངོས་གཞི་དང༌། མི་དགེ་བའི་མཇུག་སྤོང་བ་ནི་དགེ་བའི་མཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྤོང་བ་ནི། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སྤོང་བ་ནི་དངོས་ཡིན་ནོ། །མཇུག་སྤོང་བ་ནི་མཇུག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་ས་སྐྱ་གསེར་མདོག་པའི་དགེ་བཤེས་ཁ་ཅིག།།སྡོམ་པ་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་དངོས་གཞི་ལའང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་ཟེར། འོ་ན་དགེ་ཚུལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་བདུན་གྱི་དགེ་བ་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་གང་ལའང་རྣམ་རིག་མེད་པ་

112

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

དང༌། སྡོམ་པ་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་ཚུལ་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་དགེ་འདུན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནས་བརྗོད་པ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཡན་ཆད་སྦྱོར་བ་གང་ཞིག །བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་ཚེ་དངོས་གཞི་དང་སྤོང་བདུན་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་དང༌། དེའི་འོག་གནས་བརྗོད་དུས་གོ་སོགས་མཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་ཚུལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་གནས་སྣ་ཚོགས་པར་འཇུག་བྱེད། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་བྱེད། མཁན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་(1)བྱེད་པས་ན་ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་དང་ལན་གཉིས་བརྗོད་པའི་བར་འདི་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་དེ། ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་བར་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་དེའི་སྐད་ཅིག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་གཞན་གྱི་ཁ་ཅིག་ལུང་དེ་མ་དག་གོ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཟེར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་བསྒོ་བ་དང་དེའི་རྟེན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ཇི་སྲིད་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འདི་ནི་འཇུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །ལུས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡིན་ན་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་བཞིན་དུ་ངག་ལའང་འདྲ། ཡིད་ཁོ་ནས་ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་གཉིས་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ངག་གིས་མ་སྨྲས་པར་རྫུན་སྨྲ་བའི་ལས་ལམ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་

1 སྦག་ས། བྱེད་པ་ནས་ལས་ལན་གཅིག།།

113

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།
ཐལ། ངག་གི་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫུན་སྨྲའི་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་བསྟན་ཆོས་དྲངས་པ་ལས། ངག་གིས་མི་བྱེད་ན་རྫུན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡོད་དེ་ལུས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ཡང་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ནི་ངག་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་དགེ་སློང་གི་སྤོང་བདུན་སྡོམ་པའི་ངག་གི་སྤོང་བ་བཞི་ཡང་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤོང་འདོད་ནས་ངག་མ་སྨྲས་ཀྱང་ལས་སློབ་ཀྱིས་སྨྲས་པ་ལྟར་དེའི་ཆེད་དུ་ལུས་བསྡད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདི་ལ་རྫུན་སྨྲའི་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ངག་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་སོ་ཞིབ་ཆ་དགོས། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱིས་མ་བྱས་པར་ངག་གིས་སྒོས་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱིས་བྱས་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་བསྟན་བཅོས་དྲངས་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་མི་བྱེད་ན་སྲོག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་ངག་གིས་བྱེད་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ངག་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གིས་གཞན་གསོད་པར་བྱེད་ནའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །འདི་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དགེ་བ་དེ་འདྲའང་སྔར་ལྟར་ཤེས། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལམ་ཁོ་ན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ངག་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་

114

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ། འོ་ན་ལུས་ངག་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་ན་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ལམ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མེད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུས་ངག་གཉིས་གང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ལུས་ངག་གཉིས་གང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་རྫུན་སྨྲ་བའི་ལས་ལམ་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་མཚན་གཞིར་དྲང་སྲོང་ཁྲོས་པའི་ཡིད་ཙམ་གྱིས་གཞན་གྱི་སྲོག་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གཉིས་པའི་མཚན་གཞིར་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་དུས་ཅི་འདི་ལ་ཁྱེད་ཡོངས་སུ་དག་གམ་ཞེས་དྲིས་དུས་ལྟུང་བ་ཡོད་པ་བཤགས་སྡོམས་བྱིན་བརླབས་མ་བྱས་པ་ཡོད་པ་དྲན་བཞིན་དུ་ཅང་མི་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་ངག་གིས་ཀྱང་མི་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཀས་རེག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། འདིར་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཡིད་རབ་ཏུ་ཁྲོས་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་དཔེར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུས་དང་ངག་གཉིས་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་དྲང་སྲོང་དང་དགེ་སློང་ལུས་དང་ངག་གིས་མི་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་དང་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཀྱང་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡིད་ཀྱི་སྒོས་ལུས་ངག་གི་སྤོང་བདུན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པར་བཤད་རིགས་ཏེ། རང་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་དང་ཚུར་ཤོག་གི་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་ཀྱི་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡིད་ཀྱི་སྒོས་སྐྱེ་བ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌།

115

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།
འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལྔ་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་མོད་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་སྨྲས་འབད་དགོས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ཀྱང༌། མངོན་འདུལ་བ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་དཔྱོད་པ་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་དཀའ་གནས་སུ་སྣང་བས་ཉུང་གསལ་ཞིག་སྨྲས་ཏེ། འདུལ་མངོན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བས་ལ་ལ་འདུལ་བར་ཡང་སྨྲས་ཟིན་ཏོ། །
སྨྲས་པ།

སེམས་ཀྱི་བྱེད་པོས་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །
སྡོམ་དང་སྡོམ་མིན་བར་མའི་ཐོབ་གཏོང་དང༌། །
ལས་ལམ་བཅུ་ཕྲག་སྐོར་གཉིས་སྦྱོར་དངོས་སོགས། །
ཐུབ་དགོངས་མཁས་བརྒྱས་ལྕིགས་དཀའང་འདིར་གསལ་བཀྲ། །
སེམས་ཀྱི་རི་མོས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཆོས། །སོ་སོར་བཀྲ་བར་བྱས་ཚུལ་འདི་མཐོང་ཚེ། །ཁམས་གསུམ་གཟུགས་ཅན་རི་མོས་སྙེམས་པ་ཡང༌། །ལྷ་རྫས་ཚོན་རིས་བདུན་གྱི་རེ་ལྡེ་བཞིན། །གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་མངོན་པ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི། །བཞེད་ཚུལ་ཕྲ་ཟབ་མང་མཐོང་འདིར་མ་འདྲེས། །ཇི་བཞིན་འཆད་སྙམ་དྲེགས་ལྡན་འགྲོས་འཁྱོར་བ། །མཐོང་ཚེ་ཞུམ་དང་སྤྲོ་པ་ལྷན་ཅིག་བྱས། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ཤིང་རྟའི་ཟུར་སྒྲོན་གྱིས། །ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་བཀྲ་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི། །རྒྱལ་རྣམས་དགྱེས་པའི་རྨད་བྱུང་འཛུམ་བཤད་ཚུལ། །སྟོན་སླད་ཉི་ཟླ་ཡང་ཡང་འོངས་སམ་སྙམ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་སྤྲོ་བར་བྱས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང༌། རྩ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། རྫོགས་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། སོ་སོའི་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་ལ་དོགས་པ་

116

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

དཔྱད་པ་དང༌། སྦྱོར་མཇུག་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་དྲུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན།། གཅིག་རྣམ་གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང༌། །བྱེད་ན་དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། །ཏིང་འཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། ངག་གི་བཞི་དང་སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་དྲུག་ནི། །བཅོལ་བས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཡོད་པས། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་མི་དགེ་བ་དེ་དྲུག་གི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དྲུག་གི་བཅོལ་བའི་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཡོད་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དངོས་གཞི་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་པོའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་དགེ་དྲུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་དངོས་གཞི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་འདོད་ལོག་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ལ་བཅོལ་བས་མི་རྫོགས་ཀྱི་རང་གིས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། (1)རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བྱེད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཕལ་ཆེར་ལྡན་ཏེ། མཚོན་ལྟ་བུ་འདེབས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་གཞན་ཤི་ན་དེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིག །མཚོན་བཏབ་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ལས་ཕྱིས་སུ་ཤི་ན་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་མཚོན་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེས་དངོས་སུ་ཤི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། (2)གཅིག་པ་དེ་དག་ཀྱང༌། །བྱེད་ན། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་ལམ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱེད་པ་ལ་ནི། དུས་དེའི་ཚེ་ཤི་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དུས་དེའི་ཚེ་ཤི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚེ་ཤི་ན་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་སུ་སྲོག་གཅོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པར་སྔར་གྱི་མཚོན་

1 སྦག་ས། གཅིག་རྣམ་གཉིས་སོ། །
2 སྦག་ས། གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང།

117

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

བཏབ་པས་ཤི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱིས་ཤི་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མས་ལས། དུས་གཞན་ཞིག་ན་ཤི་ན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་བདུན་ལ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང༌། རིག་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་བདུན་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འབད་པས་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་སོ་ཐར་སྡོམ་པར་གྱུར་པའི་སྤོང་བ་བདུན་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ་དགེ་བ་བདུན་ལ་དེ་གཉིས་ངེས་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་ལ་མངོན་འདུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྙེན་རྫོགས་བཅུའི་སྐབས་ལྟར་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་གཅེས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མཉམ་བཞག་གི་སེམས་ཙམ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཏིང་འཛིན་སྐྱེས་བྱུང་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་སེམས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་གྱུར་པ་འམ། །མ་ཡིན་བཟློག་པ་འཇུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྔར་བཤད་པའི་དགེ་མི་དགེ་བདུན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཏེ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ངེས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཅི་རིགས་

118

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་བདུན་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཀུན་དཀྲིས་དྲག་པོའམ། དང་བ་དྲག་པོ་གང་རུང་གིས་སྦྱོར་བ་རྩོམ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའམ། ཀུན་སློང་གཉིས་པོ་གང་ཞན་པ་གཅིག་གིས་སྦྱོར་བ་རྩོམ་ན་རྣམ་རིག་ཁོ་ན་ལྡན་ལ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྱུར་པ་འམ། །མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ལམ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་མཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བདུན་པོ་རང་རང་གི་ཉེར་བསྡོགས་ལས་བཟློག་པ་དེ་རང་རང་གི་མཇུག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོར་བ་ལས་བཟློག་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་ལྡན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དེ་བྱས་ཟིན་ཀྱང་མཇུག་ཏུ་ལས་དངོས་གཞིའི་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པ་བྱེད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འཇུག་ལ། དེ་དང་མི་མཐུན་ན་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྲོག་བཅད་ནས་ཤི་ཟིན་ཀྱང་ད་དུང་མཚོན་བསྣུན་པ་དང་ངན་བྱེད་ན་མཇུག་ལའང་རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་གཉིས་ཀ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བཟློག་པ་མཇུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ལམ་བྱས་ནས་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌། འདི་སྐད་དུ་སྲོག་ཆགས་བསད་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་མི་འགགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་(1)སྲོག་བཅད་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པར་མ་གྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱོར་བའི་དོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་གཞི་ལ་འདོད་བྱེ་སྨྲས་མཇུག་སྦྱོར་བ་ཞེས་པས་བསྟན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྩད་ཚུལ་མང་ངོ༌། །དེས་ན་མི་དགེ་བཅུའི་སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་མི་འགལ་ཏེ། སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་མི་དགེ་བཅུའི་སྦྱོར་བ་བྱས་

1 སྦག་ས། སྲོག་བཅད་པ་ལ།

119

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།
པའང་ཡོད་མཇུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་གྱི་སྦྱོར་བའམ་མཇུག་ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། སྲོག་གཅོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་ཆར་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལའང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས། །དེ་ཡི་མཇུག་ཐོག་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །བརྣབ་སེམས་སོགས་རྩ་གསུམ་ལས་སྐྱེས། །དགེ་བ་སྦྱོར་དང་མཇུག་བཅས་རྣམས། །ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་མེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང༌། མི་དགེ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་དང་པོའི་ཀུན་སློང་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། སྲོག་གཅོད་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་བ་ཤ་སོགས་ལ་སྲེད་པས་གསོད་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་མཁོན་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱིས་གསོད་པ་དང༌། གཏི་མུག་གིས་གསོད་པ་ཆོས་མིན་གྱི་ཡི་གེའི་དབང་ངམ་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ་ལྟ་ལོག་གི་དབང་གིས་གསོད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ཀུན་སློང་ནི་དང་པོའི་ཀུན་སློང་ཡིན་ལ་དེའི་དབང་གིས་ཆགས་པས་གསོད་པ་སོགས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྦྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་སོ། །བརྣབ་སེམས་དང་གནོད་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཡི་མཇུག་ཐོག་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །བརྣབ་སེམས་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་སོ།། དེས་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅིག་གམ་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་ཅར་ཀུན་སློང་ཡང་གསུམ་གྱིས་མེད་ཀྱང་དགེ་བ་བཅུའི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་མཇུག་དང་བཅས་པ་རེ་རེ་ཡང་གཅིག་ཅར་ཆགས་མེད་སྡང་མེད་གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་མི་ཡོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་བ་སྦྱོར་དང་མཇུག་བཅས་རྣམས། །ཆགས་སྡང་

120

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གཏི་མུག་མེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ། རྫོགས་པར་འགྲུབ་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་གང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། (1)གང་ཞིག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཚིག་རྩུབ་པོ། །ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད། །ལོག་གཡེམ་བརྣབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན། །ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཏི་མུག་གིས། །ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བཅུ་ཉོན་མོངས་གང་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཚིག་རྩུབ་གསུམ་ནི་ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད། ལོག་གཡེམ་དང་བརྣབ་སེམས་དང་མ་བྱིན་ལེན་ནི་ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་གཏི་མུག་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་རྫུན་དང་ཕྲ་མ་དང་ངག་ཀྱལ་གསུམ་རྩ་ཉོན་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྫོགས་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། །མིང་དང་གཟུགས་དང་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལས་ལམ་བཅུ་ཆ་བཞིར་བགོས་པའི་ཆ་དང་པོ་གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཚིག་རྩུབ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པའི་གཞི་སྟེ། ཡུལ་སེམས་ཅན་ལ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་གཅོད་པ་དང༌། དེ་ལ་གནོད་སེམས་དང་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་དེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆ་གཉིས་པ་ལོག་གཡེམ་དང་བརྣབ་སེམས་དང་མ་བྱིན་ལེན་ཆོས་ཅན། གཞི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རེག་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་བདག་གིར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞི་དང་རྟེན་དང་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་འབྱུང་

1 སྦག་ས། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གཉིས།

121

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཆ་གསུམ་པ་ལོག་ལྟའི་ཡུལ་མིང་དང་གཟུགས་ལ་ཡིན་ཏེ། མིང་གཟུགས་གི་དགེ་མི་དགེ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བའི་གཞི་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །ཆ་བཞི་པ་རྫུན་དང་ཕྲ་མ་དང་ཀྱལ་བ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཞི་མིང་གི་ཚོགས་ལ་ཡིན་ཏེ། མིང་གི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྫུན་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཚིག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཞར་བྱུང་བཅས་པ་ལ། ལས་ལམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང༌། སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་དཔྱད་པ། འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་དཔྱད་པ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས། ངག་གི་ལས། ཡིད་ཀྱི་ལས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་ལོག་གཡེམ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྔ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཕྱིར།། ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྡན། །སྲོག་གཅོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ། །མ་ནོར་བར་ནི་གཞན་བསད་པ། །ཞེས་གསུངས། ཕ་རོལ་པོ་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གསོད་མཁན་དེ་བསད་བྱའི་སྔར་ཤི་བ་དང༌། དུས་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཕ་རོལ་པོ་མ་ཤི་བར་གསོད་པ་པོ་ལ་ལས་ལམ་དངོས་མི་ཡོང་སྟེ། དེ་ཤི་བའི་ཚེ་གསོད་པ་པོ་ལ་ལུས་ངག་གི་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེ་ཆད་ཅིང་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་ལུས་གཞན་ཞིག་དེ་དུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལས་ལམ་དེའི་སྦྱོར་བ་ཡང་བྱས་འབྲས་བུ་ཡང་རྫོགས་ཀྱང་དངོས་གཞིར་མི་འགྱུར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྦྱོར་བ་ཡང་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྩལ་པ། ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྲོག་གཅོད་པ་པོ་སྔར་རམ་མཉམ་དུ་ཤི་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དམག་དང་ལིང་སོགས་ཀྱིས་ནང་ནས་གཅིག་གིས་སྲོག་གཅོད་བྱས་ནའང་གཅིག་པོ་དེ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དམག་དང་ལིང་སོགས་

122

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བློ་མཐུན་པར་གསོད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པོ་བཞིན་དུ་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྡན། །ཞེས་སོ། །སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གསོད་འདོད་ཀྱིས་བསམ་བཞིན་དུ་བསད་བྱ་མ་ནོར་བར་རང་ལས་གཞན་པའི་བསད་བྱ་བསད་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བསམ་བཞིན་ཞེས་བས་མ་བསམ་པར་རྐང་བས་བརྫིས་ནས་གསོད་པ་ལྟ་བུ་གཅོད། མ་ནོར་བར་ཞེས་པས་སྡོང་དུམ་དུ་འཁྲུལ་ནས་བསད་པ་ལྟ་བུ་གཅོད། གཞན་ཞེས་བས་བསམ་བཞིན་དུ་མ་འཁྲུལ་བས་རང་གསོད་པ་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། དངོས་གཞི་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསམ་པ་དང་ནོར་བ་དང་བདག་ལ་སྲོག་བཅད་པ་མི་འདོད་ཅེ་ན་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ནོར། །མཐུ་དང་འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། མ་བྱིན་ལེན་གྱིས་ལས་ལམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ནོར་མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་འཇབ་བུ་སྟེ། བརྐུས་ནས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱེ་ན། གང་ཟག་ལས་བླངས་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལས་བླངས་པ་གཉིས་བཤད།
གསུམ་པ་ནི། བགྲོད་མིན་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡི། །ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས། ལོག་གཡེམ་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བགྲོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྲོ་བ་སྟེ་འཁྲིག་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བགྲོད་བྱ་ཡུལ་ཡན་ལག་དུས་མིན་པ་གང་རུང་ལ་ལོག་པར་སྤྱད་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ་བགྲོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི། གཞན་གྱི་ཆུང་མ་དང་མའམ་བུ་མོ་དང་ཕ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གན་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་ཆུང་མའི་ཟག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཁ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་སྣང་བ་འམ་མཆོད་རྟེན་ནམ་གཙུག་ལག་ཁང་

123

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

དུ་ལོག་པར་སྤྱད་པ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་སྦྲུམ་མ་དང་ནུ་ཞོ་འཐུང་བ་ཡོད་པ་དང་ནད་ཅན་དང་མྱ་ངན་ཅན་དང་བསྙེན་གནས་དུས་སུ་ལོག་པར་སྤྱད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། རྫུན་ཕྲ་མ་ཚིག་རྩུབ་ངག་འཁྱལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྫུན་ཚིག་འདུ་ཤེས་གཞན་བསྒྱུར་བའི། །ཚིག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། རྫུན་ཚིག་གི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྫུན་སྨྲ་བ་པོའི་སྨྲ་བྱ་བདེན་ནམ་མི་བདེན་པའི་དོན་དེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་བསམ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པའི་ཚིག་སྨྲས་ཏེ་དོན་གོ་བའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་རྫུན་ཚིག་གི་ལས་ལམ་འདི་ལའང་གཉིས་ཏེ། རང་གིས་སྨྲས་ཚེ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་དང༌། གཞན་སྨྲར་བཅུག་ཚེ་དངོས་གཞིའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང༌། ཡང་ཚིག་མ་སྨྲས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་ཡོད། སྦྱོར་དངོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཚིག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་རྫོགས་པ་དང༌། ཡང༌། དོན་གོ་བྱེད་ཚིག་གིས་དབུས་ན་ཡོད་ན་དེ་ཡན་ཆད་སྦྱོར་བ་དང༌། ཚིག་ཐ་མ་འམ་གོ་རུང་ཚང་བ་དངོས་གཞིའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཐ་མ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཡང་ན་གང་ལས་དོན་གོ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཡེ་གེ་སྔ་མ་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་མངོན་པར་གོ་བའི་དོན་ཡོད་དེ། ཉན་པ་པོས་མངོན་སུམ་དུ་འམ་མངོན་པར་(1)གོ་བ་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །དེས་ན་མངོན་པར་གོ་ནུས་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གི་དོན་རྣ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚིག་གི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་ཡིན་ན་སྐྱོན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་མངོན་པར་གོ་བར་ནུས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་ནི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྦག་ས། གོ་བ་ཉིད་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག།

124

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
གཉིས་པ་ནི། མིག་རྣ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང༌། །གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་གང་དེ། །མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། །རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས། མདོ་ལས། ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་དང༌། ཐོས་པ་དང༌། རྟོགས་པ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞི་ལ་མ་མཐོང་སོགས་སུ་སྨྲ་བ་བཞི་དང༌། མ་མཐོང་བ་སོགས་བཞི་ལ་མཐོང་བ་སོགས་སུ་སྨྲ་བ་བཞི་སྟེ། ལོག་པ་རྫུན་གྱི་དོན་ཅན་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང༌། མཐོང་བ་སོགས་བཞི་ལ་མཐོང་བ་སོགས་བཞིར་སྨྲ་བ་བཞི་དང༌། མ་མཐོང་བ་སོགས་བཞི་ལ་མ་མཐོང་བ་སོགས་སུ་སྨྲ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ཡང་དག་པ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིའི་དོན་ལ། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དང༌། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་ཐོས་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། སྣ་ལྕེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རིགས་པ་དང་ལུང་ལས་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་ཁུངས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མདོ་དང་རིགས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཕྲ་མ་ཕ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚིག །ཅེས་གསུངས། ཕྲ་མའི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཕ་རོལ་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཕ་རོལ་གྱི་དོན་གོ་བའི་ཚིག་གང་ཡིན་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དོན་མངོན་པར་གོ་བ་དང་མ་ནོར་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཞན་ལའང་སྦྱོར། གསུམ་པ་ནི། ཚིག་རྩུབ་པོ་ནི་མི་སྙན་པ། །ཞེས་གསུངས། ཚིག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་

125

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།
ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངག་མི་སྙན་པ་སྨྲས་པ་ཕ་རོལ་གྱི་དོན་གོ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་དང་དོན་མངོན་པར་གོ་བ་དང༌། མ་ནོར་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སེམས་དགེ་བའི་ཚིག་མི་སྙན་པ་ཚིག་རྩུབ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །
བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་ཀྱལ་བ་ཉིད། །གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས། །ཁ་བསག་གླུ་དང་ཟློས་གར་བཞིན། །བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་ཞེས་གསུངས། ཚིག་ཀྱལ་གྱི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་ཀྱལ་བ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ཐམས་ཅད་ནི་ཚིག་ཀྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག །རྫུན་སོགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་དེ་ཚིག་ཀྱལ་བ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་རྫུན་སོགས་ཀྱང་ཚིག་ཀྱལ་དུ་འདིར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གཞན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དེ་ནི་ཚིག་ཀྱལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚིག་ཀྱལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྫུན་སོགས་ཀྱི་ཚིག །དེ་མིན་པའི་ལས་ལམ་གྱི་ཚིག་ཀྱལ་དང༌། ལས་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་ཀྱལ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་བཤད་ཟིན། ཕྱི་མ་ནི། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཀྱལ་བ་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་མིན་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་པ་གཞན་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྫུན་སོགས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སོགས་ཡོད་དེ། རྙེད་བཀུར་ཐོབ་ཕྱིར་ཁ་བསག་སྨྲ་བ་དང༌། ཆགས་པས་གླུ་དང་ཟློས་གར་མཁན། བཞད་གད་སྨྲ་བ་གསུམ་བཞིན་དུ། ཕྱི་བའི་བསྟན་བཅོས་

126

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ངན་པ་འདོན་པ་བཞིན་དང་བཞི་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཁ་བསག་གླུ་དང་ཟློས་གར་བཞིན། །བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ། བརྣབ་སེམས་གནོད་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བརྣབ་སེམས་ནི། །ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས། །ཞེས་གསུངས། བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡོད་དེ། ལོག་པ་སྟེ་མི་རིགས་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་བརྣབ་སེམས་ཏེ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ན་ཞེས་འདུན་པའི་ཆགས་བློ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་པའི་དོན་དེ་གང༌། བརྣབ་སེམས་ཀྱི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས། ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་རིགས་པར་ཆགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་བརྣབ་སེམས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སྤང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ཡང་བརྣབ་སེམས་ཡིན་མིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ལོག་པར་ཆགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་རྣམས་དང་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་རྣམས་ལ་ཡང་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡོད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། དེའི་ཕྱིར་བརྣབ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གནོད་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་སྡང་བ། །ཞེས་གསུངས། གནོད་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཞེ་སྡང་བས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བློ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང༌། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟ་བ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ ཞེས་གསུངས། ལོག་ལྟའི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལས་འབྲས་དང་འཕགས་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར་ལོག་ལྟའི་དང་པོ་གཉིས་ལས་ཚང་བར་མ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

127

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

ལས། ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་འཕགས་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ། འདི་ནི་རིལ་གྱིས་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པར་ནི་དང་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་དང་རྒྱལ་སྲས་མ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང༌། དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟ་བ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་འབྲས་དང་འཕགས་པ་ལ་སྐུར་འདེབས་སོ་སོར་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་མེད་པ་ནས་ཉེས་སྤྱད་མེད་པའི་བར་ལས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་དང༌། མ་མེད་ཕ་མེད་སོགས་ཀྱང་ལས་ལ་སྐུར་འདེབས་དང༌། ལེགས་སྤྱད་མེད་པ་ནས་རྫུས་སྐྱེས་མེད་པའི་བར་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་འདེབས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པར་སོང་བ་མེད་པ་ནས། དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་ཀྱི་བར་འཕགས་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལོག་ལྟ་འང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་སྣོད་བཅུད་དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྣབ་སེམས་སོགས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་བ་འམ་འགྲོ་བ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་པས་དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདི་ལ། །གསུམ་ལམ་ ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་བས་ཏེ་འགྲོས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ། འགྲོའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན། ལུས་ངག་གི་སྲོག་གཅོད་སོགས་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། ལས་ལམ་དུ་མ་ཟད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པ་དེས་ན་ལས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་ལས་ལམ་ལ་དངོས་གཞིས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་བདུན་ནི་ལས་ལམ་གྱི་ཆེད་དུ་འཇུག་པས་ལས་ལམ་

128

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

མ་ཚང༌། མཇུག་བདུན་ནི་ལས་ལམ་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ལས་ལམ་ལས་འདས་ཤིང༌། དེར་མ་ཟད་ལས་ལམ་བཅུ་དགེ་མི་དགེ་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ཤིང་སྦྱོར་མཇུག་ཆེ་ལོང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་དག་ལས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་དེའི་དོན་དང༌། དེའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སྔར་ཡང་ཆེ་ལོང་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་ལམ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་འདིར་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་སྣོད་བཅུད་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་ལ་སྦྱོར་མཇུག་གིས་དེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་གང་དག་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིེར་དང༌། རྩ་བར། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང༌། །སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དེ་གཅོད་ཚུལ་དང༌། མཚམས་སྦྱར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེད་པར་ལྟ་བས་རྩ་བ་གཅོད། །འདོད་གཏོགས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་ལ་སྐུར་འདེབས་པས། །ཀུན་གྱིས་རིམ་གྱིས་མིའི་ནང་དུ། །སྐྱེ་བ་བུད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་དོ། །ལྟ་སྤྱད་དེ་ནི་མི་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། མི་དགེ་བ་གང་གིས་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་ཡོད་དེ། མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མེད་པར་ལྟ་བས་རྩ་བ་གཅོད། །ཅེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་དང་མི་འགལ་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས། དེ་ཡང་འདོད་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་གཅོད་ཀྱི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་རྩ་མི་གཅོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་གཏོགས། ཞེས་སོ། །འདོད་གཏོགས་ཀྱིའང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་གཅོད། སྦྱོར་བྱུང་མི་གཅོད་དེ། དེའི་སྦྱོར་བྱུང་སྔར་ལོག་ལྟ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཉམས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས། །ཞེས་སོ། །ལོག་ལྟ་ཀུན་གྱིས་མི་གཅོད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པས་གཅོད་ལ་འཕགས་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པས་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྒྱུ་དང་འབྲས་

129

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

ལ་སྐུར་འདེབས་པས། ཞེས་སོ། །དེས་དགེ་རྩ་ཀུན་མི་གཅོད་ཀྱང་ཆུང་ངུ་གཅོད་དོ། །ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པས་མི་གཅོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཀུན་གྱིས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་ཀུན་གྱིས། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་སོ། །ཀུན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་ཤེས་པར་ཁ་ཅིག་ལོག་ལྟ་ཀུན་གྱིས་སྨྲས་སོ། །གཅོད་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་མཐོང་སྤང་ལྟར་ཅིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལྟར་རིམ་གྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོག་ལྟ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུས་དགེ་རྩ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཅོད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་དགེ་རྩ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར་རིམ་གྱིས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་རིམ་གྱིས་ཞེས་བརྗོད་དེ་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་རྣམ་པ་དགུས་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་གཅོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་གཅོད་དེ། ངན་སོང་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་མི་བརྟན། ལྷ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མིའི་ནང་དུ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མིའི་ནང་ཁོ་ན་དག་ཏུ་གཅོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གླིང་གསུམ་ཁོ་ནར་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་མི་སྙན་ན་མེད་དེ། དེ་སྡིག་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། མི་ཡང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་གང་རུང་གི་གཅོད་ཀྱི་ཟ་མ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མེད་དེ། དེ་དག་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟ་བ་སྤྱད་པས་གཅོད་ཀྱི། སྲེད་པ་སྤྱད་པས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་པ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྟ་སྤྱད། ཅེས་སོ། །དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཡོད་དེ། དགེ་རྩ་དེ་དང་མི་ལྡན་

130

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་མི་ལྡན་པའོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས། །མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་གསུངས། དགེ་རྩ་ཆད་པས་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་གིས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས། །ཞེས་སོ། །ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དགེ་རྩ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྐོར་དགུ་གཅིག་ཆར་སྦྱོར་ཏེ། མཚམས་གཅིག་ཆར་སྦྱོར་ཡང་སྐྱེ་བ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐོར་དགུའི་ཐོབ་པ་ཅིག་ཅར་རྙེད་ནས་མངོན་གྱུར་དུ་རིམ་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉིང་མཚམས་ནི་རྣམ་པ་དགུ་གཅིག་ཅར་སྦྱོར་ལ། མངོན་སུམ་དུ་ནི་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ཐམས་ཅད་ཚེ་འདིར་མཚམས་སྦྱོར་བར་མ་ངེས་ཏེ། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་ཆད་ན་དམྱལ་བ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་སྦྱོར། རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་ཆད་ན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བར། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་དཔྱད་པ་ལ། མི་དགེ་བའི་དུ་འབྱུང་དང༌། དགེ་བའི་དུ་འབྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང༌། །སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང༌། །ཞེས་གསུངས། མི་དགེ་བའི་ལས་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དང་སེམས་པ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གི །མི་དགེ་བ་དགུ་དང་བཅུ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལོག་གཡེམ་བཅོལ་པས་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། (1)ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་དང་དགེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དུ་འབྱུང་དཔྱད་
1 སྦག་ས། འདི་ནི་སེམས་པ་དང།

131

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་གཅིག་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་ཁོ་ན་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གསུམ་དང་ནི་རང་ཉིད་གནོད་སེམས་ལ་གནས་ནས་སྲོག་གཅོད་ཅིང་མ་བྱིན་ལེན་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ལྟ་བུ་དང༌། བཞི་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་ལ་གནས་ཏེ་ཕ་རོལ་དབྱེ་ཕྱིར་རྫུན་དང་ཕྲ་མ་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་དང༌། ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་ལྡན་པས་འདོད་ལོག་དང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་བཅོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་ལ་གནས་ཏེ་འདོད་ལོག་སྤྱད་ཅིང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་དྲུག་བཅོལ་བས་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་བཅུ་ཡི་བར་དག་དང༌། །གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། དགེ་བའི་ལས་ལམ་སྡོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བཏང་ལ་སྡོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དགེ་བ་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་དག་ཕལ་ཆེར་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྡོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྔ་ཁོ་ན་དང༌། བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། བརྣབ་སེམས་མེད་པ་དང་གནོད་སེམས་མེད་པ་ཕན་ཚུན་ངེས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྣ་གཅིག་གི་སྡོམ་པ་སྣ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རེ་ཞིག་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། སྤོང་བ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སོགས་དང་ཡོད་དེ། གཉིས་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གསུམ་དང་ནི་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། བཞི་དང་ནི་དུས་ཀྱིས་ཀུན་སློང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་

132

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ལུང་མ་བསྟན་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་སྤོང་བཞི་ལྟ་བུ་དང༌། དྲུག་དང་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དབང་ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་སྤོང་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ལྔ་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། ལྔ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་གཉིས་དང་གསུམ་དང་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་སོགས་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། བདུན་དང་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་སྤོང་བདུན་ལྟ་བུ་དང༌། དགུ་དང་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དབང་ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དང་སྡོམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་ལྔའམ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དགེ་བའི་དུས་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་དགེ་སློང་གི་སྤོང་བདུན་དང་བཅུ་ཡོད་ལ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཡིད་ཤེས་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་ལུས་ངག་གི་བདུན་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཅུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ཁོ་ན་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་ཞེས་པ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྡོམ་པའི་དབང་གིས་དགེ་བཅུའི་ལས་ལམ་དཔྱད་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་

133

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

པར་མ་སྦྱར་ན་གཅིག་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རེ་ཞིག་འདི་ནི་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་པར་ནི་གཅིག་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་མའི་དབང་གིས་གཅིག་དང་ལྔ་དང་བརྒྱད་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་སྤོང་བའི་ཡན་ལག་གཅིག་བླངས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང༌། དགེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྤོང་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་ལྔ་དང༌། དགེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྤོང་བའི་ཡན་ལག་ལྔ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་པར་ནི་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་གཞན་དང་ལྡན་པ་སྤོང་བའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཡང་དག་པར་ལེན་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་གཞན་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་རུང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སེམས་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡན་ལག་གཉིས་ཡང་དག་པར་ལེན་ན་ནི་ལྔ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་ལུས་ཀྱི་གཉིས་དང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡན་ལག་ལྔ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ན་ནི་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་ཅིག་ཅར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་བའི་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་བརྣབ་སེམས་མེད་པ་དང་གནོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་ན། དགེ་བའི་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྲོག་གཅོད་པ་

134

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཁོ་ན་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གང་རུང་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དེའི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་བརྣབ་སེམས་མེད་པ་དང་གནོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ལས་བཅུའི་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་ལས་གཅིག་བུ་མངོན་གྱུར་ཡོད་ཀྱི་ཡིད་དང་ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་གཞན་མངོན་གྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་མངོན་དུ་གྱུར་དུས་ཀྱི་དེའི་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང༌། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང༌། གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན། །ཞེས་པའི་གཅིག་གི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྡོམ་པར་མ་སྦྱར་བའི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཅིག་དང་སེམས་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་མེད་པར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་གཅིག་དེ་སྡོམ་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྣ་གཅིག་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་པ་དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་གཟུགས་ཅན་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སེམས་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་གཟུགས་ཅན་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་ལྡན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཚེ་ཡང་སྤོང་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་སྤོང་བཞི་འགོད་པའམ་སྤོང་བ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པ་གང་རུང་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉོན་

135

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

མོངས་པ་ཅན་དང་ཞེས་པ་ནས་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སྤོང་བ་དག་གདོན་མི་ཟ་བར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སྤོང་བ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བརྒྱད་དང་ལྔ་གཉིས་སྡོམ་པར་མ་སྦྱར་བར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་སྡོམ་པར་མ་སྦྱར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་བརྒྱད་སྡོམ་པའི་སྒོས་མེད་ཚུལ་བཤད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ལྔ་ཡང་སྡོམ་པའི་སྒོས་མེད་ཚུལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་ལྔ་འམ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པས་བསྡུས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ལམ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདུན་ཆར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ནི་དགུའམ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། (1)ལྔ་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་གཉིས་དང་གསུམ་དང་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། ལྔ་ཁོ་ནའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྲོག་གཅོད་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་དཔྱད་ལུགས་ཀྱང་ཤེས་པར་གྱིས།
གསུམ་པ་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་དཔྱད་པ་ལ། མི་དགེ་བའི་དུ་དང༌། དགེ་བའི་དུ་ཡོད་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དམྱལ་བ་ན་ནི་ཀྱལ་བ་དང༌། །ཚིག་རྩུབ་གནོད་སེམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །བརྣབ་སེམས་ལོག་ལྟ་ལྡན་པས་སོ། །སྒྲ་མི་སྙན་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། །དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང༌། །འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགེ་བཅུ། །ཞེས་གསུངས། དམྱལ་བ་ན་ནི་སྨྲེ་སྔགས་ཀྱི་

1 སྡེ་པར། གང་སྤེལ། ལྔ་དང་ལྷན་ཅིག

136

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
ངག་ཀྱལ་དང་ཕན་ཚུན་ཚིག་རྩུབ་དང་སྡང་བའི་གནོད་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོས་ཡོད། བརྣབ་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ལྡན་པའི་སྒོས་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་མ་རྣམས་མེད། སྒྲ་མི་སྙན་ན་བརྣབ་སེམས་གནོད་སེམས་ལོག་ལྟ་དག་ལྡན་པའི་སྒོས་དང༌། དེ་ན་བདུན་པ་ཚིག་ཀྱལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ་སྲོག་གཅོད་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དམྱལ་བ་ན་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང༌། རྫུན་ཕྲ་མ་མངོན་གྱུར་མེད་དེ། ལས་མ་ཟད་ན་བསད་ཀྱང་མི་འཆི། རྫས་དང་བུད་མེད་བདག་གིར་བཟུང་བ་མེད་པས་མ་བྱིན་ལེན་དང་ལོག་གཡེམ་མེད། དགོས་པ་མེད་པས་རྫུན་མེད། ཕྱེ་ཟིན་པས་ཕྲ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དམྱལ་བ། སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མི་སྙན་ན་ལུས་ངག་གི་གཞན་མེད་དེ། ཚེ་ངེས་པས་སྲོག་གཅོད་མེད། བདག་གིར་མ་བཟུང་བས་མ་བྱིན་ལེན་མེད། བུད་མེད་བདག་གིར་མ་ཡིན་པས་ལོག་གཡེམ་མེད། སྡིག་པའི་སེམས་མེད་པས་རྫུན་དང་ཕྲ་མ་མེད། རྒྱུད་འཇམ་པས་ཚིག་རྩུབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སྡིག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ཅར་ཡང་ལྡན་པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོས་མེད་དེ། འདོད་པ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྔར་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལྡན་པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོས་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་ལྷ་དག་གི་ནང་ན་་སྡོམ་མིན་མ་གཏོགས་པ་ཡོད། མི་དག་གི་ནང་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྡོམ་མིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགེ་བཅུ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །རྙེད་དང་མངོན་དུ་གྱུར་སྒོ་ནས། །གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། །རྙེད་པས་བདུན་ཡོད་ལྷག་བྱས་ན། །མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང༌། །དམྱལ་བཅས་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས། ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྔ་ཆར་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོས་

137

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།
ཡོད། གཟུགས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལའང་ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་ལྡན་པ་ཁོ་ནའི་སྒོས་ཡོད། དེ་དག་གི་ལྷག་བྱས་ཏེ། ལྷག་མའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དམྱལ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པ་ན་ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་བདུན་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒོས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །རྙེད་དང་མངོན་དུ་གྱུར་སྒོ་ནས། །ཞེས་དང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་འགྲོ་བ་ལྔ་ཆར་ན་མངོན་གྱུར་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ཟག་མེད་སྤོང་བདུན་དང༌། གཟུགས་མེད་སོ་སྐྱེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་སྤོང་བདུན་ལྡན་པའི་སྒོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། ། རྙེད་པས་བདུན་ཡོད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་དང་མི་ལ་སྤོང་བདུན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ལ་བར་མའི་ལུས་ངག་གི་དགེ་ལམ་བདུན་མངོན་གྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷག་བྱས་ན། མངོན་དུ་འགྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང༌། །དམྱལ་བཅས་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མར་བྱས་པ་ནི་ཁམས་སམ་འགྲོ་བ་གཞན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། དགེ་བའི་ཁྱད་པར་ཡང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ནང་དག་ན་ནི་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང༌། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང༌། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འདོད། །སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་དང་བསད་ཕྱིར་དང༌། །གཟི་བྱིན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། དགེ་བའི་ལས་ལམ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་གསུམ་སོ་སོར་འབྱིན་པར་འདོད་དེ། སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང༌། དངོས་གཞིའི་དབང་གིས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང༌། མཇུག་གི་དབང་གིས་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

138

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང༌། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། མི་དགེ་བཅུའི་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་དང༌། དངོས་གཞིས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་དང༌། མཇུག་གིས་བདག་འབྲས་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་དང༌། དངོས་གཞིས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་དང༌། མཇུག་གིས་བདག་འབྲས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱས་པས་རྣམ་སྨིན་དམྱལ་བར་སྐྱེ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་བསད་པས་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ་ཚེ་ཐུང༌། མཇུག་ཏུ་གསད་བྱ་གཟི་བྱིན་མེད་པར་བྱས་པས་སྨན་གཟི་མཐུ་ཆུང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕ་རོལ་པོ་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པས་འབྲས་བུས་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱས་པ་སྦྱོར་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྲོག་གཅོད་པའི་སྦྱོར་བས་ནི་དམྱལ་བར་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ནི་གསད་པར་བྱ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུས་ཚེ་ཐུང་ངུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསད་དུས་དངོས་གཞིའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདིར་ནི་དངོས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་གསད་པར་བྱ་བའི་སྲོག་ཆགས་དེའི་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བར་བྱས་པ་རྣམ་སྨིན་ཆེ་ལ་དངོས་གཞི་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མེད་པའི་ཕྱེར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དེ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མེད་པས་འདིར་དངོས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟི་བྱིན་མེད་པར་

139

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ།

བྱས་པའི་ཕྱིར་བདག་པོའི་འབྲས་བུས་ཕྱིའི་སྨན་རྣམས་གཟི་མཐུ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གསུམ་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་དང་བསད་ཕྱིར་དང༌། །གཟི་བྱིན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་སྔ་འགྲེལ་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་དགེའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཀའི་རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཆེན་པོས་དམྱལ་བ་འབྲིང་གིས་དུད་འགྲོ་ཆུང་ངུས་ཡི་དྭགས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་སྲོག་གཅོད་ཀྱིས་ཚེ་ཐུང་བ་དང༌། མ་བྱིན་ལེན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་དབུལ་བ་སོགས་དང༌། བདག་འབྲས་སྲོག་གཅོད་ཀྱིས་ཡུལ་གཟི་མཐུ་ཆུང༌། མ་བྱིན་ལེན་གྱིས་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་(1)མང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་གཟི་བྱིན་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཞན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་འདིར་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གི་ཞིབ་ཆ་གྱིས། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཕ་རོལ་པོ་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་བྱས་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ། སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པས་ཚེ་རིང༌། གཞན་གཟི་བྱིན་མེད་པ་མ་བྱས་པས་བདག་འབྲས་སྨན་མཐུ་ཆེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པས་གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་མ་བསད་པ་དང་གཟི་བྱིན་མེད་པར་མ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང༌། སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང༌། གོམས་པར་བྱས་པ་དང༌། ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ན་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱ་ལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པར་འོངས་ན་ཡང་ཚེ་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྟེན་གོམས་ཡང་ཡང་མངོན་བྱས་གསུམ་

1 སྦག་ས། མེད་པ།

140

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གྱིས་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་བསྟན་ཞིང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུས་ལྷར་སྐྱེ་བ་དང༌། རྒྱུ་མཐུན་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་ཚེ་རིང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་རེ་རེ་ཡང་བསམ་སྦྱོར་སོགས་གསུམ་ཚོགས་དགོས་ཀྱང་བསམ་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ལག་རྗེས་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་ངག་ལས་ཆགས་ལས་སྐྱེས། །ལོག་འཚོ་སྦྱངས་དཀའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག།།བསྟན་ཏོ་གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་ལ། །ཆགས་བསླང་མདོ་དང་འགལ་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། ལོག་འཚོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་ལོག་པ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་ལས་ལོག་པ་ལ་ལོག་འཚོས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་ལོག་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་ཀྱང་ལོག་འཚོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུས་དང་ངག་ལས་ཆགས་ལས་སྐྱེས། །ལོག་འཚོ། ཞེས་སོ། །མདོ་ལས། ལོག་པའི་ངག་དང༌། ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལོག་པའི་འཚོ་བ་ཞེས་ལོག་འཚོ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྦྱང་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྦྱངས་དཀའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག །བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཚོ་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གར་དང་གླུ་ལེན་པ་སོགས་ལོག་འཚོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས། དད་པས་བྱིན་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དེ་གླང་ཆེན་འཐབ་པ་དང་སྟོབས་འགྱེད་པ་སོགས་ལྟད་མོ་ལ་ལྟ་བ་དང་རྔ་སྒྲ་གླུ་སོགས་སྒྲ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཉན་ལྟ་སོགས་ཀྱང་ལོག་འཚོར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་ནས་ལྟད་མོ་སྣ་ཚོགས་འདི་ལྟ་སྟེ། གླང་པོ་འཐབ་པ་དང༌། རྟ་འཐབ་པ་དང༌། ནས་བང་སྟོབས་འགྱེད་པ་དང༌། རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོ་དང༌། སོགས་ནས་སྒྲ་སྣ་ཚོགས་འདི་ལྟ་སྟེ། གླང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་དེས་ལོག་འཚོར་ཚིག་ལ་མེད་ཀྱང་ཆགས་པས་ཡུལ་ལོག་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལོག་པའི་འཚོ་བར་བཞག་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་

141

འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ།

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ལས་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དྲིར་བཅས་སྤོང་བའི་ལམ་དག་གི །ནས། ལུང་བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ།། ཞེས་བྱུང༌། དྲིར་བཅས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལྔ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་རང་སར་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དང༌། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བྲལ་འབྲས་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང༌། བདག་འབྲས་སྔར་མ་བྱུང་བའི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲིར་བཅས་སྤོང་བའི་ལམ་དག་གི །ལས་ནི་ལྔ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས། །ཞེས་སོ། །དྲི་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲི་མེད་བཞི་ཡི། ཞེས་སོ། །སྤོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གང་ཡིན་པའང་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཟག་བཅས་གཞན། །དགེ་དང་མི་དགེ་གང་ཡིན་པའང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཟག་པ་མེད་པ་ལྷག་མ་དང༌། །ལུང་བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་སོ། །

142

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལས། དགེ་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་དུ་བཅས་དང༌། དུས་གསུམ་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་དུ་བཅས་དང༌། ཁམས་གསུམ་འབྲས་བུ་དུ་བཅས་དང༌། སློབ་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་དུ་བཅས་དང༌། མཐོང་སྤོང་སོགས་འབྲས་བུ་དུ་བཅས་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་དགེ་ལ་སོགས་པ་ནི། །ནས། དེ་དག་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌། དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཇི་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ལ་རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས། བདག་འབྲས་བྲལ་འབྲས་བཞི་འབྱུང༌། སོགས་པས་དེའི་མི་དགེ་བ་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་གཉིས་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྒྱུ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་བའི་དགེ་ལ་སོགས་པ་ནི། །བཞི་དང་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་གསུམ། །ཞེས་སོ། །མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཅི་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་མི་དགེ་བ་ལ་རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་དགེའི་དགེ་སོགས་གཉིས་དང་ནི། །གསུམ་དང་བཞི་དང་རིམ་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཇི་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་མི་དགེ་བ་ལ་བྲལ་འབྲས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་བྲལ་འབྲས། (1)རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུང་བསྟན་མིན་གྱི་དགེ་ལ་སོགས། །དེ་དགེ་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ། །ཞེས་སོ། །

1 སྦག་ས། བདག་འབྲས་མ་གཏོགས།

143

འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ། །ནས། འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་བྱུང༌། འདས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲལ་འབྲས་འདུས་མ་བྱས་པས་དུས་སུ་མི་རུང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་འདས་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འདས་པ་ཕྱི་མ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དེས་དྲངས་པའི་ལྷན་ཅིག་དང་ཕྱིས་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདས་པ་གཉིས་དང་བདག་འབྲས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རང་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དང་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འདས་པ་གཉིས་དང༌། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་ཕྱིས་འབྱུང་འདས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་འདས་པ་ད་ལྟར་བའི་ཚུལ་དེ་ཡིན། འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ལ་དེའི་རྣམ་སྨིན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དེས་དྲངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་འཐོབ་པ་དེ་ཡིན། བདག་འབྲས་དེའི་འབྲས་བུ་འོངས་པ་དང༌། རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ད་ལྟར་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འང་བཞི་ཡོད་དེ། བར་མ་ད་ལྟར་བ་ཡང་ནི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་ཡོད་པ་འདས་པའི་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་བར་མ་ད་ལྟར་བ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བར་མ་ཡི་ནི་མ་འོངས་པ། །བར་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མ་སྐྱེས་པའི། །འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ས་བའི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ས་བའི་གསུམ་དང་གཉིས། །ཞེས་བྱུང༌། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་རང་གི་ས་བའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་ཡོད་དེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྲིད་ཚད་ཡིན་གྱི་སས་བསྡུས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ངེས་པའི་

144

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རང་གི་ས་བ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་སྲིད་ཚད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་རང་གི་སས་བསྡུས་ཟག་བཅས་དགེ་བས་འབྲས་བུ་ཟག་བཅས་སྒྲུབ་ན་རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་མཐུན་སྐྱེས་བདག་བཞི་དང༌། ཟག་མེད་སྒྲུབ་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་གང་ཞིག་ཟག་མེད་ཀྱིས་གཉིས་དང་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་མེད་མོད་ཀྱི་རང་གི་ས་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ནས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་ཅི་རིགས་པར་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱིས་རང་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་པ་ན་རྒྱུ་མཐུན་སྐྱེས་བདག་གསུམ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱིས་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དངརྒྱུ་མཐུན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་སའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་དེའི་རྟེན་རང་གི་ས་ན་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས་ནོར་འདུག །ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ལས་སྒྲུབ་ན་(1)འབྲས་བུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་སྐྱེས་བདག་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ལས། ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ས་གཞན་གྱི་ཡང་རྒྱུ་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་ས་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང༌། བདག་པོ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་
1 སྦག་ས། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།

145

འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ།

སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ས་གཞན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་ན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བདག་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་གྱི་ས་པའི་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་(1)རྣམས་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལའང་སྦྱོར་རིགས་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ས་པའི་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཕན་ཚུན་ལ་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྦྱར་ཚུལ་རང་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལ་ཁ་བསྐང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་གྱི་ས་བ་གསུམ་དང་གཉིས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པས་དབྱེ་བས་ཕྱེ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བཞི་པ་སློབ་སོགས་ཀྱི་དུ་ཡོད་ནི། སློབ་པའི་སློབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ། །ནས། སློབ་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལྔ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་གསུམ་ལས། སློབ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་སློབ་སོགས་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་ཙམ་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སློབ་པའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སློབ་པ་སྒྲུབ་ན་རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། སོགས་པས་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་མི་སློབ་པ་སྒྲུབ་ནའང་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྒྲུབ་ནའང་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སློབ་པའི་སློབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་སློབ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་སློབ་སོགས་གསུམ་ལ་ཅི་ཙམ་(2)སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སློབ་པའི་ཆོས་སྐྱེད་

1 སྡེ་པར། གང་སྤེལ། རྣམས་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཉིས་ཡིན་ཏེ།
2 སྦག་ས། སྐྱེས་པོ་ཡོད་དེ།

146

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ན་བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་མི་སློབ་པ་སྐྱེད་ན་རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་འབྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་སློབ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། །སློབ་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སོགས། །གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སློབ་མི་སློབ་དེ་ལས་གཞན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སློབ་སོགས་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་ཙམ་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སློབ་པ་ལ་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་གཉིས་དང༌། མི་སློབ་པ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་དང༌། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་ལྔ་ཅར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སློབ་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལྔ༌། །ཞེས་སོ། །
ལྔ་པ་ལ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་དུ་བཅས་ནི། མཐོང་བའི་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་སོགས། །ནས། གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསུམ་ལས། མཐོང་བའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སོགས་ཀྱི་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་ཙམ་འབྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་ལ་རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་གསུམ་དང༌། སྒོམ་སྤང་ལ་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་བཞི་དང༌། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཐོང་བའི་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་སོགས། །གསུམ་དང་བཞི་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྒོམ་སྤང་གི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་གསུམ་དག་ལས་འབྲས་བུ་ཅི་ཙམ་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་ལ་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་གཉིས་དང༌། སྒོམ་སྤང་ལ་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་དང༌། སྤང་བྱ་མིན་པ་ལ་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྒོམ་པས་སྤང་པར་བྱ་ལས་ཀྱི། །དེ་དག་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ། །ཞེས་སོ། །སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་ཅི་ཙམ་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་

147

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན།

མཐོང་སྤང་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་དང༌། སྒོམ་སྤང་ལ་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་གཉིས་དང༌། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་ལྡན་ལ། བར་བ་སྒོམ་སྤང་ལ་གོ་རིམ་དེ་བཞིན་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྤང་བྱ་མིན་པའི་དེ་དག་གཅིག །གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་གོ་རིམ་བཞིན་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་དབུས་སུ་ཡང་ཐོག་མ་དང༌། ཐ་མ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཤད་པ་ནི། རིགས་མིན་སྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཁ་ཅིག་ཆོ་ག་ཉམས་པའང་ཞེའོ། །གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏེ། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན།། སེམས་མེད་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག །འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཐོབ་པའང་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང༌། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང༌། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལས་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དེ་རིགས་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། རྩ་བར། རིགས་མིན་སྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་སོ། །གཞན་དག་ན་རེ། དེའི་དེ་ཡོད། སྔ་མར་མ་ཟད་འགྲོ་བསྡད་ཟས་གོས་བཞི་ལ་སོགས་ཆོ་ག་ལྟར་མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོ་ག་མ་ཉམས་པའི་ལས་དེ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང༌། (1)དེ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཆོ་ག་(2)ཉམས་པ་ཞེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་

1 སྦག་ས། དེ་གཉིས་ལས་གཞན།
2 སྦག་ས། ཉམས་པའང།

148

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཕྱིར། སྔར་བཤད་པའི་ལས་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ་འོན་ཏེ་དུ་མ་འཕེན་དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནམ་འོན་ཏེ་དུ་མ་འཕེན་ཞེ་ན། འདིར་བྱེ་སྨྲའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ལས་གཅིག་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པར་ངེས་ཏེ། ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན་མིའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་དེ་ལས་དུ་མས་འཕངས་འབྲས་སུ་ཐལ་ལོ། །དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་མི་དེའི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་དག་གིས་དེའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་སོ་སོར་འཕངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་གཅིག་བུ་དེ་ལ་ལས་སྔ་མ་སྔ་མའི་འཕངས་འབྲས་ཟད་ཅིང་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་འཕངས་འབྲས་མཚམས་སྦྱོར་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་གཅིག་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་སོ་སོར་འཕངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་གཅིག་ལ་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གང་སྤེལ་ལས། རེ་ཞིག་དང་པོ་ལྟར་ན་རིས་མཐུན་པ་དུམ་བུར་འཕེན་པས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཟད་ཅིང་ལས་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། (1)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་དུ་མས་འཕངས་འབྲས་སྔ་ཕྱི་དུམ་བུར་འཕངས་པར་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་དེ་སུས་ཀྱང་བཟློག་མི་ནུས་པས་མཁས་དགོས་ལ་བར་དོའི་འཕེན་པ་ཉི་ཤུའང་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ལས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལས་གསུམ་གནས་སྐབས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་གང་སྤེལ་ལས། གཅིག་གིས་དུ་མ་འཕེན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ནི་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
1 སྦག་ས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

149

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན།

མྱོང་བར་འགྱུར་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་གནས་སྐབས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔར་ཡང་སྐབས་དུ་མར་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྩ་བར། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །སོགས་དང༌། མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་སོགས་ཀྱང་འདི་དང་བསྟུན་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེ་སྨྲས་འདོད་ཅིང་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཞན་གྱི་བརྩད་ཚུལ་ཡང༌། སྔར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ། མྱོང་འགྱུར་ཕྱིར་ན་ངེས་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་པའི་ལས་གསུམ་ངོས་འཛིན་པར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཆོས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆུང་ཆེས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཚེ་རབས་གཞན་ན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་མདོ་ལས། གནས་བརྟན་མ་འགག་པས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་བདག་ཝ་ར་ཎ་སིར་དབུལ་པོ་རྩྭ་འཐུ་བ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་རང་སངས་རྒྱས་སྟེང་གནས་བསམ་ཤེས་བྱ་བའམ་སྤྱི་གཙུག་མེ་ཏོག་ཏ་ཀར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་ཏེ། བདག་གི་བསོད་སྙོམས་གཅིག་བུ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང༌། ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ནས་ད་ལྟ་ཤཱཀྱ་ཕྱུག་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་གི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་བསོད་ནམས་དེས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བ་དྲན་ཏེ་ཡང་ཡང་བསོད་ནམས་བྱས་པས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསོད་སྙོམས་གཅིག་བུ་དེས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དོང་ཚེ་གཅིག་ལན་དུ་མར་བསྒྱུར་པས་ཕྱུག་པོར་གྱུར་པ་ལ་དོང་ཚེ་གཅིག་གིས་ཕྱུག་པོར་གྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་རིགས་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་

150

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་མོ་མཁན་མཁས་པས་སྐྱ་རིས་ཐིག་རྡོ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་ཚོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་མིར་མཚུངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་འབྱོར་བ་གཟུགས་སོགས་བཟང་བ་དང་མི་ཁ་ཅིག་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་བཀྲེན་པ་གཟུགས་ངན་པ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕེན་བྱེད་དགེ་བ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བ་དང༌། དེ་ལས་ཟློག་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དགེ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མི་དགེ་བས་བྱས་པ་སྟེ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་ལྷ་མི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང༌། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་བུ་ལྟ་བུ་དང༌། གསུམ་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུ་དང༌། བཞི་པ་ནི་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བྱེ་སྨྲ་དེ་ལྟར་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མདོ་དུ་མས་བཤད་པའི་ལུང་དང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོས་ཀྱང་གཅིག་ལས་མི་འཕེན་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆུང་ངུར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་པས་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དོན་ལ་པཎ་ཆེན་གང་སྤེལ་བ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མིར་འཕངས་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་ཚང་བ་དང་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་གཉིས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་མང་པོས་སོ་སོར་བྱས་པར་འདོད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྟར་མིར་མཚུངས་མོད་ཀྱི་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་ཚང་ལ་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་མ་ཚང་སྟེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་མང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་པཎ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་དྲུག་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས་མིའི་དབང་པོ་དྲུག་ཀྱང་འཕེན་པས་དེ་དེའི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མིར་འདྲ་བ་ལ་ལ་ལ་ནི་དབང་པོ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བར་ནི་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་

151

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན།
དྲུག་འཕེན་པར་བྱེད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་གྱིས་དེ་བྱེ་སྨྲ་གཞིར་བཞག་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་དེ། རྩ་བར། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན། ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ལ་མིག་སོགས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་མཐུན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེར་ཕྱིན་པས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་ཡང་རྩ་བར། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང༌། མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་ལ་རིས་འཕེན་པ་མེད་པར་བཤད་པས། རྣམ་སྨིན་ལ་འཕངས་འབྲས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འང་བར་དོའི་འཕེན་པ་ཉི་ཤུ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རིས་མཐུན་གྱི་གནས་སྐབས་འཕངས་ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་འཕངས་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་དེ་བྱེ་སྨྲ་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡིན་བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལྟར་འཕངས་འབྲས་བཞི་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འཕངས་འབྲས་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། མིའི་སྐྱེ་བ་འཕངས་ན་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འཕངས་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཁོ་ན་འཕེན་ལ་དབང་པོ་སོགས་རྫོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རིས་མཐུན་དང་ཁྱད་པར་ཀུན་འཕེན་ལ་འཕངས་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྐྱེ་བ་འཕངས་ན་འགའ་ཡང་དབང་པོ་མ་ཚང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་ལན་ཞིབ་པར་དགོས་སོ། །དེས་བོད་སྔ་མ་དག་གི་ཊཱིཀྐ་འདི་སྙེད་ཅིག་ན་འཕངས་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཐོན་པར་སྣང་བས་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལེགས་པར་བཀོད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ལྡན་པ་རྣམས་དགའ་པར་བྱོས་ཤིག །འོ་ན་ལས་ཁོ་ན་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལས་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་སེམས་པ་དེ་

152

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་སོགས་དགེ་མི་དགེ་གཟུགས་ཅན་དང་མིང་བཞི་ཉོན་མོངས་དང་སེམས་སོགས་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དག་གིས་ཀྱང་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་འབའ་ཞིག་ཚེ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ལྟ་ཞེ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང༌། འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་ཡང་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་ཀྱང་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་མེད་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག།།འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་མཐུན་པ་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དེ། ལས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ལས་དང་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་གཉིས་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པར་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐོབ་པའང་མིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མིན་ཏེ། ལས་བས་འབྲས་བུ་མང་པོའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སདྒེ་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དག་ནི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་ནོ། །
སྨྲས་པ།

འདི་ལྟར་བཤད་ཚེ་ལས་འབྲས་ཚོན་རིས་དང༌། །སྣོད་བཅུད་རི་མོ་འཇིག་རྟེན་ཕ་མཐའ་
རྣམས། །ཁྱད་པར་མེད་པར་བཀྲ་ལ་མཐའ་མེད་ཚུལ། །སོ་སོར་འབྱེད་ཕྱིར་རྒྱལ་རྣམས་སྤྱོད་པ་

153

སྒྲིབ་པ་གསུམ།

སྙམ། །གཟུགས་ཅན་མིན་ཀྱང་མཁས་པའི་རིགས་ལམ་བཀྲ། །མཚོན་ཆ་མིན་ཀྱང་རིགས་པས་ལོག་རྟོག་གཅོད། །ལྷུན་པོ་མིན་ཀྱང་ལུགས་བཟང་གཡོ་མི་ནུས། །ཐེམ་སྐས་མིན་ཀྱང་སྐྱེ་དགུ་ལེགས་ལམ་འགྲོ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང༌། བསྟེན་བྱ་(1)བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུམ་དང༌། ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། འགྲོ་བ་གང་ན་སྒྲིབ་པ་དུ་ཡོད་དང༌། ལས་སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང༌། །ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་ངན་འགྲོ་དང༌། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང༌། །སྒྲ་མི་སྙན་སྒྲིབ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང༌། མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གསུམ་གསུངས་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཚམས་མེད་ལྔའི་ལས་རྣམས་ལས་སྒྲིབ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ངན་འགྲོ་གསུམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང༌། སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་འདོད་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་གང་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཕགས་ལམ་དང་འཕགས་ལམ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཚོགས་སྦྱོར་སོགས་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཤིན་ཏུ་ངན་ཅིང་དེ་འོག་ལས་སྒྲིབ་ངན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད། །ནས། ལྷག་མ་འགྲོ་བ་ལྔ་དག་ན། །ཞེས་བྱུང༌། མཚམས་མེད་ནི་ཁམས་གཞན་ན་མེད་དེ། འདོད་པའི་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པའི་གླིང་གསུམ་དང་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གླིང་དང་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ན་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད། །ཅེས་སོ། །དེ་

1 སྦག་ས། བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་དང།

154

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་སོགས་ལ་མཚམས་མེད་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ། ཟ་མ་སོགས་ནི་ཕ་མས་ལུས་དབང་པོ་ཚང་བར་མ་སྐྱེད་པས་ཕན་པ་ཆུང་བ་དང་རྒྱུད་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །ཕན་དང་ངོ་ཚ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དེའི་ལྷག་མ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷག་མ་འགྲོ་བ་ལྔ་དག་ན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། མཚམས་མེད་བཤད་པ་དང༌། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང༌། དེ་དག་མཚམས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོགས་སྤངས་དང༌། དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཚད་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ངོས་བཟུང་བ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་ངོས་བཟུང་བ། དེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་བའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་བྱུང༌། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཐུགས་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མིན་པའི་ཆོས། །ཞེས་སོ། །དགེ་འདུན་དབྱེན་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མི་དགེ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་ཅིང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་དགེ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུང་བསྟན་མིན། ཞེས་སོ། །དགེ་འདུན་དབྱེན་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་དེ་དང་ཕྱེ་བས་དགེ་འདུན་སྡེ་ཕན་ཚུན་གཉིས་དང་ལྡན་ལ་འབྱེད་པ་པོ་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་ཕྱེ་བ་དེ་དང་ལྡན་གྱི་འབྱེད་པ་པོ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

155

སྒྲིབ་པ་གསུམ།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྫུན། །དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་བྱུང༌། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་དེའི་རྒྱུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རྫུན་ཆེན་པོ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྫུན། །ཞེས་སོ། །དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དང་འབྱེད་པ་པོ་ལྷས་སྦྱིན་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ། དེའི་ཁྱད་ཆོས༌ལ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དང༌། གང་ཟག་གང་གིས་དང༌། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དང༌། གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱེད་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། བསྐལ་བར་མནར་མེད་པར་སྨིན་འགྱུར། །ལྷག་པའི་གནོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་མཚན་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བར་གྱི་བསྐལ་བར་མནར་མེད་པའི་དམྱལ་བར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསྐལ་བར་མནར་མེད་པར་སྨིན་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་མཚམས་མེད་མང་པོ་བྱས་པའི་སྨིན་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་དང་ལས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་བར་མེད་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། མཚམས་མེད་གཉིས་སོགས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མནར་མེད་ཅིག་ཅར་སྨིན་ཀྱང་མཚམས་མེད་གཅིག་བྱས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ལུས་ཇེ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་མཚམས་མེད་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་ཉིས་འགྱུར་སོགས་ལྷག་པར་ཆེར་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷག་པས་གནོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དགེ་སློང་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་པས། །འབྱེད་དོ་ ཞེས་བྱུང༌། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེའི་འབྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ་དགེ་སློང་ཡིན་པ་དང༌། ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྤྱད་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

156

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་དུའོ་བྱིས་པ་རྣམས། །སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ། །ཕྱེ་བའོ་ ཞེས་བྱུང༌། སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འབྱེད་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་གནས་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཞན་དུའོ། །ཞེས་སོ། །བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་འདུན་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་མི་འབྱེད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བྱིས་པ་རྣམས། ཞེས་སོ། །ཕྱེ་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལྷས་སྦྱིན་ལ་དད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པའི་ལམ་ལས་གཞན་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་ཤ་མི་ཟ་བ་སོགས་ཀྱི་བཅས་པ་ལྔའི་ཚིག་ལ་བཟོད་པ་སྟེ་འདོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ། །ཕྱེ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཡུན་ཚད་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་ཕྱེ་བ་ནི་ཞག་གཅིག་ལས་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་གཅིག་གིས་ནང་དུ་འདུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་མི་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེན་དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་ཕྱེ་ནས་མ་འདུམ་བར་དུ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་གསར་དུ་མི་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཕྱེ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད། །ཅེས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་ནའོ་དགུ་སོགས་ཀྱིས། །ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་གླིང་གསུམ་ན། །དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང༌། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་ན་ཡོད་ཀྱི་གླིང་གཞན་ན་མེད་དེ། གླིང་གཞན་ན་འགྲན་ཟླ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཛམ་བུ་གླིང་ནའོ། །ཞེས་སོ། དེའི་ཉུང་མཐའ་ཡང་དགེ་སློང་དགུ་སོགས་དགོས་ཏེ། དགེ་སློང་བརྒྱད་དང་དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལ་དགོས་ཤིང༌། འབྱེད་པ་པོ་ཡང་དགེ་སློང་དགོས་པའི་ཕྱེར་ཏེ། རྩ་བར། དགུ་སོགས་ཀྱིས། ཞེས་སོ། །ལས་ཀྱི་དབྱེན་ཡོད་དེ། མཚམས་གཅིག་ཏུ་དགེ་འདུན་འབྱེད་སེམས་ཀྱིས་

157

སྒྲིབ་པ་གསུམ།
གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་ལས་མི་མཐུན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་ནི་གླིང་གསུམ་ན་ཡོད་དེ། གང་ན་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་གླིང་གསུམ་ན། །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོག་སྟེ། འབྱེད་པ་པོ་ཟུར་དུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས། །ཞེས་སོ། །
ལྔ་པ་ནི། དང་པོ་མཐའ་སྐྱོན་ཟུང་གཅིག་གིས། །སྔ་རོལ་ཐུབ་པ་ནོངས་པ་དང༌། །མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང༌། །འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས། དུས་དྲུག་ཏུ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་མི་འབྱུང༌། མཐའ་མ་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་མི་འབྱུང༌། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མི་འབྱུང༌། མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་དུ་མི་འབྱུང༌། ཐུབ་པ་ནོངས་པ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་མི་འབྱུང༌། མཚམས་པོ་ཆེ་མ་བཅད་པའི་ནང་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དགའ་ཞིང་དད་པར་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་སྐྱོ་བ་དང་དགེ་འདུན་ཤ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བར་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བའི་སྐྱོན་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཕྱེ་བ་ཞག་ཏུ་མི་གནས་པར་མཆོག་ཟུང་གིས་ཟླུམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པ་འདས་ནས་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། མཚམས་པོ་ཆེ་གཅིག་གིས་ནང་དུ་དགེ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གནས་པ་ན་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ་མཚམས་མ་བཅད་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་སངས་རྒྱས་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྔོན་སློབ་ལམ་དུ་ལྷ་སྦྱིན་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་ལྡན་ཞིག་གི་འཁོར་ཕྱེ་བས་དེའི་ལས་ཀྱིས་ལྷག་མར་བྱུང་བར་བྱེ་སྨྲས་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མས་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དེ་དག་མཚམས་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞིང༌། །སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཕ་མ་བསད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན།

158

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
མཚམས་མེད་ཡིན་ཏེ། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ཐར་བ་དང་མཐུན་པ་སྐྱེད་ནས་ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན། དེ་བསམ་པས་བོར་ཞིང་སྦྱོར་བས་བསད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཕན་འདོགས་པ་དང༌། སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་བསད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་ལས་གསུམ་ཆོས་ཅན། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། སྔ་མས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་བསམ་པས་སྤངས་སྦྱོར་བས་བསད་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་དང་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་སྦྱོར་བས་ཀྱང་སྤངས་ཤིང་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་དེ་ལྔ་མཚམས་མེད་ཡིན་ལ་ལས་གཞན་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡོན་ཏན་ཞིང༌། །སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། མ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི། མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར།།ནས། འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཕ་མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་མཚམས་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། ཕ་སྐྱེས་པ་ལས་མཚན་གཞན་བུད་མེད་དུ་གྱུར་པ་དང༌། མ་བུད་མེད་ལས་མཚན་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་གཉིས་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། མ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་པ་ཞིག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །མ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུད་མེད་གཞན་ཞིག་གི་མངལ་གྱི་ནུར་ནུར་པོ་ཟག་པ་དེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་མངལ་དུ་བླུགས་ཏེ་བསྐྱང་བའི་བུད་

159

སྒྲིབ་པ་གསུམ།
མེད་གཉིས་ལས་གང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་པ་ཡོད་དེ། གང་གི་ཟླ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དེ་མ་དངོས་དང༌། མངལ་དུ་བསྐྱངས་པའི་དེ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གང་གི་ཟླ་མཚན་ལས་བྱུང་མ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བཀྲོང་འདོད་མེད་པར་བརྡེག་སེམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚོན་བསྣུན་ནས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་བརྡེག་པར་སེམས་ལ་མིན། །ཞེས་སོ། །སློབ་པ་ལ་མཚོན་བསྣུན་པའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་སྦྱོར་བ་སྔ་མས་བགྲོང་བ་ལ་མཚམས་མེད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསྣུན་འོག་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་མིན། །ཞེས་སོ། །མཚམས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གི་ལས་དེ་བྱས་ནས་བསམ་པ་མ་ལོག་གི་བར་དུ་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་དང་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་མི་རེག་པས། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་དུ་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། མཚམས་མེད་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་ལྡོག་པ་ཡོད་དེ། སོར་ཕྲེང་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ལྡོག་སྟེ་སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །ནས། ལྷག་པས་གནོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབྱེན་ཡིན་ན། དགེ་སློང་ལྟ་སྤྱད་ཚུལ་ལྡན་པས། །འབྱེད་དོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེས་ལས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་དང་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

160

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

མཚམས་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔ་མ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ལམ་ལ་གཞུང་ཕྱི་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྔ་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་དང་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལམ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལམ་ནི། དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་ནི། བསྐལ་བར་མནར་མེད། སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་ལས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་དེ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དངོས་སུ་བཤད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྨྲའི་སྐབས་འདིར་མཚམས་མེད་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་དམྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་སོགས་ཀྱི་མཚམས་མེད་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དམྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་དེ་གསུམ་གའི་འཕང་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་དེ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་མིན་པར་ཐལ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང༌། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་དང་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མནར་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་མཚམས་མེད་དུ་མའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་འབྲས་བུས་མནར་མེད་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསྐལ་བར་མནར་མེད་པར་སྨིན་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་

161

སྒྲིབ་པ་གསུམ།

དག་གིས་མནར་མེད་པར་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལྷག་པས་གནོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། །(1)ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་འབྱུང་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སློབ་པའི་དུས་སུ་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་རྗེས་སུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་དེས་ཤི་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕ་དང་མ་གང་རུང་བསད་ན་མཚམས་མེད་འབྱུང་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་མ་བསད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གཞན་བསད་པ་དང༌། གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་ཕ་མ་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁྲུས་པ་སྟེ་བཙོ་མཁན་གྱི་བུས་སྦྲང་བུ་གསོད་འདོད་པས་ཕ་བསད་ཀྱང་ལས་ལམ་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
རང་འགྲེལ་ལས། མ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་མ་བསད་ན་ཡང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ཁྲིའུ་འོག་ན་འདུག་པ་བསད་པ་དང༌། ཁྲུས་པའི་བུས་སྦྲང་བུ་ལ་སྦྱོར་བས་ཕ་བསད་པ་དཔེར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མཚོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་བསད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་གྱི་ལས་ལམ་གྱི་གྲངས་འདྲ་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲོག་གཅོད་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་མཚམས་མེད་དང་ལས་གཞན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མཚམས་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་དེ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་གཞན་ཞིག་ཀྱང་བསད་ན། ནས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་མཚམས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །མངོན་པའི་བྱེ་སྨྲ་གཞིར་བཞག་ལ །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་བསད་པས་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལམ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ།

1 སྦག་ས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

162

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཕ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་བསད་པས་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལམ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པ་གཉིས་བྱས་ཏེ། ཕ་བསད་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། གང་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་པའི་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོས་བྱས་ཞེས་པའམ། ཕ་ཡང་བསད་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་བསད་པའི་སྒོ་གཉིས་ནས་སྤྱོས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་སྒོ་གཉིས་ནས་ཀྱང་སྤྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཕ་ཉིད་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པ་དེ་བྱས་པའོ། །ཡང་སྒོ་གཉིས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་གཅིག་ལས་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲོག་གཅོད་པའི་རྟེན་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གིས་ཕ་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཡང་དེ་ལ་མཚམས་མེད་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཚམས་མེད་པ་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལམ་ལ་བྱེ་སྨྲས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལ་མཚམས་མེད་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དང་མངོན་འདུལ་ལ་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ཤེས་པར་གྱིས།
བཞི་པ་དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཚད་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དགེ་འདུན་དབྱེ་ཕྱིར་རྫུན་སྨྲ་བ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ། །སྲིད་རྩེའི་སེམས་པ་འབྲས་རབ་ཆེ། །ཞེས་བྱུང༌། མཚམས་མེད་ལྔའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྫུན་སྨྲ་ཚུལ་ལེགས་བཤད་ལ་ཉེས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་ལ་ལེགས་བཤད་དུ་སྟོན་པ་དེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་ཏུ་ཆེ་ལ་དེའི་འོག་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་

163

སྒྲིབ་པ་གསུམ།
ཁྲག་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་གསུམ་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་དང་པོ་མ་གསོད་པ་ལྕི་ལ་ཕ་གསོད་པ་དེ་ཀུན་ལས་ཡང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་སྐུ་ལ་བསྣུན་པ་སོགས་ཉེས་པ་ཆེས་མང་བར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བཞི་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚམས་མེད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལྔ་པ་དང་གསུམ་པ་དང་དང་པོ་རྣམས་ཆེས་ལྕི་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དྲང་སྲོང་ཁྲོས་པས་ཡིད་ཀྱིས་དན་ཏ་ཀའི་དགོན་པ་སོགས་སྟོངས་པས་ལས་གསུམ་ལས་ཡིད་ཆེ། མཚམས་མེད་ནས་གཞན་གྱི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀུན་ལ་གནོད་པས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཆེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ལ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་པ་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲིར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ལ་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆེ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་དང༌། ལས་ལམ་གྱི་གེགས་ངོས་བཟུང་བ། བྱང་སེམས་ངེས་གནས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མ་དགྲ་བཅོམ་མ་སུན་བྱས་དང༌། །ནས། ལྔ་པ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། མཚམས་མེད་པ་ལྔ་དང་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། མ་དགྲ་བཅོམ་མ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་སུན་བྱུང་བར་བྱས་པ་དང༌། བྱང་སེམས་དཔའ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་གསོད་པ་དང༌། འཕགས་པ་སློབ་པ་གསོད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མ་དང་ཕ་དང་དགྲ་བཅོམ་གསོད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་མཚམས་མེད་རྣམས་དང་ཉེས་པ་ཆ་འདྲ་ལ། ལྔ་པ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཉེ་བ་ནི་ཆ་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། མ་དགྲ་བཅོམ་མ་སུན་བྱས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་བསད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་

164

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བཟོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དགྲ་བཅོམ། །འཐོབ་ལ་ལས་བགེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་བྱུང༌། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་འཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་བགེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་དུ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་དང༌། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལས་དེ་དག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡུལ་དེ་འདོར་བ་ལ་བུ་ལོན་ཅན་ལྡང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང༌། སྔོན་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །ནས། རེ་རེ་འང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། ས་མཚམས་གང་ནས་བྱང་སེམས་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། གང་ཕན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་དག་བྱེད་པ་དང༌། མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཆོས་གཟུགས་ལ་དམིགས་ཤིང་སེམས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་བཏབ་ཅིང་སེམས་པར་བྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་ངེས་པར་གཞོལ་བའི་མི་ལྡོག་པས་ན་ངེས་གནས་སམ་ངེས་གཏོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ནས་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྗོད་ཅིང༌། ལས་གང་དང་ལྡན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་གང་ནས་བཟུང་ནས་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་དག་བྱེད་དང༌། མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་དང་ལྡན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ཕན་ཆད་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་ཤིང་སཱ་ལ་ལྟ་བུའི་རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེ་བ་དང༌། མིག་སོགས་དབང་པོ་ཚང་བ་དང༌། ཕོ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་དང༌།

165

སྒྲིབ་པ་གསུམ།

སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚེ་རབས་དྲན་པ་དང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདེ་འགྲོ་རིགས་མཐོན་སྐྱེ་དབང་ཚང༌། །ཕོ་འགྱུར་ཚེ་རབས་དྲན་མི་ལྡོག །ཅེས་སོ། །ཡོན་ཏན་དྲུག་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། ལོག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱོ་བ་མེད་པར་ལུས་ངལ་བ་དང༌། བརྣག་དཀའ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དང་དུ་བླངས་ནས་(1)མི་ཟློག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། པད་རིའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཟོང་གིས་མ་ཉོས་པའི་བྲན་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། ནས། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཁྱི་ལྟར་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གནས་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྙས་གནོད་(2)བྱས་པ་བཟོད་ཅིང་ངལ་བ་དང་བརྣག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལས་སུ་བཤད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གླིང་གི་དང༌། རྟེན་གྱི་དང༌། ཡུལ་གྱི་དང༌། དམིགས་པའི་དང༌། ངོ་བོའི་དང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་གླིང་འཛམ་གླིང་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་སྨིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་འཕེན་པར་བྱེད། རྟེན་ཕོ་ཁོ་ནས་འཕེན། ཡུལ་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་ལ་སོགས་ཀྱི། དམིགས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ནས་བྱེད། ལས་དེའི་ངོ་བོ་བསམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར། དུས་དེ་ཡང་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཚེ་འཕེན་གྱི། མང་པོ་ལུས་པའི་ཚེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཛམ་གླིང་པ་རྣམས་བློ་རྣོ་ལ་གླིང་གཞན་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་འཛམ་གླིང། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་བློ་རྣོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཕོ་གྱུར་ཉིད། ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཕོ་ཁོ་ནས་འཕེན་གྱི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མི་སྡོག།
2 སྦག་ས། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་ཅིང།

166

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

མོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མངོན་སུམ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོན་པ་མངོན་སུམ་གྱུར་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ནས། ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། གླིང་འདིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་པས་སྒོམ་བྱུང་མི་རུང་ལ། ཐོས་བྱུང་དམན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་པ་ལས་བྱུང། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོན་པས་སྔོན་བརྩོན་འགྲུས་སྦྱངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་ལ་བསྟོད་པས་བསྐལ་པ་དགུ་བསྡུམ་པས་བསྐལ་པ་གོ་གཅིག་ལུས་པར་འཕེན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསྐལ་པ་བརྒྱ། ལུས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད། ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཚེ་འཕེན་གྱི་མང་པོ་ལུས་པའི་ཚེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་སོ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རེ་རེའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་དེ་རེ་རེའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་བསྡུས་པ་ཙམ་དང༌། ལ་ལ་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱི་སྟོང་གསུམ་འཆགས་པའི་བསོད་ནམས་ཙམ་དང༌། དེ་འདྲ་བརྒྱས་མཚན་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་ཀྱི་བར་འགྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཚད་དེ་ལྟར་བཅད་པ་དེ་དག་བརྒྱས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་གཅིག་འགྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱར་འདྲེན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྒྱར་འདོད་པ་དང༌། ལས་ལམ་བཅུ་ལ་རྒྱུ་ལྔས་དམིགས་པའི་དང་སྨོན་པའི་སེམས་པ་བརྒྱར་འདོད་པ་དང༌། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་བརྒྱ། ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་སེམས་པ་བརྒྱར་འདོད་པ་དང་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མཚན་དེ་དག་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་

167

སྒྲིབ་པ་གསུམ།

ཀྱི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་དང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་སྟེ། སེམས་པ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བ་བཅུའི་སྤོང་སེམས་དང༌། འགོད་སེམས་དང༌། བསྔགས་སེམས་དང༌། ཡི་རང་དང༌། བསྔོ་བའི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་ལན་གཉིས་མངོན་གྱུར་བ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདིར་སེམས་པ་བརྒྱས་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་ཏེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དགེ་བ་བཅུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱུ་ལས་ལམ་དག་པ། སྦྱོར་བ་དག།།རྣམ་རྟོག་གིས་མ་སྨས་པ། དྲན་པས་ཟིན་པ། མྱང་འདས་སུ་བསྔོ་བ་ལྔས་ཕྱེ་བའི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་དང༌། དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སྨོན་པའི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་དང་བརྒྱ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སེམས་པ་ལྔ་ཕྲག་བཅུ་ནི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ནས། བདག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་དུ་དེ་དག་ལ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་སེམས་པ་བརྒྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་སྐུའི་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་པའི་སྐུའི་མཚན་སོ་གཉིས་དང༌། ལྔ་བཅུ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་དང་བདག་ཀྱང་དེ་འདྲར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སྨིན་པའི་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་དང་བརྒྱ་པོ་དེ་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། (1)སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་སེམས་པ་ལྔ་བཅུ་འབྱུང་ལ། བདག་ཀྱང་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་ལས་ཀྱང་གཞན་ལྔ་བཅུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ཉི་ཤུ་གཟུགས་ཁམས་བཅུ་དྲུག །གཟུགས་མེད་བཞི་དང་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་དང༌། ཞེ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་སེམས་པ་ཞེ་བརྒྱད་དང༌། ཁམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བར་སྨོན་པ་དང༌། བདག་གྲོལ་བར་སྨོན་པ་གཉིས་དང་ལྔ་བཅུ་དང་དེ་ལན་གཉིས་མངོན་གྱུར་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་བཤད་དོ། །འདི་དག་མདོ་སོ་སོར་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཁོ་ན་འདོད་མི་རུང་ཡང་མཚན་གཞིར་རུང་ངོ༌། །

1 སྡེ་པར། གང་སྤེལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ནི།

168

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

གཉིས་པ་སྔོན་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་སྦྱར་ཚུལ་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་ཚུལ་དང༌། ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང༌། །དང་པོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདིས་སྔོན་སློབ་ལམ་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་དུ་མ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་དང་པོར་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྫ་མཁན་གྱི་བུ་སྣང་བྱེད་དུ་གྱུར་བས། ཆུ་འཇམ་པོ་དང་སྐུ་མཉེས་དང་ཞམ་འབྲིང་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐུ་ཅི་འདྲ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང༌། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྙེན་བཀུར་པའི་མཐར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་གྱི་ཚེ་གྲངས་མེད་དང་པོའི་ཚོགས་རྫོགས། གྲངས་མེད་གཉིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལ་བསྙེན་བཀུར་བའི་ཐ་མར་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་ཚེ་གྲངས་མེད་གཉིས་པའི་ཚོགས་རྫོགས། གྲངས་མེད་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྙེན་བཀུར་བའི་མཐར་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་སུ་གྲངས་མེད་གསུམ་པའི་ཚོགས་རྫོགས་ཀྱང་ཚོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ཀྱང་འདི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་དང་པོར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། རྫ་མཁན་གྱི་བུ་སྣང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་བས། ཆུ་འཇམ་པོ་དང་སྐུ་མཉེས་དང་ཞམ་འབྲིང་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་རིམ་འགྲོ་བྱས་ནས་དང་པོ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། རྫ་མཁན་སྣང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་དང་པོར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བཤད་པའི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་མ་སྨྲ་ཞིག །རྟགས་གཉིས་པ་ཚོགས་རྫོགས་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། གཙུག་ཏོར་ཅན་སོགས་སངས་རྒྱས་ཉིས་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་ཚེ་བསྐལ་བ་གྲངས་

169

སྒྲིབ་པ་གསུམ།

མེད་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གཙུག་ཏོར་ཅན་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་(1)པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་མེད་པར་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་སྨན་གཞི་ལས། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནས། །འདྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར། །བདུན་ཁྲི་དང་ནི་ལྔ་སྟོང་གི །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །ཐུབ་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་མཚན་བར། །བདུན་ཁྲི་དང་ནི་དྲུག་སྟོང་གི །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ཚང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གྲངས་མཐུན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་པས་ནི་གྲངས་མེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པར་འདོད་དེ། ས་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཔག་མེད་ལ་མཆོད་པར་བཤད་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་ ནས། ཏིང་འཛིན་བློ། །ཞེས་གསུངས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་གང་དུ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སྙིང་རྗེས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་མི་ནུས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་མིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་གོམས་པའི་ཤུགས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྟེར་བ་མ་ཡིན་ལ་གང་གི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཁོ་ནས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་དེའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བཞིན། རྩ་བར། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་སྦྱིན་པ་རྫོགས། །ཞེས་སོ། གང་སྤེལ་གྱིས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་རྫོགས་དུས་ཡོད་དེ། ཆགས་

1 སྦག་ས། པས།

170

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་རང་གི་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི་ཁོང་མི་འཁྲུག་པས་བཟོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲང་སྲོང་བཟོད་པ་སྨྲ་བ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི། །མི་འཁྲུག་བཟོད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །ཞེས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚད་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་གྱུར་པའི་དུས་སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་རིའི་ཕུག་ཅིག་ན་མེའི་ཁམས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དད་དེ། རྐང་པ་ཡ་གཅིག་འགྲེང་སྟེ། ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ། སྐྱེས་བུ་ཁྱུ་མཆོག་ཁྱོད་འདྲའི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ལྷ་ཡུལ་ས་ལ་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྣམ་ཐོས་བུའི་གནས་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ལྷའི་ཕོ་བྲང་གནས་མཆོག་དག་ནའང་ཡོད་མེིན་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་དག་ནའང་མེད། །རི་དང་ནགས་སུ་བཅས་པའི་ས་སྟེང་རྒྱས་པ་ཀུན་ཏུ་ཡུལ་གཅིག་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲམ་ཟེ་དམ་པ་དེ་རིང་དུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེགས་བསྟོད་པའི། །སྟོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་འདི་ཡིས་ནི། །བསྐལ་པ་དགུ་ཞིག་འདུམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐལ་བ་དགུའི་ཚོགས་ཀྱང་འདུམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་འགྲུབ་དུས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྔ་རོལ་དེ་མ་ཐག་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚེ་བསམ་གཏན་དང་བློ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་པའི་སྔོན་རོལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

171

བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ།

གཉིས་པ་བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་ལ། བསྟན་བཤད་ཞར་བྱུང་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུམ་པོ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང༌། །དེའི་གཞི་དཔེར་ན་ལས་ལམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྒོམ་བྱུང་བྱམས་པའི་བསོད་ནམས་ལུས་ངག་གིས་ལས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཡང་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པས་བསོད་ནམས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བྱ་བ་དང༌། ཀུན་སློང་གི་སེམས་པའི་རྟེན་ནམ་གཞི་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་ལ་མུ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལས་དང་ལས་ལམ་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཅི་རིགས་པར་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཡིན། བྱ་བ་ཡང་ཡིན། གཞི་ཡང་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅི་རིགས་ཞེས་པས་དེ་རེ་རེ་ལ་མུ་རྩི་བ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པའི་ལུས་ངག་གི་དེ་གསུམ་ཅར་དང༌། དེའི་སེམས་པའི་ལས་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་གཉིས་དང༌། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཞན་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་དང༌། ལུས་ངག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བདུན་གསུམ་ཅར་དང༌། བསྒོམ་པའི་བྱམས་པ་ནི་བྱ་བའི་གཞི་གཉིས་དང༌། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་བྱ་བ་དང༌། བསོད་ནམས་གཉིས་དང༌། མཚུངས་ལྡན་གཞན་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱམས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་དང་ལྷན་གཅིག་འབྱུང་བ་གཞན་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒོམ་པའི་གཞི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ།

172

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
ཁྱད་ཆོས། ཞར་བྱུང་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ། །ནས། དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་པ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་གང་གིས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀུན་སློང་ཡོད་དེ། ཆགས་སོགས་ཀྱིས་སྟེར་བའང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མཆོད་འདོད་དང་ཕན་འདོད་ཀྱིས་སྟེར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར །མཆོད་དང་ཕན་གདགས་འདོད་པ་ཡིས། །ཞེས་སོ། །སྦྱིན་བྱེད་དེ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་བྱའི་ངོ་བོ་གང་གིས་སྟེར་བའི་ཀུན་སློང་ཡིད་ལས་དེས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དང༌། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུས་དང་ངག་ལས་སློང་དང་བཅས། ཞེས་སོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར། །གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་ཕྱིར་སྦྱིན། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་པ་ལ་བདག་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང༌། གཞན་སྦྱིན་ཡུལ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་དང༌། བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་དང༌། སྦྱིན་བདག་སྦྱིན་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་དང་བོ་དང༌། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་གཉིས་པ་དང༌། འཕགས་པ་དང་སོ་སྐྱེ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་གཉིས་ཀའི་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་གསུམ་པ་དང༌། འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་སྦྱིན་པ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་དེ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་མ་ཡིན་པར་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཞན་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་མྱང་འདས་འཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་

173

བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ།

སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སྦྱིན་བདག་དང༌། །དངོས་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་པ་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་དེའི་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་ཡོད་དེ། སྦྱིན་བདག་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། དངོས་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་དེའི་འབུས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྦྱིན་བདག་དངོས་པོ་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྦྱིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དད་སོགས་ཀྱིས། །ནས། དུས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྙེད། །ཅེས་གསུངས། སྦྱིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དད་པ་ཅན་དང་དད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཅན་དང༌། དེ་གཉིས་དང་ཐོས་སྒོམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྦྱིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དད་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་སོ། །སྦྱིན་བདག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་བདག་དེ་འདྲས་གུས་པས་སྟེར་བ་དང་རང་གི་ལག་(1)བདར་བས་སྟེར་བ་དང༌། དུས་སུ་སྟེར་བ་དང༌། གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་སྟེར་བ་བཞིས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིས་རིམ་བཞིན་དུ་རང་ལ་བཀུར་སྟི་རྙེད་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྙེད་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་མི་ཡོལ་བར་རྙེད་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་རྙེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་པོ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གུས་ལ་སོགས་པས་སྦྱིན་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་དང༌། །དུས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྙེད། །ཅེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་དངོས། །དེ་ལས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་དང་ལྡན། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན། །དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། ལ་

1 སྦག་ས། བསྟར་བས།

174

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
སོགས་པས་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་རྣམས་ལས་བཞི་ཀའམ་གང་རུང་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་དངོས། །ཞེས་སོ། །དངོས་པོ་ཁྱད་འཕགས་དེའི་སྒོས་སྦྱིན་པ་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་བཟང་བ་སྦྱིན་པས་གཟུགས་བཟང་བ་དང༌། དྲི་བཟང་སྦྱིན་པས་གྲགས་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། རོ་བཟང་བྱིན་པས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། རེག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱིན་པས་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་དང་ལྡན། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན། །དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཕན་འདོགས་དང༌། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་འཕགས།།ནས། ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་ཡུལ་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་དུད་འགྲོ་ལ་རྣམ་སྨིན་བརྒྱ་འགྱུར་དང༌། ཚུལ་འཆལ་གྱི་མི་ལའང་སྟོང་འགྱུར་སོགས་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྒོས་ནད་པ་དང་མགོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པར་བཤད། ཕན་འདོགས་སྒོས་ཕ་མ་སོགས་ལ་རྣམ་སྨིན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་རྣམ་སྨིན་འབུམ་འགྱུར། ནས། དེ་བས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་རྣམ་སྨིན་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འགྲོ་དང༌། ནས། ཁྱད་འཕགས། །ཞེས་སོ། །ཟང་ཟིང་གི་དེ་ལའང་ཡུལ་རྟེན་གྱི་སྒོས་སྦྱིན་པའི་མཆོག་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་རྟེན་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པས་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པ་མཆོག་དང༌། ཡུལ་རྟེན་མ་གྲོལ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གྲོལ་ཕྱིར་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པ་མཆོག་དང༌། སྦྱིན་པ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་བརྒྱད་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། མཆོག་གི་གྲོལ་བས་གྲོལ་བ་འམ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས། །སྦྱིན་ན་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་མཆོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩ་བར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། ཞེས་སོ། །གསུམ་

175

བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ།

པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་མ་གཏོགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་དག་སྦྱིན་པ་བརྒྱད་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་ནི་བརྒྱད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར། །ཞེས་སོ། །བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང༌། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང༌། བདག་ལ་བྱིན་ནས་སྦྱིན་པ་དང༌། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་པས་སྦྱིན་པ་དང༌། ཕ་མས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང༌། མཐོ་རིས་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང༌། གྲགས་པས་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དོན་དང༌། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དོན་དང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དང༌། །དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སེམས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང༌། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་ཞི་གནས་དང༌། དོན་གྱི་མཆོག་དགྲ་བཅོམ་མོ། །དེ་དག་མཚན་གཞི་ཙམ་དུ་མངོན། མདོ་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་གཞལ་དུ་མེད་ཅིང་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་དེ་བས་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་འཕགས་པ་མིན་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་གཞལ་དུ་མེད་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཕ་མ་གཉིས་དང༌། ནད་པ་དང༌། སྐྱེ་རྒུ་མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སློང་པའི་ཆོས་སྨྲ་དང༌། སྐྱེ་མཐའི་བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་དང་ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཕུལ་པའི་ཡོན་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཕགས་པ་མིན་ཡང༌། ནས། ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཆོས་སྨྲའི་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་ལ་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཞར་བྱུང༌ལ་ལས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་དོགས་པ་དཔྱོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཇུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་དང་ནི། །སྦྱོར་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ། །དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས། །ལས་ཀྱང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང༌། ལས་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། །མཇུག་ལས་བྱས་པས་རྗེས་སུ་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། ཕན་འདོགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དང༌། སྲོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་ལས་ལམ་བྱེད་པའི་ཡུལ་གཞི་དང༌། ལས་ལམ་

176

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

དེའི་སྦྱོར་བ་དང༌། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང༌། ཀུན་སློང་གི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་ཤིང་ཏུ་ཆུང་བ་དང༌། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང༌། ཅི་རིགས་ཆེ་བ་ལས་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའམ་ལྕི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མི་ཆེ་ཡང་ཅི་རིགས་ནི། དཔེར་ན་གཞན་མི་ལྕི་ཡང་མཇུག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་བྱེད་ལས་ཆེ་བ་དང་ལ་ལ་གཞན་མི་ལྕི་ཡང་ཕ་མ་སོགས་ལ་ཆུང་ངུ་བྱས་ཀྱང་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལ་ལའི་ནི་མཇུག་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཁོ་ནས་ལས་དེ་ལྕི་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ནི་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བསམ་བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང༌། །མི་འགྱོད་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང༌། །འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས། །བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ལས་ལ་བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་དང༌། བྱས་བསགས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ལས་དང༌། འགྲོ་བ་དེར་སྐྱེ་ངེས་ལྟ་བུའི་རྫོགས་པར་བྱས་པས་ལས་དང༌། ལས་དེ་ལ་མི་འགྱོད་པ་དང༌། ལས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང༌། མི་དགེ་བ་ལ་སྲོག་བཅད་ཅིང་ཆུང་མ་བྲིད་བ་ལྟ་བུའི་འཁོར་དང༌། དགེ་བ་ལ་སྲོག་མི་གཅོད་ཅིང་སྦྱིན་པ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའི་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་གནས་སྐབས་མ་ངེས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་ངེས་པའི་ལས་ཏེ། ལས་དེ་དྲུག་ནི་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་ལས་མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བློ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་ན་བསགས་པ་མ་ཡིན་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་བློ་སྡོན་དུ་བཏང་ཀྱང་གོམས་པས་ལང་ཤོར་གྱི་བྱུང་རྒྱལ་ལམ་བབ་ཆོལ་དུ་རྫུན་སྨྲ་བ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་བསགས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཆེད་དུ་བསམ་བཞིན་བྱས་པའི་ལས་དེ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས།

177

བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ།
གོམས་ཏེ་ཁ་ལང་དུ་རེད་པས་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བསགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སླ། རྩ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་ཀྱང་འགྲོ་བ་དེར་སྐྱེ་ངེས་མིན་ན་ལས་དེ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅི་ཙམ་གྱིས་འགྲོ་བ་དེར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་ན་ལས་དེ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བསགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སླ། ཁྱད་པར་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱོར་མཇུག་དང་གཙོ་བོ་དང༌། ཞར་བྱུང་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཁོར་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མི་དགེ་བ་ལ་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་འཁོར་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་མ་ལྟར་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མི་དགེ་བ་ལ་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་བྱས་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། མི་དགེ་བ་ལ་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གིས་མ་བྱིན་པར་བླངས་ནས་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་ཉལ་པོར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས་དགེ་བའི་ལས་བྱས་བསགས་དྲུག་གི་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡི་རང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་བ་ལ་ཡང་འཁོར་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་མ་ངེས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་ངེས་པར་འགྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་པར་དྲུག་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལས་དེ་མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་པའི་ལས་ནི་མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱུས་བྱུང་བའི། །བསོད་ནམས་ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་

178

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

བཞིན། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར། །ངན་པའི་ཞིང་ལའང་འབྲས་ཡིད་འོང༌། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་ཕལ་ཆེན་པའི་ཤར་ནུབ་ཀྱི་སྡེ་བ་དག་ན་རེ། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ལ་བསོད་ནམས་མེད་དེ། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་བདག་གཞན་དོན་གཉིས་དོན་སོགས་ཀྱི་བདག་དོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནས་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོད་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆོད་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བསོད་ནམས་མེད་ཀྱང༌། བཏང་བའི་རྒྱུས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་ཆགས་པའི་བཏང་བ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། བསོད་ནམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱུས་བྱུང་བའི། །བསོད་ནམས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །བཏང་བའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་ནི་བཏང་བ་ཁོ་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཏང་བ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ལ་ནི་དེའི་འོག་རོལ་ཏུ་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་བླ་སྟེ། མ་ཆགས་པ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་པར་འགྱུར་པའི་སེམས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེར་བསོད་ནམས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལེན་པོ་མེད་ཅིང་ཕན་གདགས་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ་གཏན་ཚིགས་མི་རུང་བར་ཐལ། གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནས་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང༌། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བསྒོམ་པ་དང་སོགས་སྒྲས་གཏི་མུག་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་དགེ་བ་མི་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེ་འགྱུར་

179

བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ།
བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་གང་སྤེལ་ལས། གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་གནོད་པ་ལ་ལྟོས་པའམ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཅེར་བུ་བ་ན་རེ། ཆོམ་རྐུན་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ལམ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངན་པའི་ཞིང་ལ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་སྦྱིན་པ་ལས་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱིན་པ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཞིང་བཟང་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པའི་ཞིང་བཟང་བས་ཡིད་དུ་མི་འོང་སྟེར་བ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར། ངན་པའི་ཞིང་ལའང་འབྲས་ཡིད་འོང༌། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གཅེར་བུ་བ་དག་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱིན་ན་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་སྲོག་གཅོད་པ་ནི་ཞིང་བཟང་ན་ཡང་རུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་ཡང་ཞིང་བཟང་ངམ་ངན་ཡང་རུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིང་གི་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །
གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཅས་པ་ཡང༌།། རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ། །འཆལ་ཁྲིམས་དེ་རྒྱུ་འཕན་མ་བྱུང༌། །དེའི་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལ་རྟེན། །ཞེས་བྱུང༌། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བཟློག་ཟླའི་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་བསྡུས་པའི་མི་དགེའི་གཟུགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཆལ་བའི་

180

མཛོད་གནས་བཞི་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལུས་དང་ངག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སྲོག་གཅོད་པ་སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་དང་བཅས་པ་ནས་ཚིག་ཀྱལ་བའི་བར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚུལ་འཆལ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིེར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤོང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་སྤོང་བ་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཚུལ་འཆལ་སྤོང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་སྤོང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དེ་སྤོང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྤོང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གང་གིས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་འཆལ་ཁྲིམས་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་འཆལ་ཁྲིམས་དུས་མིན་གྱི་ཟས་སོགས་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཅས་པ་ཡང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསླབ་པ་ནོད་པས་བཅས་པ་ལས་འདས་ན་འཆལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བསླབ་པ་ནོད་པས་དེ་དག་སྤྱད་ན་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕན་ཏེ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བ་དང༌། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེའི་རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་གྱིས་འཕེན་མ་བྱུང་བ་འཆལ་ཚུལ་དེའི་གཉེན་པོ་དྲན་པ་(1)ཉེ་བར་བཞག་ལ་བརྟེན་པ་དག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཞི་བ་མྱང་འདས་སུ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་པའི་

1 སྦག་ས། ཉེར་བཞག་ལ་བརྟེན་པ་དང། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར།

181

བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ།

ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འཆལ་ཁྲིམས་དེ་རྒྱུས་འཕེན་མ་བྱུང༌། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལ་བརྟེན། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །བསྒོམ་པའོ་སེམས་ལ་བསྒོ་ཕྱིར་རོ། །མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། །འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྒོམ་གཙོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང༌། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་དེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །བསྒོམ་པའོ། །ཞེས་སོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། བསྒོམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། །རྒྱུ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྒོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གིས་ཏིལ་ལ་དྲི་བསྒོས་པ་བཞིན། རྩ་བར། སེམས་ལ་བསྒོ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྒོམ་པ་གཉིས་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙོ་ཆེ། ཉོན་མོངས་དང་འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྒོམ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱིན་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་དེའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་ཀྱང་བསྒོམ་པ་མེད་ན་དེ་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ལ་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་དང་མཆོད་སྦྱིན་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐལ་བར་མཐོ་རིས་དགའ་གནས་ཕྱིར། །བཞི་ཡི་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། མདོ་ལས། གང་ཟག་བཞི་ནི་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་བཞི་ཡོད་དེ། སྔར་མ་བྱས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང༌། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་

182

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
བ་འབུལ་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཕྱེ་བ་བསྡུམ་པ་དང༌། བྱམས་པ་ཚད་མེད་བསྒོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བཞི་པོ་དེ་ཚངས་འདུན་དང་ཚེ་མཉམ་པར་བསྐལ་བར་མཐོ་རིས་ཚེ་འཐུད་ཅིང་དགའ་བར་གནས་པས་གང་ཟག་བཞི་པོ་དེའི་བསོད་ནམས་བཞི་ལ་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་བཞི་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྦྱིན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། །མདོ་སོགས་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན། །ཞེས་བྱུང༌། ཆོས་སྦྱིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྙེད་བཀུར་གྲགས་པ་འདོད་པས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ (1)མདོ་དང་སོགས་པས་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཇི་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི། བསོད་ནམས་མྱ་ངན་འདས་པ་དང༌། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དགེ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌། ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མྱང་འདས་བསམ་པས་མ་ཟིན་པའི་འཁོར་པར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པའི་དགེ་པ་དེ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མྱང་འདས་(2)དོན་གཉེར་གྱི་དགེ་བ་དེ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 སྦག་ས། མདོ་སྡེ་དང།
2 སྦག་ས། དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པས་ཟིན་པའི་དགེ་བ་དེ།

183

རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དངོས་དང༌། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས། །རྣམ་གསུམ་ཀུན་སློང་བཅས་པ་ནི། །ཡིག་འབྲུ་རྒྱ་དང་བགྲང་བཅས་པའི། །སྙན་ངག་གྲངས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང༌། རིགས་པ་རབ་ཏུ་བཅུག་པ་སྟེ། ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བཅུག་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་སློབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀུན་སློང་དང་བཅས་པ་གསུམ་པོ་རིམ་པས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་ཐབས་ཀྱིས་ཀ་སོགས་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་འབྲི་བ་དང༌། ལྷ་སོགས་ཀྱི་འབུར་གྱི་རྒྱ་སྐོ་བ་ལུས་ཀྱི་ལས་དང༌། དངོས་པོའི་གྲངས་བགྲང་བ་དང༌། སྙན་ངག་གིས་ཚིགས་བརྗོད་པ་ངག་གིས་ལས་དང༌། བཅུ་ཚན་བཅུ་ལ་བརྒྱའོ། །ཞེས་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ལོ་སྙམ་དུ་སྡོམ་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡིག་འབྲུ་དང་རྒྱ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་རིགས་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བགྲང་བ་དང་སྙན་ངག་ནི་ངག་གི་ལས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གྲངས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྡོམ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། བསྒྲིབས་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས་དྲི་མེད་དགེ །གྱ་ནོམ་འདུས་བྱས་དགེ་བསྟེན་བྱ། །ཐར་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པས་བཀག་པས་ན་བསྒྲིབས་པ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོར་བས་ངན་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྒྲིབས་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས།

184

མཛོད་གནས་བཞི་པ།
ཞེས་སོ། །དགེ་བ་དྲི་མེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། །རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་གྱ་ནོམ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲི་མེད་དགེ། །གྱ་ནོམ། ཞེས་སོ། །འདུ་ཤེས་དགེ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དེ་དེའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདུས་བྱས་དགེ་བསྟེན་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཐར་པ་མྱང་ངན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་གཞན་ནི་བླ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་ཁྱོད་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་དང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐར་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ཆོས་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་མཆོག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྨྲས་པ།

ཐུབ་གསུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཀུན་གྱི་བཅུད། །
འཁོར་འདས་རི་མོ་མང་འགོད་བི་ཤྭའི་ལས། །
རིགས་པའི་ཚོན་རིས་བྱེ་བ་འགྱེད་པ་པོ། །
དབྱིག་གཉེན་ཞལ་ལུང་བཤད་ཟིན་སྐལ་ལྡན་བསྟེན། །
དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་གསུང་རབ་གོང་འོག་གི །ཐུན་མོང་ལས་འབྲས་བླང་དོར་སྤྱི་ཡི་ལས། །ཇི་བཞིན་ཕ་རོལ་མཁྱེན་པའི་ལམ་བཟང་དེ། །མཁས་མང་འདུས་པའི་གྲགས་སྙན་འབྲུག་བཞིན་ལྡིར། །ལམ་ལམ་རིགས་པའི་རལ་གྲི་རྣོན་པོ་ཡིས། །དམ་དམ་སོམ་ཉིའི་མདུད་པ་ཀུན་བཅད་ཚེ། །ལྡེམ་ལྡེམ་དད་པས་པདྨ་མགོ་ལྕོག་རྒྱས། །སྙན་སྙན་ལེགས་བཤད་ར་ཡིག་དབྱངས་དེས་ཚིམ། །ཞེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་བཞི་བའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

185

མཚམས་སྦྱར་བ།

༄༅། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་
ཀུན་གསལ་ལས་གནས་ལྔ་པ་

བཞུགས་སོ། །

རྣམ་འདྲེན་ཀུན་གྱི་ཏོག་གྱུར་ཉི་མའི་གཉེན། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་པའི་དབྱངས། །སྨྲ་བའི་དབང་མོ་དབྱངས་ཅན་བཅས་འདུད་ཀྱེ། །མཁྱེན་རབ་ཉི་མ་བརྒྱ་ལས་གསལ་དེང་སྩོལ། །སྔོན་ཆད་མཁས་པས་མ་བརྗོད་འདིར་མི་ནུས། །སྡུད་དང་སྦྱོར་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཁས་མི་རློམ། །འོན་ཀྱང་ཟློས་མིན་ཉུང་ངུས་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན། །ཆེས་གསལ་རབ་རིབ་མིན་འདི་བརྗོད་ལ་བྲེལ། །གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ། སྤང་བྱ་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལས་ཁོ་ནས་སྲིད་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའམ་ཕྲ་རྒྱས་ཀྱིས་ལས་བསགས་ནས་དེ་སྐྱེད་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་ན་སྲིད་པ་མངོན་པར་མི་འགྲུབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང༌།

186

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

མཐའ་དཔྱད་པ་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད། བྱེད་ལས། དབྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་ནི། གང་བྱུང་ན་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ན་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆགས་སོགས་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉོན་མོངས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་མ་ཞི་བའམ་རྣལ་མ་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ལྟར་མི་གནས་པར་བློང་བློང་པོར་བྱེད་པའམ་བྱེད་ལས་བཅུར་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་དང༌། ཕྲ་བ་ཆུང་ངུ་ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེད་ལས་བཅུ་ག་ལ་མ་ཞི་བའི་དོན་རེ་དང་རྙོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བྱེད་ལས་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། ཐོབ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པས་བརྟན་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་བརྒྱུད་པར་གནས་པར་བྱེད། ལུས་རྟེན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པས་ཞིང་དུ་བྱེད། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང༌། རྒོད་པ་དང༌། སེར་སྣ་དང༌། ཞེ་སྡང་གིས་ཁྲོ་བ་དང༌། ཕྲག་དོག་དང༌། གཏི་མུག་གིས་རྨུགས་གཉིད་ཁྲེལ་མེད་ལྟ་བུ་(1)རྩ་ཉོན་རང་རང་གི་ཉེ་ཉོན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ལས་སོགས་པས་ལས་ཀྱིས་སྲིད་པ་འགྲུབ་པར་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཚོགས་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེད་པས་ཉོན་མོངས་རང་གི་ཚོགས་འཛིན་པ་དང༌། དོན་གནས་མི་རྟོག་པའམ་དེ་ལས་ལོག་པར་

1 སྦག་ས། རྩ་ཉོན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས།

187

མཚམས་སྦྱར་བ།

འཛིན་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་དམིགས་པ་ལ་འམ་ཡང་སྲིད་དུ་འཁྲིད་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་འཁྲིད་པར་བྱེད། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ན་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལས་གཡོ་བ་དང༌། ཁམས་ལས་མི་འདའ་བར་འཆིང་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་མཆེད་པར་བྱེད་པས་ན་འཆིང་པའི་དོན་དུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་དེ། རྩ་བ་བརྟན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུན་གནས་པར་བྱེད་དོ། །ཞིང་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །རང་གི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་འཁྲིད་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལས་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། །ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཆིང་བའི་དོན་དུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ལ་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཉོན་དྲུག་དང༌། རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་བཅུ་དང༌། ཁམས་དང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གོ་བརྒྱད་དེ། འདོད་པའི་སོ་དྲུག །གཟུགས་ན་སོ་གཅིག །གཟུགས་མེད་ནའང་སོ་གཅིག་ཡོད་པས་བསྡུས་ན་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འདུ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཟིན་བྲིས་དང་ཡིག་འཇོག་དུ་མ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་འཇུག་པའི་བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་པ་ཞེས་བཅུ་ལས་དང་པོ་ཟུར་དུ་བགྲངས་ནས་བཅུ་གཅིག་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྲིད་པའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱ་བ་བཅུའི་གྲངས་གཅིག་ཏུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱིས་སྲིད་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་དེའི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་དང་བཅུ་པ་གཉིས་སོག་པའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱས་ཚུལ་བཤད་པའི་

188

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལས་ཀྱིས་སྲིད་པ། ཅེས་པ་ནས། དེ་ཡང་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། འདི་ནི་སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དང་པོར་ལས་སོག་པ་དང་བར་དུའང་གསོས་མ་བཏབ་ན་ཡང་སྲིད་མི་འབྱུང་བ་དགྲ་བཅོམ་པར་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་འཇུག་པའམ་འབྱུང་བ་ན་བྱ་བ་བཅུར་མ་འདུས་པ་གཅིག་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཤད་དགོས་མ་བཤད་པའི་སྐྱོན་དང་བྱ་བ་བཅུར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྔོན་གྱི་མངོན་པ་པ་མང་པོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཚུལ་སེམས་མ་ཞི་བའམ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་ཚུལ་ལ། དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང༌། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལས་གཡོ་བ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་འཇུག་པའི་བྱ་བ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཇུག་པའི་གོ་བ་མ་ཆགས་པའི་རྨོངས་སྐད་ངན་ཤོས་སོ། །ཡང་སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་ཉོན་ནམ་ཕྲ་རྒྱས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། མ་རིག་པ་དང༌། ལྟ་བ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་རྩ་ཉོན་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དབྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་མའི་སྐད་ཅིག་གི་ཉོན་མོངས་དེ་དྲུག་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་ཉོན་དྲུག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩོད་དུས་རེ་རེ་ནས་འཕེན། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་པ་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་བྱེ་མདོ་གཉིས་མི་འདྲ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ལེགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུན་ཆད་ཁ་མའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

189

མཚམས་སྦྱར་བ།

གཞན་ཡང་ཕྲ་རྒྱས་དྲུག་འདྲེན་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་ནས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་བར་མདོ་ལས་བཤད་ཅིང༌། སློབ་དཔོན་ཀུན་མཁྱེན་འདིས་ཀྱང་བཀོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྲ་རྒྱས་དྲུག་པོ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་ཕྱེ་ནས་བདུན་དུ་བཤད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ཁོང་ཁྲོའི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ང་རྒྱལ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། མ་རིག་པའི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ལྟ་བའི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕྲ་རྒྱས་དེ་ལྟར་འདྲེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཕྲ་རྒྱས་དང་ཀུན་དཀྲིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་སྨྲས་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་དཀྲིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་སྨྲས་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་ཉོན་མོངས་དང༌། གནས་མ་བུ་བས་ཕྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་ཕྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་འདོད་པ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ནི་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་མ་བུ་བའི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་ཕྲ་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཉལ་བ་ལ་ནི་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སད་པ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པའི་མཐུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དྲན་པ་སྐྱེད་པའི་མཐུ་དང༌། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྟར་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟར་ན་ཕྲ་རྒྱས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་དེར་ཉེ་བར་བསྙད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་གང་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་སུ་རུང་བ་དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་

190

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

སོགས་ཀྱང་རྒྱས་སུ་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ་ཟེར་ན། ཡུལ་དེ་ལ་ཆགས་པ་རྒྱས་རུང་ལ་རྩ་ཉོན་གཞན་ལྔ་ཡང་རྒྱས་རུང་ཙམ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་གྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དེ་ལ་རྩ་ཉོན་གཞན་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དེ་ལ་ཆགས་པས་བརླན་པར་མ་བྱས་ན་རྩ་ཉོན་གཞན་མི་ཆགས་པར་ས་གཤེར་པ་དང་རྡུལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་དག་དམིགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། །གང་སྤེལ་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་དག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་དག་གོ །འདི་སྐད་དུ་མདོ་ལས་དགའ་བ་ལས་ཞེ་སྡང་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁམས་མི་མཉམ་པ་གོང་མ་དང་གཉེན་པོ་དང་ཟག་མེད་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་རུང་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་སྲེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྩ་བར། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་རུང་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། །རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ནི། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་སྲེད་པ་དག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཕྲ་རྒྱས་གཞན་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ནུས་ཏེ། སྣམ་བུ་གཤེར་བུ་ལ་རྡུལ་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ལས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་པས་སྲིད་པའི་རྒྱུའི་རྩ་བའམ་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོར་ཕྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་མེད་ན་ལས་མི་གསོག དེ་བསགས་ཀྱང་རྐྱེན་ཉོན་མོངས་

191

ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།

མེད་ན་ཡང་སྲིད་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནས་ལྔ་པ་འདིར་ཕྲ་རྒྱས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྲ་རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྲ་རྒྱས་དངོས་བཤད་པ་ལ། ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། སེམས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། སྒྲིབ་པ་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩ་བའི་སྒོས་དབྱེ་བ་དང༌། རྣམ་པ་བྱེ་བྲག །ཁམས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དྲུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་དང༌། །ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་དང༌། །ནས། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དང་བཅུ། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྲ་རྒྱས་དེ་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས། ཁོང་ཁྲོའི་ཕྲ་རྒྱས། ང་རྒྱལ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས། མ་རིག་པའི་ཕྲ་རྒྱས། ལྟ་བའི་ཕྲ་རྒྱས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་དང༌། །ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་དང༌། །ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཞེས་པས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྩ་ཉོན་ལྔ་འཇུག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །རྩ་ཉོན་དྲུག་ཏུ་མ་ཟད་བདུན་དུ་ཡང་བཤད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་གཉིས་ཕྱེ་བས་བདུན་དུ་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དྲུག་ཀྱང༌། །འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་བདུན་དུ་བཤད། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྲ་རྒྱས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་ཕྱེ་བས་བདུན་དུ་བཤད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ཁོང་ཁྲོའི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ང་རྒྱལ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། མ་རིག་པའི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ལྟ་བའི་ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདོད་པའི་གཅིག་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་

192

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཏེ་འཇུག་ལ། ཁམས་གོང་མ་དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལའང་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཆགས་པའི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་བར་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་སྲིད་འདོད་ཆགས། །ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཕལ་ཆེར་ཞེས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པར་གྲགས་པ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ནི་ལུས་ཁོ་ན་སྲིད་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་དེ་དག་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ན་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཁོ་ན་རོ་མྱོང་བ་དེ་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་ཁ་ཅིག །ནས། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ལུས་དེ་ལ་དགའ་བ་སྲིད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡིན་གྱི་ལུས་དེ་ཐར་པ་ཡིན་ན་དད་འདུན་དགེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེར། ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བཟློག་ཕྱིར་བཤད། །ཅེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལུས་ཁོ་ན་སྲིད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཁོ་ན་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། ནས། ལུས་ཁོ་ན་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དེ་ནི་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ནི་སྲིད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཐར་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ལ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྲ་རྒྱས་བཅུར་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དང༌། ཁོང་ཁྲོའི་དང༌། ང་རྒྱལ་གྱི་དང༌། མ་རིག་པའི་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་ཏེ་ལྟ་མིན་ལྔ་དང༌། འཇིག་ལྟའི་དང༌། ལོག་

193

ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།

ལྟའི་དང༌། མཐར་འཛིན་ལྟ་བའི་དང༌། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་ཕྲ་རྒྱས་ལྔ་སྟེ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྟ་བ་ལྔ་སྟེ་འཇིག་ཚོགས་དང༌། །ལོག་དང་མཐར་འཛིན་ལྟ་བ་དང༌། །ལྟ་བ་དང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། །བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དང་བཅུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།། འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་བསྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ། །དེ་ལྟར་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང༌། ཆོས་མངོན་པ་བས་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་ཡང་འདོད་དེ།་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་འདོད་པ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང༌། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང༌། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གའི་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལྟར་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ། ནས། དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་ཡང་འཆད་དོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དེ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སོ་གཉིས། སྒོམ་སྤང་བཞི་དང་སོ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ལ་ལྟ་བ་ལྔ་ལྟ་མིན་ལྔ་སྟེ་བཅུ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ། འཇིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་མིན་ལྔ། ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་དེ་གཉིས་དང་བདུན་བདུན་རེ་དང༌། ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་ལྟ་མིན་ལྔ་དང་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལོག་ལྟ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་དག་བཅུ་དང༌། ཞེས་

194

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བདུན་བདུན། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདུན་དང༌། འགོག་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདུན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་དང༌། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་ལྟ་་བ་གསུམ་མི་ཡོང་སྟེ། འཇིག་ལྟ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་དགོས་པས། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་དང༌། མཐར་ལྟ་ཡང་ཕུང་པོ་དེ་དག་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་འཛིན་པས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གཅིག་དགོས། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་ཕུང་པོ་ལ་དག་གྲོལ་སོགས་སུ་དམིགས་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྟ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཕུང་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡང་ཕུང་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འདག་པ་དང་འགྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དམིགས་པར་བྱེད་པ། ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་དག་བརྒྱད། ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་བརྒྱད་དེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལ་སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་དགོས་པས་འདིར་མེད་ཅིང༌། ལམ་མེད་པར་འཛིན་པས་ལོག་ལྟ་དང༌། ལམ་ངན་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

195

ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།

བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། ལམ་དོར་བྱ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་དག་པར་འཛིན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྟ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལམ་གྱིས་འདག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བོར་ནས། གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བའི་རང་གི་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཕྲ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཞི་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་དང༌། མ་རིག་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིས་ལམ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྤང་བྱ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས། མཐོང་སྤང་ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག །བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ལྟ་མིན་བཞི་བཞི་དང༌། སྒོམ་སྤང་རེ་བསྣན་ནས། འདོད་ཆགས་ལྔ། ཁོང་ཁྲོ་ལྔ། ང་རྒྱལ་ལྔ། མ་རིག་པ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུ་དང་སོ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་སོ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁྲོ་ལྔ་མེད་པས་མཐོང་སྤང་ཉེར་བརྒྱད། སྒོམ་སྤང་གསུམ་དང་སོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དགུ་དང་དྲུག་དྲུག་བདུན། །ཁོང་

196

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཁྲོ་ལྟ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས། །གཟུགས་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། གསུམ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་འང་སོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མར་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ན་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ལྔ་དང་ལྟ་མིན་ལྔ་སྟེ་བཞི་བཅུ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པའི་དགུ་དགུ་བསྡོམས་པས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གསུངས། བསྡུ་བར་བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དོར་བས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གོ་བཞིར་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ངེས་པ་དང༌། ལྟ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ལྟ་བ་ཐ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་སྤོང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རབ་དབྱེ། ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ། འཕགས་པས་མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དྲུག །དང་པོ་ནི། སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས། །བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྒོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་བྱུང༌། ཁོ་ན་རེ། ཕྲ་རྒྱས་མཐོང་སྤང་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་ངམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འགོག་པ་ལམ་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ཕྲ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་སོགས་རྗེས་བཟོད་བཞིས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤོང་བྱེད་འདས་མ་འདས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་སྤོངས་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་ས་ལས། ནས། བསྒོམ་པའི་སྤང་

197

ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།

བར་བྱ་བ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་རྩེའི་ལྷག་མ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་བཞི་དང༌། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་གྱི་མཐོང་སྤང་ཕྲ་རྒྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་བར་མ་ངེས་ཏེ། འཆིང་ལྡན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པའི་དེ་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང༌། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྗེས་བཟོད་བཞིས་རིམ་པས་སྤོང་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྤོང་ཚེ་འཇིག་རྟེན་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ས་ལྷག་མ་དག་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ས་དག་ནའོ། །སོགས་དང༌། བསྟན་བཅོས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་མི་འགལ་བར་ཡང་རུང༌། འདོད་ཁམས་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་མཐོང་སྤོང་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞོམ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་མིན་བཞི་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྲིད་རྩེ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྤོང༌། འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཤེས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ཕྱིར། །རྩ་བར། བཟོད་པས་གཞོན་མིན་སྒོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་རྟག་ཆད་དང༌། །མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་ལྟ་དང༌། །རྒྱུ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ། །དེ་དག་ལྟ་བ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འཇིག་ལྟའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གམ་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇིག་ལྟ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་པ་དང་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའམ་ལྟ་བར་བསྟན་ནས། འཇིག་པས་རྟག་པ་དང་ཚོགས་པས་ཆ་མེད་རིལ་འཛིན་སེལ་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་དང་ཚོགས་

198

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

པ་ལ་ལྟ་བ་སྟེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་གམ་བདག་གིར་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྟ་བ་ལྔ་དམིགས་པས་མི་འབྱེད་པར་རྣམ་པས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པས་དབྱེ་བ་ནི་ལྟ་བ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐར་འཛིན་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ནི། རྟག་ཆད་གང་རུང་གི་མཐར་འཛིན་པས་མཐར་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལོག་ལྟའི་དེ་ཡོད་དེ། སྡུག་བདེན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཡོད་པས་དོན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ཡོད་ན་མེད་དོ་ཞེས་ལྟ་བ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲ་དོན་ནི། ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལྔ་ག་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཀྱང་འདིའི་ལོག་ལྟ་ལ་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་དྲི་ང་བ་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པ་ལས། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། གཅིག་ཁོ་ན་བཤད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་འབྲས་ཙམ་ལ་སྦྱོར་བ་འཁྲུལ་ལོ། །ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་དེ་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་དམན་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་འདག་འགྲོལ་སོགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །དམན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ནི། ལྟ་བ་སོགས་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་ན་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཞེས་སོགས་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སོགས་ཁོང་ནས་ལྟ་བ་དེའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་

199

ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།
པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་ལ། སོགས་པའི་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ལྟ་བ་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྟ་བ་ཙམ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་ལྟ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ཤིན་ཏུ་མང་མོད་ཡི་གེས་མི་ལངས་སོ། །དབང་ཕྱུག་སོགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མིན་པ་ལ་རྒྱུ་དང་མེ་ལྔ་སོགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུར་ལྟ་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཙམ་དང༌། དེ་ཉིད་ཉེར་ལྔའི་གྲངས་ཅན་དང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་ལམ་དུ་ལྟ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འདག་འགྲོལ་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་མིན་པ་ལ་རྒྱུར་ལྟ་བ་དང་ལམ་མིན་པ་ལ་ལམ་དུ་ལྟ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་སྒྲ་དོན་ནི་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་སོགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་སོགས་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་པར་འདོད་དེ་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་སོགས་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་འདག་པ་དང་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སོགས་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲགས་ཞེས་པས་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། མདོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གྲགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བས་སྒྲ་ནི་མདོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཙམ་ཞིག་ངེས་པར་

200

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

བཟུང་བས་སོགས་པའི་སྒྲ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུར་མངོན་ཞེན་པ། །རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། །སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ཞེས་བྱུང༌། ཁོ་ན་རེ། དབང་ཕྱུག་སོགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མིན་པ་རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་རྒྱུ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག །བཞི་ཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང༌། །ངེས་རྟོག་ཕྱིར་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར། །སེམས་དང་འདུ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཉིས་སུ་མ་ཟད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག །མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་དང༌། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐར་ལྟ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང༌། འཇིག་ལྟ་གསུམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འཇོག་སྟེ། མཐར་ལྟ་ལ་དང་པོ་རྟག་འཛིན་བཞག །ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལ་གཙང་བདེའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་བཞག །འཇིག་ལྟ་ལ་བདག་ལྟ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག །བཞི་ཚན། ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཐར་ལྟའི་ཆད་ལྟ་དང་ལོག་ལྟས་སྒྲོ་མི་འདོགས་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མིན་ལ། ཉོན་མོངས་གཞན་དག་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་

201

ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང༌། ངེས་རྟོགས་ཕྱིར་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །འོ་ན། མདོ་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང༌། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང༌། ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མདོ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ལྟ་བའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ། སེམས་དང་འདུ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ་དབྱེ་བ་ནི། ང་རྒྱལ་བདུན་རྣམ་དགུ་གསུམ་མོ། །མཐོང་དང་སྒོམ་པས་ཟད་བྱ་བ། །ཞེས་བྱུང༌། ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། རིགས་སོགས་ཀྱིས་མཉམ་མོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཙམ་དང༌། རིགས་སོགས་ཀྱིས་བདག་འཕགས་སོ་སྙམ་པའི་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། ཁྱད་པར་འཕགས་པས་ཀྱང་བདག་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་སེམས་པའི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། ཁྱད་པར་མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་པོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། ཁྱད་འཕགས་ལས་ཅུང་དམན་སྙམ་པའི་ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་རློམ་པའི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ང་རྒྱལ་བདུན། ཞེས་སོ། །སྒྲ་དོན་ནི། བདག་གཞན་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་སེམས་ཁེངས་པས་ན་ང་རྒྱལ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྐད་དོད་གརྦྷ་སྙིང་པོ་ལའང་འཇུག་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཁེངས་མཐོ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་མེད་པར་སེམས་ཁེངས་པ་ལའང་ང་རྒྱལ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །ང་རྒྱལ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་ལས། ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དང༌། བདག་དང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དང༌། བདག་དམན་ནོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་བདག་བས་མཆོག་ཡོད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །བདག་བས་དམན་པ་ཡོད་དོ། །བདག་བས་མཆོག་མེད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་བས་དམན་པ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

202

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

དེའི་དང་པོ་གསུམ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དང༌། གཉིས་པ་གསུམ་བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དང༌། ཕྱི་མ་གསུམ་བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་འགོག་པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་དགུ་ཞེས་སོ། །དེ་དགུ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། ང་རྒྱལ་དང༌། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ་དུ་འདུ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསུམ་མོ། །ཞེས་སོ། །ང་རྒྱལ་བདུན་པོ་དེ་དག་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བ་དང༌། སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེ་དག་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པ་མཐོང་སྤང༌། སྒོམ་སྤང་ལ་དམིགས་པ་སྒོམ་སྤང་ལྟ་མིན་ཀུན་ལ་འདི་ལྟར་འདོད་ལ། ང་རྒྱལ་བདུན་གཉིས་ཀའང་ཡིན་བྱས་ཆོག་པར་སྣང་ཞིང༌། ལྷན་སྐྱེས་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཐོང་དང་སྒོམ་པས་ཟད་བྱ་བ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པས་སྤང་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་འཕགས་པ་ལ་མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་བ་ནི། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། །གསོད་སོགས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའོ། །དེ་བཞིན་འཇིག་སྲེད་འཕགས་པ་ལ། །རྣམ་སོགས་ངའོ་སྙམ་མི་འབྱུང༌། །ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེའི་འགྱོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། གསོད་པ་དང་སོགས་པས་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་རྣམས་དང༌། དེ་དག་གི་ཀུན་སློང་ཀུན་དཀྲིས་དག་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། མྱུར་དུ་ཞིག་ན་སྙམ་པའི་འཇིག་པ་ལ་ཡིད་སྨོན་པའི་འཇིག་སྲེད་དང༌། སྔར་བཤད་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དང༌། སོགས་སྒྲས་བདག་ལུས་ངན་པོའི་བུད་མེད་དུ་སྐྱེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡིད་སྨོན་པའི་སྐྱེ་སྲེད་དང༌། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་རྣམས་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ལྟ་བས་རྒྱས་པར་གྱུར་ལ། འཕགས་པས་ཉོན་མོངས་ལྟ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཕགས་པ་

203

རབ་དབྱེ།

ལ། །རྣམ་སོགས་ངའོ་སྙམ་མི་འབྱུང༌། །ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྒོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འཕགས་པ་ལ། །རྣམ་སོགས་ངའོ་སྙམ་མི་འབྱུང༌། །སོགས་པ་སྨོས་པས། འཇིག་པའི་སྲེད་པའི་བར་དུ་གཟུང་ངོ༌། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་མ་སྤངས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་དང༌། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་རྣམས་འཇིག་ལྟས་དང༌། གསོད་སོགས་ཀུན་དཀྲིས་ནི་ལོག་ལྟས་དང༌། འཇིག་སྲེད་ནི་ཆད་ལྟས་དང༌། སྐྱེ་བའི་སྲེད་པའི་ཕྱོགས་རྟག་ལྟས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ་ལྟ་ངན་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བའི་འགྱོད་པའང་འཕགས་པ་ལ་མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ་འཕགས་པས་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་དགེའི་འགྱོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རབ་དབྱེ་ལ། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། དུས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྟ་བ་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང༌། །གང་དེ་ལྷན་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །ནས། འབྱུང་དེའང་ཀུན་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། །ཞེས་བྱུང༌། འདིའི་ཀུན་འགྲོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་དང༌། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་འགྲོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་ལྔ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་གཉིས་རེ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་ཀུན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་གཉིས་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གང་ཡིན་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་མ་རིག་པ་དང༌། རྩ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་གཉིས་སྟེ།

204

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཁམས་གསུམ་ན་བཅུ་གཅིག་རེ་ཡོད་པའི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐལ་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་རང་སའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་རང་རང་གི་ས་པའི་སྐལ་བ་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ། ནས། གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བ་བདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང༌། མ་རིག་པ་གཉིས་དང༌། ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བ་དང་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱེ་སྨྲས། རང་གི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐའ་དག་པ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་མིན་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ནས་སྒོམ་སྤང་པར་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་འགྲོའི་ཀུན་ཞེས་པ་འདི་རྣམ་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་ནི་སྔར་གྱི་བཅུ་གཅིག་དེ་དག་ལས་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གོང་དུ་དམིགས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཕྲ་རྒྱས་བཅུའི་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པ། ཁམས་གོང་དུ་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདོད་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་རང་སའི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས། །ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ཕྲ་རྒྱས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་འགྲོ་ནི། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ན་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་གང་འབྱུང་བ་ཚོར་རེག་སོགས་དང༌། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེས་སོགས་ཀྱང་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདི་དག་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་གང༌། །འབྱུང་དེའང་ཀུན་འགྲོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོར་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་དག་དང་དེ་དག་གི་ཐོབ་པས་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐོབ་མ་གཏོགས། །ཞེས་སོ། །འདིར་མུ་བཞི་ཡང་བཤད།

205

རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ་ལ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང༌། ཟག་མེད་ལ་མ་དམིགས་པ་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དུ་ཡོད་དང༌། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ནས། དྲུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང༌། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྲ་རྒྱས་སོ་སོར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་བའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང༌། བཞི་པོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ། འབའ་ཞིག་པ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་དྲུག་པོ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང༌། །ལྡན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང༌། དྲུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔ་འགྲེལ་དུའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དུ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སོགས་ཡིན་པས། ཕལ་ཆེར་རྩོད་ཚུལ་ཡང་ཆེས་འཁྲུལ་བར་སྣང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་དང༌། །ནས། སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་སོགས་དྲུག་ནི། རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ཀྱི་ས་གཞན་གྱི་འགོག་པར་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པས་ལོག་ལྟ་སོགས་དྲུག་གིས་འགོག་པ་སས་བསྡུས་མེད་ཀྱང་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ས་དེའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་རང་སའི་འགོག་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་རང་རང་གི་འགོག་པས་ས་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་ཙམ་འགོག་པར་འདི་དག་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགག་པར་བྱ་བའི་དབང་གིས་དེ་སྐད་

206

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ལ་དམིགས་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པས་ལོག་ལྟ་སོགས་དྲུག་གི་དམིགས་པ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཁམས་གསུམ་གཉེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ས་དྲུག་གི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཡིན་པས། །སོགས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཐམས་ཅད་སྨོས་པས་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡང་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དྲུག་གི་དམིགས་པ་ཡང་མི་ལྕོག་མེད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ས་དགུའི་རྗེས་ཤེས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་གོང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ས་དགུའི་ལམ་ནི་དེའི། །སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་བྱེ་སྨྲའི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་མོ། །
གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྤང་བྱའི་ཕྱིར། །ནས། ང་རྒྱལ་མ་ཡིན་མཆོག་འཛིན་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་གང་ཞིག །དེས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་དོན་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྤང་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཞེ་སྡང་གིས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་ན། འགོག་ལམ་ནི་གནོད་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གནོད་མི་བྱེད་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་མིན། །ཞེས་སོ། །ང་རྒྱལ་གྱིས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འགོག་ལམ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་པས་དེར་དམིགས་ནས་ཁེངས་པ་མི་འོངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཞི་དང༌། ང་རྒྱལ་མིན། ཞེས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་

207

རབ་དབྱེ།

འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འགོག་ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་དག་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་མ་དག་པ་ལ་དག་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དག་དང༌། མཆོག་འཛིན་མིན། །ཞེས་སོ། །ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱིས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག །འགོག་ལམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཆོག་གྱུར་ཕྱིར། །མཆོག་འཛིན་མིན། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ། དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དང༌། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ནི། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས།། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སུ། །ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་རང་གི་ས་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་སའི་དེ་རྣམས་ལྟ་བས་བདག་གིར་བྱས་ཤིས་སྲེད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ནི། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཀུན་འགྲོ་མིན་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒོས་རང་གི་སར་རང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི་རིས་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱང་རང་སའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་རང་སའི་སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པའི་བར་དུ་འགྱུར་གྱི་རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སུ། །ཞེས་སོ། །ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་འགྱུར་མིན་པའང་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར། ས་གོང་མར་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ནི་བདག་ལྟས་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་སྲེད་

208

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

པའི་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་(1)བདག་ལྟ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། སྲེད་པ་མེད་ཚུལ་ཡང༌། འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྤང་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་མེད་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གོང་ས་ལ་སྲེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང༌། གོང་ས་ཡང་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་འགྱུར་རྣམས་མཚུངས་ལྡན་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་པ། །དེ་ནི་དེར་མཚུངས་ལྡན་སྒོ་ནས། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྲ་རྒྱས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་སོགས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། ཕྲ་རྒྱས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུག་དང་འདྲེས་པའི་ཆང་བཞིན། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཇི་ལྟར་ཕྲ་རྒྱས་དག་མཚུངས་པར་ལྡན་པའམ། དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དུག་དང་འདྲེས་པའི་ཆང་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་མཚུངས་པའི་དུག་གི་ནུས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དེ། ཅེས་པ་ནས། རེ་ཞིག་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་དངོས་དང༌། རྩ་བའི་བྱེ་བྲག །དྲི་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཞར་བྱུང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང༌། །མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྷག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བ། །ཞེས་བྱུང༌། གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཀྱང་འདིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བཏུལ་བའི་དེ་གཉིས་
1 སྦག་ས། སྲེད་པ་མེད་པར།

209

རབ་དབྱེ།

ཀྱི་དེའི་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བཏུལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ན་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི། སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི་མི་དགེ་བ་མིན་ཏེ། འཇིག་ལྟ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་སྦྱིན་པ་དང་སོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པ་གང་ཞིག །མཐར་ལྟའང་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་འདོད་པས་འདོད་ཆགས་སོགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཡིད་མི་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་དང༌། །རྨོངས་རྣམས་མི་དགེའི་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྨོངས་པ་དང་གསུམ་ནི། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཕྲ་རྒྱས་གཞན་མིན་ཏེ། དེ་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་གསུམ་གྱིས་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་བས་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དུ་དག་ཡིན། དུ་ནི་མིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གསུམ། །དེ་ནི་སྲེད་དང་མ་རིག་བློ། །རྣམ་གཉིས་མཐོར་འཇུག་ཕྱིར་དེ་ལས། །གཞན་མིན་བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྲེད་ལྟ་ང་རྒྱལ་རྨོངས། །བསམ་གཏན་པ་གསུམ་མ་རིག་ལས། །ཞེས་བྱུང༌། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་དང་

210

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

དེ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེ་པ་རྣམས་ན་རེ། ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྲེད་པ་དང༌། དེའི་མ་རིག་པ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་གཡོ་བ་དང་ང་རྒྱལ་མཐོ་བའི་འཇུག་པས་དེ་གཉིས་རྩ་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཆེ་པ་རྣམས་ན་རེ། སྲེད་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་ཤེས་རབ་ཐ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྣམ་གཉིས་མཐོར་འཇུག་ཕྱིར་དེ་ལས། །གཞན་མིན་ཞེས་སོ། །ཉི་འོག་པ་དག་ན་རེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཞི་ཡོད་ཅིང་ལྷག་མ་མིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྲེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་དང༌། རྨོངས་པ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང༌། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་དག་ཀྱང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། དེ་དག་སྲེད་ལྟ་ང་རྒྱལ་རྨོངས། །བསམ་གཏན་པ་གསུམ་མ་རིག་ལས། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་དྲི་བ་ལུང་མ་བསྟན་ཞར་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ནི། མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་ཕྱེ་དང༌། །དྲི་དང་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། འོ་ན་མདོ་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་(1)ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་བཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་བ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་བ་བཞི་ཡོད་དེ། མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དང༌། རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་དང༌། དྲི་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་དང༌། གཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཅི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་འམ་ཞེས་འདྲི་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ཞེས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཅི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འམ་ཞེས་འདྲི་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྐྱེ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཞེས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་

1 སྦག་ས། ཡིན་ཏེ། བཞག་པར་བྱ་བའི།

211

རབ་དབྱེ།

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཅི་མི་འདི་དམན་ནམ་ཁྱད་པར་འཕགས་ཞེས་འདྲི་ན། གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདྲི་ཞེས་དྲིས་ནས། ལྷ་ལས་ཡིན་ཟེར་ན་དམན་པ་དང་ངན་སོང་ལས་ཡིན་ཟེར་ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཅི་ཕུང་པོ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་ལུང་མི་སྟོན་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡན་ཚུལ་ལ་དངོས་དང༌། ཞར་ལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དཔྱད་པ་དང༌། སྤང་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་ཞེས་པ་གཉིས་ལས། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་སྡུག་མི་སྡུག་མཐོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བ་མིན་ཞིང༌། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འང་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་དང་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང༌། །ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི། །གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པའི། །ཀུན་དང་གཞན་གྱིས་རང་དུས་པ། །མི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དང༌། །ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྡན། །ཞེས་བྱུང༌། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བར་ཉེར་བར་གནས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་སྤང་པའི་གང་ཟག་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམས་དང་ལྡན་ཏེ། ཡུལ་གང་ལ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ནས་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་དངོས་པོ་དེ་དང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང༌། །ཁོང་

212

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི། །གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་དུས་གསུམ་པོ་ཀུན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། ཡུལ་གང་ལ་དེ་སྐྱེས་ལ་མ་སྤངས་ཤིང༌། ཡིད་དག་གི་ཡུལ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པའི། ཀུན་དང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་མ་སྤངས་པ་དེ་དག་ཞེས་སྦྱར་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡིད་ལས་གཞན་དབང་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་གཉིས་སྐྱེ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། མ་འོངས་པ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འདས་ད་ལྟར་ལའང་སོ་སོར་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་གྱིས་རང་དུས་པ། །ཞེས་སོ། །མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་ཡུལ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཏེ། མ་སྤངས་པར་དུ་སོགས་གང་ཞིག །མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་ལྕམ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དང༌། །ཞེས་སོ། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་ཀུན་གྱིས་རང་ཡུལ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེས་ལ་མ་སྤངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྡན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྲིད་དུ་མ་སྤངས་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སོ། །

213

དུས་ཀྱི་རྣམ་བཞགགཉིས་པ་ལ་ཡུལ་དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དུས་གསུམ་རྫས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་རྟག་པའི་རྫས་སུ་འགྱུར། མེད་ན་དེ་དང་ལྡན་པའམ་དེས་ལྡན་པ་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་ལན་བྱེ་སྨྲ་བའི་འཆད་པར། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་གསུངས་ཕྱིར། །ནས། གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས། །དུས་རྣམས་རྣམ་བཞག་ཞེས་བྱུང༌། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱང་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད། ཅེས་སོ། །འདས་མ་འོངས་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག །གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན། ཞེས་དང༌། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་རྫས་སུ་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་སྤེལ་ལས། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་དངོས་སུ་དང་རྫས་སུ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་ལུང་ལས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་ཡོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་རིགས་པས་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་རྫས་སུ་གྲུབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །འདས་པའི་ལས་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ལས་དགེ་མི་དགེས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འབྲས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་

214

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

སོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན། གང་ད་ལྟར་བ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པའི་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་རྫས་གྲུབ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་འདས་པ་གང་ཡིན་རྫས་སུ་མེད་པར་ཕྱེ་ནས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་ཡིན། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྫས་གྲུབ། འདས་མ་འོངས་དངོས་མེད་དང་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་ཡོད་སྨྲ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད། །ཡོད་པར་སྨྲ་བར་འདོད། ཅེས་སོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་སྡེ་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་ག་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲ་བདུན་གྱི་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་བས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དུལ་བ་ལྷས། གཞི་ཀུན་པ་དང་འོད་སྲུང་སྡེ། །ས་སྲུང་སྡེ་དང་ཆོས་སྲུང་སྡེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སློབ་མ་ནི། །རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སྡེ་བ་གཞན་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཙམ་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་སོ། །
ཡོད་སྨྲ་དེ་ལ་དུས་སྨྲ་ལུགས་བཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་དང༌། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་དང༌། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་རྣམ་བཞི། ཞེས་སོ། །དང་པོ་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང༌། ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་རྫས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གསེར་སྣོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱས་ཚེ་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་ཡང་དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་དང༌། འོ་མ་ཞོར་གྱུར་ཚེ་རོ་ནུས་འགྱུར་ཡང་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པ་བཞིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དངོས་དང༌། གཞན་འགྱུར། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་གཞན་

215

དུས་ཀྱི་རྣམ་བཞགདུ་འགྱུར་བ་པ་ནི་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚེ་མྱུ་གུ་དེ་དུས་གསུམ་ཆར་ལྡན་ཡང་མཚན་ཉིད་གང་ཤས་ཆེ་བའི་སྒོས་འཇོག་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་དེ་བུད་མེད་ཅིག་ལ་ཆགས་ཚེ་བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ཀྱང་བུད་མེད་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། མཚན་ཉིད་དང༌། གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ནི་གསུམ་པར་འདོད་དེ། དེས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཚེ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དང༌། བྱ་བ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགག་པ་ད་ལྟར་བ་དང༌། བྱ་བ་ཞིག་པ་ལ་འདས་པར་འཇོག་པས། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩིས་ཀྱི་རིལ་བུ་གཅིག །གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་(1)ཤོ་མིག་སོ་སོར་བཞག་པ་ན་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གནས་སྐབས་གཞན་འགྱུར། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷའི་ལུགས་ནི་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཚེ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རིམ་པས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་ཞེས་འཇོག་པས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུད་མེད་གཅིག་རང་གི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བུ་མོ་དང་རང་གི་བུ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་མར་འཇོག་པ་བཞིན་ཞེས་འདོད་དེ། རྩ་བར། གཞན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ནི་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གྲངས་ཅན་གྱི་འགྱུར་བ་དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་འཆོལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་རེ་རེའང་དུས་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

1 སྦག་ས། ཤོག་མིག་གི་གོ་སར་བཞག་ན།

216

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་ལུགས་ཅུང་ཟད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ན་མ་འོངས་པ་དང༌། བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ད་ལྟར་བ་དང༌། བྱས་ནས་འགགས་པ་འདས་པ་དང་(1)གསུམ་པོ་དེ་ཡིས་དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས། །དུས་རྣམས་རྣམ་བཞག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གེགས་སུ་བྱེད། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན། །དུས་གསུམ་མི་རུང་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཞིག །ཅེས་བྱུང༌། དེ་གཞན་གསུམ་ལས་ཅུང་ཟད་བཟང་ཡང་དེ་ལའང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བའི་མིག་དབང་དེ་མཚུངས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །དེས་ད་ལྟ་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱིན་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ད་ལྟར་བར་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བར་ཐལ། ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་འབྱིན་འཛིན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་དག་གི་ཕྱེད་ཀ་ད་ལྟར་བར་ཐལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཆོལ་བར་ཐལ་ལོ། །རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་བྱུང་བའི། ནས། མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དུས་གསུམ་ག་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བྱ་བ་རེས་འགའ་བྱེད་ལ་རེས་འགའ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་གེགས་སུ་བྱེད། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གེགས་སུ་བྱེད། ཅེས་བྱུང༌། བྱ་བ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་ཡང་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་(2)ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལ་

1 སྦག་ས། གསུམ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར།
2 སྦག་ས། ཡང་མིན་པ་དེ་ལ།

217

དུས་ཀྱི་རྣམ་བཞགའདུས་མ་བྱས་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར། ཞེས་སོ། །གང་གི་ཚེ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོར་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཆོས་ལས་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་ན་སྐྱོན་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང་སྐྱོན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱ་བ་དེ་ནི་ཆོས་དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བ་དང་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན་ཆོས་དེ་ཉིད་དུས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཁོ་ན་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡོད་བཞིན་དུ་སྟེ། རེས་འགའ་འདས་པ་དང་རེས་མ་འོངས་ཞེས་དུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དུས་སུ་མི་རུང༌། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་དེའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དང༌། གང་གི་བྱ་བ་སྐྱེས་ལ་མ་ཞིག་པ་ད་ལྟར་བ་དང༌། གང་གི་བྱ་བ་ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དང་འདས་པ་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟ་བར་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་བཞིན་དུ། ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཞིག །ཞེས་སོ། །འདིའི་གཞུང་དམིགས་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཐོན་པས་ཉུང་ངུས་བཀྲལ་ལོ། །བར་འདིར་དམིགས་ཚུལ་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཤེས་དགོས་ཏེ། གོང་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་ངོ༌། །
གསུམ་པ་ནི། བྱེ་སྨྲའི་ཡོད་གསུངས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྔར་ལྟར་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ། བྱེ་སྨྲས་དེའི་ལན་འཆད་པར། ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པའི་རྩོད་པ་དེ་རྣམས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་བ་དང་འདས་པ་ཞིག་པ་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་དང་ཕྲ་བའི་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་པས་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

219

སྤངས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར།

གསུམ་པ་སྤངས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཁྱད་པར་དངོས་དང༌། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལས་གང་ཞིག་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང༌། །ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང༌། སྤང་བྱ་དེ་དང་བྲལ་ན་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌། སྤངས་ན་བྲལ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་གཉིས་སྐྱེས་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གང་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྤངས་ཀྱང་ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང༌། །ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་གང་དང་བྲལ་ན་དེས་དངོས་པོ་དེ་སྤངས་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །སྤངས་ལ་དེ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་སོ། །དེས་མཐོང་སྤང་ཀུན་རིགས་འདྲ། སྒོམ་པའི་སྤང་བྱ་རིས་དགུ་ལས་དང་པོའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་བརྒྱད་གྱི་བར་ཅི་རིགས་སྤངས་ཀྱང་དེ་དང་དམིགས་བའི་སྒོས་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྷག་མ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་དེ་དག་མ་སྤངས་བར་དུ་དེ་དག་གིས་དམིགས་པའི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །སྤང་བྱ་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ། །རང་གིས་གསུམ་དང་གཟུགས་གཏོགས་གཅིག ། ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྤྱིར་ཆོས་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལྔ་སྟེ་བཅོ་ལྡ་དང༌། ཟག་མེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་སྒོམ་

220

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

སྤང་དང་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལྔ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བཅོ་ལྔ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་གོམས་པ་སྟེ་སྒོམ་པ་ཡིས་སྤང་པར་བྱ་བ་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལྔའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་རང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་དང༌། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་གཅིག་དང་དྲི་མེད་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །སྤང་བྱ། ཞེས་སོ། །རང་གི་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བཅུ་པོ་གཅིག་བྱས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང༌། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བདུན་གཅིག་བྱས་ཏེ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལྟ་མིན་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྗེས་འབྲང་དང་སྒོམ་སྤང་དགེ་བ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་སེམས་དང་བཅས་པས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ། །རང་གི་གསུམ་དང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ཁམས་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་ཉིད་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཏོགས་སྒོམ་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་དགེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་དགེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དགེ་བ་དང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྒོམ་སྤང་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་སྒོམ་སྤང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། སྒོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

221

སྤངས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར།

འདིར་དགེ་བ་སྒོམ་སྤང་དངོས་སུ་བཤད། མི་དགེ་བ་ཕྲ་རྒྱས་ལ་དོན་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལས་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་ན་ཚིག་ཟིན་མེད་པས་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་བྱས་པ་འཁྲུལ་ལོ། །གཟུགས་གཏོགས་འདོད་པའི་སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཐོས་སྒོམ་གྱི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་ན་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་ལྕོགས་པ་མེད་པས་བསྡུས་པའམ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྡུས་པ་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནམ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་གང་གིས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་ལྟ་བའམ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གང་གི་ཚེ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དགེ་བ་གཅིག་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བའི་དང་ཐོབ་པ་ཡང་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་དྲི་མེད་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ་སེམས་ལྔའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་འདོད་པར་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཀྱང་གོང་གི་སྒོམ་སྤང་དུ་མས་དམིགས་ཀྱང་ཕྲ་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལ་མ་དམིགས་པ་ཤེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་གི་སེམས་གཅིག་སྟེ་སེམས་གསུམ་དང༌། འོག་མའི་མཐོང་སྤང་གི་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང༌། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་སེམས་དགེ་བ་

222

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཐོས་བསམ་གྱི་འདུན་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་འོག་མའི་སེམས་གསུམ་དང་གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒོམ་སྤང་གཅིག་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་ལས་སྐྱེས་རང་གི་དང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ཁམས་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་ཉིད་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་སའི་སྒོམ་སྤང་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་སྒོམ་བྱུང་གི་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རང་གི་ཁམས་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང༌། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྩ་བར། འོག་གསུམ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་འོག་མ་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་ཉིད་དང༌། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང༌། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གོང་གཅིག་དྲི་མེད་ཀྱི། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་དང་རིགས་གསུམ་ནི་རྣམ་ཤེས་བཅུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་ལྟར་གསུམ་རེ་སྟེ་དགུ་དང་ཟག་མེད་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་དང་བཅུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་

223

སེམས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ།

ཁམས་གསུམ་གཏོགས། །གསུམ་དང་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་པ་དང༌། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཉིས་ནི་འདོད་པར་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་གཟུགས་ཁམས་སུ་དགུ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་བཅུ་གཅིག་གིས་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྔར་བཤད་པའི་སེམས་ལྔའི་སྟེང་དུ་འགོག་ལམ་རང་གི་སེམས་གླགས་པ་བསྣན་པས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང༌། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྔར་བཤད་པའི་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་ལམ་རང་གི་སེམས་གླགས་པས་མཐོང་སྤང་དང་དགུས་དམིགས་པའི་གཟུགས་མེད་དུ་སྔར་གྱི་བཅུའི་སྟེང་དུ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་རང་གི་སེམས་གླགས་པ་བསྣན་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀུན། །རང་གི་གླགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་ནི་རྣམ་ཤེས་བཅུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྔའི་ཐ་མ་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་དང་བཅུས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐའ་གསུམ་དང༌། །ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་སེམས་བཅུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་ཐ་མ་གསུམ་སྟེ། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བདེ་བའི་དབང་པོ་བདུན་དང་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་རྣམ་ཤེས་བཅུ་གཉིས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་སོགས་ཤེས་དགོས་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྲ་རྒྱས་བཅས་རྣམས་གཉིས།། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས། །ཞེས་བྱུང༌། ཁོ་ན་རེ། ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཕྲ་རྒྱས་དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཕྲ་རྒྱས་དེ་

224

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཀྱང་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མ་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། མ་སྤང་བ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། ཞེས་དང༌། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། བསྟན་བཅོས་ལས། གང་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ནས། ཡང་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་སེམས་གང་ཞིག །དེ་ལ་དམིགས་བཞིན་དུ་མ་རྒྱས་པའི་ཕྲ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སྤངས་པ་ནི་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། བསྟན་བཅོས་ལས། གང་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཅིང་སྤངས་པའི་ཕྲ་རྒྱས་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ་མཚུངས་ལྡན་སྒོས་དང༌། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀའི་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་དེ་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པའི་མ་སྤངས་པའི་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དང་བཅས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་པར་འགྱུར་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་མ་སྤངས་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་ཕྲ་རྒྱས་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་ལ་མི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་འདས་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་ཅིག་(མི)གནས་པ་རྣམས་དང༌། མ་འོངས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤངས་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཕྱིར་

225

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ།

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤངས་ཟིན་དང་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་མི་རྒྱས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་སྤངས་ན་ཇི་ལྟར་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཀྱི་སྤངས་ཟིན་ནི་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་པས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་མེད་དེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཀྱང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོས་ཀྱང་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཁོ་ན་ལས་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་དང༌། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྨོངས་ལས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ནས་ནི། །ལོག་ལྟ་དེ་ནས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ། །དེ་ནས་མཐར་འཛིན་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་དེ་ནས་ལྟ། །རང་གི་ལྟ་ལ་ང་རྒྱལ་ཆགས། །གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་དེ་ལྟར་རིམ། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཕྲ་རྒྱས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྲིད་ཚད་ཀྱི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བདེན་བཞིའི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལས་བདེན་བཞི་ཡོད་མེད་དམ། ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ། དེ་ནས་ལོག་བཤད་ཀྱིས་སམ་བསམ་ལུགས་ཀྱིས་སྤང་བླང་གི་བདེན་བཞི་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་སྐྱེ། དེ་ནས་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་སྐྱེ། དེ་ནས་ཕུང་པོ་ལ་རྟག་གམ་ཆད་པར་འཛིན་པའི་མཐར་ལྟ་སྐྱེ། དེ་ནས་མཐར་འཛིན་དེས་དག་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་སྐྱེ། དེ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དེས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་སྐྱེ། དེ་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་དེས་ང་རྒྱལ་བ་འབྱུང་ཞིང་རང་ལྟ་ལ་ཆགས་པས་དེ་ལ་སྡང་པའི་དགྲ་བོ་གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བ་

226

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་རིམ་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་སྲིད་ཚད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཞེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ངོ༌། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། ཕལ་ཆེར་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྒོས་སྲིད་ཚད་ལ་རིམ་པ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དང༌། །ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང༌། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། །ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ནི་ཚང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་ཤིང་ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པའི་ལྡན་པ་རྒྱུའི་སྟོབས་དང༌། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་སྣང་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་དང༌། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ཏེ་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མང་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་གསུམ་ཚོགས་པའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་དེའི་རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་ན། འོ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། རྒྱུ་ཚང་པ་རྒྱུ་གསུམ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། རེ་འགའ་ཡུལ་ཁོ་ནས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྒྱུ་ནི་ཚང་བ་ཡིན། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རེས་འགའ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཁོ་ནས་སྐྱེ་ཡི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་

227

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ།
གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པར་འདོད་ཕྱིན་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན། ཇི་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་གྱི་གྲགས་ཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་དེ་མི་བཞེད་དེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པ་ཡང་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། གྲགས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུ་ཡུལ་སྦྱོར་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མདོ་སེམས་དབུ་མ་པ་དང་སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་བཞེད་པར་མཐུན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སྣང་བར་གྱུར་བ་དང༌། དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་མ་ཚང་ན་ཆགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་དེའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་དེ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་དད་པའི་གཉེན་པོ་དད་པ་གཉིས་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས། ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

228

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

སྨྲས་པ།

སྨིན་གྲོལ་རྣམ་སད་ལ་གནོད་ལས་ཉོན་གྱི། །
རླུང་ཐུབ་སར་ལྡན་བཟའ་བྱར་རྫུ་བའི་གདོན། །
ཆོས་མངོན་དྲང་སྲོང་རྣམ་དཔྱོད་ལྟོར་ཐིམ་པ། །
མི་མཚར་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་བཏུང་དེ་རྨད། །
གྲངས་མེད་འཇིག་རྟེན་རྒྱུན་རིང་འཁོར་བའི་མཐའ། །མཐོད་མན་སྒང་གཤོང་སྐྱིད་སྡུག་ཚོན་རིས་འབུམ། །མ་འདྲེས་མི་ནོར་འགོད་པའི་བྱེད་པ་པོ། །གཞན་མེད་སེམས་ཀྱི་ཚངས་པས་འདི་ཀུན་བསྒྲུབས། །མནར་མེད་མེ་དང་གཤིན་རྗེ་རལ་གྲི་དང༌། །མཛེས་སྡུག་སྙིང་པོ་ཐུབ་དབང་མཚན་དཔེ་ཡང༌། །བྱེད་པོ་གཞན་མེད་རང་གིས་སེམས་གཅིག་གིས། །བྱས་ཚུལ་སོ་སོར་ཆོས་མངོན་མེ་ལོང་ལྟོས། །བལྟས་པའི་མི་ཆོག་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་འདོད་ན། །ཕྲ་རྒྱས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྤངས་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཚལ་ཀུན་དགའ་བར། །རིམ་བརྒྱུད་ཐུབ་དབང་མེས་པོའི་མདུན་དེར་འཚལ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

229

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས།

ལྔ་པ་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་དང༌། བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་པ། ཆུ་སྦྱོར། ཉེར་ལེན། དེ་དག་གི་ངེས་ཚིགས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང༌། སྲིད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་མདོ་འཆད་པར་སྤྲོ་ན། མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་ཆུ་བོ་སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་ཞེས་བཤད་ན། ཟག་པ་གང་ཞེ་ན། ཟག་པ་གསུམ་ཡོད་པས་འདོད་པའི་ཟག་པ་འཆད་པར། འདོད་ན་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི། །ཉོན་མོངས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་བཅས་ཟག །ཅེས་བྱུང༌། འདོད་པ་ན་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང༌། ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕལ་ཆེར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དམིགས་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཟག་པ་ལ་དབྱེ་ན་ཞེ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི། ཆགས་སྡང་ང་རྒྱལ་གསུམ་ལ་ལྔ་ལྔ་སྟེ་ཉོན་མོངས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང༌། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་སོགས་ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་དང་བཞི་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་མ་གཏོགས་པ། ཕྲ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང༌། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང༌། འདོད་ཆགས་ལྔ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་ལྔ་དང༌། ང་རྒྱལ་ལྔ་དང༌། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་ནི། །ཕྲ་རྒྱས་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་ཟག །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཁ་ནང་བལྟས། །མཉམ་བཞག་ས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས། །ཞེས་བྱུང༌། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་སྤྱོད་པའི་མ་རིག་པ་བཅུ་བོར་བའི་ལྷག་མ་ཕྲ་རྒྱས་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་

230

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

བཞི། འདོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་ལྔ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་རེ་སྟེ་ཕྲ་རྒྱས་ཁོ་ན་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕལ་ཆེར་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁོ་ནས་ཀུན་དཀྲིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཕྲ་རྒྱས་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་པ་ནི། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྲ་རྒྱས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང༌། འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ལྔའོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ལ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་དང༌། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པར་འདྲ་བ་དང༌། མཉམ་བཞག་གི་ས་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོ་དེ་སྲིད་པ་ཡིན་གྱི། ཐར་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་པ་ཡང་སྲིད་པ་དོན་གཉེར་ཡིན་གྱི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེར། །ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བཟློག་ཕྱིར་བཤད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གང་གིས་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རྩ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། །ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་ཟག་པར་བསྟན། །ཞེས་བྱུང༌། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་ལྔ་ལྔ་སྟེ། བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཟག་པར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ཟག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་ནས་སྤོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ན། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་འཁོར་བའི་སྟེ། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌།

231

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས།
འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་ན། །འདོད་དང་ཆགས་པས་བསླངས་པ་ཡིས། །ངན་འགྲོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་མ་རིག་རྩ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་འགྲེལ་གྱི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་བ་དང་ཕྲ་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་རེ་རེ་ཁོ་ནར་མི་རུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ཆུ་སྦྱོར་ནི། ཆུ་བོ་སྦྱོར་བའང་དེ་བཞིན་དུ། །ལྟ་རྣམས་གསལ་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་བསྟན། །ཟག་པར་མ་ཡིན་གྲོགས་མེད་རྣམས། །འཇོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་ལོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཆུ་བོ་དང༌། སྦྱོར་བ་གཉིས་ལ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། ཟག་པར་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་སྲིད་མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ་གསུམ་དང༌། འདོད་སྲིད་མ་རིག་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་དང་ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་དང་ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ་རེ་རེ་བསྣན་ནས་བཞི་བཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་རྣམས་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བར་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྟ་རྣམས་གསལ་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་མི་འདོད་ཅིང་ལྟ་བ་ཟུར་དུ་བསྟན་པས་གདུལ་དགོས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཟག་པར་ལྟ་བ་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་པའི་ངེས་ཚིག་ནི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་འབའ་ཞིག་ནི་གསལ་བས་གྲོགས་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་འཇོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ལོ་སྒྲའི་དོན་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་མི་འདོད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་ཡང་བསྟན་པ་དང་མི་གསལ་བ་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེས་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ལོ་ཞེས་སྒྲ་ནི། ནས། དེས་ན་མ་རིག་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་རེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྲིད་པའི་ཆུ་སྦྱོར་ཉེར་བརྒྱད་རེ་དང༌། ལྟ་པའི་ཆུ་སྦྱོར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་རེ་དང༌། མ་རིག་པའི་ཆུ་སྤྱོར་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་

232

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་བཅོ་ལྔ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང༌། ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་ཆུ་བོ་ནི་རྫས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་བཏོན་པས་ཟག་པ་བཞིན་དུ་རྫས་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་བཅུ་བཅུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་དང་ཐེ་ཚོམ་བཞི་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལས་ལྟ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཏོན་ནས་རྫས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གའི་ལྟ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་ནི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་སླ།
གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་ཉིད་མ་རིག་བཅས། །ཉེར་ལེན་རྣམས་ཏེ་ལྟ་རྣམ་གཉིས། །ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་མ་རིག་པ། །འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིན་ཕྱིར་བསྲེས། །ཞེས་བྱུང༌། ཉེར་ལེན་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་དགུ་མ་རིག་པ་ལྔ་དང་བཅས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཉེར་ལེན་དང༌། སྲིད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བརྒྱད་མ་རིག་པ་བཅུ་དང་བཅས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ་སོ་དྲུག་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་ཕྱུང་བའི་ལྷག་མ་སུམ་ཅུ་ལྟ་བ་ཉེར་ལེན་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་ཉི་ཤུ་དང་ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། མ་རིག་པ་སུམ་ཅུ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་

233

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས།
བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཕྱུང་སྟེ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྫས་སུམ་ཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་རྫས་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལྟ་བ་ཉེར་ལེན་ལས་ཟུར་དུ་ཕྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲངས་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་དང་སོགས་སྒྲས་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འཛིན་པས་ལམ་གྱི་དགྲའམ་གེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཟས་མི་ཟ་བ་དང་མེ་དང་ཆུར་འཇུག་པ་དང་མི་སྨྲ་བ་དང་དཔའ་བོ་བྱེད་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་འདི་ཕྱིར་ཕུང་བས་བསླུས། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་དགའ་བ་སྤོང་ཞིང༌། ས་ལ་ཉལ་བ་དྲི་མ་དང་འདམ་རྫབ་སྤྲེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་དགོས་དོན་ལ་བསླུ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྟ་རྣམ་གཉིས། །ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །མ་རིག་པ་འདོད་པ་ཉེར་ལེན་དང་བདག་ཏུ་སྨྲ་(ལྟ)བ་ཉེར་ལེན་གཉིས་སུ་བསྲེས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་འཛིན་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་རང་དབང་དུ་སྲིད་པ་འཛིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་གིས་སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་སྨོས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བྱེ་སྨྲས་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ་སོགས་དང་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྟ་བ་ཉེར་ལེན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་གཉིས་ཀ་འདོད་ཆགས་ཁོ་ནར་འདོད། ཉོན་མོངས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདོད་པའི་སྦྱོར་སོགས་འདོད་ཆགས་སུ་འདོད་

234

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།
པ་གང་ཞིག །འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་ཉེར་ལེན་འདོད་ཆགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་ནི་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་འདིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང༌། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང༌། འདོད་པ་ལ་སྲེད་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་འདིའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཁོ་ན་སྦྱོར་བ་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གཙོ་ཆེས་པས་དེས་འདུལ་དགོས་ལ་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཞེས་གང་སྤེལ་ལས་སོ། །
བཞི་པ་ངེས་ཚིག་ནི། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ཕྲ་བ་དང༌། །རྗེས་འབྲེལ་རྣམ་གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་དང༌།། རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཕྲ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །དེ་དག་འཇོག་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང༌། ། འཁྱེར་བར་བྱེད་དང་འབྱར་བྱེད་དང༌། །ཉེ་བར་འཛིན་ཕྱིར་ཟག་ལ་སོགས། །དེ་དག་གི་ནི་ངེས་ཚིག་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། རྩ་ཉོན་དག་ཆོས་ཅན། ཕྲ་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པའི་ངེས་ཚིག་གི་དོན་ཡོད་དེ། རྟོགས་དཀའ་བས་ཕྲ་བ་དང༌། ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང༌། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡང་ཡང་བཟློག་ཀྱང་མི་བཟློག་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟག་པ་དང་སོགས་སྒྲས་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་

235

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས།

ལེན་བརྗོད་པའི་ངེས་ཚིག་གི་དོན་རིམ་བཞིན་ཡོད་དེ། མ་བྲལ་བར་དུ་དེ་ལྡན་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བར་འཇོག་པས་ན་ཟག་པ་འམ། སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་བར་དུ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྨ་ནས་འཛག་པས་ན་ཟག་པ་དང༌། ཁམས་དང་སྐྱེ་གནས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་ཕྱིར་རམ། ཡུལ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་འཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆུ་བོ་དང༌། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་ལ་སོགས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་དང༌། ཡང་སྲིད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཉེ་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེར་ལེན་བྱེ་སྨྲའི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་བསྟན་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་སོ། །སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ། ནས། ཆེས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི། །དབྱེ་བས་རྣམ་པ་ལྔར་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། བསྟན་བཅོས་ལས། ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་སྦྱོར་དང༌། སོགས་ཀྱིས། འཆིང་བ་དང༌། ཕྲ་རྒྱས་དང༌། ཉེ་ཉོན་དང༌། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་དབྱེ་བས་ལྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་དགུ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། མ་རིག་པ་དང༌། ལྟ་བ་དང༌། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་དང༌། ཕྲག་དོག་དང༌། སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་རྣམ་གྲངས་ཉེར་བཞི་ཡང་བཤད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང༌། རྣམ་གྲངས་དེ་དག་ཡང་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་གྲངས་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང༌། འཆིང་བ་དང༌། བག་ལ་ཉལ་དང༌། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང༌། ཆུ་བོ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། མདུད་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་དང༌། ཐ་བ་དང༌། དྲི་མ་དང༌། སྡིག་པ་དང༌། ཟུག་རྔུ་དང༌། ལྕི་ཡང་དང༌། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང༌། ཟག་པ་དང༌། འཕོངས་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་གདུང་

236

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

བ་དང༌། འཁྲུགས་པ་དང༌། འཐབ་པ་དང༌། རིམས་ནད་དང༌། ནག་སྦྱོར་དང༌། གེགས་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཀུན་སྦྱོར། འཆིང་བ། ཉེ་ཉོན། ཀུན་དཀྲིས་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། ཀུན་སྦྱོར་དགུ་དང༌། འོག་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་དང༌། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྫས་དང་མཆོག་འཛིན་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །ལྟ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་གཞན་ནོ། །གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་ནི། །མི་དགེ་རང་དབང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་དེ་དག་ལས། །ལོགས་ཤིག་ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་སུ་བཤད། །ཅེས་བྱུང༌། སྔར་བཤད་པའི་ཀུན་སྦྱོར་དགུ་སོ་སོར་དབྱེ་ན་ཀུན་སྦྱོར་རིགས་བཞིར་ཡོད་དེ། རྩ་ཉོན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར། ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར། མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར། ཀུན་དཀྲིས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྲ་རྒྱས་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་སྦྱོར་སོགས་མེད་ཀྱང་ལྡོག་ཆའི་སྒོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་སྦྱོར་དང་འཆིང་བ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལ་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་མོད་ཀྱིས། སོགས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། མིག་གི་ནི་གཟུགས་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན། གཟུགས་དག་གིས་ཀྱང་མིག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་འདི་འདིའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་ལས། བྱིས་བ་སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བཅིངས་བཞིན་དུ་སྐྱེ། བཅིངས་བཞིན་དུ་འཆི། བཅིངས་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་སྦྱོར་དགུའི་ནང་ནས་ལྟ་བ་ལྔའི་ནང་གི་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཀུན་སྦྱོར་དུ་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ནི་རྫས་དང་མཆོག་འཛིན་འདྲ་བས་མཆོག་ལྟ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དགུའི་གཞན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལོག་ལྟ་གསུམ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ན་དྲུག་དྲུག་སྟེ་རྫས་བཅོ་བརྒྱད་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ན་རྫས་དྲུག་དྲུག་

237

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས།
བཅོ་བརྒྱད་པར་རྫས་གྲངས་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་མཉམ་པ་དང༌། མཆོག་ལྟ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ལ། ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྫས་མཉམ་པས་འདི་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་རྫས་མཉམ་ཚུལ་གྲངས་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མཉམ་པ་ལ་ཡང་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྫས་ཞེས་བྱ་བ་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲངས་དང་སྦྱར་ལ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་འདྲ་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་རྙེད་ཅེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་དོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་དོན་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་དག་གསུམ་དུ་གྱུར་ནས་དོན་དེ་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཛིན་ཏོ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། དེ་ལྟ་མན་ཆད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྟ་བ་གསུམ་བཟུང་ཡུལ་དང་མཆོག་ལྟ་གཉིས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ནི་མཆོག་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་པས། ཞེས་པ་དང༌། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོག་འཛིན་ལྟ་བ་ལྔ་ཀར་སྦྱོར་བ་འཁྲུལ་ལོ། །ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་ཀྱིས་ནང་ནས་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་གཉིས་ཀུན་དཀྲིས་ལས་ལོགས་སུ་ཀུན་སྦྱོར་དགུའི་གྲངས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་ཀྱི་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་རང་དབང་ཅན་མིན་པ་དང༌། འགྱོད་པ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་

238

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

དགེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དཀྲིས་བཅུར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཁྲོ་འཆབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་དང༌། ཆགས་སོགས་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཀྱང༌། འདིར་ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀོའུ་ཤི་ཀ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ནི་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དང་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་འོག་མའི་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ། དེ་དངོས་དང༌། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམས་ལྔ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་ཟློག་བྱེད། །ཅེས་བྱུང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་རྣམ་པ་ལྔ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང༌། འདོད་འདུན་དང༌། གནོད་སེམས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྔ་ལ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཐ་མའི་ཆ་ནི་འདོད་ཁམས་ཡིན་ལ་འདི་དག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང༌། གནོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་ལ། འཇིག་ལྟ་དང་མཆོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་གྱིས་ཁམས་གོང་མར་ལན་གཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་སླར་ཡང་འདོད་པར་ཕྱིར་ཟློག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒོ་བས་ཉེས་ཅན་འགོག །སྒོ་བའི་རྗེས་འབྲང་དབྱུག་ཞགས་ཅན་གྱིས་དེ་རིང་དུ་བྲོས་ཀྱང་འཛིན་པ་ལྟར་གཉིས་དང་གསུམ་རིམ་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྒོ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་ལྟ་བ་ལྔ་ཐེ་ཚོམ་དང་དྲུག་སྤངས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲའི་ལན་དང༌། མདོ་སྡེ་པའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒོ་དང་རྩ་བས་བསྡུས་ཕྱིར་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་དང་

239

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས།

རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྡུག་བདེན་སོགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཚན་གསུམ་བྱས་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་དང༌། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་མཐོང་སྤང་གི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེ་བསྡུས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང༌། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྙེད་ཅིག །ཐར་བར་བགྲོད་ལ་གེགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཀུན་སྦྱོར་སྤངས་བའི་ཆ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ལམ་ལ་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང༌། ལམ་ནོར་བ་དང༌། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གསུམ་གྱིས་ལམ་དེ་ལ་འགྲོ་བའི་གེགས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་འཇིག་ལྟས་དེར་ང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐར་པ་ལ་སྐྲག་ནས་འགྲོ་མི་འདོད། མཆོག་ལྟ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་མིན་པས་ཀྱང་དག་པར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ནོར་བར་འགྱུར་ལ། །ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཐར་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་ཐར་པའི་གེགས་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང༌། བཙུན་པ། ཅི་ཙམ་གྱིས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་པ་ལགས། མིང་ཆེན། འདི་ལྟར་འཕགས་པ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་པས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་མི་ལྟུང་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་དང་མདོ་སྡེ་པས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་དང་གང་སྤེལ་གཉིས་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ནི། གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྔ་ཉིད། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་རྒོད་ང་རྒྱལ་རྨོངས། །ཞེས་བྱུང༌། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་

240

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང༌། གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང༌། རྒོད་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། མ་རིག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྔ་མ་སྤངས་པར་དུ་གོང་མ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྦྱོར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་འཆིང་བ་ནི། ཚོར་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌། ཚོར་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་རྒྱས། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཞེ་སྡང་རྒྱས། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལས་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཆིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། འཆིང་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། འཆིང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འཆིང་བ་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང༌། འཆིང་བ་ཞེ་སྡང་ཐམས་ཅད་དང༌། འཆིང་བ་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་རྒྱས་ཚུལ་མང་བས་ལྟོས། གསུམ་པ་ཉེ་ཉོན་ནི། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཕུང་ཞེས་པ། །གང་དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དེ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ། །ཞེས་བྱུང༌། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྩ་ཉོན་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིར་རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་མི་འགལ་བ་གང་ཞིག །གཞན་ཞེས་བས་རྩ་ཉོན་ལས་གཞན་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ན་སྟོན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་པས་དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཅོད། སེམས་བྱུང་ཞེས་པས་གཟུགས་ཅན་དང་ལྡན་མིན་བསལ། འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་ཞེས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཚོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དང་རྣམ་ཤེས་ཉོན་མོངས་ཅན་དག་བསལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རེ་ཞིག་གང་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར་

241

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས།
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལྟར་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་ཉོན་ཞེས་བཤད་དགོས་ལ། ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནའི་སྒྲ་བཤད། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་དངོས་པོ་འམ་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་འདུག་པ་ཡོད་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། བར་བར་ན་ཤེས་བྱེད་མང༌། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ཉེ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བར་འདུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སེམས་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་དང་མི་ལྡན་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཉེ་ཉོན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་རྩ་ཉོན་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ཆོག་སྟེ། ཕྲན་ཚེགས་ལས་བཤད་པས་མི་དགའ་བ་དང་གླལ་བྱེད་པ་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་བྱུང་བ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆ་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ལས་བྱུང་བ་གང་དག་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་དགའ་བ་དང༌། གླལ་བྱེད་པ་དང༌། བྱ་རྨྱང་དང༌། སེམས་ཞུམ་པ་ཉིད་དང༌། རྨྱ་བ་དང༌། ཟས་ཀྱི་དྲོད་མི་ཟིན་པ་ཉིད་དང༌། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང༌། ཡིད་ལ་

242

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

མི་བྱེད་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། (1)རྒྱུ་གདུག་དང༌། འཕྱ་སྨོད་དང༌། གནམ་པ་ཉིད་དང༌། མི་གནམ་པ་ཉིད་དང༌། མི་གནས་པ་ཉིད་དང༌། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང༌། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། བརྙས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། རིགས་པ་སྙེམས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། མྱ་ངན་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། འཁྲུག་པ་དག་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཕལ་ཆེར་ཉེ་ཉོན་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྙམ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་པ་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སོགས་འཇོག་འདོད་པ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་གང་རུང་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སོགས་མང་མོད་སྔོན་གྱི་ཡིག་འཇོག་པ་མང་པོས་ཀྱང་མི་དགོས་པ་བཤད། དགོས་ངེས་མ་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
བཞི་པ། ཀུན་དཀྲིས་བཤད་པ་ལ་དངོས་དང༌། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཀུན་དཀྲིས་བཤད་པ་དང༌། དྲི་མ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དང༌། དེ་དག་རྩ་ཉོན་གང་གིས་བསྐྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་དང༌། །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་རྒོད་པ་དང༌། །འགྱོད་དང་རྨུགས་པ་གཉིད་དང་ནི། །ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཁྲོ་དང་འཆབ་པའོ་ཞེས་བྱུང༌། བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང༌། ཁྲེལ་མེད་པ་དང༌། ཕྲག་དོག་དང༌། སེར་སྣ་དང༌། རྒོད་པ་དང༌། འགྱོད་པ་དང༌། རྨུགས་པ་དང༌། གཉིད་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ལྟར་ན་བཅུ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་བརྒྱད་དང་ཁྲོ་བ་འཆབ་པ་གཉིས་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱིས། །ངོ་ཚ་མེད་རྒོད་སེར་སྣ་བསླངས། །འཆབ་པ་རྩོད་དོ་མ་རིག་ལས། །རྨུགས་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། །ཐེ་ཚོམ་ལས་འགྱོད་ཁྲོ་བ་དང༌། །ཕྲག་དོག་ཁོང་

1 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རུ་གདུག

243

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས།

ཁྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང༌། །ཞེས་བྱུང༌། འོ་ན་ཀུན་དཀྲིས་དེ་དག་རྩ་ཉོན་གང་དང་ཉེ་ཞེ་ན། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་རྒོད་པ་དང༌། སེར་སྣ་གསུམ་འདོད་ཆགས་དང་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་ཆགས་ཀྱིས། ངོ་ཚ་མེད་རྒོད་སེར་སྣ་བསླངས། །ཞེས་སོ། །འཆབ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྲེད་པ་དང་ཉེ་ཟེར། གཞན་མ་རིག་པ་དང་ཉེ་ཟེར། ལ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀ་དང་ཉེ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་དོ། །རྩ་བར། འཆབ་པ་རྩོད་དོ། །ཞེས་སོ། རྨུགས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་གསུམ་མ་རིག་པ་དང་ཉེ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྨུགས་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཡིན་གྱི་དགེ་བའམ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་མིན་ཏེ། གཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འགྱོད་པ་ཐེ་ཚོམ་དང་ཉེ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐེ་ཚོམ་ལས་འགྱོད། ཅེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འགྱོད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཐེ་ཚོམ་ལས་འགྱོད་ཅེས་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲོ་བ་དང་ཕྲག་དོག་གཉིས་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཉེ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁྲོ་བ་དང་། །ཕྲག་དོག་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང༌། །ཞེས་སོ། །ཉེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དྲི་མ་བཤད་པ་ལ། དྲི་མ་དྲུག་དང༌། དེ་དག་རྩ་ཉོན་གང་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་དྲི་མ་དྲུག །སྒྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང༌། །དེ་བཞིན་འཚིག་དང་འཁོན་འཛིན་དང༌། །རྣམ་འཚེའོ་ཞེས་བྱུང༌། ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་ལས་གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་

244

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

མ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྒྱུ་དང༌། གཡོ་དང༌། རྒྱགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འཚིག་པ་དང༌། འཁོན་འཛིན་དང༌། རྣམ་འཚེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དྲུག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མར་བརྗོད་དེ། ལུས་ལས་དྲི་མ་འབྱུང་བ་ལྟར་རྩ་ཉོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྒྱུ་ནི་གཞན་འདྲིད་པའི་དྲི་མ་དང༌། གཡོ་ནི་སེམས་གྱ་གྱུ་སྟེ། ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་གཏམ་རླུང་བསྐུར་རམ་མི་གསལ་པའི་དྲི་མ་དང༌། འཚིག་པ་ནི་ཉེས་པ་དམ་པོར་འཛིན་པའི་དྲི་མ་དང༌། འཁོན་འཛིན་མནར་སེམས་ལན་མང་བྱེད་པའི་དྲི་མ་དང༌། རྣམ་འཚེ་ནི་ལུས་ངག་གང་རུང་གིས་རྣམ་པར་མཐོ་འཚམས་པའི་དྲི་མར་འཇོག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྱུ་དང་རྒྱགས་པ་ནི། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་འཁོན་འཛིན་དང༌། །རྣམ་འཚེ་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས་སོ། །འཚིག་པ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས། །གཡོ་ནི་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་བསླངས། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དྲུག་རྩ་ཉོན་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒྱུ་དང་རྒྱགས་པ་གཉིས་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེ། འཚིག་པ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས་སྐྱེས། གཡོ་ནི་ལྟ་བ་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། དེ་དག་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གང་ཡིན་དང༌། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་དང༌། ཁམས་གང་ན་དུ་ཡོད་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང༌། །ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་གཉིད་རྒོད་རྣམ་གཉིས། །དེ་ལས་གཞན་ནི་སྒོམ་སྤང་བྱ། །རང་དབང་དེ་བཞིན་དྲི་མ་རྣམས། །ཞེས་བྱུང༌། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང༌། ཁྲེལ་མེད་པ་དང༌། རྨུགས་པ་དང༌། གཉིད་དང་རྒོད་པ་ལྔ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་མཐོང་སྤང་དང༌། སྒོམ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་རྨུགས་རྒོད་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་དང༌། གཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྔ་ལས་གཞན་པའི་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཁྲོ་འཆབ་གཉིས་དང་ལྔ་ནི་སྒོམ་པས་

245

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས།

སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་དང་གཡོ་སོགས་དྲི་མ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་དབང་ཅན་དང་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རང་དབང་དེ་བཞིན་དྲི་མ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་ན་མི་དགེ་གསུམ་རྣམ་གཉིས། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱུང༌། ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་དང་དྲི་མ་དྲུག་པོ་དེ་ལས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་རྨུགས་རྒོད་གསུམ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་དཀྲིས་ལྷག་མ་བདུན་དང་དྲི་མ་དྲུག་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་རྣམས་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་དང༌། འདོད་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཁམས་གོང་མ་ན་ཡོད་པའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་དྲི་མ་རྣམས་ནི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གང་སྤེལ་ལས། རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་གཉིད་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བདུན་དང༌། སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་གཉིད་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིད་ནི་དགེ་བའང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། །གཡོ་སྒྱུ་ཚངས་པས་འདྲིད་ཕྱིར་རོ། །རྨུགས་རྒོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན། །གཞན་དག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེ་བ། །ཞེས་བྱུང༌། ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་དང་དྲི་མ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལ་ཁམས་གསུམ་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་གཡོ་དང་སྒྱུ་གཉིས་ཡོད། རྨུགས་རྒོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད། རྨུགས་རྒོད་རྒྱགས་པ་སྒྱུ་དང་གཡོ་ལྔ་ལས་གཞན་པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་སོགས་བཅུ་གཅིག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། གྱ་གྱུ་ཅི་ཡིན་སྡུག་ཅན་ལྟ། ཞེས་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནའང་ལོག་ལྟ་ཡོད་པས་གཡོ་ཡོད་ལ། སྒྱུ་ཡང་ཚངས་པས་ལོག་པར་བཤད་པས་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ལ་བྲིད་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཡོ་སྒྱུ་ཚངས་པས་འདྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

246

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

སོ། །གཉིས་པ་སླ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་དྲི་མ་དྲུག་དང་བཅུ་དྲུག་གི་ལྔ་འབོར་དགོས། བཞི་ལས་མ་བོར་ན་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་སྐྱེས་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པས་རང་གིས་བཅུ་གཅིག་སྨྲས་པ་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཅུ་དྲུག་ལས་ལྔ་བོར་ཏེ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་གཅིག་ནི་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

247

གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།

དྲུག་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང༌། ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་བྱ་གཉིད་ང་རྒྱལ་བཅས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་པ་ཡིན། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཅན། །གཞན་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་རྟེན་ཅན། །ཞེས་བྱུང༌། རྩ་བ་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིད་དང་ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་ཏེ། མི་གསལ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཅན་ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་འགྱོད་ཁྲོ་འཆབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཡང༌། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་ན། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིད་དང་ང་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པའི་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་དང་དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉེ་ཉོན་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་རྒོད་བཞི་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་བག་མེད་དང༌། ལེ་ལོ་དང༌། མ་དད་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དཔྱད་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ། རྩ་ཉོན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་དང༌། ཉེ་ཉོན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པར་མཚུངས་ལྡན་དང༌། གོང་མའི་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སུ། །མཚུངས་ལྡན་ཞེ་སྡང་བཟློག་པའོ། །མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང༌། །མེད་ལྟ་ཡིད་བདེ་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། །གཞན་ཡིད་

248

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

བདེ་དང་འདོད་ལས་སྐྱེས། །བཏང་སྙོམས་དང་ཀུན་ཞེས་བྱུང༌། འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩ་ཉོན་བཅུ་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གང་དང་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ནི་ལུས་བདེ་དང་ཡིད་བདེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད། ཞེ་སྡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད། མ་རིག་པ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བ་ཡོད། མེད་ལྟ་ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྲོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྲོ། དེ་ལས་རྩ་ཉོན་གཞན་ལྟ་བ་བཞི་དང་ང་རྒྱལ་ལྔ་རང་གི་གྲོགས་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སུ། །མཚུངས་ལྡན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཞེ་སྡང་བཟློག་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། ཆགས་པ་དགའ་བས་འཇུག་ཅིང་ཞེ་སྡང་སྐྱོ་བས་འཇུག་ལ། རྟེན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ནི་དགའ་བ་དང་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་ས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དབང་པོ་ལྔ་ཆར་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་ཆར་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མེད་ལྟ་སྐྱེས་ཚེ། བསོད་ནམས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་མི་བདེ་ལ། སྡིག་པའི་ལས་ཅན་འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་བདེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མེད་ལྟ་ཡིད་བདེ་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཞན་ཡིད་བདེ་དང༌། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟ་བ་བཞི་དང་ང་རྒྱལ་སྟེ་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

249

གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།

སོ། །སྤྱིར་བཏང་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་གསལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚོར་བ་སོ་སོར་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་ཀ་དང་སོ་སོར་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདོད་སྐྱེས་སེམས་གསལ་ལ་ཚོར་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཞིག །དམིགས་བསལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་སོ་སོ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་དུས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གི་རྣམ་པ་གསལ་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་ཡང༌། འདོད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་འདི་དག་ཀྱང་བར་མར་གྱུར་ནས་འགག་པས་རྒྱུན་འཆད་དུས་དམིགས་པ་མི་གསལ་བས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཏང་སྙོམས་དང་ཀུན། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྲ་རྒྱས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་འཆད་པའི་དུས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་བཏང་སྙོམས་ཀུན་ཏུ་གནས་སོ། །ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲགས་སོ་མ་རངས་པའོ། །བཏང་སྙོམས་ལ་དགའ་སྐྱོ་མི་འཐད་དགོངས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། ས་གོང་མ། །ས་ཇི་བཞིན་དུ་རང་རང་དང༌། །ཞེས་བྱུང༌། ས་གོང་མ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་བོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཕྲ་རྒྱས་རྣམས་ནི་ས་གང་ན་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་རང་རང་གི་གྲོགས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ནས། བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་ཁོང་ཁྲོ་བོར་བས་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལྡན་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྩ་ཉོན་ཚོར་དབང་དང་ལྡན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཉེ་ཉོན་ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་ཚུལ་ནི། འགྱོད་དང་ཕྲག་དོག་ཁྲོ་བ་དང༌། །རྣམ་འཚེ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང༌། །འཚིག་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། །སེར་སྣ་དག་ནི་བཟློག་པ་ཡིན། །གཡོ་

250

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་བདེ་དག་དང༌། །རྒྱགས་པ་བཏང་སྙོམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྔ་དག་དང༌། །ཞེས་བྱུང༌། ཉེ་ཉོན་གང་དང་ཚོར་བ་བདེ་སོགས་གང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེ་ཉོན་འགྱོད་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་ཁྲོ་བ་དང་རྣམ་འཚེ་དང་འཁོན་འཛིན་དང་འཚིག་པ་དྲུག་རང་གི་གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་དང༌། སེར་སྣ་དེ་ལས་བཟློག་པ་རང་གི་གྲོགས་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་དང༌། གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་པ་དང་གཉིད་བཞི་ནི་རེས་འགའ་ཡིད་བདེ་དང་རེས་འགའ་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པས་ན་ཚོར་བ་དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་ཡིད་བདེ་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་བདེ་བའི་དབང་པོ་དག་དང་རྒྱགས་པ་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་དང༌། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་རིག་པ་(1)བཞིན་དུ་ཉེ་ཉོན་གང་དུ་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བ་དང༌། ངོ་ཚ་མེད་པ་ཁྲེལ་མེད་དང་རྨུགས་དང་རྒོད་པ་ཀུན་དཀྲིས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་འདི་དག་ནི་ཚོར་དབང་ལྔ་ཀ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་དང་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགྱོད་དང༌། ནས། འཚིག་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་པའི་རྒྱུ་ལས་དགའ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སེར་སྣ་དག་ནི་བཟློག །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བདེ་དག་དང༌། རྒྱགས་པ། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བདེ་དག་དང༌། རྒྱགས་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་ངོ༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་དང་ཡང་མཐུན་པས། གཞན་དུ་མ་འཆད་ཅིག །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བཏང་སྙོམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་ནི་མ་རིག་པ་བཞིན་དུ་གང་

1 སྦག་ས། བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན།

251

སྒྲིབ་པ་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ལ་ཡང་དགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཇི་ལྟར་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པའམ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དགག་པ་མེད་པ་ལྟར་བཏང་སྙོམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང༌། རྨུགས་རྒོད་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྔ་དག་དང༌། །ཞེས་སོ། །རྩ་བའི་ལྔ་དག་ཞེས་པ་ཚོར་དབང་ལྔ་ཁོ་ན་མིན་གྱི་དབང་པོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདིའི་གྲུབ་མཐས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་སྲིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ལ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དག་སྲིད་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལྔ་ཆར་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྲིད་དོ་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་གོང་མའི་མཚུངས་ལྡན་ཟེར་བ་ཕལ་ཆེར་ལ་དགོས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མི་རུང་ངོ༌། །

བདུན་པ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། སྒྲིབ་པ་ལྔ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང༌། གནོད་སེམས་དང༌། གཉིད་དང་རྨུགས་པ་དང༌། རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་མོ། །ཞེས་བཤད་ན་ཅི་འདིའི་རྨུགས་རྒོད་ཐེ་ཚོམ་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་དག་གཟུང་ངམ། འོན་ཏེ་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་དེ་གསུམ་གཟུང་ཞེ་ན། དེ་ཁམས་གང་གི་ཡིན་དང༌། ལྔར་འདྲེན་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམ་མི་མཐུན་དང༌། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ཕུང་པོ་གནོད་བྱེད་དང༌། །ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར་ན་ལྔ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ལྔར་གསུངས་པ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། དེ་ལྔ་མི་དགེ་བ་མ་འདྲེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག །འདི་ནི་མི་དགེ་པའི་ཕུང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལྔའོ། །ལྔ་གང་

252

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཞེ་ན། །འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྨུགས་རྒོད་ཐེ་ཚོམ་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་འདོད་པའི་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྨུགས་རྒོད་གཉིད་འགྱོད་དག་དང་བསྲེས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡང་བསམ་གཏན་སྙོམས་འཇུག་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་པ་དག་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང༌། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་དག་དང་བསྲེས་པ་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཉོན་མོངས་ཐ་དད་པ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་རྨུགས་གཉིད་གཉིས་གཅིག་བྱས། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་གཅིག་བྱས་ནས་སྒྲིབ་པ་ལྔར་བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་པ་སྟེ་གཉེན་པོ་དང༌། ཟས་དང༌། བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤུགས་ལ་གཞན་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཟས་བྱ་བ་གསུམ་མི་གཅིག་པས་ཐ་དད་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་སྒྲིབ་པའི་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དང༌། ཟས་མ་ཡིན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དང་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་གོ །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མི་མཐུན་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྨུགས་གཉིད་གཉིས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འམ་ཟས་མ་ཡིན་པ་སྣང་བར་གཅིག།།ཟས་ལྔ་ཡང་གཅིག །བྱ་བ་སེམས་ཞུམ་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ཟས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ཟས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ལྔ་སྟེ། སྨྱོ་དང༌། མི་དགའ་བ་དང༌། བྱ་རྨྱང་དང༌། ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲོད་མི་ཟིན་པ་དང༌། སེམས་ཞུམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སེམས་ཞུམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་

253

སྒྲིབ་པ་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།
པའི་ཕྱིར། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དེ་གསུམ་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཟས་མིན་པ་དང༌། གཉེན་པོ་ཞི་གནས། ཟས་བཞི་ཡང་གཅིག །བྱ་བ་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཟས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་བཞི་སྟེ། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། སྔོན་དགད་པ་དང༌། རྩེས་པ་དང༌། དགའ་མགུར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པའི་ཟས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། འདོད་འདུན་གནོད་སེམས་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་གྱི་ཟས་དང༌། གཉེན་པོ་ཡང་ཐ་དད་ལ། འདི་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་འདུན་གྱི་ཟས་སྡུག་པའི་མཚན་མ་དང༌། ཟས་མིན་པ་དང་གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ་ཡིན། གནོད་སེམས་ཀྱི་ཟས་ཁོང་ཁྲོ་དང༌། ཟས་མིན་པ་དང་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་ཡིན། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཟས་དུས་གསུམ་དང༌། ཟས་མ་ཡིན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཟས་སྡུག་པའི་མཚན་མ་ཡིན་ལ། ཟས་མ་ཡིན་པ་མི་སྡུག་པ་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། གནོད་སེམས་ཀྱི་ཟས་ཁོང་ཁྲོའི་མཚན་མ་ཡིན་ལ། ཟས་མ་ཡིན་པ་བྱམས་པ་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཟས་དུས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདས་པའི་དུས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་སོ། །ཟས་མ་ཡིན་པ་ནི་རྐྱེན་ཉིད་འདི་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་དོན་ཤུགས་ལ་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་

254

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

མ་ཐོན་པར་མཁས་པས་མ་བཤད་སྟོན་པས་མ་གསུངས་པའི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་པོ་ཏི་ཆེན་པོ་མང་པོ་དང་ཉུང་དུ་བྱས་འདུག་གོ །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལྔར་བཤད་ཅེ་ན། འདིར་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ལྔར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་གསུམ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་འདུན་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། རྨུགས་གཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོར་གནོད་པར་བྱེད། རྒོད་འགྱོད་ཀྱིས་ཏིང་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོར་གནོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མེད་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ལྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་པས་ན་སྒྲིབ་པ་ལྔར་བཞག་སྟེ། བསོད་སྙོམས་ལ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་གཟུགས་སྡུག་མི་སྡུག་གི་མཚན་མ་བཟུང་བས་འདོད་འདུན་གནོད་སེམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོར་བའི་དུས་ན་བར་ཆད་བྱེད། དངོས་གཞིའི་དུས་ན་ཐབས་མ་ཡིན་པས་ཞི་གནས་ལ་རྨུགས་གཉིད་དང༌། ལྷག་མཐོང་ལ་རྒོད་འགྱོད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱེད་ལ། ཐེ་ཚོམ་ཞི་ལྷག་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ཅིང༌། རྗེས་སུ་ལངས་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་ཚེའང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

255

ཕྲ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ། མཐོང་སྤང་ཇི་ལྟར་སྤོང་དང༌། སྒོམ་སྤང་ཇི་ལྟར་སྤོང་དང༌། གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་དང༌། ཞར་བྱུང་བཞི། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གོང་གི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ་གོང་གི་སྡུག་ཀུན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཚེ་མི་སྤོང་ལ། གང་གི་ཚེ་གོང་གི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་ཚེ་གོང་གི་སྡུག་ཀུན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཟད་པའམ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བ་དང༌། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཟད་པས་སྤོང་བ་དང༌། དམིགས་པ་སྤངས་པས་སྤོང་བ་དང༌། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་སྤངས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཟད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བཞིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤོང་ཚུལ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར། །ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བ་དང༌། མཐོང་སྤང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་སྤོང་བ་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་མཐོང་སྤོང་ཉོན་མོངས་དེ་སྤངས་པས། དམིགས་བྱེད་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱིས་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤོང་རང་གི་ས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པ་རྣམས་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རང་གི་ས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་ས་སྨོས་པས་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ལ་ཡང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལོག་ལྟ་སོགས་

256

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་དེའི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་དག་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔར་ངོ་བོས་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པས་ལྡན་ཚུལ་སོགས་དང་སྦྱར་ནས་ཤེས་དགོས་ཀྱང་མཚོན་ཙམ་སྟེ། དེས་འགོག་ལམ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་སྨོས་པས། ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་བོར་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་དགུ་པོ་གོང་དུ་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་སྐལ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་སྤངས་པ་ན་དམིགས་ཡུལ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་དགུ་ཡང་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་བརྟན་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་དག་སྤངས་ན་ཡུལ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་དགུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པས། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་སྤངས་ན་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་དག་ལ་དམིགས་པ་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་ཡོད་པས་ན། དེ་ལ་དམིགས་པས་ཏེ་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཟད་ཅིང་སྤངས་པས་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཡུལ་ (1)བརྟན་པར་བྱེད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་(2)སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་

1 སྡེ་པར། བསྟན།
2 སྡེ་པར། སྟོང་ངོ་།།

257

ཕྲ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ།

མཆོག་འཛིན་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཆགས་པ་སོགས་ནི་ཡུལ་སྤངས་པའི་ཡུལ་ཅན་སོགས་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་སྤངས་པས་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང༌། རྒྱས་སྲས་མ་ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པས་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌།གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་ལ་ཤེས་བྱེད་ལེགས་པར་བྲིས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། སྒོམ་སྤངས་རྣམས་སྤོང་ཚུལ་བཞི་ལས། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་སྟེ། བདེན་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་ཡིན་པས་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཀྱང་སྤང་བ་མིན། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན། སྔར་དམིགས་པ་སྤངས་ནས་ཕྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པས། དམིགས་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤོང་བ་དང༌། །གཞི་དང་སྲིང་ཉིད་རྣམ་པར་ནི། །སུན་འབྱིན་ཞེས་བྱ་ཞེས་བྱུང༌། གཉེན་པོ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། སྤོང་བ་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། གཞིའི་གཉེན་པོ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། །ཐག་སྲིང་པའི་གཉེན་པོ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱང་

258

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ངོ༌། །རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་གང་གིས་ཁམས་གང་ལ་སྐྱོན་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་
ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞི་དང་འཛིན་པའི་སྐད་དོད་ཨཱ་དྷཱ་ར་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡང་བཟུང་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་པོ་ནི་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞིའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཐོབ་པ་ཆད་པ་ཐག་སྲིང་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཐག་སྲིང་པའི་ངོ་བོའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རྙེད་པ་ཆད་པ་ཐག་སྲིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་གང་གིས་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཡོད་དེ། སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་དྲོད་སོགས་བཞི་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞིའི་གཉེན་པོ་དང༌། ཐག་སྲིང་པའི་གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་གོ་རིམ། ཞེས་པ་ནས། ཆེས་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ཆེས་ལེགས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ཞར་བྱུང་ནི། དམིགས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། །མཚན་ཉིད་མི་

259

ཕྲ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ།

མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཡུལ་རྣམས་ཆད་དང་དུས་ཀྱིས་ཏེ། །འབྱུང་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱོགས་དང་ནི། །དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ལན་ཅིག་དུ་ཟད་དེ་དག་གིས། །བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང༌། །གཉེན་པོ་སྐྱེས་དང་འབྲས་ཐོབ་དང༌། །དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ། །ཞེས་བྱུང༌། ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚེ་མཚུངས་ལྡན་ལས་སྤོང་ངམ་དམིགས་པ་ལས་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་སྤངས་མི་ཐུབ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བར་འདོད་དེ། འདི་སྐྱེ་བ་ན་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དམིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། །ཅེས་དང༌། དེའི་དོན། རྣམ་འགྲེལ་དུ་འང་ཇི་སྐད་དུ། །འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་གང༌། །དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་ལས། །ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་དག་གིས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཡང་ཡང་བཤད་ཅིང༌། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང༌། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། ཟླ་བས་ཀྱང༌། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པས་ཕྱི་དང༌། ཀུ་སུ་ལུས་སེམས་བཟུང་བས། ཉོན་མོངས་བཟློག་ཅེས་པ་ཐེག་པ་གོང་འོག་མདོ་སྔགས་གང་གིའང་ལུགས་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་མ་འོངས་པ་དམིགས་པ་ལས་འབྲལ་ནུས་ཀྱང་འདས་པའི་ཉོན་མོངས་དམིགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགག་ཟིན་པ་དམིགས་པ་ལས་ཇི་ལྟར་སྤོང་སྟེ། སྤོང་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པས་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཟད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲ་མ་བྱུང་བས་སྒོམ་སྤང་ཇི་ལྟར་སྤངས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་བྲལ་ཐོབ་སྐྱེས་པས་སྤང༌། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང༌། རང་གཞན་གྱི་གཟུགས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་

260

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

མ་ཡིན་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་དེ་དག་སྤངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པའི་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སྤངས་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤངས་ཚུལ་བཞི་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པས་ཁྱབ་སྟེ། བཞིར་བཞག་པ་ནི། ཡུལ་སྤངས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པས་སྤང་ཚུལ་དང་སྔ་ཕྱི་མི་འདྲ་ཙམ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱེ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་དག་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་སྤོང་བར་བརྗོད་པ་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཀྱང་དམིགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དག་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དུ་མར་གལ་ཆེའོ། །ཐག་སྲིང་པའི་གཉེན་པོ་བཤད་ན་ཐག་སྲིང་པའི་ངོ་བོ་དུ་ཞེ་ན། ཐག་སྲིང་བའི་ངོ་བོ་བཞི་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རིང་པ་དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་རིང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། འཆལ་ཚུལ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་

261

ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།

ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོས་རིང་བ་དང༌། ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཡུས་རྣམ་པར་ཆད་པས་རིང་བ་དང༌། འདས་མ་འོངས་གཉིས་དུས་ཀྱི་རིང་བ་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་སྤངས་པ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ནི་གཉེན་པོས་ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད། ཅེས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྤང་པ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དུས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་སྐྱེས་དུས་དང་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སོགས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པའི་དུས་བཞི་དང༌། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་རྣོན་པོར་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་སྟེ་འཕོ་བའི་དུས་དང་དུས་དྲུག་རྣམས་སུ་སྤངས་པ་བྲལ་ཐོབ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་གི །བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང༌། །གཉེན་པོ་སྐྱེས་དང་འབྲས་ཐོབ་དང༌། །དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྲིད་ཚད་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། དུས་དྲུག་ནས་དུས་གཉིས་ཀྱི་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ལ། དབྱེ་བ། ལམ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང༌། གྲངས་ངེས་དང༌། གང་ཟག་གང་ལ་ལྡན་དང༌། ཐོབ་གཏོང་བཤད་པ་ལྔ། དང་པོ་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་དགུ་འདོད་པ་ན། །དང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཟད་ལ་གཅིག །གཉིས་ཟད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་གོང་མའི་དེ་གསུམ་ཉིད། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་སྟེ། །ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་གཟུགས་དང༌།། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཅེས་བྱུང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་ནི་སྤངས་པའོ། །རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། ཡེ་

262

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།

ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཤེས་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། དགེ་སློང་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དག་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་དང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དགུ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་རྣམ་པ་གཉིས་སྤངས་ཤིང་ཟད་པའི་འགོག་བདེན་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང༌། འདོད་པའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་ནི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བཞག་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང༌། འདོད་པའི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ལ་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤངས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང༌། གོང་མའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཉིད་དང༌། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང༌། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་ཡོངས་ཤེས་གཞན་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དྲུག་བཟོད་འབྲས། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན། །མི་ལྕོགས་མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལྔ་འམ་བརྒྱད། །ཉེ་བར་བསྔོགས་པའི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཡང༌། །ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པའི་གཉིས་རྗེས་ཀྱི་ཡང༌། །ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དྲུག་དང་ལྔ། །ཞེས་བྱུང༌། སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲུག་བཟོད་འབྲས། ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡོངས་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།

263

ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།
བཟོད་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་གཙོ་བོ་དང་ཤེས་པ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་པའི་རྒྱལ་པོས་ཡུལ་བཅོམ་ཞེས་པ་བཞིན་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་འབྲས་བུ་དང་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནས། ཤེས་པ་འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒོམ་པའི་སྤང་བྱའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོངས་ཤེས་དགུ་ཀ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །རྩ་བར། མི་ལྕོགས་མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྲལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྔ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང༌། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལྔའམ། །ཞེས་སོ། །འདི་བྱེ་སྨྲས་དངོས་གཞི་འདོད་ཉོན་གྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་དེ་ལྟར་ལྔ་ཟེར། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྔར་ནས་ཐོབ་ཀྱང་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསར་དུ་མཐོང་ལམ་དུས་སུ་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་སྔར་གོང་གི་ཡོངས་ཤེས་ལྔ་དང་བརྒྱད་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་པ་ཡང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་པ་མེད་པ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉེ་བར་བསྡོགས་པའི་གཅིག་

264

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།
ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཡང་བྲལ་འབྲས་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་གསུམ་གྱི་ཡང༌། །ཞེས་སོ། །འདིའི་ཡོངས་ཤེས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་དྲུག་མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་སྒོམ་ལམ་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ལ་ཡོད་དེ། འཕགས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཇིག་རྟེན་པའི་གཉིས། ཞེས་སོ། །སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྗེས་ཀྱི་ཡང༌། ཞེས་སོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་འགོག་ལམ་ཆོས་ཤེས་པའི་བྲལ་འབྲས་ནི་ཡོངས་ཤེས་དགུའི་ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་དེ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་དེ་དང༌། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་རྣམས་དང༌། ཆོས་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང༌། ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དྲུག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་དང༌། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་དག་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་

265

ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།

མ་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤངས་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་དང༌། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྔ་ཡོད་དེ། གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང༌། ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་གསུམ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཐ་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ནི། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང༌། །སྲིད་རྩེའི་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང༌། །རྒྱུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། །ཞེས་བྱུང༌། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་མི་འཇོག་ཅིང་ཡོངས་ཤེས་དགུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསར་དུ་རྙེད་པ་དང༌། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཉམས་ཤིང་སྤངས་པར་བྱས་པ་དང༌། སྲིད་རྩེའི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་གསུམ་ཚང་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་བཞག རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱུ་བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་ལས་འདས་བ་སྟེ་སོ་སོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་བཞི་ཚང་བ་ལས་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང༌། །སྲིད་རྩེའི་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང༌། །རྒྱུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཡོངས་ཤེས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དང་བཞི་པ་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

266

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།
བཞི་པ་ནི། གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །ལྔ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྡན། །སྒོམ་ལ་གནས་པ་དྲུག་གམ་ནི། །གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ༌། །ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང༌། །འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བསྡོམས། །ཞེས་བྱུང༌། རེ་ཞིག་ལས་གཅིག་སྟེ་སོ་སྐྱེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཅིག་མིན། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གཅིག་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་དང་ཡང་མི་ལྡན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཁོ་ན་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྔའི་བར་ཅི་རིགས་པར་ཡང་དག་པར་ལྡན་དེ། འཕགས་པ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བར་ལྔ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པ་མེད་པས་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་ལ། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྡན། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་པ་ཁམས་གོང་གི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་སྔ་མ་གཉིས་དང་ལྡན། དེའི་རིགས་པས་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་པ་འདོད་པའི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང༌། སྔ་མ་གཉིས་སྟེ་གསུམ་དང་ལྡན། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་པ་གོང་གི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང༌། སྔ་མ་གསུམ་སྟེ་བཞི་དང་ལྡན། ལམ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་ཤེས་དང་སྔ་མ་བཞི་སྟེ་ལྔ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་གམ་གཅིག་གམ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དག་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སྒོམ་ལམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་དང་ལྡན། སྔོན་ནམ་ཕྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཐོབ་པའི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་པ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་པུ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་པུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་པུ་རེ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་

267

ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།

ཆགས་དང་བྲལ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་དང་མ་བྲལ་བར་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་བསྡོམས་ནས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང༌། ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་ཤིང་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱིས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་བསྡོམས་ནས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང༌། །འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བསྡོམས། །ཞེས་སོ། །
ལྔ་པ་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་གཏོང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ལ་ལ་གཅིག་གཉིས་ལྔ་དང་དྲུག །གཏོང་སྟེ་ཐོབ་པ་ལྔ་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། གང་ཟག་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པས་ཟག་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་པུ་དང༌། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཙམ་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ཉམས་པས་ཀྱང་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་པུ་གཏོང་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་ལ་ལ་དེ་གཉིས་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདོད་ཉོན་གྱིས་ཉམས་པས་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་གཏོང་པའི་ཕྱིར། ལ་ལ་ལྔ་གཏོང་བའང་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལྔ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ལ་ལ་དྲུག་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲལ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པས་ནི་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པའི་ཚེ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་དྲུག་ཐོབ་པ་གསུམ་ལས་གཅིག་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཚེ་ཡོངས་ཤེས་དགུའི་དང་པོ་སྔོན་མེད་པ་གཅིག་ཐོབ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་མ་ཐོབ་པའི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཐོབ། སྒོམ་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་པས་

268

མཛོད་གནས་ལྔ་པ།
འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ཚེ་ཡང་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་དེ་གཅིག་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་དགུ་པ་གཅིག་པུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ནི། ཞེས་པ་ནས། དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་ཐ་མ་གཅིག་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཁོ་ནས་ཉམས་ན་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འབའ་ཞིག །ཅེས་པ་ནས། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་ན་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དྲུག་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉམས་པས་ཡོངས་ཤེས་ལྔ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མེད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། གནས་སྐབས་དེ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

269

ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།

སྨྲས་པ།

འགྲོ་བའི་ཡིད་མཁའ་ཀུན་དཀྲིས་སྤྲིན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་འོད། །
བསྒྲིབས་གང་རྣམ་དཔྱོད་བྱེ་བས་རླུང་གིས་རབ་བསལ་བས། །
ཡོངས་ཤེས་ཉི་མ་ཤར་བའི་སྤངས་རྟོགས་སྐྱེད་ཚལ་དང༌། །
སྐྱེ་དགུའི་ཕན་བདེ་སྒོ་ཕྱེ་ལེགས་བཤད་གླུ་རུ་ལོངས། །
འཁོར་འདས་ཀུན་སྒྲིབ་ཕྲ་རྒྱས་མུན་ཆེན་དེ། །སེལ་བྱེད་རྣམ་དཔྱོད་འོད་ཟེར་ས་གསུམ་ལས། །ཤོང་མིན་ཨ་ཧོ་འདི་ཤོང་གཅིག་མིན་པའི། །ཆོས་མངོན་ཕ་མཐར་ཕྱིན་རྣམས་རྒྱལ་བའི་མཆེད། །སྦྱངས་པས་ཤེས་རབ་མཐར་སོན་ཤེས་བྱ་ཀུན། །གསལ་བར་བྱས་ལ་ངོ་མཚར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དྲི་མའི་སྤུབས་གནས་དབང་རྒྱལ་ཕྱིས་སྦྱངས་ནས། །མཆོད་པས་སྐྱེ་དགུའི་རེ་བ་སྐོང་མིན་ནམ། །ཕྲ་ཞིབ་དབུ་ཚད་རིགས་པས་མི་ཕྲ་ཡང༌། །ཕྲ་ཞེས་སྔོན་བྱོན་མང་པོས་དཔྱད་པའི་གཞུང༌། །ཕྲ་རྒྱས་ཆོས་མངོན་ལེའུ་གྲངས་ངེས་རྣམས། །ཕྲ་རགས་མ་ནོར་དབྱིག་གཉེན་གསུང་བཞིན་བཀོད། །དགེ་བས་མཁའ་ཁྱབ་མ་ཀུན་ཀུན་དཀྲིས་ལས། །གྲོལ་བའི་སྟོན་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་ཆོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་ལྔ་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།
བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གྱུར་ཅིག།། སརྦ་མདྒ་ལཾ།
དགེ་ལེགས་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག །

271

ལམ་གྱི་ངོ་བོ།

༄༅། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་
བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་
དྲུག་པ་བཞུགས་སོ། །

ཟླ་མེད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བླ་མ་ལྷ། །
ཁྱད་པར་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་དབྱངས་ཅན་མར། །
གུས་པས་འདུད་དོ་ཐེག་གསུམ་འཕགས་པའི་ཡུལ། །
མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་བདག་བློར་བཀྲ་པ་སྩོལ། །
ཤེས་བཞིན་མངོན་དུ་གྱུར་བཞིན་མངོན་རྟོགས་ཀུན། །འཆད་མི་ནུས་ཀྱང་འཇམ་མགོན་མིའི་ཟློས་གར། །དམ་པའི་དྲིན་གྱིས་གོང་འོག་སོ་སོའི་ལུགས། །མ་ནོར་ཉུང་ངུས་འཆད་ལ་སྤྲོ་བར་གྱུར། །གསུམ་པ་ཐོབ་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག །དེའི་རྟེན་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག །ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། དམིགས་པ། སྒོམ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་དང་གོམས་པ་ལས། །ཉོན་

272

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པ། །སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་མཐོང་ཟིན་རྒྱུད་ལྡན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་བསྒོམ་པར་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུ་ནི་སྒོམ་པས་སྤངས་བྱ་ཡིན། །ལྔ་ཡང༌། ཞེས་དང༌། འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བའི་རིམ་བཞིན་སྤོངས་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང༌། ཟག་མེད་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ནི་ཟག་མེད་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡུག་བདེན་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ལ་མཉམ་བཞག་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་འཕགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་

273

ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི།

གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་བཞི་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དབུགས་རྔུབ་པ་ལྔ་དང་མི་སྡུག་པ་དེ་ས་བཅུ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་སྒོམ་པའི་འདོད་སེམས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། ཉེར་བསྡོགས་བཞི་དང༌། འདོད་སེམས་དང་བཅུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་སྡུག་མ་ཆགས་ས་བཅུ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མི་སྡུག་མ་ཆགས་ས་བཅུ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ས་ཡིན་ན། ས་ལམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་མི་སྡུག་པའི་སེམས་རྟེན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་བྱང་འཕགས་ཡོད་ཟེར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཉིས་སློབ་རིགས་ལས་ལོགས་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར། ཞེས་དྲོད་རྩེ་ལས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ལ་བཟོད་པ་ནས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ཚོགས་ལམ་མན་ཆད་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ། བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང༌། བདེན་གཉིས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བདེན་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་དང་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་བྱུང༌། ལམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་གང༌། །ཞེས་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང༌། །ཞེས་པའི་

274

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ཏེ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་དང་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། །ཞེས་སོ། །གོ་རིམ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སྔར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་སྔར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་རིམ་དང་མཐུན་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་དང་བརྟགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་དང༌། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལས་འདི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང༌། གཞི་བདེན་བཞི་ལ་དཔྱོད་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། བདེན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲོད་སོགས་བཞི་ཀའི་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་གང་ཞིག།།མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་དཔྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ན། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དོན་རྣམ་པ་གསུམ་པ་ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་དང༌། རྩེ་མོ་དང༌། བཟོད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་བར་འདི་ནི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔྱོད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡང༌། གང་སྤེལ་ལས། རྟོག་པ་དང་རབ་ཏུ་བརྟག་པ་དང༌། ངེས་པར་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་པ་དེ་དག་གི་གེགས་མངོན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཡང་མཐོང་བ་ལ་(1)མངོན་དུ་ཕྱོགས་

1 སྦག་ས། མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་མངོན་པར།

275

ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི།

པའི་མངོན་པར་དང་ཡང་དག་པར་ཞེས་པའི་དོན་བདེན་པ་དང༌། རྟོགས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕར་ཚད་དབུ་མའི་སྐབས་དང་མི་འདྲའོ། །འདིའི་གོ་རིམ་རྒྱུད་བླ་མ་ལྟར་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། མདོ་ལས། ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྨན་པ། ནས། བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན་ནད་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ནད་ཀྱི་གཞི་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ནད་སྤངས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ནད་སྤངས་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྨན་པ་ཟུག་རྔུ་འབྱིན་པ་བླ་ན་མེད་པ་ནས་འདི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་གཙོ་བོར་འཆད་བྱེད་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་རིམ་གཙོ་པོར་བཤད་ན་འོག་གི་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་རིམ་དང་ཟློས་སྐྱོན་ཡོངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཚམས་སྦྱོར་ལས་ཀྱང་དམིགས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ལས་ཞེས་བཤད་པ་བདེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང༌། །དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་ཉིད། །སྡུག་བསྔལ་ཉིད་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་བདེ་བ་དང༌། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དང༌། གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་པ་དང་ཚོར་བ་གསུམ་པོ་མཚུངས་ལྡན་དང༌། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཕུང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚོར་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྡུག་བསྔལ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རྩོད་ཚུལ་མང་ལ། རང་འགྲེལ་ལས།

276

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

རེ་ཞིག་བདེ་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེ་ལ་ཞེས་པ་འདིས་སློབ་དཔོན་ཨཱརྱ་དེ་བ་ཡང་བཀག་བར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ། །

277

བདེན་གཉིས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གང་ལ་བཅོམ་པའམ་བློས་ཆོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང༌། བུམ་ནང་གི་ཆུ་བཞིན་ནོ། །བུམ་པ་ནི་ཐོ་བས་བཅོམ་ན་བུམ་པའི་བློ་འདོར། བུམ་ཆུ་ཡང་ཆུ་དེའི་ཁ་དོག་དྲི་རོ་རེག་སོ་སོར་བློས་བསལ་ན་ཆུར་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ངོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་དང་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་འཛིན་པས་ན་(1)ཀུན་རྫོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་ཁོ་ན། ནས། ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚད་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བུམ་སོགས་དང༌། ཚོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཆུ་སོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་གཞན་ལ་བསྟེན་པ་དང༌། རྫས་གཞན་ལ་བསྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་

1 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའོ། །

278

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཉིད་ཡོད་དེ། བཅོམ་པ་དང་བློས་བསལ་བ་གང་རུང་གི་དེ་འཛིན་པའི་བློ་མི་འདོར་བའི་ཆོས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མཚན་གཞི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་རང་སྐྱ་བ་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བཅོམ་པ་དང་བློས་བཤིག་ཀྱང་གཟུགས་དང་ཚོར་སོགས་ཀྱི་བློ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པ་དང༌། བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཚོར་སོགས་རང་མཚན་གྱི་འདུས་བྱས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད། འདུས་བྱས་རང་མཚན་ལའང་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་མཚན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་མཚན་གྱི་གཟུགས་དང་རང་མཚན་གྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང༌། ཚོར་སོགས་ཤེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

279

ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་ལ། ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། ལམ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་སྒོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །བསྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བློ་རྣམས་ནི། །མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང༌། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མ་ནོར་བ་གཅིག་དགོས་སྟེ། དང་པོ་ཁོ་ནར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་པར་བྱེད་དགོས། དེའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པའམ་དེ་མི་ནུས་ན་དོན་ཉན་པར་བྱེད་པའི་མང་ཐོས་གཅིག་དགོས། ཐོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་པར་བྱེད་དགོས། བསམ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། འདིར་སོ་ཐར་རིས་བདུན་གང་རུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཤིང་དེ་བསྲུང་བ་ནི་འདུ་འཛི་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་ཆོ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་རེ་ཡང་སྲོག་དང་བསྡོས་ནས་སྲུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ནི་འདུ་འཛི་མེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་རྒྱུ་དང༌། ཆོ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཏེ་ཆོས་གཉིས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཚུལ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ནི་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་དང་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པས་བྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། མངོན་པར་འདོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། མང་དུ་ཐོས་བས་སྒོམ་བྱའི་དོན་ལ་མ་རྨོངས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཐོས་པ་ནི་མི་རྨོངས་པའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

280

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

དེའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཐོས་པ་དང་སྒོམ་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་འགྱུར་ཏེ། །ཐོས་ནས་སྡིག་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར། །ཐོས་ནས་དོན་མིན་གཏོང་བ་སྟེ། །ཐོས་ནས་མྱ་ངན་འདས་བ་ཐོབ། །ཞེས་སོ། །མང་ཐོས་ཀྱི་ཚད་བསྒོམ་བྱའི་དོན་ཆ་ཚང་བ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཐོས་པ་དང་གང་བྱུང་བྱུང་གི་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བཙུན་པ་དགེ་སློང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བགྱི་ན། ཇི་ལྟར་ན་དགེ་སློང་མང་དུ་ཐོས་པ་ལེགས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་སློང་མང་དུ་ཐོས་པར་འདོགས་ཤིང་འདོགས་པར་མཛད། དགེ་སློང་དགེ་སློང་གི་གཟུགས་ལ་སྐྱོ་བ་དང༌། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐོས་པར་གྱུར་ཅིང༌། དགེ་སློང་དགེ་སློང་གིས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང༌། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྐྱོ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐོས་པར་གྱུར་ན། དགེ་སློང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་མི་ནུས་ན་དོན་ཉན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དོན་ཉན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་དོན་ཉན་པའི་སྒོས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཐོས་པ་ཉན་པ་འམ་དོན་ཉན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞུང་འཛིན་མི་ནུས་ན་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསམ་ནས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། བསམ་པ་ནི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མི་ལྡོག་པས། བསམ་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་བསྒོམ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། སྒོམ་པ་ནི་འབྲལ་བའི་རྒྱུའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང། དགེ་སློང་རྟུན་ཅིང་རྟག་འགྲུས་པ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླང་

281

ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟགབྱས་ནས། །སེམས་དང་ཤེས་རབ་སྒོམ་བྱེད་པས། །སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་ངེས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྐྱེའོ། །བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཤེས་བྱེད་གཞན་མ་སྤྲོས། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་བསྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང། རེས་མིང་རེས་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང། དོན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བློ་རྣམས་ནི། །མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསམ་བྱུང་གི་དེ་མེད་པར་ཐལ། དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱུང་དང་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རེག་འགའ་མིང་འཛིན་པ་ཐོས་བྱུང་དང་རེས་འགའ་དོན་འཛིན་པ་སྒོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མཚན་ཉིད་ལ་སོང༌། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འཐད་ལྡན་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང། བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་པས་ངེས་པ་དེ་བསམ་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྒོམ་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་དང། སྒོམ་པའི་ཚུལ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ། དེ་ལ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་དང། རིགས་སུ་འཇོག་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་སྒོམ་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་པུར་གནས་པའི་ལུས་ཀྱིས་འདུ་འཛི་ཐག་

282

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

བསྲིང་བ་དང། མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སེམས་ཀྱིས་ཐག་བསྲིང་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྲིང་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་འཛི་དང་རྣམ་རྟོག་བསྲིང་བ་གཉིས་གང་ཟག་གང་ལ་སླ་མི་སླའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཅན་ལ་སླ་ཞིང༌། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་སླ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་སུ་ལ་སླ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་པ་ལ་སླ་ཡི། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང༌། འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་པ་པ་ན་རེ། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང༌། འདོད་ཆེན་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་གྱ་ནོམ་པ་རྙེད་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་དང༌། མ་རྙེད་པ་དག་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ནི་གྱ་ནོམ་པ་དང་མང་པོ་མ་ཡིན་པ་རྙེད་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང༌། གྱ་ནོམ་པའམ་མང་པོ་མ་རྙེད་པས་དེ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བཟློག་པ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་དག །དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་དྲི་མེད། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་གཉིས་ལས་བཟློག་པ་གཉིས་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་དང་འདོད་ཆེན་དེའི་གཉེན་པོ་ཆོག་ཤེས་དང་འདོད་པ་ཆུང་བ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཟློག་པ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་དག །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་རེ་དང་དྲི་མེད་དེ་ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་དྲི་མེད། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་གསུམ་རིགས་སུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། །གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མའི་ལས། །སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །བདག་གིར་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང༌། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པའི་འགལ་ཟླ་སྟེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་ཆགས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན་མ་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་

283

ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟགསྨོས་ཏེ། ཞེས་དང༌། གོང་དུའང༌། བཟློག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །མ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེས་པས་ན་རིགས་སམ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཕགས་རིགས། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེས་བས་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་ལྟར་དགོངས་ནས་མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། བསོད་སྙོམས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སྤངས་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་པོ་ནི་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྙོམས་དང་མལ་ཆ་ལ་ཆོག་ཤེས་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་ལས། གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །རིགས་བཞི་པ་སྤངས་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཆོས་ཅན། མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་ནི་འགོག་བདེན་དང༌། སྒོམ་པ་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགའ་བ་ནི་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང་ལམ་ལ་དགའ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་རིགས་བཞི་པ་འདི་ཡང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རིགས་བཞིའི་གང་བསྟན་ཅེ་ན། རིགས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དང་ཚུལ་ལམ་ཐབས་བསྟན། རིགས་ཐ་མ་བཞི་བས་ལས་བསྟན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་

284

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

བསྡུས་པའི་རང་གི་ཚུལ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་ཤིང་ཐར་པ་འདོད་པས་ཚུལ་འདི་ལ་གནས་ནས་ལས་འདི་ཀྱིས་དང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བཅས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མའི་ལས། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ཁྱེད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ནས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅི་ཕྱིར་དུ་རིགས་བཞི་བསྟན་ཞེ་ན་སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། སྲེད་པ་སྐྱེ་བ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དགེ་སློང་སྲེད་པ་སྐྱེ་བ་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། མལ་ཆ་དང་སྟན་གྱི་ཕྱིར་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཉེན་པོར་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རིགས་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་གོས་སོགས་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་འདོད་པ་དེའི་དུས་སུ་ཞི་བྱེད་དང༌། བཞི་པ་ནི་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་བདག་ཏུ་(1)འཛིན་པའི་དུས་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདག་གིར་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྦག་ས། འཛིན་པའི་ལས་གཉིས་ཀ།

285

ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འཇུག་པ་(1)མི་སྡུག་པ། །དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་རྣམ་རྟོག་ལྷག་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། །འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང༌། སྤྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལམ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རིགས་སད་པར་གྱུར་པ་དེས་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒོམ་ལ་འཇུག་པ་འདོད་ཆགས་ལྷག་པར་ཤས་ཆེ་ཞིང་སྤྱད་པའི་གང་ཟག་གིས་མི་སྡུག་པ་དང༌། རྣམ་རྟོག་ལྷག་པར་ཆེ་ཞིང་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པའི་གང་ཟག་གིས་དབུགས་རྔུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ལ་འཇུག་པ་དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ། ཐར་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། གྲངས་ངེས། གོ་རིམ། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་བཞག་དང་དྲུག །དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐར་པར་བགྲོད་པའི་གཤེགས་ཤུལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་བ་རྟེན་གྱི་སྒོས་ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གསུམ་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་ལྔར་ཡོད། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ནོ། །གསུམ་ནི། སྡུག་ཀུན་ལ་ངེས་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་ཐོན་ཞིང་དེས་ཟིན་པའི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་དེ་ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོས་གསུམ་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། ཆོས་མངོན་རྟོགས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ལས་དང་པོའི་ས་ཚོགས་ལམ་རྣམས་དོན་གཅིག །ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྡན་ཡིན་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ། །བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཟིན་པའི་དོན་མངོན་

1 སྣར་ཐང་དང་པེ། མི་སྡུག་དང།

286

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

རྟོགས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་གྱི་གསུམ་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་དྲོད། རྩེ། བཟོད་མཆོག་བཞི། དོན་མངོན་རྟོགས། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། སྐབས་འདིར་མོས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་དོན་གཅིག །བདེན་པ་སྔར་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་གྱི་གསུམ་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཤེས་པ་བདུན་ཏེ་བཅོ་ལྔ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ་བཅུ་དྲུག་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ནི་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱར་མེད་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཐོང་བ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་གསར་མཐོང་གི་ལམ། ངེས་ཤུགས་(ཞུགས་)ཀྱི་ལམ། ཆོས་ཀྱི་མིག་དྲི་མ་མེད་པ། མཐོང་ལམ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །བདེན་པ་མཐོང་ཟིན་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་གྱི་གསུམ་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད། རང་ལམ་གྱི་སྒོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་གྱི་གསུམ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཅན་ནོ། །བཞི་པ་གྲངས་ངེས་ནི། ཐར་ལམ་ལྔར་གྲངས་ངེས་དེ། དེ་ལ་འཇུག་ཅིང་རྒྱུད་སྨིན་པའི་ལམ་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་དང༌། གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་དང་མཐར་ཐུག་རྫོགས་པར་གྲོལ་བའི་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་རྒྱུད་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། གོ་རིམས་དེ་ལྟར་ངེས་ཏེ་སྔ་མ་སྔ་མ་མ་ཐོབ་པར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མི་ཐོབ་པའི་ངེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལམ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་བཞག་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་སྐབས་སུ་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་

287

ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

བྱུང་གཙོ་ཆེ་ལ་སྒོམ་བྱུང་ལ་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་དགོས་པས། ཞི་གནས་ཕལ་ཆེར་ལ་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚོགས་ལམ་སྐབས་སུ་དུག་གསུམ་ཆེར་སྤྱད་པ་ཡིན་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པས་ཉན་ས་ལྟར་སྦྱངས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པས་ཕུང་ཁམས་དང་བདེན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་དང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་ཞུགས་པ་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་དག་དུས་མཉམ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པ་དང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་སྒོམ་བྱུང་ཐོབ་པ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པར་འདིར་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་གྱུར་པ་ཡི། །དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཚོགས་ལམ་སྐབས་སུ་ལྷག་མཐོང་མེད་པར་བསྟན་སྙམ་ན་མི་རུང་སྟེ། མི་སྡུག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དྲན་པ་ལའང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་ཉེར་བསྡོགས་བཞི་དང༌། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདོད་སེམས་དང་བཅུ་ཡོད་པས་ཚོགས་ལམ་ནའང་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དྲུག་ཀའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཉེར་བསྡོགས་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་དང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་ཡང༌། སྨིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་མི་སྡུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། (1)ཞི་ལྷག་མ་ཐོབ་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་ཟེར་ན་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་ལ་བགྲང་བ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་བར་དུ་བགྲང་

1 སྦག་ས། ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ཀྱང།

288

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

བ་བསྒོམ་ལ། ཉེར་བསྔོགས་ཀྱི་དུས་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྟོག་ཅིང༌། བསྒྱུར་བ་ནས་ཆོས་མཆོག་གི་བར་དུ་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། ཡོངས་དག་མཐོང་ལམ་སོགས་དང་སྦྱར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། (1)ཞི་གནས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་བློ་བསྒྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་བར་སྦྱོར་པའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲུབ་པ་ཞི་གནས་སུ་མ་ཟད་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདས་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མེད་པས་ཞི་གནས་སུ་བསྡུས་ཏེ། མངོན་པ་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བགྲོད་པ་ཀུན་ལ་ཡང་སྔོན་ཞི་གནས་གོམས་པའི་ལམ་གྱིས་བགྲོད་ཚུལ་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་མིང་དོན་ངོ་མ་འཇལ་བས་བོད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་མངོན་པ་བ་མང་པོས་ཀྱང༌། ཀུན་བཏུས་ལུགས་ལ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་བྱས་ཤིང༌། ལ་ལས་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པར་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དྲུག་བསམ་པ་སོགས་འཁྲུལ་བ་མང་བར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཆ་ཚང་ལ་དཔྱོད་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་ཙམ་བསྟན་ཏེ། དཔྱོད་ལྡན་གྱིས་དེས་ཤེས་ནུས་སོ། །སྤྲོ་བྱ་མང་ཡང་ཕན་དཀའ་བསམ་ནས་མ་སྤྲོས་སོ། །

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ཉེ་བར།

289

མི་སྡུག་པ་སྒོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དེ་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། དེའི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀེང་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །རུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ནི། །སྤྲོ་ཞིང་སྡུད་པས་ལས་དང་པོ། །རྐང་རུས་ནས་ནི་ཐོད་ཕྱེད་པར། །བཏང་པས་སྦྱངས་པ་བྱས་པར་བཤད། །སྨིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས།། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་(1)སྔོས་པ་དང༌། དབྱིབས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་ཟོས་པ་དང་འཐོར་པ་དང། རེག་པར་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་འབུས་གཞིག་པ་དང་རྒྱུས་པ་སྦྲེང་བའི་ཀེང་རུས་ལ་དམིགས་པ་དང། བསྙེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ཤི་བའི་རོ་མི་གཡོ་བ་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལ་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀེང་རུས་ཏེ་བཅུད་མེད་པའི་རུས་རྙིང་དཀར་པོར་སྒོམ་པ་ཤིས་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཙམ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་མི་ཐུབ་ཀྱང་མགོ་གནོན་ཐུབ་སྟེ། དེའི་འགལ་ཟླ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་འཇོམས་འདོད་ན། །དེས་ནི་དུར་ཁྲོད་འགྲོ་བར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་སྒོམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་བྱས་པ་དང༌། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་རང་གི་རྐང་པའི་མཐེ་མོ་འམ། དཔྲལ་བའི་དབྱེས་གང་རུང་གི་ཤ་མྱགས་ཤིང་ཟག་པའམ། ལྷུང་ནས་རུས་པ་ཀེང་རུས་ལྟར་དཀར་ལྷག་གེ་ཡོད་པར་མོས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་རུས་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་ནས་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་སྤྲོ་ཞིང་ཁྱབ་བར་མོས་པ་

1 སྦག་ས། བསྔོས་པ།

290

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

དང༌། སྡུད་པའི་ཚེ་ཡང་ཕྱི་ནས་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ། རང་གཅིག་པུ་ལ་ཀེང་རུས་སུ་མོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཀ་ཙམ་ཇི་བཞིན་བསྒོམ་ཐུབ་ན་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མངོན་པ་བར་གྲགས་སོ། །གཉིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྐང་པའི་རུས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མར་མོས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་ཐོད་པའི་ཕྱེད་ཀ་བོར་ནས་ཕྱེད་ཀ་གཞན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་བྱས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོད་པའི་ཕྱེད་སྒོམ་པ་ཡང་བོར་ནས་སྨིན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཙམ་ཀེང་རུས་སུ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་སྡུག་པའི་ཡིད་བྱེད་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་སྨྲ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མི་སྡུག་མ་ཆགས་ས་བཅུ་དང༌། །དམིགས་པ་འདོད་སྣང་མིས་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དང༌། སེམས་རྟེན་དང༌། དམིགས་པ་དང༌། ལུས་རྟེན་ཁམས་གང་དུ་སྐྱེད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་ངོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང༌། སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་དེའི་ཉེར་བསྡོགས་བཞི་དང༌། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདོད་སེམས་ཏེ། ས་བཅུ་ལ་བསྟེན། དམིགས་པ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་འདོད་པའི་སྣང་བ་ལ་དམིགས། ལུས་རྟེན་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་སྡུག་མ་ཆགས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་སེམས་ཀྱི་མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ནས། བཞིའི་དངོས་གཞིའི་མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཟུགས་མེད་ལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་བཅུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། ས་བཅུ་དང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ས་ནི་བཅུ་སྟེ་བསམ་གཏན་བཞི་ཉེར་བསྡོགས་དང༌། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ས་དང་བཅས་པ་དང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྡུག་པ་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འདོད་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དམིགས་པ་འདོད་སྣང༌།

291

དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སྒོམ་ཚུལ།

ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་ལ་དམིགས་ཞེས་པས་ཕྱིར་བལྟས་སུ་བཤད་དོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མར་སྐྱེད་དུས་མི་ཁོ་ན་ལས་འགྲོ་བ་གཞན་ནའང་མེད་ན་ཁམས་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔར་སྐྱེད་ཟིན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མིས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་སྐྱེད་ཀྱི། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཐོག་མར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་སྐྱེད་ལ། སྔར་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་ཀྱི་དང༌། དམིགས་ཚུལ་གྱི་དང་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས། དམིགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་དམིགས་པའི་ཟག་བཅས་དང༌། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འདྲིས་པ་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ། མ་འདྲིས་པ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དུས་གང་ཡིན་པ་དེའི་དུས་ལ་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འདས་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་པས་ན། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དམིགས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་སྒོམ་པ་ལ་དེའི་རྣམ་བཞག་དང༌། སྒོམ་ཚུལ་དྲུག་བཤད་པ་དང༌། དེའི་ཡུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་

292

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

པ་ནི། །ཤེས་རབ་ས་ལྔ་སྤྱོད་ཡུལ་རླུང༌། །འདོད་རྟེན་ཕྱི་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། དབུགས་ནི་རླུང་ཡིན་ལ་རྔུབ་པ་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང༌། འབྱུང་བ་ཕྱིར་འབྱིན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་དྲན་པ་ནི་དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་དྲན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་ཤེས་རབ་དང༌། སེམས་རྟེན་ས་ལྔ་བརྟེན་པ་དང༌། དམིགས་པ་རླུང་ཡིན་པ། ལུས་རྟེན་འདོད་པ། ཐོབ་ཚུལ་སྦྱོར་བྱུང་དང༌། ཆགས་བྲལ་གྱི་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་ཡིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དྲན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་ནི། །ཤེས་རབ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། འདོད་པའི་སེམས་ཏེ། ས་ལྔ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྔར་ཡོད་བའི་རྒྱུ་མཚན་བདེ་སྡུག་ནི་རྣམ་རྟོག་དང་མཐུན་ལ། འདིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ས་ལྔ་པོ་ཉེར་བསྡོགས་གསུམ་དང༌། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་དེ། བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་རྟེན་གང་ཡིན་གྱི་ས་དེའི་རླུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྤྱོད་ཡུལ་རླུང༌། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ལྷ་མི་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་རྟོག་མང་ལ་གོང་མ་གཉིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་རྟེན་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་དང་མི་དག་གི་ནང་ནས་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔར་ལྟར་མ་འདྲིས་པས་སྦྱོར་བྱུང་དང་འདྲིས་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ནང་བ་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་བ་ལ་མེད་དེ། ཕྱི་བ་ལ་རླུང་འཛིན་པའི་ལུང་ཡོད་ཀྱང༌། དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་དྲན་པའི་ལུང་མེད་པའི་

293

དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སྒོམ་ཚུལ།

ཕྱིར་དང༌། དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་ཙམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་པ་ཡང་མི་ཤེས་ན། རླུང་གི་གདམས་པ་ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་བགྲང་བ་དང་རྗེས་འགྲོ་སོགས་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕྱི་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཟབ་པ་ཉིད་ནི་རྒྱུ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་མེད་པར་ནི་བགྲང་བ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི། བགྲང་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་དྲུག །ཞེས་བྱུང༌། དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། བགྲང་བ་ལ་སོགས་དྲུག་གིས་སྒོམ་པ་དེ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་འདི། །བགྲང་དང་རྗེས་འགྲོ་འཇོག་པ་དང༌། །རྟོགས་དང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང༌། །ཡོངས་དག་རྣམ་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བགྲང་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་ལ་སེམས་གཏད་དེ། ལུས་ཆོས་བདུན་ལྡན་དང་སེམས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདུ་བྱེད་པ་དོར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་དང་སེམས་རྣལ་དུ་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ལུས་དང་སེམས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ལུས་གློད་པ་དང་སེམས་གློད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་ལ་འཇུག་པ་ནས་བགྲང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་དུས་དབུགས་འཇུག་པ་དང་འཆི་དུས་འབྱུང་བས་ན་དེ་རྟོགས་པས་སྐྱེ་འཆིའི་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། སྔར་འཇུག་པ་བགྲང་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལ་སྔར་འཇུག་ལ། འཆི་བ་ལ་ཕྱིས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །བགྲང་བ་དེ་སྒོམ་ཚད་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པར་དུ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་མགོ་ནས་ཇི་སྲིད་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བགྲང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྗེས་འགྲོའི་དེ་ཡོད་དེ། དབུགས་(1)འཇུག་གནས་

1 སྦག་ས། འཇུག་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཚད་དང།

294

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

འབྱུང་བའི་ཚད་དང་གང་ལ་ཁྱབ་དང་གང་ན་རྒྱུ་རྣམས་ལ་སྔར་ལྟར་སྒོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུམ་པ་འཇོག་པའི་དེ་ཡོད་དེ། རླུང་སྣ་རྩེ་ནས་རྐང་པའི་མཐེ་པོའི་བར་དུ་གནས་པར་ལྟ་ཞིང༌། དེས་ཕན་གནོད་གྲང་དྲོའི་རེག་བྱ་ལ་སྔར་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དཔྱད་པའོ། །བཞི་པ་ཉེ་བར་རྟོག་པའི་དེ་ཡོད་དེ། ལུས་སེམས་སྔར་ལྟ་བུས་རླུང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་བཞི་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ཉེ་བར་ཏེ་ཡང་ཡང་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔར་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་རྟོག་ཚུལ་དེའོ། །ལྔ་པ་བསྒྱུར་བའི་དེ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་སེམས་སྔར་ལྟ་བུས་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་བློ་བསྒྱུར་ཏེ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་དང་པོ་ལྔ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བསྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་བློ་བསྒྱུར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་བར་དུ། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཆོས་མཆོག་གི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གོང་ནས་གོང་དུའི་ཚུལ་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་གོང་ནས་གོང་དང་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་གོང་ནས་གོང་དུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། གོང་ནས་གོང་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཡོངས་དག་གི་དེ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དེ་དག་སྒོམ་པས་མཐོང་ལམ་དང་སོགས་སྒྲས་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་དྲི་མ་དག་པ་སྟེ་མི་སློབ་ལམ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་(1)འཇུག་པའོ། །ལ་

1 སྡེ་པར། གང་སྤེལ་ལས། འཇུག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ།

295

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།
སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་པ་ནི་སྒོམ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དེའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་གང་ལས་ལུས། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་མ་ཟིན་པའོ། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་འོག་མ་ཡི། །ཡིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། དབུགས་རྔུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལུས་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་བའི་རླུང་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་ནུར་ནུར་པོ་སོགས་དང༌། སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་པ་དང༌། བསམ་གཏན་བཞིའི་སྙོམས་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་མེད་པས་ན་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལུས་ལ་སྦུབ་ཡོད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་གི་ས་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པར་མེད་པའི་རླུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་སྟེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང༌། ཞེས་སོ། །འོག་མའི་ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་གི་ས་བ་དང་གོང་མའི་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱི་འོག་མའི་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལ། ཚོགས་ལམ་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་དུས་ཀྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང༌། དེ་ལས་དྲོད་སོགས་བཞི་དང༌། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་སྒོམ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །དྲན་པ་

296

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཉེར་བཞག་བསྒོམ་པར་བྱ། །ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བ། །གཞན་ནི་འབྲེལ་དང་དམིགས་པ་ལས། །རིམ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཞིན། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང༌། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་པས། ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་དེས་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པ་ནི་བགྲོད་པ་གཅིག་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བསྔགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་རྣམས་ལས་སོ། །དགེ་བའི་ཕུང་བོ་མ་འདྲེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་བསྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་མཚན་དང༌། དེའི་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་པ་དང་ཟག་བཅས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་བཞི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་གཉིས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒོམ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒོམ་པར་བྱ། ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ལུས་ཚོར་ཞེས་སོ། །དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག །འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག །དམིགས་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡོད་དེ། ལུས་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་བར་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་

297

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

གྱིས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཤེས་རབ། ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཤེས་རབ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང༌། འབྲིང་དང༌། ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་སོགས་ལ་དམིགས་བའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་སོ། །
རང་བཞིན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དེ་ལྟར་འཇོག་སྟེ། མདོ་ལས། ནང་གི་ལུས་དང༌། སོ་སོའི་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར། སློབ་དཔོན་གྱིས། འདིས་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པས་ན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་མཐོང་བ་ཤེས་རབ་དང་བརྗོད་པ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དྲན་པས་མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་དང་ལྷན་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དེ་ཡིན་ཅིང༌། སེམས་དང་ཚོར་བ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཡུལ་ཅན་དགོས་ཤིང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡིན་ཏེ། གྲོགས་ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ་བའི་འདིས་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ནི་འབྲེལ་དང༌། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། འདི་ལྟར་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་པའི་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡོད་དེ། རང་

298

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།
བཞིན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ནི་དམིགས་པ་ལས། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། དགེ་སློང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྡོགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལུས་སོགས་བཞི་གང་རུང་ལ་རང་སྤྱིའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་བཞི་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། བརྟུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་བརྣབ་སེམས་དང་ཡིད་དེ་མི་བདེ་པ་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། གང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་ལས། ཕྱིའི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས། ནང་དང་ཕྱིའི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་སྔ་མ་རགས་པའི་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རིམ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཙང་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང༌། ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་བདེར་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ། སེམས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང༌། ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་བདག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་ནི་ཕྱི་ས་དང་འདྲ་བར་མི་གཙང་བའི་རྫས་སོ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་བསྒོམ་

299

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་འབྲེལ་བས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ས་འབྱར་བའི་ཕྱག་དར་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ནི་མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་ན་རིལ་པོའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏེ་མི་མང་མི་ཉུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཆོས་དྲན་ཉེར་བཞག་པ། །སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང༌། །སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་པར་ལྟ། །ཞེས་སོ། །ལུས་ཚོར་སེམས་གསུམ་ལ་སོ་སོར་ཉེར་བཞག་གསུམ་མ་འདྲེས་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་འདིས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་སེམས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། ལུས་ཚོར་གཉིས་ལ་དམིགས་སམ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། བཞི་ཀ་བསྡུས་ནས་དམིགས་པའི་ཉེར་བཞག་ཐམས་ཅད་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཡང་ལུས་སོགས་བཞི་ཀ་སྤྱིར་བསྡུས་ཏེ། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་དང་རྣམ་པ་བཞིར་ལྟ་ཞིང་སྒོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བསྡུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་སྐབས་ནས་བསྒོམ་པར་མངོན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་སྐབས་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་ལ། དྲོད་སོགས་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། ཁྱད་ཆོས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྐྱེ་རིམ་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། ཕུང་པོ་དུ་ཡོད་དང༌། ངེས་ཚིག་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང༌། །ནས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །ཆོས་མཆོག་ཅེས་ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱེད་དང་གསུམ་བྱུང༌། སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་དྲོད་

300

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྔར་ལྟར་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྤྱིར་བསྡུས་ཏེ་བསྒོམ་པ་ལས་སྦྱོར་ལམ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང༌། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དྲོད་དམ་དྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་པ་ལས་དྲོད་དང་མེ་བྱུང་བའི་ཤིང་སྲེག་པ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པས་ཡང་ཡང་དཔྱད་པས། ཉོན་མོངས་པའི་བུད་ཤིང་སྲེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་བའི་སྔ་ལྟས་སུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་དྲོད་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དྲོད་ལ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་པར་གཙུབ་པས་རིམ་གྱིས་སྲིད་པའི་བུད་ཤིང་སྲེག་པ་ལ་འཇེབས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་ནས། ངེས་འབྱིན་གྱི་བར་བཅུ་དྲུག་རྒྱུན་ལྡན་གྱིས་སྒོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ནས། ངེས་པར་འབྱིན་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོ། །རྩེ་མོ། སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དྲོད་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་འཕེལ་བ་ལས་རྩེ་མོ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲོ་བ་ལས། །རྩེ་མོ། ཞེས་བྱུང༌། དེ་ཆོས་ཅན། རྩེ་མོ། ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩེ་མོ་ལ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ཚུལ་དྲོད་དང་འདྲ་སྟེ། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང༌། རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྒྱུན་ལྡན་གྱིས་སྒོམ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དྲོད་དང་རྩེ་མོ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་པོར་བདེན་བཞི་ལ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གིས་རྣམ་པ་གཏོད་པ་འམ། འགོད་ལ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་རམ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་སྒྲས་བཞི་ཀས་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་ཀ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་བར་བྱེད་པ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་གཏོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ཉིད་

301

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

དུ་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་དག་འགོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྩེ་མོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་ལས་བཟོད་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། (1)བཟོད་པ། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། བཟོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་ལ་ཆེན་པོར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་ལ་ཆུང་ངུ་བཟོད། རྩེ་མོའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་ལ་འབྲིང་དུ་བཟོད་ལ། བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆེར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ལ་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པས། ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་རྣམ་རྩེ་མོ་དང་འདྲ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་རྒྱུན་བཅས་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་དེ་བཞིན། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ན། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཟོད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཁོ་ནས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཟོད་པ་ཆོས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་གང་གི་འདོད་པའི་སྡུག་བདེན་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ནས། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་བར་རྣམ་པ་སོ་གཉིས་ལ་མས་རིམ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག།།དེ་འདྲའི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བདེན་རྣམ་པ་བཞིས་རྣམ་པར་གཏོད་དེ་ནས་གཅིག་དོར་ལ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་གཏོད་པ། ཞེས་པ་ནས། འདོད་པའི་སྡུག་བདེན་ལ་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཀྱིས་གཏོད་པའི་བར་གཏོད་པ་འདི་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན། དེ་ནས་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང། སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པར་དམིགས་པ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ལས་བཟོད་པ།

302

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

སྲས་མ་ལས། གང་གི་ཚེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་ནི་བཟོད་པ་ཆུང་ངུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་འབྲི་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། །དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། བདེན་པའི་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་བྲི་ནས་གཟུགས་དང་ཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་པ་འབྲི་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་བའི་བར་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་བཞི་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་འབྲིང་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུའི་དམིགས་པ་བྲི་བའི་གོ་རིམས་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་རྗེས་སུ་ཡས་རིམ་ནས་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་ལམ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་བཞིས་བསྒོམ། དེ་ནས་གཅིག་བོར་ནས་གསུམ་གྱིས་བསྒོམ། དེ་ནས་གཉིས་བོར་ནས། འདོད་པའི་སྡུག་བདེན་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་གཏོད། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རེ་ཞིག་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ལ་ལམ་དང། རིགས་པ་དང། སྒྲུབ་པ་དང། ངེས་པར་འབྱིན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་བཞི་བོ་འདི་དག་གིས་རྣམ་
པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །(1)དེའི་གསུམ་གྱིས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཏོད་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེའི་འོག་ཏུ་གསུམ་གྱིས་སོ། །

303

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པའི་སས་བསྡུས་བཞི་དང་མཉམ་བཞག་གི་སས་བསྡུས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང། དེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་དོར་བར་དུ་རྣམ་པ་མི་འདོར་བར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་སྲས་བཞེད་པས། ཡས་རིམ་གྱི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་བཞི་དོར་བས་རྣམ་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉེར་བརྒྱད་དང། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པར་སྤྱོད་པའི་ལམ་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་བཞི་དོར་བས་རྣམ་པ་ཉེར་བཞི་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པས་སྐད་ཅིག་མ་ང་གཉིས་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་གོང་གི་འགོག་པའི་བཞི་བོར་བས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཤུ་དང༌། སྐད་ཅིག་མ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་དང། དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པའི་འགོག་པའི་བཞི་བོར་བས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་གྱ་བརྒྱད་དང། དེའི་འོག་ཏུ་གོང་གི་ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་བོར་བས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང། དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་བོར་བས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དང། དེའི་འོག་ཏུ་གོང་གི་སྡུག་བདེན་གྱི་བཞི་བོར་བས་འདོད་པའི་རྣམ་པ་བཞིའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་གཅིག་དོར་བའི་གསུམ་དང། གཉིས་དོར་བས་གཉིས་དང། ལྔ་ལ་དམིགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་དང་བརྒྱ་དང། བཅུ་བདུན་དང། ཉོན་མོངས་གང་སྤྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལྷག་པ་གཉིས་དང་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་བོར་ན་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བོར་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱས་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འགོག་པ་བོར་ན་ཉི་

304

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཤུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འགོག་པ་བོར་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་བ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་བ་བོར་ན་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་བ་བོར་ན་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བོར་ན་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་དག་ནི་འདིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགུ་བ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྤྱད་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྔུག་བསྔལ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་བོར་ནས་གསུམ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་འདྲེན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གྲངས་གཉིས་ལ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་འབྲིང་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་བྱེད་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདྲ་བས། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྤྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་གིར་ལྟ་བ་ཆེར་སྤྱད་པས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་བྱས་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པས་བཟོད་འབྲིང་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག།།སྲེད་པ་ཆེར་སྤྱད་པ་གཉིས་ལས་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱིས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་དང། ལེ་ལོ་ཅན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས། མངོན་དུ་བྱེད་

305

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

པས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོར་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བདག་གིར་མོས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གི་རྣམ་པ་གཏད་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྲེད་པ་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཉམས་པ་དང༌། ལེ་ལོ་ལྷག་པ་ཅན་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་བྲི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ལ་སུན་འབྱིན་པ་དེས་དང་པོར་རྣམ་པ་མཐའ་དག་སྒོམ་ལ་དེ་ནས་ས་གང་ཐོག་མར་སུན་འབྱིན་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་མངོན་པའི་པཎ་ཆེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་པ་བྲི་བ་རྣམ་པ་འབྲི་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཟེར། འདི་གང་སྤེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་བའི་དེའི་རྗེས་འབྲང་གཅིག་ཏུ་མངོན། དེ་ལ་འོ་ན། ཐོག་མར་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་བྲི་བ་དང༌། དེ་ནས་དམིགས་པ་བདེན་པ་རེ་རེ་བྲི་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུར་མངོན་བར་བཤད་བ་མི་བཐད་པར་ཐལ། དམིགས་པ་བྲི་བ་བཅུ་དྲུག་དང་རྣམ་པ་རེ་རེ་བྲི་རེས་ཀྱི་གྲངས་བྱས་ན་གྲངས་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ལས་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་དགུ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན། དམིགས་པའི་འབྲི་བ་རྣམ་པ་འབྲི་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ན་ནི། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་འཕྲོ་བར་བགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགོག་བདེན་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་དོར་ལ་བདེན་པ་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་དོར་བར་ཐལ། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བྲི་པའི་སྔོན་དུ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགོག་བདེན་ལ་བློ་དེས་དམིགས་བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་འདོར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་

306

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

བདེན་ལ་དམིགས་པའི་བློ་ལ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བདེན་པ་དག་ཡོད་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འདོར་བར་ནི་རུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཐོན། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་གསུམ་དུའོ། །དེ་ནས་གཉིས་སུའོ། །དེ་ནས་གཅིག་ཏུ་སྟེ། རེ་ཞིག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བྲི་བ་དེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དམིགས་པ་བྲི་བ་དེ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོར་རྣམ་པ་བྲི་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དམིགས་པ་བྲི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པ་གཅིག་ལ་གཏོད་པའི་དུས་སུ་རྣམ་པ་ཡང་མ་དོར་ལ། དམིགས་པ་ཡང་མ་དོར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་མི་གཏོད་པ་དང་རྣམ་པ་དང༌། དམིགས་པ་དོར་བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དམིགས་པ་བྲི་བ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པ་གཏོད་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་གཏོད་པ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དམིགས་པ་དེ་མ་དོར་བར་དུ་དེའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་དོར་བར་ཐལ། དེའི་རྣམ་བ་དོར་བ་དམིགས་པ་དོར་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བདེན་པ་དག་བོར་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ནི་རྣམ་པ་འདོར་རམ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བོར་བའི་ཚེ་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་བྲི་བ་ཡིན་ཀྱང༌། དེའི་རྣམ་པ་བོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཉུང་ངུར་བྱས་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་མ་དོར་བར་གསུམ་གི་རྣམ་པ་ལ་གཏོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་ཆེན་གཞན་ན་རེ། འོ་ན་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་བོར་བའི་ཚེ་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བྲི་བ་དང་རྣམ་པ་བྲི་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ལམ་བདེན་ལ་ཉུང་བར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཉུང་ངུའི་རྣམ་པ་གཏོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

307

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།
དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཉུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་རེ་རེ་བོར་བ་དང༌། དམིགས་པ་ཡང་རེ་རེའི་དུས་སུ་བོར་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་རྩོད་ཚུལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དམིགས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བྲི་ནས་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་པ་ནས། གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།་དེ་ཚེ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་གཅིག་གིས་རྣམ་པ་གཏོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དོར་བས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་བདེན་པ་དེ་བྲི་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་དང་གང་སྤེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་བྲི་ནས། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བྲི་བ་དང༌། དམིགས་པ་རེ་རེ་བྲི་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བདེན་པ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་དམིགས་པ་བྲི་བ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྡུག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བ་བཞིེས་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆེན་པོ་འདོད་གཏོགས་སྡུག་བསྔལ་ཡུལ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་ཟག་གིས་སྤྱད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པའམ་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང༌། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བཟོད་ཆེན་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྡུག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང༌། རྣམ་པ་གང་ཟག་གིས་ཉོན་མོངས་སྤྱད་པའི་གཉེན་པོ་སྡུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་པའམ། སྡུག་བསྔལ་ལམ་སྟོང་ངམ་བདག་མེད་པ་བཞི་གང་རུང་གི་

308

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

རྣམ་པ་ལ་ངོ་བོ་སྐད་ཅིག་མ་ཅིག་གཅིག་ཡིན་པ་རྣམས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་བཞིན། ཆོས་མཆོག་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཐོང་བའི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱུང༌། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཙོ་བོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཐོབ་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཐོབ་པ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མངོན་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་ལྟར་ན། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་དྲོད་རྩེ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་བཞི་ཆོས་ཅན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ངེས་འབྱེད་ནི་འཕགས་ལམ་ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས། མཐོང་ལམ་དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པས་ན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པར་འབྱེད་པས་དེ་འཕགས་པའི་ལམ་མོ། །ནས། དེའི་ཆ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །འཕགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱེད་པར་བརྗོད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་བའི་ངེས་པ་དང༌། བདེན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་སོ་སོར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་ཅིང་འབྱེད་པས་ན་ངེས་འབྱེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ངོ་བོའི་དང༌། རྟེན་གྱི་དང༌། བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་དང༌། དེ་ལ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན། ལམ་གཞན་དུ་འཇུག་ཚུལ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། སྒོམ་བྱུང༌ཞེས་བྱུང༌། སྔར་སྒོམ་བའི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ནི། སྒོམ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་

309

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

དག་ཡོད་པ་མིན་ལ་སྤྱིར་ཡོད་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སེམས་རྟེན་དང་ལུས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང༌། །ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་བའོ། །གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པའམ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང༌། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ལ་བརྟེན་བའི་ཕྱིར། བཞི་བོ་དེ་དག་རྣམ་སྨིན་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ལྔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྫོགས་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་འཕེན་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ལྟར་ན་དྲོད་རྩེ་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྔ་མ་དྲུག་དང་འོག་མ་འདོད་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པའང་ཡོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་རྟེན་ཆོས་མཆོག་བུད་མེད་ཀྱིས། །གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར།། ཞེས་བྱུང༌། སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་ལུས་རྟེན་འདོད་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་དང་པོ་གསུམ་གསར་སྐྱེ་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དག་གི་ནང་ཁོ་ན་དང༌། དེ་གསུམ་སྔོན་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷ་དག་གི་ནང་དུའང་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང༌། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་ནི་ལྷའི་ནང་དུའང་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་རྟེན། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ནི་དང་པོ་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེས་རྟེན་ཐོབ་ཚུལ་ནི། དེ་གསུམ་ཐོབ་བའི་སྐྱེས་པས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཡོད། བུད་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཚེ་དེ་ལ་དབང་པོ་འགྱུར་ན་ཚེ་དེ་ལའང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཚེ་འཕོས་ནས་རེ་རེའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་གཉིས་ཀ་ཐོབ་བ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་དག་འཐོབ་བོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་དག་འཐོབ་པའི་

310

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

བུད་མེད་རྣམས་ཚེ་གཞན་དུ་མོའི་ལུས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལོ། །ཆོས་མཆོག་ཐོབ་པའི་བུད་མེད་ཀྱིས་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་འཐོབ་སྟེ། ཚེ་དེ་ལ་བུད་མེད་ཀྱི་རྟེན་དང་ལྡན་ཞིང་ཚེ་འཕོས་ནས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཐོབ་པས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་ལ་སྐྱེས་པས་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚེ་དེ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པས་བུད་མེད་ཉིད་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་སྦྱོར་ལམ་བཞི་སྤྱི་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་བཞི་ཅི་རིགས་གཙོ། རང་རྒྱལ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་བཞི་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་འགལ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱབ་པར་ནི། འཕགས་པས་དེ་དག་ས་བོར་ནས། །གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་ཀྱང༌། །དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང༌།།རྣམ་པར་ཉམས་ན་སྔོན་མེད་ཐོབ། །ཉམས་པ་གཉིས་ནི་མི་ལྡན་པ། །ཞེས་བྱུང༌། སྦྱོར་ལམ་(1)དེ་དག་གང་གིས་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། འཕགས་པས་སྦྱོར་ལམ་དེ་ས་དྲུག་གིས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་བོར་བའམ་འཕོས་པས་སྦྱོར་ལམ་དེའི་ཐོབ་པ་གཏོང་བ་གང་ཞིག །འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སོ་སྐྱེ་ནི་འཆི་འཕོས་བས་སྦྱོར་ལམ་དེའི་ཐོབ་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟེན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་ས་འཕོས་པའམ་དོར་བ་དེའི་ཚེ་གཏོང་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆགས་བྲལ་དང་ཤི་བ་ཙམ་གྱིས་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ས་འདོར་བ་ནི་ས་འཕོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤི་སྟེ་གོང་དུ་འཕོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འཕོས་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ས་འདོར་བ་ཁོ་ནས། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མཐུན་པ་དག་གཏོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། འཆི་བས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དག་གིས།

311

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

གཏོང་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཤི་ཙམ་ནས་བར་དོའི་གོང་ནས་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚེ་དེ་ལ་དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཐོབ་ཀྱང་མི་གཏོང་ལ་འཆི་ཡང་ས་དེར་སྐྱེས་ན་མི་གཏོང་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱུན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། འཆི་བ་ཙམ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྐྱེ་ནི་ཤི་ཙམ་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་གཏོང་གིས་འཕོས་མ་འཕོས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་ཁོ་ན་ལ་དེ་ལྟར་གཏོང་བ་མངོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། སྒོང་ང་དང་ནུར་ནུར་བོ་ལ་སོགས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་ལུས་དང་ལྡན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྩ་བར། འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་དྲོད་རྩེ་གཉིས་ནི་སོ་སྐྱེ་ཤི་བར་མ་ཟད་ལོག་ལྟ་ལྟ་བུས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་དེ་མི་ལྡན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་ཀྱང༌། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་སྐྱོ་བ་ཤས་ཆེ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང༌། །ཞེས་སོ། །ཉམས་པས་སླར་ཐོབ་ཚེ་སྔོན་མེད་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་བཏང་བ་དག་ནི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འདྲིས་པ་དང་འབད་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། རྣམ་པར་ཉམས་ན་སྔོན་མེད་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉམས་པ་སླར་ཐོབ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལྟ་བུ་ལས་སྔོན་ཉམས་པའི་ལམ་གྱི་མཚམས་འདི་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་ན་ལམ་ཉམས་པའི་འཕྲོའི་གོང་རྩེ་མོ་ནས་སྐྱེད་ཆོག་ལ། མེད་ན་དྲོད་སོགས་གང་ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་སླར་གཞི་ནས་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཉམས་དང་རྣམ་ཉམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉམས་པ་གཉིས་ནི་གང་མཉམ་པ་དེ་

312

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

དང་མི་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། (1)ཡོངས་ཉམས་ནི་ཉེས་པས་ཡོན་ཏན་ཉམས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་ལོག་ལྟའི་དགེ་རྩ་ལྟ་བུ་དང༌། རྣམ་ཉམས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སོ་སྐྱེ་དང་ངན་སོང་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉམས་པ་གཉིས་ནི་མི་ལྡན་པ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གང་དང་ལྡན་ཚུལ་ནི། རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་འཆད། །བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོའོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྦྱོར་ལམ་དེ་ཡོན་ཏན་གང་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དྲོད་ཐོཔ་པ་ཉམས་ཀྱང་ངེས་པར་མྱང་འདས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། བར་ཆད་བྱེད་པ་མེད་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལས་ཆེས་ཉེ་བ་དང༌། རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་མཚམས་མེད་བྱེད་པའང་ཡོད་པས་དགེ་རྩ་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་རྩ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་མེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྩེ་མོ་ཐོབ་བ་རྩ་མི་འཆད། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དྲོ་བར་གྱུར་པ་སོགས་སོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། སྐྱེ་གནས་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང༌། སྲིད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལས་ཅི་རིགས་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་སྟེ། འགྲོ་བ་ནི་བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་ཚེ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བར་མི་སྐྱེ་ཞིང༌། སྐྱེ་བའི་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང༌། སྒྲ་མི་སྙན་དང་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ། སྐྱེ་གནས་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཚེ་སྒོ་ང་དང་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། ལུས་ཀྱི་ནི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པའི་ལུས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཐོབ་ཅིང༌། ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན་སྲིད་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་ནི་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་བཟོད་པ་ཤི་བས་ཉམས་ཀྱང་ངན་འགྲོ་སོགས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོའོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་འགྲོ་བ་དང༌།

1 སྦག་ས། ཡོངས་ཉམས་ནི་ཉམས་པས་ཡོན་ཏན།

313

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།
སྐྱེ་གནས་དང༌། སྐྱེ་བ་དང༌། ལུས་དང༌། སྲིད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་ཁ་ཅིག་གི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ནི། གཉིས་སློབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང༌། །ཞེས་བྱུང༌། དྲོད་དང་རྩེ་མོ་གཉིས་ལས་སློབ་མ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བཟློགས་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། བཟོད་པ་ནས་ངན་འགྲོ་བཟློགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱང་སེམས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་ཅེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་དྲོད་རྩེ་བཟོད་པ་གསུམ་ཡང་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྔོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱུང༌། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་སམ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རིགས་ལས་ལོག་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་གཅིག་ཏུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་ནས། བྱང་ཆུབ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བསེ་རུ་ཞེས་པའི་ཚོགས་སྤྱོད་པ་ལ་སངས་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །འོ་ན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་ནས་སྐྱེད་དམ་ཞེ་ན་དེ་(ལ)མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྔོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྟོན་དང༌། ནས། དེའི་སྔོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །ཞེས་སོ། །ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་ནས་ཅི་ཙམ་ནས་གྲོལ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཐར་པ་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སྐྱེད། གཉིས་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་

314

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཞེས་སོ། །ཤིན་ཏུ་མྱུར་ན་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་དང་པོ་ལ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་དང་དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་སྨོན་ནས་ཚོགས་བསགས་སྲིད་པ་གཉིས་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བསྟེན་ནས་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་དང་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཚོགས་བསགས་པས་ཤེས་རབ་རྣོ། སྐྱོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དངོས་གཞིའི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང༌། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་གི་ཚེ་སྔ་མ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་པའི་ཚོགས་བསགས་པ་དེ་ནི་ཚེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ཀྱང་ཡིད་ལས་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལ་ལ་ཞིག་གིས་སེམས་སྨོན་ལམ་དེས་ཟིན་པའི་ཟས་འགའ་བྱིན་པས་ཀུན་སློང་དང་བཅས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སེམས་པ་གསུམ་དང༌། དེའི་ཆེད་དུ་བསླབ་པ་འགའ་ཙམ་བསྲུང་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལས་གསུམ་མོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་ཟིན་ན་དེའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་བསམ་ཉུང་ཟད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སྐྱེད་ལ། དེས་མ་ཟིན་ནས་སྦྱིན་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དག་གིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་མི་འཕེན་པར་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་པའི་ཆ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་སྐྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཐར་པའི་ཆ་ནི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོ། །རྟེན་གང་ལ་འཕེན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཡོད་དམ་

315

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།
མེད་ཀྱང་མིའི་ནང་ཁོ་ན་དང་དེ་ཡང་གླིང་གསུམ་ན་འཕེན་གྱི་གཞན་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་གཞན་ན་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྐྱོ་བ་མེད་པས་གླིང་གསུམ་གྱི་མིར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རིམ་པ་ལས་ཆོས་མཆོག་ཡན་ཆད་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
སྨྲས་པ།

སེམས་རྒྱུད་ཐར་བ་ངེས་འབྱུང་ཆུས་བརླན་པའི། །
ཚོགས་ལམ་མྱུ་གུའི་ཕང་ཕུང་ཆེར་སྐྱེས་ཤིང༌། །
ཆོས་དྲན་ཉེར་བཞག་དྲོད་སྨིན་སྡོང་བུ་དེ། །
བཟོད་པའི་སྙེ་མ་ཆོས་མཆོག་གཡུར་དུ་རྒྱས། །
ཚོགས་གཉིས་ལུས་རྒྱས་ཕྱིན་དྲུག་མཆེ་བ་རིང༌། །ཐེག་ཆེན་གླང་པོ་ལ་ཞོན་བསོད་ནམས་ཀྱི། །སྤྱན་སྟོང་ལྡན་པའི་ངེས་གནས་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །ཀུན་དཀྲིས་རི་འཇོམས་གྲགས་སྙན་མཁའ་མཐར་སོང༌། །རྐང་པས་མ་བགྲོད་ས་ལམ་རྩེ་མོར་ཕྱིན། །སྟོབས་ཀྱིས་བླངས་མིན་ཕུན་ཚོགས་དབང་ཕྱུག་ཐོབ། །བོས་མིན་འགྲོ་བ་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་བཏོན། །ཁྲོས་མིན་བདུད་བཅོམ་སངས་རྒྱས་འདི་རྨད་བྱུང༌། །ཞེས་བྱ་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གསུམ་པ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་རིམ། གྲངས་ངེས། ས་གང་ལ་རྟེན་དང༌། སྤོངས་གཉེན་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ལས། །ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད། །འདོད་སྡུག་བསྔལ་ལ་དེ་ནས་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་བཞིན། །སྡུག་བསྔལ་ལྷག་ལ་རྗེས་བཟོད་ཤེས། །བདེན་པ་གསུམ་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། །དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་མཆོག་ལས། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྐྱེ། དེ་ནས་དེའི་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྡུག་

316

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

བསྔལ་ལ་རྗེས་(ཆོས་)ཤེས་སྐྱེ། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་བུ་ལ་དམིགས་ནས་བཟོད་ཤེས་གཉིས་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྷག་མ་ཁམས་གོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་བཟོད་སྐྱེ། དེ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་སྐྱེ་ལ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་མཇུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དང༌། དེ་ནས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་དང་དེ་ནས་གོང་མའི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་དང༌། དེ་ནས་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་དང༌། དེ་ནས་འདོད་པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང༌། དེ་ནས་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་དང༌། དེ་ནས་གོང་མའི་འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་དང༌། དེ་ནས་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་དང༌། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལམ་ལ་ཆོས་བཟོད་དང༌། དེ་ནས་ལམ་ཆོས་ཤེས་དང༌། དེ་ནས་གོང་མའི་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་དང༌། དེ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ནི། དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི། །སེམས་བཅུ་དྲུག་གོ་རྣམ་གསུམ་མོ། །མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང༌། སྤྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་བཟོད་ཤེས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིམ་པས་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི། །སེམས་བཅུ་དྲུག་གོ །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རིམ་པ་འདིས་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་སེམས་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པར་མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས། དམིགས་པ་མངོན་རྟོགས། བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་འདོད་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་མཐོང་བ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང༌། དགེ་སློང་ཟག་པ་མེད་བའི་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །ཞེས་

317

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་སོགས་སོ། །དམིགས་པ་མངོན་རྟོགས་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་འདུ་སོགས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་དམིགས་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ན་དམིགས་པ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་འཛིན་བྱེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། འདིར་དམིགས་པ་ནི་འཛིན་པ་ལ་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་མཐོང་བ་མངོན་རྟོགས་ལ་དམིགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཀྱང༌། དམིགས་པའི་དེ་ལ་མཐོང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡོད་དེ། བྱ་བ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ན་བྱ་བ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ཤེས་རབ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྐྱེ་སོགས་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་རང་གི་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། བྱ་བ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ནི་བྱ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་གྲངས་སྡེ་པ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་དང་གཅིག་དང༌། བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པའི་(1)བརྩད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་འདོད་ཚུལ་སྡེ་པ་སོ་སོའི་ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་སྲུང་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད། ཁ་ཅིག །བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་འདོད། ཁ་ཅིག།།བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད། ཁ་ཅིག །བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཤད་ཚུལ།

318

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། (1)སྡེ་པ་གཞན་དག་སོགས། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྡེ་པ་གཞན་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཆོས་སྲུངས་པའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འཕགས་པ་ཆོས་སྲུངས་པའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གི་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་བཅུ་དྲུག་གི་བརྩོད་ཚུལ་མང་སྟེ་ཅུང་ཟད་འཆད་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གཉིས་མི་བྱེད་པར་བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་སྟེ་དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་བའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་བཞི་བཞི་བྱས་ནས་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ། ཤེས་པ་བརྒྱད་འདོད་ལ་བཟོད་པ་ཟུར་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཁ་ཅིག་གི །བརྒྱད་དེ་འདོད་པ་དང༌། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་དང་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་ཁམས་འོག་མ་དང་གོང་མའི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་བས་སྐད་ཅིག་མའི་བར་སྐབས་སུ་ལྡང་བར་ཡང་འདོད་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་གསུམ་དུ་འདོད་པར་བྱེ་བྲག་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་མེད་པར་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ་ལས། སྡེ་པ་གཞན་གང་དག་བདེན་པ་རྣམས།

319

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།

ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལྟར་སྡེ་པ་གཞན་དག་གི་བློ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྲུངས་པ་སོགས་ན་རེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ཞིང་དེས་ན་འགོག་པ་ཐོབ་པས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང༌། ལམ་བསྒོམ་པས་སྒོམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་ན་ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་གོ་ཞེས་སྨྲ་ན། ཞེས་སོ། །ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ན་རེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མི་རུང་བར་ཐལ། བདེན་བཞི་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་རྣམ་པ་ཕན་ཚུན་དོན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་རྣམ་ཅན་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དེའི་ནང་གི་ལ་ལ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འདིར་མ་ཡིན་པས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པར་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །བདེན་པ་བཞི་ཀ་རྣམ་པ་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྒོམ་ནས་མཐོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི། ཞེས་སོ། །ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ན་རེ། འོ་ན། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་མི་མཐོང་བར་ཐལ། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་གཅིག་བུར་མཐོང་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའམ། ནས། ལམ་ལ་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན། བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནས། མདོ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཆེ་ན་རེ། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བར་བསྒོམ་པ་སྒོམ་

320

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ལམ་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
འོན་ཏེ་སྡེ་བ་ལ་ལ་ན་རེ། སྡུག་བསྔལ་གཅིག་བུ་མཐོང་བས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམ་མཐོང་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་སོ་སོར་སྒོམ་པའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་ཞེས་ཟེར། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་གཅིག་མཐོང་བའི་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་སོ་སོར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་སོ། །འོ་ན། དང་པོ་དང་ལྷག་མའི་བར་སྐབས་སུ་ལྡང་བ་མེད་པར་ཐལ། དང་པོ་ནས་ལྷག་མ་མཐོང་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞུགས་པ་གཅིག་ལ་ཟས་སྟེར་ན་ཞེས་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་ལས་མ་ལང་བར་ཟས་ཟ་བ་མི་སྲིད་ལ་མདོ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བར་སྐབས་སུ་ལྡང་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་སུ་ལྡང་བར་འགྱུར་བས་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ལྡང་བ་ཡོད་ཟེར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ལྡང་བ་མེད་དེ། མདོ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཤིང་ས་ལ་དང་གསོ་སྦྱོང་བསྟན་པ་བརྟགས་པ་མཐའ་གཟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སོ་སོར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་འགོག་པ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ལམ་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་མདོ་ལྟར་བདེན་བཞི་མཐོང་བར་ཁས་བླངས་པས་ཉེས་པ་མེད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བདེན་བཞི་སོ་སོར་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་ཚུལ་དེ་མི་

321

ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ།
འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་དང་དགེ་སློང་གཅིག་ལ་གདམས་བའི་མདོ་དང༌། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གདམས་བའི་མདོ་གསུམ་ཁུངས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དེ། འོན་ཀྱང་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དཔེར་ན་གང་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བང་རིམ་ཡོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བར་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་གསོལ་བ། བཙུན་པ་ཅི་ལེགས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐར་གྱིས་རྟོགས་སམ་འོན་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ལགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སོ་སོར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ན་རེ། བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་བདེན་པ་སོ་སོར་རྟོགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདེན་པ་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་ཁོ་ནར་མངོན་པར་རྟོགས་དགོས་པ་མདོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་རྟོགས་བའི་ཚེ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཡང་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། །སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ལའང་ཐེ་ཚོམ་དང་ནེམ་ནུར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མི་སློབ་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་ལ་ནེམ་ནུར་མེད་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དང་ནེམ་ནུར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བདེན་བཞི་སོ་སོར་རྟོགས་པ་འཐད་དོ་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས། གང་ཞིག་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་གོ །ཞེས་ཟེར་ན། ཞེས་དང༌། གང་

322

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

སྤེལ་ལས། བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་ན། མདོ་ཇི་ལྟར་དྲངས་ཞེས་བྱ་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་སློབ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ནི་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་སོགས་ན་རེ། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་ཞིང་གདོན་མི་ཟ་པར་སྤོངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་དང༌། གདོན་མི་ཟ་བར་སྤོངས་པ་ལས་དགོངས་ཏེ། གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཕལ་ཆེར་གང་སྤེལ་གསལ་ཡང་ལུང་དྲངས་ན་མང་དོགས་ལ་བོད་ཀྱི་མངོན་པ་དང་དབུ་ཕར་དག་ལས་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་འདོད་མཁན་དང་འདོད་ཚུལ་མ་ཐོན་པ་མང་ཡང་དགག་གཞག་གི་དཔྱད་པ་མ་སྤྲོས་སོ། །
གསུམ་པ་སེམས་རྟེན་ནི། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག །ཅེས་བྱུང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སེམས་བཅུ་དྲུག་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དང་སེམས་རྟེན་ས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་རྟེན་ཅིང༌། ཆོས་མཆོག་དང་མཉམ་བཞག་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་གཉེན་པོ་དང་སྤོང་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ་ལ། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམས་བཞིན།། བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །དེ་ལས་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་བྱུང༌། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གོ་རིམས་བཞིན་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ནི་རང་གི་སྤངས་བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་བར་ཆད་བྱ་མི་ནུས་པས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་

323

རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང།

པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིར་འབྱིན་པ་དང་སྤོང་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྐུན་པོ་ཕྱིར་འབྱིན་པའི་མི་བཞིན། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྐུན་པོ་ཕྱིར་ཕྱུང་བའི་སྒོ་གཅོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀྱིས་རྐུན་པོ་འབྱིན་པ་དང་སྒོ་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་བཟོད་པས་སྤངས་པ་ལ་ཤེས་པས་སྤངས་ཞེས་པ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་དང༌། མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སྔོན་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བཅུ་དྲུག་པས་ཀྱང་བཅོ་ལྔ་པའི་དམིགས་པ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་ཡང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་འགལ་བ་ནི་ཞིང་ཉག་མ་གཅིག་ཙམ་ལུས་པས་ཞིང་མ་བརྔས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་པ་བདུན་ཐོབ་པས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་རྫོགས་པ་མིན་ཏེ། བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་ལམ་སྔ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཐོང་ཟིན་རྒྱུན་ཆགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ། ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ནང་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། གཞི་རིགས་བསྡུས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་རྣམ་བཞག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །བསྒོམ་པའི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན།། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལྔའི་བར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །དགུ་བ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན།། འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལས། །ཆགས་བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་

324

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

པ་ནི། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དག།།དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུས་ཁྱད་པར་གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །མི་བརྩོན་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་དེ་དག་ཏུ་དབང་རྟུལ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་དབང་རྣོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །ཞེས་བྱུང༌། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་ཅི་ཡང་མ་སྤངས་པའི་དེ་དག་དང༌། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་གཅིག་གམ་གཉིས་དང༌། གསུམ་དང་བཞི་འམ་རྣམ་པ་ལྔའི་བར་ཙམ་སྤངས་པའི་རྣོ་རྟུལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལྔའི་བར་བཅོམ། ཞེས་སོ། །རྣོ་རྟུལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔོན་དུ་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པ་ནས་དགུ་བ་ཚུན་ཆད་དུ་བརྒྱད་པ་ཟད་པ་དེ་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་ཆེད་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་པ་ལ། དགུ་བ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །མཐོང་ལམ་སྔོན་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་དེ་དག་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལས། །ཆགས་བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། །ཞེས་སོ། །རྣོ་རྟུལ་གྱི་ཞུགས་པ་(1)དེ་གསུམ་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་(2)དེ་གསུམ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འབྲས་གནས་གསུམ་དུ་རིམ་པས་

1 སྦག་ས། དེ་གང་ཞིག
2 སྦག་ས། དེ་གསུམ་གང་ལ་ཐོབ་ཕྱིར།

325

སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ།

བཞག་སྟེ། དེའི་ཚེ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་བུའམ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་དེའམ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །ཞེས་སོ། །དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དེ་དག་ལ་དེའི་ཚེ་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དབང་རྟུལ་ལ་དད་མོས་པ་དང༌། དབང་རྣོན་ལ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་མི་བརྩོན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲས་བུ་གོང་མའི་ཞུགས་པ་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འབྲས་ཐོབ། ནས། ཞུགས་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་དང༌། ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། །ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང༌། འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ས་དང་ས་ན་ཉེས་པ་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ས་དང་ས་དེ་དག་ན་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་སྐོར་གསུམ། འབྲིང་སྐོར་གསུམ། ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ལ་སྐོར་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་སླར་ཡང་སྒོལ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དང་ལ་སོགས་པ་ཆུང་ངུའི་འབྲིང་ཆུང་ངུའི་ཆེན་པོ་གསུམ་དང། འབྲིང་གི་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང། ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོར་ཕྱེ་བས་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཆུང་རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེ་རིམ་ནས་སྤངས་སྟེ། དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་ནི། ཉོན་མོངས་བ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་བར་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དེར་

326

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཐལ། དང་པོ་ཁོ་ནར་ལམ་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང། ལམ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དཔེར་ན་དྲི་མ་ཆེན་པོར་ནི་སྔར་འཁྲུ་ལ་ཕྲ་མོ་ནི་ཕྱིས་འཁྲུ་བ་དང། མུན་པ་ཆེན་པོ་སྣང་བ་ཆུང་ངུས་སེལ་ལ། ཕྲ་མོ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་དེ་དཔེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་སྟོབས་ཆེ་ལ་ནག་པོ་རྣམས་སྟོབས་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་པས་སྤེལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཡང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སེལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་ཆུང་ངུས་ཀྱང༌། ནས། མུན་པ་ཆེན་པོ་འཇོམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཁྱད་བར་བཅུས་བཤད་དོ། །

327

རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་འོང། ཕྱིར་མི་འོང། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་གནས་ཏེ་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་བཤད་ཟིན།
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། ཙམ་པོ་དང། ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་གནས་སྒོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་བྱུང། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དེ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་ལ་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྟེ་མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་འམ་རབ་ཏུ་ཐོགས་ན་འདོད་པར་འགྲོ་བ་གཅིག་གི་སྲིད་པ་ལན་བདུན་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བདུན་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཡོད། སྒྲ་དོན་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་རྒྱུན་སྟེ། དེ་ནས་མྱང་འདས་དེར་འགྲོ་བའམ་འདི་ནི་དེར་ཞུགས་ཅིང་ཕྱིན་ལ་སོན་པས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཚེ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་བྱུང། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་སྔོན་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་བཞི་སྤངས་པ་དང། དབང་པོའི་ཁྱད་པར་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང༌། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་འདོད་པའི་ལྷ་འམ། མིའི་ཚེ་གཅིག་གམ་གཉིས་ལུས་བའི་འབྲས་གནས་དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ལྷ་དང་མིའི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད།
གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་བར་བཅོམ་པ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་གང་ཞིག །སྒོམ་སྤངས་གཅིག་ནས་ལྔ་བའི་བར་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

328

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།
འབྲས་བུ་གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ཙམ་པོ་བ་དང། ཁྱད་པར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ། །ཞེས་བྱུང། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་གནས་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་བཞི་གང་རུང་ལས་སྒོམ་སྤངས་རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འཕགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཚེ་གཅིག་པར་ཆད་གཅིག་པ་དང། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཚེ་ན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆ་མཐུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གང་སྤངས་པའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་དབང་པོ་ཐོབ་པ། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་བར་ཆད་གཅིག་གིས་ཆོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

329

ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་ལ། ཞུགས་པ་དང། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པ་དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དགུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང༌། །ཞེས་བྱུང༌། གསུམ་པ་དེ་ཐོབ་དུས་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ །གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ །མཐོང་ཆོས་ཞི། ཚེ་ཡོངས་གྱུར། ལུས་མངོན་བྱེད་དང་ལྔ། དང་པོ་ལ། རྩ་བའི་སྒོ་ནས་ལྔར་དབྱེ་བ། གོང་འཕོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་བར་སྐྱེས་འདུ་བྱེད་དང། །འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་མྱ་ངན་འདའ། །གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་ཞེས་བྱུང། ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། བར་དོར་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་བར་འདའ་བ་དང༌། སྐྱེས་ཙམ་མི་རིང་བར་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་སྐྱེ་འདའ་བ་དང། སྐྱེས་ནས་སྦྱོར་པ་དང་བརྩོན་པའི་འདུ་བྱེད་བཅས་པའི་དེ་འཐོབ་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དང། བཟློག་པས་དེ་ཐོབ་པས་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང། གོང་དུ་འཕོ་བ་དང་ལྔ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་བར་སྐྱེས་ནས། གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས། ཞེས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེས་པ་ཙམ་ལས་མི་འཕྱི་བར་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་སྐྱེ་འདའ་བའི་དོན་མིན་པར་འགྲེལ་བཤད་དག་གིས་ཀྱང་བཤད་ལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་རྒྱས་པས་འདི་སྐོར་མི་སྤྲོ།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི། །བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། །དེ་འཕར་ཕྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ།།

330

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

འཆི་འཕོ་གཞན་སྲིད་རྩེ་མོ་འགྲོ། །ཞེས་བྱུང། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དེ་ནི་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དང། སྤེལ་སྒོམ་མ་བྱས་པར་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་པར་ (1)འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་ནི། བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཞན་ནི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོར་འགྲོ །ཞེས་སོ། །གོང་འཕོ་དེ་ལ་འཕར་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་ཀྱང་བར་དུ་གོང་དུ་མི་འགྲོ་བས་ན་འཕར་བ་དང། སྤེལ་སྒོམ་གྱིས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་བར་ནས་འགའ་ཙམ་བརྒལ་ནས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པས་ཕྱེད་དུ་འཕར་བ་དང། ཚངས་ཆེན་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕོས་ནས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པས་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་འཕར་ཕྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ། ཞེས་སོ། །དེ་དག་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྔ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམས་བཞི། །ཞེས་བྱུང༌། གཞན་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེས་འདའ་ནས། གོང་འཕོའི་བར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐོང་ཆོས་ཞི་སོགས་ལ། དངོས་དང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགུ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར། དམ་པའི་འགྲོ་བ་ངོས་གཟུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། གཞན་ནི་འདི་ལ་མྱ་ངན་འདའ། །ཞེས་བྱུང། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དགུ་བཤད་པ་དང། དེའི་ཁྱད་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགུར་བཤད་པ་ནི། གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་ཕྱེ་ནས། །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགུར་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགུ་ཡོད་དེ། བར་དོར་འདའ་བར་དང། སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་དང༌། གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་ཕྱེ་ན་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་འདའ་ལ་

1 སྦག་ས། འགྲོ་བ་གཅིག་དང་གཉིས།

331

ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས།
མྱུར་བ་དང༌། མྱུར་བར་མ་ཡིན་པ་དང། དུས་རིང་ནས་འདའ་བ་གསུམ་དང། སྐྱེས་འདའ་ལ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་དང༌། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་དང༌། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་གསུམ་དང། གོང་འཕོ་ལ། འཕར་བ་ཕྱེད་འཕར། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་ནི་ཁྱད་པར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྱིར་མི་འོང་དགུ་བོ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་དང་དབང་པོ་དང། ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་བཞག་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཀྱིས་དང། བར་བ་གསུམ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་དང། ཕྱི་མ་གསུམ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་དང། ཡང་དང་པོ་གསུམ་དབང་པོ་རྣོན་པོ། བར་བ་གསུམ་དབང་པོ་འབྲིང། ཐ་མ་གསུམ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང། ཡང་དང་པོ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་དང། བར་བ་གསུམ་འབྲིང་དང། ཕྱི་མ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཆེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞག་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ནི། གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་ཕྱེ་བར། །དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད། །དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག །སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་བྱུང༌། མདོ་ལས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་ཕྱེ་བར་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བདུན་གང་ཞེ་ན། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དང༌། སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་འདའ་བ་གསུམ་དང༌། གོང་དུ་འཕོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་འཕོ་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤིན་ཏུ་མང་བས་དབྱེ་བ་འཁྲུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྤེལ་དང༌། ཁམས་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང། འཕར་བ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེས་མང་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་མ་ཕྱེ་བར་བསྟན་ཅེ་ན། དེའི་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་མ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁྲུག་པར་འགྱུར་ཏེ་འོང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བདུན་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་འགྲོ་བར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། དམ་པ་དགེ་བ་

332

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང༌། དམ་པ་མིན་པ་སྟེ་མི་དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་བས་དམ་པ་དང༌། འགྲོ་བའམ་སྐྱེ་བ་འམ་ཚེ་ཕྱི་མར་རང་ས་དང་འོག་གི་འགྲོ་བ་དེར་ཕྱིར་འོང་བ་མེད་པས་ན་དམ་པའི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་ལ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཡོད། །ཅེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། སྐྱེ་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་ཚེ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ༌། །འདིའི་དམ་པ་དང་འགྲོ་བ་སོ་སོར་བཤད་དགོས་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཚེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ། དངོས་དང༌། ཞར་བྱུང་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་གྱུར་པས་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ནི། །ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་སྟེན། །ཞེས་བྱུང། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གང་ཚེ་དང་པོ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའམ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་འདོད་པའི་ཚེ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་དེ་དང། གཟུགས་སུ་ཚེ་ཡོངས་གྱུར་ཏེ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ། འདོད་ཁམས་སུ་ཚེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་འཕགས་པ་ཁམས་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། འདོད་པར་ནས། མེད། ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ། ཁམས་གཞན་དུའང་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་བཞི་དག་ཅི་རིགས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་འཕོ་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་གྱུར་དེ་དང་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དབང་པོ་རྟུལ་བོ་རྣོན་པོར་འཕོ་བ་ཡང་མིན་ཏེ། མི་ཉམས་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དང། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་འཕགས་ལམ་ལ་འདྲིས་པའི་དབང་པོ་ཆེས་སྨིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དང་གོང་མར་སྐྱེས་

333

ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས།
པ་ནི། །ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་སྟེན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་བཞི་པ་སྤེལ་བར་བྱེད། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྲེས་པས་གྲུབ། །སྐྱེ་དང་གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིགས་ཕྱིར་ཡང༌། །དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱུང༌། དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤེལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལས་སུ་རུང་བ་དང༌། ལམ་སླ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་མམ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་གང་རུང་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་རྒྱུན་ལྡན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང། དེ་ལས་ལངས་པ་སྟེ། དེ་དོར་ནས། བཞི་པ་ཟག་བཅས་རྒྱུན་ལྡན་དང་དེ་ནས་དེ་ཉིད་ཟག་མེད་རྒྱུན་ལྡན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཡང་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ཕྲི་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཟག་མེད་དང༌། ཡང་གཉིས་ཟག་བཅས་དང། ཡང་གཉིས་ཟག་མེད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོར་བཞི་པ་སྤེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ལུས་རྟེན་ཡོད་དེ། དང་བོར་འདོད་ཁམས་སུ་གླིང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་དང༌། ཕྱིས་ཉམས་པ་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཡང་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཚད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་ནི་སྤེལ་ཐུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་དུ་བྱེ་སྨྲ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྲེས་པས་གྲུབ། །ཅེས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྤེལ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུབ་ཚད་ཡོད་དེ། རྒྱུན་བཅས་གསུམ་གྱིས་རིམ་པས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་དང་གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིགས་ཕྱིར་ཡང། །ཞེས་བྱུང། སྒོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ། བདེ་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང། དེ་གཉིས་དབང་རྟུལ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་འཇིགས་ནས་འབྲས་བུ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་

334

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱུང༌། གནས་གཙང་མའི་སྐྱེ་བ་ལྔར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔའི་ཕྱིར་རོ། །སྤེལ་སྒོམ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཆུང་ངུ་གསུམ་སྤེལ། འབྲིང་དྲུག་སྤེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་སྤེལ། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་སྤེལ་གྱི་གོ་རིམ་གྱིས་དྲུག་དང་དགུ་སོགས་ཡིན། འདས་ལམ་ཟག་མེད་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དག་པ་ཟག་བཅས་སོ། །
ལྔ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང༌། །ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་མེད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་སློབ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གསུངས་པ་དང་བསྟུན་པའི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་སློབ་པ་བཅོམ་བརྒྱད་དང་མི་སློབ་པ་དགུ་ནི་ཡོན་གནས་ཡིན་ཏེ། སློབ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང། ནས། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང༌། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང། དད་པས་མོས་པ་དང། མཐོང་བའི་ཐོབ་པ་དང། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང། སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་ཡོངས་སུ་འདའ་བ་དང། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་འདའ་བ་དང། གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། ལུས་མངོན་བྱེད་མ་བགྲངས་སོ། །འདིར་ཕྱེ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སོགས་རིགས་ལྔ་རེ་རེ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེ་བར་

335

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

འདའ་བ་ལ། ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། (1)བར་མ་དོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཇི་ལྟ་བར་གོང་དུ་འཕོ་བའི་(2)བར་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ན་ཚངས་རིས་ལྟ་བུའི་གནས་གཅིག་ན་ཕྱིར་མི་འོང་རིགས་ཀྱི་དྲུག་དང་རིགས་རེ་རེ་ལའང་གཟུགས་ཀྱི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་དགུ་སྟེ་དགུ་དྲུག་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་དང་གནས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ལྔ་བཅུར་ང་བཞི་བ་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཕྱེ་ན་སུམ་འགྱུར་ཉིས་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཉིས་སྟེ། ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ཞེ་ན། གནས་གཅིག་ན་རིགས་དྲུག་གོ །རིགས་རེ་རེ་ལ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས་རང་གི་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་གང་ཟག་དགུ་དགུ་སྟེ། དགུ་དྲུག་ནི་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞིའོ། །ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །ཡང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་སུམ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིགས་བསྡུས་ཀྱི་རྩི་ཚུལ་ཏེ་མ་བརྩིས་པ་མང་ཡང་བརྩི་སླ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཙམ་མོ། །

བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་གནས་ལ། ཞུགས་པ་དང༌། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྲིད་རྩེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་ཟད་པ། །དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང༌།། དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྤངས་པ། ཞེས་པ་ནས། སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་བསྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆ་བརྒྱད་ཟད་པའི་

1 སྡེ་པར། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས།
2 སྡེ་པར། བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་ཐམས་ཅད།

336

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་དང་སྲིད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་རྩེའི་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཀྱིེ་རྡོ་རྗེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་པ་འཇོམས་པར་ནུས་ཤིང་ཚུར་འཇོམས་མི་ནུས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཁྲི་དང་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་དངོས་དང། ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་ཚེ་དེ་མི་སློབ་དགྲ་བཅོམ། །ཞེས་བྱུང། སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་ཟད་བའི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ལམ་ལ་སློབ་མི་དགོས་པས་མི་སློབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཚེ་བ་བཅོམ་པས་རང་དོན་རྫོགས་ཤིང་གཞན་དོན་བྱེད་བར་འོས་པ་དང༌། དེས་ན་མཆོད་པར་འོས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དགྲ་བཅོམ་སྐད་དོད་ཨརྷ་ནྟའི་སྒྲ་བཤད་ཡིན་ཏེ། ཨ་རི་དགྲ་ཧ་ན་འཚེ་བའམ་འཇོམས་པར་བྱས་ནས་དགྲ་བཅོམ་དང༌། ཨརྷ་མཆོད་པ་ལ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བསྒྲུབ་སོགས་མ་སྤྲོས།
གཉིས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལམ་གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། བྲལ་ཐོབ་སྐྱེ་ཚུལ། ས་གང་གིས་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་རྩེ་ལས། །ཆགས་བྲལ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྲིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོང་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་

337

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

ས་མེད་ཅིང་རང་སའི་(1)འཇིག་རྟེན་པའི་རང་སའི་གཉེན་པོ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་རྩེ་ལས། །ཆགས་བྲལ། ཞེས་སོ། །སྲིད་རྩེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆགས་བྲལ་བའི། །འཕགས་པའི་བྲལ་ལ་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང། །བཏང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་ཕྱིར། །སྲིད་རྩེའི་ཕྱེད་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང། །གོང་དུ་སྐྱེས་པ་བཞིན་མི་ལྡན། །ཞེས་བྱུང། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞི་གནས་སྤྱད་པ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན། རྣམ་པ་རེ་རེ་ཞིང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆགས་བྲལ་བའི། འཕགས་པ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་དང། རྒྱས་སྲས་མ་ལས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདས་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྟུལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོར་འཕོས་པ་ན་སྔ་མའི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་ནི་བཏང་ཡང་སྔར་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར༌། ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང། །བཏང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཁྱབ་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་དེས་ཉོན་མོངས་སྔར་སྤངས་པ་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འདས་

1 སྦག་ས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས།

338

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ལམ་གྱིས་སྲིད་བའི་རྩེ་མོའི་ཕྱེད་ལས་རྣམ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོས་བ་ན་ལམ་སྔ་མ་བཏང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་བའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་སྔར་སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡན་པ་བཞིན་དང་འདོད་པར་ཆགས་བྲལ་གྱི་སོ་སྐྱེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་བཏང་བས་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་འདོད་ཉོན་མི་ལྡན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ས་གང་གིས་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཟག་མེད་མི་ལྕོགས་མེད་པ་ཡིས།། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནམ། །ཉེར་བསྡོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །གོང་མའི་ཉེར་བསྡོགས་ལས་མིན་འཕགས། །བརྒྱད་ཀྱིས་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་བྱུང། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དགུ་ཡང་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཟག་མེད་དང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཙམ་ཁྱད་གཉིས་དང་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གཟུགས་མེད་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་གསུམ་དང་དགུ་ཡོད་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་དེས་ཤེས་དགོས། སྤྱིར་དེ་དགུ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པས་ཟག་མེད་དུ་ག་ལ་རུང། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཟག་མེད་མི་ལྕོགས་མེད་པ་ཡིས་འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ས་དགུ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐོར་རྟེན་རུང་བ་དང་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་མེད་མི་ལྕོགས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་ལས་སོ། །ཞེས་དང། འདི་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་སྤངས་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་འདྲ་ཡང་འདིར་དེའི་ཐ་སྙད་མེད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་སྒོམ་ལམ་དང་སྦྱོར་དགོས་སོ། །གང་ཞིག་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ས་འོག་མ་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་འཐོབ་བའི་ཚེ་འཕགས་པ་དབང་རྟུལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་

339

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

ལམ་(1)ལྟར་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་ཉེར་བསྡོགས་དང། དབང་རྣོན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉེར་བསྡོགས་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་རྟུལ་གྱི་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཚེ་ཚོར་བ་བདེ་བར་འཕོ་མི་ནུས་དབང་རྣོན་གྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚོར་བ་བདེ་བར་འཕོ་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཉིས་རིགས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང། ས་གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ས་གསུམ་རྒྱལ་ལ་བསམ་གཏན་ནམ། །ཉེར་བསྡོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་འདིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བཞིན་དུ་ཉེར་བསྡོགས་ལས་སྐྱེའམ་སྨྲ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ནི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐ་དད་པས་ཕྱིར་ལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟུལ་ལམ་བུལ་བས། དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །གོང་མ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མ་ཉེར་བསྡོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་མིན་གྱི་དངོས་གཞིར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་ཚོར་བ་མཐུན་ཅིང་དངོས་གཞི་མཐོང་བ་ལ་གུས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གོང་མའི་ཉེར་བསྡོགས་ལས་མིན། ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་ཟག་མེད་དངོས་གཞི་བརྒྱད་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཀྱི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཕགས། བརྒྱད་ཀྱིས་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཟག་མེད་བརྒྱད་ཀྱི་འདྲེན་ཚུལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 སྦག་ས། ལྟར་ལས་མཐའི།

340

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

བཞི་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལ། འཇིག་རྟེན་བའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང། འདས་ལམ་གྱིས་མཐར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམས་བཞིན། །ཞི་སོགས་རགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། །གོང་དང་འོག་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་ཞི་བ་དང། སོགས་པ་གྱ་ནོམ་དང་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པའི་གོང་ས་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པར་བྱེད། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྐྱོན་མང་བའི་རགས་པ་དང་སོགས་པས་ཐ་བ་ངན་པ་དང། རྩིག་པ་སྟུག་པོ་ལྟ་བུར་ལྟ་བའི་རྣམ་བའི་སྒོས་འོག་མའི་ས་ལ་སྤྱོད་ཡུལ་དེ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་ཟད་ཤེས་ལས། །མི་སྐྱེའི་བློ་གྲོས་གལ་ཏེ་མིན། །ཟད་པ་ཤེས་སམ་མི་སློབ་ལྟ། །དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་བྱུང། ཟད་པ་ཤེས་རྗེས་སུ་གང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་བློ་གྲོས་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱེ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མིན་ན་དེ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ནམ། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་སྐྱེ་ལ་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་ཟད་ཤེས་ལས། །མི་སྐྱེའི་བློ་གྲོས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གལ་ཏེ་མིན། །ཟད་པ་ཤེས་སམ་མི་སློབ་ལྟ། །ཞེས་སོ། །མི་སློབ་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། ངོ་བོར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དང། མདོ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤངས་པ་དང། མ་ཁྱབ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང། འཐོབ་ཚུལ་དང་བཞི། དང་

341

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

པོ་ནི། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དྲི་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་འོ། །གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམ་དང་བཅས། །ཞེས་བྱུང། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དྲི་མེད་ལམ་ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང། འདིས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས། ནས། རྒ་ཤིར་འགྱུར་བའི་བར་རྣམ་པ་དུ་མ་ཞི་བར་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། དགེ་སྦྱོང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྦྱོང་གི་སྐད་དོད་ཤྲ་མ་ཎ། ངེས་ཚིག་གི་ཞི་བ་ལ། ཤ་མ་ཞི་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་སྦྱོང་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་ལྔ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་ཡང་ཡང་འཁོར་བས་ངལ་བ་བསལ་བས་ན་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་སུ་འཁོར་བས་ངལ་བ་བསལ་བས་ན་དགེ་སྦྱོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་འགོག་བདེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོས་འབྲས་བུ་བཞིར་ཡང་བྱས་སོ། །རྩ་བར། འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམ་དང་བཅས། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་དེ་(1)གཉིས་དག་རེ་རེ་ལའང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་དང་ས་དགུ་ན་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག །ཟད་པ་འགོག་བདེན་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པའི་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུའོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མང་པོ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་བཞི་གསུངས་པའི་ཁ་ལ་བསྣན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཉིས་ཀ་རེ་རེ།

342

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ནས་ཁ་བསྐང་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མི་དགོས་ཤིང་བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་པར། འབྲས་བུ་བཞི་རྣམ་བཞག་པ་ནི། །རྒྱུ་ལྔ་དག་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྔོན་ལམ་བཏང་བ་དང། གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྡོམས་དང། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུར་བཤད་པ། མདོ་ལས་བཞི་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ལྔ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་རང་གི་ཞུགས་ལམ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་དང༌། ཞུགས་པ་ལས་གཞན་འབྲས་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང༌། ཟད་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྙེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལྔ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མ་ཁྱབ་པའི་དོགས་གཅོད་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྲེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ཚངས་པས་བསྐོར་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །མྱུར་བར་འགྲོ་སོགས་རྩིབས་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཇི་ལྟར་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་རུང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐོབ་འབྲས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐོབ་འབྲས་དང་མཐོང་ལམ་བྲལ་འབྲས་སྤངས་པ་ཡང་དེར་བསྲེས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་བ་དང༌། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྔང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་བསྲབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྔ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པའི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྲེས་དང་ཟག་

343

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

མེད་ཐོབ་འཛིན་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཚངས་པའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མྱང་འདས་ནི་ཚངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ། ཞེས་སོ། །ཚངས་པ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཆོས་ཅན། སྐོར་བ་བོ་ཡོད་དེ། ཚངས་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཁོར་ལོ་ཚངས་པས་བསྐོར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཚངས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞི་བ་དང་བསིལ་བརའགྱུར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་སོ། །དེའི་ནང་ནས་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བས་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་དེ་མྱུར་བར་འགྲོ་བ་དང། སོགས་སྒྲས་དེ་དོར་ནས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་དང། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་དང༌། རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང། འཕར་བ་དང༌། འབབ་པ་དྲུག་བྱེད་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔའི་རིམ་པ་མྱུར་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། རྣམ་པ་སྔ་མ་དོར་ནས་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཉོན་མོངས་དེའི་ཐོབ་པ་གཅོད་པས་མ་རྒྱལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྲལ་ཐོབ་རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང༌། གོང་གི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་འཕར་བ་དང་འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་འབབ་པ་དྲུག་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །མྱུར་བར་འགྲོ་སོགས། ཞེས་སོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་ལ་ལྟེ་བ་དང་རྩིབས་དང་སོགས་པས་མུ་ཁྱུད་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་མཚུངས་པར་རྟེན་པའི་གཞི་བྱེད། ཡང་དག་པའི་ལྟ་རྟོག་རྩོལ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་བས་གཅོད་པ་རྩིབས་དང་མཐུན། ཡང་དག་པའི་དྲན་ཏིང་གཉིས་ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་མུ་ཁྱུད་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྩིབས་སོགས་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཆོས་འཁོར་བཟླས་ལུགས་སོགས་མ་སྤྲོས།
བཞི་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ་གོང་ན་མཐོང་

344

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་རྩོམ་ཞིང༌། །དེར་མཐར་ཕྱིན་ཞེས་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང༌། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཁམས་གང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། འདོད་བའི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཐོབ། འབྲས་བུ་ཐ་མ་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་བུ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཐ་མ་ནི་གསུམ་དུའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་དེར་ཅིའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་ལ། དེ་མེད་པར་ཡང་འདོད་པར་ཆགས་བྲལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་ན་སྐྱོ་བ་མེད་ལ་དེ་མེད་པར་འཕགས་ལམ་འཐོབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ། ཞེས་སོ། །དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ཡིན། ལུང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་སྟེ། བཅུ་ཚན་ལྔ་པའི་ལུང་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ལྔ་ཀ་འདིར་ལམ་ལ་རྩོམ་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་དེར་མཐར་འབྱིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩོམ་པ་ནི། མྱང་འདས་ཐོབ་པར་རྩོམ་པ་ཡིན་པས་སོ་སྐྱེ་མི་འོངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། འཕགས་པ་མིན་པ་འགས་ཀྱང་དེར་རྩོམ་པར་མ་གསུངས་སོ། །རྩོམ་པ་ནི་རྩོམ་པ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ཐབས་རྩོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། མཚན་གཞིའི་སྒོས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ། གཉིས་སུ་བསྡུ། རིགས་དང་འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བ་ཉམས་པའི་དབྱེ་བ། དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ། དགྲ་བཅོམ་དགུར་དབྱེ་བ་བདུན། དང་པོ་ནི། དགྲ་བཅོམ་དྲུག་འདོད་ ཅེས་བྱུང༌། དགྲ་བཅོམ་ལ་དྲུག་ཏུ་འདོད་དེ། མདོ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་དྲུག་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང༌། རྗེས་སུ་སྲུངས་པའི་ཆོས་ཅན་དང༌། གནས་པ་མི་སྐྱོད་པ་དང༌། རྟོགས་པའི་སྐལ་པ་ཅན་དང༌། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

345

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས། །ལྔ་ནི་དད་པའི་མོས་ལས་སྐྱེས། །དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར། །མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ༌། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དུས་མི་སྦྱོར་གྲོལ། །དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱུ་ལས་བྱུང༌། །ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། །ཁ་ཅིག་སྦྱང་བ་ལས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དག་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་ལྔ་ནི་སློབ་པ་དབང་རྟུལ་དད་པའི་མོས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དད་མོས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་དག་གིས་མི་སློབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་པ་ཡོ་བྱད་དང་ནད་མེད་པ་དང་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། དེ་དག་ལས། །ལྔ་ནི། ནས། དུས་དང་སྦྱོར་ཞེས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་མི་གཡོ་བ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དུས་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་དགུར་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་དྲུག་པོ་འདི་དག་དང་བོ་ནས་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཅན་མིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་དང་བོ་ནས་འཆི་བར་སེམས་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལས་རྟུལ་བ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོ་སྦྱངས་ནས་འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནས། ཁ་ཅིག །དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཁ་ཅིག་དང་པོ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དབང་པོ་སྦྱངས་པས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་གི་ཅེས་པ་ནས། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བར་དུ་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་གཡོ་བའི་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དེ་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སློབ་པ་རྟུལ་བོ་སྦྱངས་པས་དགྲ་བཅོམ་དུས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་

346

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།
ཏེ། དེ་བས་ན་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་འདི་ནི་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་དག་འཕོ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཞན་ལའང་སྦྱོར།
གསུམ་པ་ནི། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྔ་འབྲས་ལས། །ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། དགྲ་བཅོམ་དང་པོ་ལྔའི་རིགས་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་རིགས་དམའ་ཤོས་ཡིན་པས། དེ་ལས་མི་ཉམས་ལ། འཆི་བར་སེམས་པ་སོགས་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ལྔ་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་དྲུག་ཡོད་པས་དེ་དག་དང་པོ་ནས་གང་གི་རིགས་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ལམ་དག་གིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གང་གི་འབྲས་བུ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་དངོས་དང༌། ལམ་གང་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དང་འཕགས་མིན་རིགས་དྲུག་ལྡན། །ཞེས་བྱུང། སློབ་པ་དང། འཕགས་མིན་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནས། མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་བར་རིགས་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་དྲུག་ལ་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་རེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སློབ་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

347

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་ལ་ནི་འཕོ་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང། ལམ་གང་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ལམ་གཞན་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟུལ་བོ་ལ་ལ་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོ་འཕོ། ལ་ལ་སློབ་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལ་ལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་རྣམས་འཕོའོ། །ཞེས་བྱུང། ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ནི། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉེར་སྦྱད་ལས། །ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྟོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ། །བར་མའང་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ། །འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད། །ཅེས་བྱུང། ཡོངས་སུ་ཉམས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཤོར་བ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང། ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ། ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་སོགས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་མཛད་པའི་ཕྱིར། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ལ་བར་མ་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སོགས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འང་སྒྲས་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པའང་ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་མདོ་དང་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ལ་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འབྲས་བུ་དེ་སོར་མ་ཆུད་བར་དུ་འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། དེར་མ་ཟད་

348

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།
འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་བོ་འདྲེད་ཀྱང་རྡེག་མི་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །
དྲུག་པ་དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ་ནི། མི་གཡོ་རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །ལམ་དགུའོ་ཤིན་ཏུ་བསྟེན་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་རེ་རེའོ། །ཟག་མེད་མི་ཡི་ནང་དུ་འཕེལ། །མི་སློབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། །སློབ་པ་དྲུག་ལ་གང་གི་ཕྱིར། །འཕེལ་བ་འབྲས་བུ་ཁྱབ་པར་ཅན། །བཏང་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། དབང་བོ་འཕོ་བའི་རྣམ་བཞག་ཡོད་དེ། དབང་པོ་འཕོ་བ་དེ་ལམ། ངོ་བོ། རྟེན། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་བཞིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བར་དབང་པོ་འཕོ་ན། ཟག་མེད་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ལྟར། བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་རྟུལ་བའི་རིགས་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་འབད་པ་ཆུང་ངུས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་གཡོ་རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །ལམ་དགུའོ་ཤིན་ཏུ་བསྟེན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དྲུག་གི་འོག་མ་གོང་མར་འཕོ་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་རེ་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །དད་མོས་པ་མཐོང་ཐོབ་པར་འཕོ་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་འཕོ་སླ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཐོང་བའི་ཐོབ་ལ་རེ་རེའོ། །ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་དགོས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་མེད། ཅེས་སོ། །དབང་པོ་འཕོ་བ་རྟེན་གང་ན་འཕེལ་ན་མིའི་ནང་དུ་འཕེལ་ཏེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་དབང་པོ་འཕེལ་ལ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་དང་འདོད་ལྷ་ན་དེ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མིའི་ནང་དུ་འཕེལ་ཞེས་དང། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་འཕོ་བར་འདོད་ན་གཞན་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྷའི་རིས་དྲུག་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ་འཕགས་པ་གོང་

349

གང་ཟག་གི་རིགས་བསྡུ་བ།
མར་སྐྱེས་པ་ནི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མི་འཕོ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དགྲ་བཅོམ་དྲུག་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་རུང་ཉམས་ངེས་དང་དབང་པོ་འཕོ་ངེས་བྱས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་མི་ན་དྲུག་དང་གོང་ན་གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལས་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་གི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་པ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་དྲུག་གོ །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་མི་ལྕོགས་མེད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ས་དགུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ། དབང་པོ་འཕོ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་སློབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །སློབ་པ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་གཉིས་ནི་དབང་པོ་འཕོ་བ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སློབ་པ་དྲུག་ལ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་དབང་པོ་འཕོ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་གི་དབང་པོ་འཕེལ་ཞིང་འཕོ་བ་ནི། དབང་བརྟུལ་གྱི་ལམ་འབྲས་དང་འབྲས་བུ་ཁྱབ་པར་ཅན་ཡང་བཏང༌། དབང་རྣོན་རིགས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཁོ་ན་འཐོབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་འདྲ་གོང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་དགྲ་བཅོམ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་གཉིས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན། །དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་ཅན། །ཞེས་བྱུང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དགུ་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན་དང་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགུ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་དགུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་ཆུང་

350

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ངུའི་ཆུང་ངུའི་བར་སོ་སོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནང་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། གང་ཟག་བདུན་པོ་སྦྱོར་བ་དང༌། །དབང་པོ་སྙོམས་འཇུག་རྣམ་གྲོལ་དང༌། །གཉིས་ཀས་བྱས་པའོ། །ཉན་ཐོས་བདུན་པོ་དག་སྦྱོར་བ་དང་དབང་པོ་སྙོམས་འཇུག །རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཀས་ཆ་ནས་གྲོལ་བ་ལྔས་སོ་སོར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བས་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་དབང་པོའི་དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་དང། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པས་ལུས་མངོན་བྱེད་དང། ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང། ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ་དང། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་གྲོལ་བ་འཇོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གང་ཟག་གི་རིགས་བསྡུ་བ་དྲུག་དང། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་དྲུག །འདི་ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས། །ཞེས་བྱུང། མིང་གི་སྒོས་བདུན་པོ་དེ་རྫས་ཀྱི་སྒོས་དྲུག་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གང་ཟག་གཉིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས། དེ་དག་སྒོམ་ལམ་ལ་དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་སློབ་ལམ་ལ། དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང། དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་དྲུག་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དབང་པོ་དང་རིགས་དང་ལམ་དང་ཆགས་བྲལ་དང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བསྡོམས་ན་འབུམ་བཞི་ཁྲི་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་རེ་ཡོད་དེ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས། རིགས་ཀྱིས་ལྔ། ལམ་གྱིས་བཅོ་ལྔ། ཆགས་བྲལ་གྱི་བདུན་ཅུ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

351

རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཁྱད་པར།

གཉིས་པ་ནི། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་བྱུང། དགྲ་བཅོམ་རྣམ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པར་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བས་ན་གཉིས་ཀས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཙམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་གཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ཞར་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫོགས་ཚུལ་ནི། སྙོམས་འཇུག་དབང་པོ་འབྲས་རྣམས་ཀྱིས། །སློབ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཞེས་བྱ་འོ། །གཉིས་ཀྱིས་མི་སློབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །ཞེས་བྱུང། སློབ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དང་དབང་པོ་དང་སྙོམས་འཇུག་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིེར་མི་འོང་དད་མོས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་བྱེད་མིན་པ་འབྲས་བུ་ཁོ་ནས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་པ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཁོ་ནས་རྫོགས། ལུས་མངོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་དབང་པོས་རྫོགས། དད་མོས་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་བུ་དང་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་བུ་དང་དབང་པོ་དང་སྙོམས་འཇུག་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པ་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་ཏེ། དབང་པོ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

352

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

སྨྲས་པ།

ཀུན་དཀྲིས་རླན་གྱིས་རུལ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲི། །
དབང་པོའི་དྲི་འཛིན་ལ་རྩུ་བ་ཐོས་པའི་ཆུས། །
བཀྲུས་སྦྱངས་བསམ་པའི་ག་བུར་དྲིས་བསྒོས་པའི། །
ས་གསུམ་གཙུག་ན་མི་སློབ་རིན་ཆེན་འབར། །
ཡོན་ཏན་བྱེ་བའི་ཁམས་ལྡན་རྣམ་ཤེས་ལ། །དྲི་བྲལ་ཆོས་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཡ་མཚན་ཅི། །དྲི་ངན་དུག་སོགས་བསྲེགས་སྦྱངས་དངུལ་ཆུས་ཀྱང༌། །ལྕགས་རྡོ་སོགས་ཀྱང་གསེར་བྱེད་མཐོང་མིན་ནམ། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྡོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །རིན་ཆེན་ཁམས་གནས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱིས། །བསྲེགས་བཀྲུས་སྦྱངས་པའི་མངོན་རྟོགས་དམར་ཟླུམ་འདི། །ཐར་པའི་འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་མིག་ཡིན་གྱི། །ཅེས་བྱ་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

353

ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། རིགས་བསྡུས་བཞིར་བཤད་པ་དང༌། དཀའ་སླ་མྱུར་བུལ་གྱི་བཞིར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང༌། །བར་ཆད་མེད་དང་སྦྱོར་ཞེས་བྱ།། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་རྣམས་དང། སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་པ་མདོར་བསྡུ་ན་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་བཞིར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་ངོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། གང་གི་མཇུག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བའི་ལམ་དེ་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་འདི་སྟ་གོན་གྱི་མིང་ཡིན་པས། ངེས་འབྱེད་དུ་མི་འཛིན་གང་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་རབ་ཏུ་སྤོང་བའི་ལམ་དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང། དེས་སྤངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་འདས་ལམ་བཞི་བཞི་ཡོད།
གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སླ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། །བློ་རྟུལ་མངོན་ཤེས་བུལ་བ་སྟེ། །གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནི་མངོན་ཤེས་མྱུར། །ཞེས་བྱུང། ཡང་ལམ་དེ་དཀའ་སླ་མྱུར་བུལ་བཞི་ཡོད་དེ། སེམས་རྟེན་དང་དབང་པོའི་སྒོས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སའི་སྒོས་དཀའ་སླ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡན་ལག་གིས་ཟིན་པ་དང་ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་པས་ན་ལམ་གསལ་ལ་བརྟན་པ་ངང་གིས་འབྱུང་བས་ལམ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སླ། ས་གཞན་བསམ་

354

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དང། ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད་ནི་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བས་ལམ་གསལ་ཡང་མི་བརྟན་པའི་དཀའ་བ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་ལ་ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པས་བརྟན་ཡང་མི་གསལ་བས་ལམ་དཀའ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སླ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ལམ་དཀའ་སླ་དེ་གཉིས་ལ་མྱུར་བུལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྟུལ་བོ་དཀའ་འམ་སླ་ཡང་རུང་མངོན་ཤེས་བུལ། རྣོན་པོ་དཀའ་འམ་སླ་ཡང་རུང་མངོན་ཤེས་མྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཀའ་སླ་སེམས་རྟེན་གྱིས་སྔར་ལྟར་ཡིན་ལ་མྱུར་བུལ་དབང་པོའི་སྟོབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་རྣོན་བློ་མྱུར་དུ་ཡུལ་ལ་འཇུག །རྟུལ་བོ་འཇུག་པ་བུལ་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་མིང་གི་སྒོས་དབྱེ་བ་དང། རྫས་ཀྱི་བསྡུ་བ། སྡེ་ཚན་གྱི་གོ་རིམ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། ས་གང་གིས་བསྡུས་པ་དང། ཞར་བྱུང་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཚུལ་དྲུག །དང་པོ་ནི། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། །མིང་གི་སྒོ་ནས་ཞེས་བྱུང། ཐེག་གསུམ་རང་རང་གི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང། བླ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་སྤངས་པས་རིག་པ་དང། རང་དོན་བྱས་ཤིང་སླར་སློབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ། ཞེས་སོ། །བོ་ངྷི་རྟོགས་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུབ་པར་འཇུག་པས་སོ། །དྲན་སོགས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་སྒོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་དང༌། རྫུལ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་དང། དབང་པོ་ལྔ་དང༌། སྟོབས་ལྔ་དང། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་

355

ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།
བདུན་དང༌། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མིང་གི་སྒོ་ནས། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫས་སུ་བཅུ། །དད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང། །ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྙོམས་དགའ། །རྟོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཇོག་ཅེས་བྱ། །རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་ཏིང་འཛིན་ཏོ། །གཙོ་བོ་སྨོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྦྱོར་བྱུང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། སོ་བདུན་པོ། དེ་དག་རྫས་སུ་བཅུར་འདུ་སྟེ། དད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཤེས་རབ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། བཏང་སྙོམས་དང༌། དགའ་བ་དང༌། རྟོག་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང༌། བཅུར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ཤེས་རབ་དང༌། ཡང་དག་སྤོང་བ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་འདུ། རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་སྟོབས་ཀྱི་རྫས་ལྔ་དང༌། དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་ལྔ་དང་བཅུའི་རྫས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་རྫས་བརྒྱད་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྫས་བཅུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང༌། དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཤེས་རབ་ཏུ་བཤད་པ་སོགས་ནི་གཙོ་བོ་སྨོས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་སྦྱོར་བ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཀུན་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཙོ་བོ་སྨོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྦྱོར་བྱུང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྡེ་ཚན་གཉིས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་སྤོང་བ་འམ་ཡང་དག་འཇོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་སྤོང་བས་ཡང་དག་སྤོང་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ལུས་ངག་དགེ་བར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇོག་པས་ཡང་དག་པར་འཇོག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ལུས་དང་ངག་ཡང་དག་པར་འཇོག་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་ཚན་གསུམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བས་ན་རྫུ་འཕྲུལ་དང་དེའི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་གནས་

356

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།

ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འཕགས་ཡུལ་ན་ཡང་བརྩད་ཚུལ་ཡོད།
གསུམ་པ་ནི། སྡེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །མཐོང་དང་སྒོམ་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་དེ་ནི་གོ་རིམ་ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་སྒོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་བརྒྱད་ལ་རིམ་བཞིན་བཞག་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཚོགས་ལམ་ནས་དང། ཡང་དག་སྤོང་པ་དྲོད་ནས་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་རྩེ་མོ་ནས་དང་དབང་པོ་ལྔ་བཟོད་པ་ནས་དང། སྟོབས་ལྔ་ཆོས་མཆོག་ནས་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྒོམ་ལམ་ནས་དང། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་སྐྱེ་རིམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྡེ་ཚན་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་པར་འཕེལ་བས། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དང་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་ཉེར་བཞག་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས། ཡང་དག་སྤོང་འབྲིང་ནས། རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་ཆེན་པོ་ནས། དབང་པོ་དྲོད་ནས། སྟོབས་བཟོད་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྒོམ་ལམ་དང་སྦྱར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག །ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་དང་ལམ་བདེན་མིན་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །མི་ལྕོགས་མེད་ན་དགའ་མ་གཏོགས། །གཉིས་

357

ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།
པ་ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས། །གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །བསམ་གཏན་བར་ནའང་གཟུགས་མེད་པ། །གསུམ་ནའང་དེ་དང་མཚུངས་ཡན་ལག །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྲིད་རྩེ་ན། །ཞེས་གསུངས། སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་དེ་ཁམས་གང་དང་ས་གང་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད། མི་ལྕོགས་མེད་ན་དགའ་བ་མ་གཏོགས་སོ་དྲུག་ཡོད། བསམ་གཏན་ས་གཉིས་པ་ན་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་དྲུག་ཡོད། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཞི་པ་གཉིས་དང་བསམ་གཏན་བར་ཉེར་བསྡོགས་གསུམ་དང་དང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ན་དགའ་བ་དང། རྟོག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཡོད། གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ན་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་དང་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་སོ་གཉིས་ཡོད། འདོད་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་ལམ་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང། །ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ། །ལམ་མངོན་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང། །དེ་ཡི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང། །ཆོས་བདེན་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྫས་སུ་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་བཞི་བཤད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ། ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང། དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་ཅིང་ཡང་སྒྲས་སྔ་མ་གཉིས་ལ་དད་པ་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདེན་གསུམ་སོགས། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཡོད་དེ། ཆོས་ནི་བདེན་པ་གསུམ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དད་ཡུལ་སྒོས་བཞིར་བཤད་ཀྱང་རྫས་སུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་

358

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།
ནས་དད་པ་ནི་དད་པའི་རང་བཞིན་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིེར། རྩ་བར། རྫས་སུ་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་སོ། །ཤེས་ནས་དད་པ་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་མེད་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང། རྣམ་གྲོལ་འཐོབ་ཚུལ། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གྲོལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། ཡིད་འབྱུང་དང་ཆགས་བྲལ་ཁྱད་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། བཅིངས་ཕྱིར་སློབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་དེ་རྣམ་གཉིས། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས། །མོས་པ་འདུས་བྱས་ཡན་ལག་ནི། །དེ་ཡིན་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སློབ་པ་ཉོན་མོངས་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་སོ་སོ་རང་རིག་གིས་ཕྱེ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཅིང་ཕྱིར་སློབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད། ཅེས་སོ། །རྣམ་གྲོལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པའི་རྣམ་གྲོལ་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་འདུས་མ་བྱས་དང༌། མི་སློབ་པའི་མོས་པ་ནི་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་རྣམ་གཉིས། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས། །མོས་པ་འདུས་བྱས། ཞེས་སོ། །མི་སློབ་པའི་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཅན། མི་སློབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མི་སློབ་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡན་ལག་ནི། །དེ་ཡིན། ཞེས་སོ། །འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ། སེམས་གང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ལམ་གང་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས།

359

ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཇི་སྐད་བཤད་ཤེས་པ། །མི་སློབ་སེམས་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་གྲོལ་དུས་སོ་སོར་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་དུས་གསུམ་ལས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ་དེ་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན། མི་སློབ་པའི་སེམས་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས། མི་སློབ་པའི་སེམས་མ་འོངས་པ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚེ་དེ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་ལ་མི་སློབ་པའི་སེམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤངས་ནས་ནི་མི་སློབ་དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང། །ཞེས་གསུངས། ལམ་གང་གིས་མི་སློབ་ལམ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ལམ་འགག་བཞིན་པའམ། ད་ལྟར་བར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱིས་དེའི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང༌། །ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །འདོད་ཆགས་ཀུན་ཟད་འདོད་ཆགས་བྲལ། །སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་ལ་སྤངས་པའི་ཁམས་དང། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང། འགོག་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཉིད་ཁམས་

360

མཛོད་གནས་དྲུག་པ།
གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དག་སྤངས་པ་དེ་སྤངས་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀུན་ཟད་ཅིང་སྤངས་དེ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་ཆགས་ཀུན་ཟད་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མིན་པའི་གཞིའི་ཟག་བཅས་སྤངས་པ་དེ་འགོག་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། སྔུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས། །ཡིད་འབྱུང་གང་གིས་སྤོང་འགྱུར་པ། །ཀུན་གྱིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ན་ནི་མུ་བཞི་སྲིད། །ཅེས་གསུངས། སྔུག་བསྔལ་དང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་བཞིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས། ཡིད་འབྱུང༌། ཞེས་སོ། །སྡུག་ཀུན་འགོག་ལམ་བཞི་ལ་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གིས་བདེན་པ་དེའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པར་འགྱུར་བ་ཀུན་གྱིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མངོན་རྟོགས་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བ་དེ་ཅིག་ཤོས་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་དང་མུ་བཞི་སྲིད་དེ། སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དང་ཤེས་པ་དང། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་མི་སློབ་ལམ་རྣམས་ཡིད་འབྱུང་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བྱེད་མིན་པ་དང། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ཡིན་ལ་ཡིད་འབྱུང་མིན། སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིད་འབྱུང་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཡང་རུང་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་མངོན་རྟོགས་སེམས་བཅུ་དྲུག་དང་སྦྱར་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

361

ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།

སྨྲས་པ།

ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྔུ་དེ། །
གསོ་བྱེད་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནི་སོ་སོ་འམ། །
ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་ཟླ་བྲལ་སྟོང་པའི་ཨ་མྲྀ་ཏ། །
ལེགས་བསྟེན་རྣམ་གྲོལ་དོན་དམ་རྣམ་སད་མགོན་དེ་མཆོད། །
མང་མང་སྐྱེ་བའི་ཆུ་རྒྱུན་ཉིན་མཚན་དུ། །མྱུར་མྱུར་འཁོར་བའི་མཐོ་དམན་གཉེར་མའི་རླབས། །ཡང་ཡང་བསམ་ནས་ཐར་པར་གཤེགས་པ་ལ། །དུང་དུང་སེམས་ཀྱིས་སྐུལ་མ་བྱེད་རེ་རན། །དལ་འབྱོར་ཚང་བའི་དགའ་ཚལ་འདབ་བརྒྱ་རྒྱས། །ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་པད་མཚོར་དད་པས་འཇུག།།ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པའི་ཁྲུས་ཀྱིས་རོལ་བྱེད་པའི། །མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རིན་ཆེན་སྐས་དེར་འཇུག།།ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས། ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་དྲུག་པའི་ཚིག་དོན་དང་དཀའ་གནད་ཉུང་ངུར་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

363

བཟོད་ཤེས་དང་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར།

༄༅། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་
ལས་གནས་བདུན་པ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ་སྭ་ར་སྭ་སྟྱཻ།
བླ་མ་མཆོག་གསུམ་ལྷག་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ། །དད་པའི་མིག་བལྟས་ཡོན་ཏན་དཔལ་དྲན་ཏེ། །ཡིད་ཆེས་སེམས་ཀྱིས་གུས་བཞིན་ལུས་བཏུད་དེ། །ཞབས་སེན་ནོར་བུ་འབྲལ་མེད་སྙིང་ཁར་འཛིན། །དབང་པོ་མིག་དྲན་མི་གསལ་རྒས་པ་ཡིས། །ལུས་ཀྱང་ཉེར་མར་བྱས་ཀྱང་ཤེས་བཅུའི་དོན། །འཁྲུལ་མེད་འཆད་ལ་དྲུག་ལྡན་པད་མཚོར་དང༌། །བྱིས་རྣམས་དགའ་ཚལ་སྤྲོ་བཞིན་སེམས་མི་ངལ། །
གཉིས་པ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

364

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

རང་བཞིན་དང༌། ལྡན་ཚུལ་དང༌། འཐོབ་ཚུལ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བཟོད་ཤེས་དང་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར། ཤེས་བཅུའི་རྣམ་བཞག །དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་བློ་ལྟ་མིན། །དེ་ལས་གཞན་འཕགས་བློ་གཉིས་ཀ །གཞན་ཤེས་དྲུག་ནི་ལྟ་བའང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་དང་བསྟན་བཅོས་ལས། བཟོད་པ་རྣམས། ཞེས་དང༌། ཤེས་པ་རྣམས། ཞེས་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། ཞེས་དང༌། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ན་བཟོད་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲི་མེད་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི། བཟོད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡུལ་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པའམ་འདོད་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཀྱང་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་པའི་ངེས་པའི་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། །དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་བཟོད་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་ཡི། ངེས་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་བཅུ་ཀ་ངེས་པའི་ངོ་བོ་མི་དགོས་ཀྱང་བཟོད་པ་དེ་བཅུ་གང་ཡང་མིན་ལ་འདིར་ཤེས་བཟོད་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་ལོ། །གཞན་དུ་བྱས་ན་འགལ་བ་སྡུད་དོ། །བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ནི་བཟོད་པ་དང་ལྟ་བ་ཡིན་ལ་སྐབས་འདིའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཟོད་པ་རྣམས་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་རྟོག་པ་

365

བཟོད་ཤེས་དང་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར།

མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྟ་བ་ཞེས་པ་བྱེད་ཚིག་ཡིན་པས་ལྟ་རྟོག་དང་ཚོལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མི་སློབ་པ་དག་གིས་བདེན་པ་ལྟ་བ་དང་ཚོལ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་བློ་ལྟ་མིན། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ཇི་སྲིད་བྱ་བ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དག་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང༌། ཞེས་པ་ནས། བདག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་དག་གི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཟོད་པ་དང་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བཟོད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་པས་ངེས་པའི་ངོ་བོ་དང༌། ཉེ་བར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་གཞན་འཕགས་བློ་གཉིས་ཀ །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ནི་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་རབ་ལ་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་གསུམ་ཀས་བཤད་དོ། །ཟག་མེད་ལས་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྱིར་བཏང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ཤེས། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གཞན་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ་གཞན་གང་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བཏང་བ་འདིའི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི། རྩ་བར་དྲུག་ནི་ལྟ་བའང་ཡིན། ཞེས་

366

མཛོད་གནས་བདུན་པ།
གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཤེས་བཅུའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པས་བཟོད་པ་ཤེས་པ་མིན་ཚུལ་ཡང་སྔར་ལྟར་བཤད་དགོས་ལ་ཁྱད་པར་འདི་ལ་འབྲུ་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ནོར་བ་མང་དུ་བོད་འདིར་བྱུང་ངོ༌། །འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལོག་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་མ་ཟད་ལྟ་བའང་ཡིན་ཏེ་རྟོག་ཅིང་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲུག་ནི་ལྟ་བའང་ཡིན། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དེ་དྲུག་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་དེར་ཆེར་གསལ་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

367

ཤེས་བཅུའི་རྣམ་བཞགགཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང༌། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། །ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང༌། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་ཤེས་པ་ནི་བཅུ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཤེས་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། ཀུན་རྗོབ་ཤེས་པ་དང༌། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང༌། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང༌། ལམ་ཤེས་པ་དང༌། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང༌། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།
རྒྱས་བཤད་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པས་གསུམ་དུ་བཤད་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་འོ། །ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཆོས་དང་ནི། །རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཤེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་སྡུག་བསྔལ་སོགས་རྗེས་ཤེས་པའི། །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཤེས་བཅུའི་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཟག་མེད་ལ་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཆོས་དང་ནི། །རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དེའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མ་ཡོད་པས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ནས་འགོག་པའི་བར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོག་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་

368

མཛོད་གནས་བདུན་པ།
བར། ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནས། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང༌། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་སོགས་སྒྲས་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལམ་འགོག་པ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆོས་ཤེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་སྡུག་བསྔལ་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྡུག་བསྔལ་དང་སོགས་སྒྲས་གོང་གི་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་རྣམས་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྗེས་ཤེས་པའི། །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང། ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང༌། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཉིས་ལས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ། བཞི་ལས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་བདེན་བྱེ་བྲག་གིས། །བཞི་སྟེ་ཞེས་བྱུང༌། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་ཁྱད་པར་འོག་མའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་གོང་མའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། །མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟག་པ་ཤེས། །དེ་གཉིས་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ནི། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་རྗེས་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བཞི་བོ་དེ་ལས་ཤེས་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང༌། རྗེས་ཤེས་བཞི་ལ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟད་ཤེས་བཞི་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། །མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་བཞི་བོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང༌། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཟད་པ་དང༌། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པ་དག་

369

ཤེས་བཅུའི་རྣམ་བཞགབདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ། ཞེས་པ་ནས། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ནི་སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་དང་པོ་ཟད་ཤེས་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་སོ་སོགས་དང༌། དེ་ནས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ཏེ་སླར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མེད་དོ་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དུག་མདའ་ཕོག་སྟེ་ཤི་བ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་ཤི་བའི་ཚེ་རྨའི་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་གནས་པ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བ་འདིའི་ཤེས་པ་སྲིད་རྩེའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་གཉིས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ནི། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་རྗེས་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་པ་དང་མི་གཅིག་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་སྲིད་པས་སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་ན་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བཞི་ལས་ཕ་རོལ་སེམས་རིག་པ། །དེས་ནི་ས་དབང་གང་ཟག་འདས། །ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་མི་རིག་གོ །ཆོས་རྗེས་བློ་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་མིན། །ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས། །རིག་སྟེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་གསུམ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཀུན། །ཞེས་བྱུང༌། ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་དེ་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང༌། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང་དེ་ལ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པས་གསུམ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཞི་ལས་ཕ་རོལ་སེམས་རིག་པ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་

370

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མའི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་ས་འདས་པ་གོང་མའི་སེམས་མི་རིག།དབང་རྟུལ་དད་མོས་ལྟ་བུའི་དེས་དབང་པོ་འདས་པ་མཐོང་ཐོབ་པའི་སེམས་མི་རིག །ཕྱིར་མི་འོང་གི་དེས་གང་ཟག་འདས་པ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་སེམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་ཚུལ་ཡང་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེས་ནི་ས་དབང་གང་ཟག་འདས། །མི་རིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེས་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཞིག་པ་འདས་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་མི་རིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ས་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་འདོད་ཁམས་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལ་སོ་སོར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆོས་རྗེས་བློ་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་མིན། །ཞེས་སོ། །
མཐོང་ལམ་ལ་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་མེད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་དམིགས་ཡུལ་བྱས་པའི་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེས་མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་ལ་གཞན་མི་རིག་པ་གང་ཞིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་དེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་དང་གསུམ་རིག་ལ་གཞན་མི་རིག །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་དམིགས་རྣམ་མི་མཐུན་པས་དེ་ཤེས་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་བྱས་ན་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་ཀུན་འགག་ལ་འགག་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་བ་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས། །རིག་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞན་སེམས་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་

371

ཤེས་བཅུའི་རྣམ་བཞགཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟུལ་པོས་མངོན་ཤེས་བུལ་བས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྦྱོར་བ་ཆུང་བས་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་གསུམ་རིག་ཀྱང་དེ་དེས་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བས་སྦྱོར་བ་གཞན་དགོས་ཤིང་དེ་བར་མཐོང་ལམ་འགག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསེ་རུ་ལྟ་བུས་གསུམ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་ཤེས་ཏེ་སྦྱོར་བ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་འང་རང་བཞིན་གྱི་དབང་འབྲིང་ཡིན་པས་མངོན་ཤེས་ཉན་ཐོས་ལས་མྱུར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པས་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཀུན། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གྲངས་མེད་པ་གསུམ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ། །ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་ངེས་པའོ། །ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། །མི་སྐྱེ་བ་ཡི་བློར་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བློ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་བཞི་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །སོགས་སྒྲས་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྒོམ་མོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང༌། སྔུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ། །སོགས་སྒྲས་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ་ཡང་སྤང་བར་བྱར་མེད་དོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཡང་མངོན་དུ་བྱར་མེད་དོ། །བདག་གིས་ལམ་བསྒོམས་ཏེ་ཡང་ལམ་བསྒོམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པ་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་བློར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་རྟོག་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། ལམ་བསྒོམ་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང༌། ཞེས་

372

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལས་དེའི་རྗེས་ལ་ལངས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

373

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཤེས་པ་བཅུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང༌། །རྣམ་པ་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཡུལ་དང༌། །སྦྱོར་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང༌། །རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་པ་དེ་དག་བསྡུས་ན་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་བཅུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞག།།གཉེན་པོ་ལས་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་དང༌། རྣམ་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང༌། རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དག་དང༌། སྦྱོར་བ་ལས་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང༌། བྱ་བ་བྱས་པ་ལས་ནི་ཟད་ཤེས་དང༌། རྒྱུ་རྒྱས་བ་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་རང་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རང་གཞན་དང་ནི། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན། ཞེ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འདོད་ཁམས་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉེན་པོ་དང༌། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་སྡུག་བདེན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་པ་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་སོ་སོ་ལའང་སྦྱོར་བ་སོ་སོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྦྱོར་དང༌། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་

374

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

དེ་ནི་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་ལས་རྣམ་པར་གཞག་གིས། དམིགས་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བྱ་བ་བྱས་པ་ཉིད་དང༌། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟད་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས་པས་རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་དེ་བྱུང་ལ་ཟད་ཤེས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། འོ་ན། ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་རྗེས་ཤེས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མཐོང་ལམ་ལ་ངེས་ཀྱང་བསྒོམ་ལམ་ལ་མ་ངེས་ཏེ། བསྒོམ་ལམ་ལ་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་སམ་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་པས་སྤངས་ནས་གོང་མའི་སྒོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་སྔར་འདྲིས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་སྤངས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། (1)དེའི་ཚེ་གོང་མའི་འགོག་ལམ་ལས་མི་དམན་པའི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་ལམ་ལ་སས་བསྡུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྩ་བར། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འགོག་བ་དང་ལམ་དག་ནི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་མིན་པས་དེ་དག་ནི་འོག་མ་ཡང་དམན་པར་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང༌། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དག་ནི་ཁམས་

1 སྦག་ས། དེའི་གོང་མའི།

375

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།

སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་(1)སྲིད་པ་ཆོས་ཤེས་མ་སྐྱེ་བར་རྗེས་ཤེས་མི་སྐྱེ། རྗེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ཤེས་བཅུའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། རྣམ་པའི་གྲངས་ངེས། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར། ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཀུན་རྫོབ་ནི། །དེ་བཞིན་གཞན་དུའང་རང་རང་གི །བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཕ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང༌། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་དང་བཅས་ནི། །ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས། །རྫས་རེ་རེ་ཞིག་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ལྷག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན། །སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག །ཅེས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་རྩེ་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་སྔ་མ་ཆོས་ཤེས་བཞིན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཚོགས་ལམ་སོགས་སུ་མི་སྡུག་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཀུན་རྫོབ་ནི། དེ་བཞིན་གཞན་དུའང༌། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཅན་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་དང་རྩེ་མོ་དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལའོ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་འགོག་ཤེས་ལམ་ཤེས་བཞི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཞི་འཛིན་པ་ནས་ལམ་གྱིས་ལམ་རིག་སྒྲུབ་ངེས་བཞི་འཛིན་པས་

1 སྦག་ས། སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཤེས།

376

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

རང་རང་གི་དམིགས་ཚུལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཕ་རོལ་ཡིད་ཤེས་ལ་གཉིས་ལས། ཕ་རོལ་གྱི་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་དམ་ཟག་མེད་ཀྱང་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་བདེན་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང༌། །དེ་བཞིན་ཞེས་སོ། །ཕ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མའམ་ཟག་བཅས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཤེས་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་བྱུང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲི་མ་དང་བཅས་ནི། །ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས། །ཞེས་སོ། །ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྫས་རེ་རེ་བ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་ཏེ། །གང་གི་ཚེ་སེམས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ་སེམས་བྱུང་མི་འཛིན་སེམས་བྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་སེམས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ཚེ་དྲི་མ་མི་འཛིན་དྲི་མའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ཚེ་གོས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྫས་རེ་རེ་ཞིག་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །བར་འདིར་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་བྱེ་སྨྲ་མདོ་སྡེ་བ་སློབ་དཔོན་གྱི་འདོད་ཚུལ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མ་སྤྲོས་སོ། །ཤེས་པ་བཅུའི་ནང་གི་སྔར་བཤད་པའི་ལྷག་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་མ་གཏོགས་ཏེ། དེའི་རྗེས་ཐོབ་སྐབས་སུ་བདག་གི་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན། །སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། །རྫས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ །ཞེས་བྱུང༌། དྲི་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་རང་གི་མཚན་

377

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། མེད་དེ། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རྩ་བར། དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །ཅེས་སོ། །ཉི་འོག་པ་ན་རེ། དེ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པས་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང༌། རྒྱུ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་བ་དང༌། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང༌། རྐྱེན་དང༌། འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་པས་ཟག་མེད་བསྟན་པ་དང་རིགས་པས་བསྐྱེད་ཞེས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན། གནས་ཡོད་ཅེས་པས་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང༌། གཞི་ཡོད་ཅེས་པས་རྒྱུ་ཡོད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནས་ཡོད་དང༌། གཞི་ཡོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ཏེ། རྩ་བར། གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཞེས་སོ། །ཅི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་མིང་གི་སྒོ་ནས་སམ་རྫས་སུ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཞེ་ན། སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་རྫས་སུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་ཀུན་འབྱུང་འགོག་ལམ་གསུམ་གྱི་རེ་རེ་སྟེ་བདུན་དུ་འདོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང༌། བདེན་པ་ལྷག་མའི་རྒྱུའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་འབྱུང་དང་རབ་སྐྱེ་དང་རྐྱེན་ཡིན་ཅིང་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ལས་དོན་གཞན་མེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་ཉིད་ལ་ཞི་བ་སོགས་དང་ལམ་ཉིད་ལ་རིག་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་འཇིགས་ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚེ་ཡང་སྔུག་བསྔལ་གྱི་བཞི་དང་རྒྱུ་འགོག་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྫས་སུ་བདུན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁ་ཅིག་གི །གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་རྫས་སུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང༌། ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་རེ་རེ་སྟེ་བདུན་ཡིན་

378

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། རྫས་སུ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བས་བཅུ་དྲུག་པོ་སོ་སོར་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྫས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྡུག་བདེན་ལ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་དང༌། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་བཞི་དང༌། འགོག་བདེན་ལ་འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་བཞི་དང༌། ལམ་བདེན་ལ་ལམ་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་འདི་དག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བའི་ལྡོག་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ལ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པས་དང༌། གཏན་དུ་མ་ཡིན་པས་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པས་དང༌། རྟག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། །ནས། ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱེད་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཁྱད་པར་གཉིས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་གཏན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། །ནས། སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང༌། ཁྱད་པར་གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། །ནས། གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་དོ། །ཁྱད་པར་བཞི་བ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་རྟག་པ་དང༌། ནས། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་ཕལ་ཆེར་སྤང་གཉེན་སྦྱར་ནས་ཕྱི་མའི་སྟེང་ནས་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད།། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། སྐབས་འདིའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཤེས་རབ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་

379

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།

པ་ཤེས་རབ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་(1)དམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྩ་བར། དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་དང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
དེས་ན་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་དང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་བཟུང་བ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན། བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡུལ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་ཡང་ཡིན། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །འདི་ཤེས་པ་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

1 སྦག་ས། དོ། །

380

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

དང༌། གང་སྤེལ་ལས། གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་ནི་འཛིན་བྱེད་བཟུང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་མཐའ་འདིས་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་གཞན་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཁོ་ན་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་པ་འཛིན་སྟངས་ལ་སྐབས་འདིར་ཡང་སྦྱར་བ་བྱེ་མདོ་འདྲེས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་(1)གསུམ་བཤད་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། ཤེས་རབ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྫས་མཚུངས་ཉམས། འདོད་ན། ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་ཤེས་རབ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྫས་མཚུངས་པ་དག་གིས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་རྣམ་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེ་བྲག་ནི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་རྣམ་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འཛིན་པ་ནི་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་གོ །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་

1 སྦག་ས། གསུམ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

381

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།

བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ། ངོ་བོའི་དང༌། རྟེན་གྱི་དང༌། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་དང༌། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། དང་པོ་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམས་དགེ །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བཅུའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད། ཤེས་པ་གཞན་དགུ་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་རྣམ་གསུམ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཤེས་སྒོམ་བྱུང་དང་ཤེས་པ་གཞན་རྣམས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་རྣམས་དགེ །ཞེས་སོ། །རྩ་བར། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང༌། །རྟོག་དང་རིག་སྔགས་ཀྱིས་བྱས་པའང༌། །ཞེས་པའི་སེམས་ཤེས་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདིའི་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང༌། ལུས་རྟེན་གཉིས། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན། །དྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ་བར་དགུ །རྗེས་ཤེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དྲུག །གཞན་ཡིན་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི། །ཞེས་བྱུང༌། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན། ཞེས་སོ། །ཆོས་ཤེས་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་ལྕོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ས་དྲུག་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ས་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྔོགས་གཞན་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ། འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་ན་གཟུགས་མེད་པ་དག་ནའང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། །དྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ། ཞེས་སོ། །རྗེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་དྲུག་པོ་དེ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་ས་དགུ་ན་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྡོགས་གཞན་བདུན་དང་སྲིད་རྩེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་དེ་གཟུགས་མེད་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་དགོས་སོ། །རྩ་

382

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

བར། དགུ། །རྗེས་ཤེས་བྱ་བ། ཞེས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང༌། འགོག་པ་དང༌། ལམ་དང༌། ཟད་པ་དང༌། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དྲུག་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་དགུ་ན་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཉེར་བསྡོགས་གཞན་བདུན་དང་སྲིད་རྩེ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་མེད་ལ། ཕྱེ་ན་དེ་དག་གི་ཆོས་ཤེས་རྣམས་ས་དྲུག་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དེ་རྣམས་ས་དགུ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་བཞིན་དྲུག ཅེས་སོ། །གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་ཉེར་བསྔོགས་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ན་དཀའ་བས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་ན། །ཞེས་སོ། །སྒོམ་བྱུང་ཡིན་པ་འདིས་ཤེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་འདོད་རྟེན་ཅན། །ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན། །ཞེས་བྱུང༌། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་འདོད་རྟེན་ཅན། །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་འདོད་ཚུལ་མང༌། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རྗེས་ཤེས་དང་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་བཞི་དང༌། ཟད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བརྒྱད་ནི་ཁམས་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་དེ་བརྒྱད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན། །ཞེས་སོ། །སྨྲས་པ། རང་རྒྱུད་ལ་གནས་བཀྲ་ལ་ཆེས་མང་ཡང༌། །མངོན་པར་རྟོགས་དཀའི་ཤེས་པ་བཅུ་ཡི་ཚུལ། །དབང་པོ་བཞིན་དང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞིན། །དེ་བས་སྔར་

383

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།
བྱོན་འགས་ཀྱང་བརྗོད་པ་འཁྲུལ། །ཤེས་བཅུའི་རི་མོ་འབར་བའི་ཆོས་མངོན་པའི། །དཀའ་གནས་སིན་ནྡྷུ་ཝ་རའི་ཁ་འབྱེད་པ། །མང་མཁྱེན་སྤྱན་ཡངས་རྐེད་ཕྲའི་འགྲམ་ཆང་ལས། །རྡོལ་གཏམ་ཆུ་རྒྱུན་བྲན་པས་འབྱེད་དམ་ཅི། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། འགོག་བློ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ། །གཅིག་སྟེ་ཕ་རོལ་སེམས་བློ་ནི། །གསུམ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཅིག་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགོག་བློ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ། །གཅིག་སྟེ། ཞེས་སོ། །ཕ་རོལ་སེམས་བློ་སྟེ་ཤེས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་མ་རྟོགས་པའི་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕ་རོལ་སེམས་བློ་ནི། གསུམ་མོ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་དང་ལྡན་ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་བརྒྱད་ཀས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ། ཤེས་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཚུལ། ཆོས་བཅུ་དང་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྦྱར་བ། ཆོས་གང་རིག་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོས་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ལམ་རྗེས་བློ་ཡི་དགུ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བློའི་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བཞི་ཡི་བཅུ་ཡིན་གཅིག་གིས་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཆོས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། རྗེས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆོས་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡང་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལམ་རྗེས་བློ་ཡི་དགུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བློའི་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་དང་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་

384

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ཤེས་བཅུ་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཐམས་ཅད་ཡོད། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཕྱེ་བ་ལ་ཤེས་བཅུ་ཡོད། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དག་གིས་ལམ་ཡོངས་སུ་ཡང་སྒོམ་པར་བྱར་མེད། ཅེས་པས་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཟག་མེད་དགུ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱར་མེད། སྡུག་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པས་མ་ཕྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། བཞི་ཡི་བཅུ་ཡིན་ཞེས་སོ། །འགོག་པ་ཤེས་པ་གཅིག་བུའི་དམིགས་པ་ལ་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་འདུ་བྱས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཅིག་གི་མིན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བཅུ་དག་ནི་སྦྱར་བར་བྱ། །ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་ཆོས། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་པ་བཅུ་དང་ཆོས་བཅུ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་བཅུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་བྱས་པས་བརྒྱད་དང༌། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་བྱས་པས་བཅུར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་ཆོས། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བཅུ་དང་(1)ཆོས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྦྱོར་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཆོས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ལྔ། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བདུན། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་དྲུག །འགོག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གཉིས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་གསུམ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཆོས་དགུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་དམིགས་པར་འདོད་པར་སྤྱོད་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་

1 སྦག་ས། ཆོས་བཅུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན།

385

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།

མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང༌། འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་མ་བྱས་དགེ་བ་དང་ལྔ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་ལྔ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པར་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བཞི་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་དྲུག་དང༌། འདུ་མ་བྱས་དགེ་བ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ནི་བདུན་ཏེ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཁམས་གསུམ་ཀའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་རེ་རེའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་དྲུག་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དག་ནི་དྲུག་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འགོག་པ་ཤེས་པའི་གཅིག་སྟེ། འདུ་མ་བྱས་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་ཤེས་པའི་ནི་གཉིས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་སྟེ། ཞེས་སོ། བརྒྱད་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་དགུ་ཡིན་ཏེ། འདུ་མ་བྱས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་གཅིག་པུས་རང་ཚོགས་ལས། །གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིགས་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་ནི་རང་གི་ཚོགས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཚོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཧ་ཅང་ཉེ་བས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིགས་འགྱུར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་འདུ་སོགས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ ཡུལ་ནི་ཡུལ་ཅན་ལས་ཐ་དད་

386

མཛོད་གནས་བདུན་པ།
པའི་ཕྱིར། རང་གི་རང་ལ་བྱ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རལ་གྲིའི་སོ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རེག་ཅིང་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཀུན་རྫོབ་གཅིག་པུས་རང་ཚོགས་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སེམས་དང་ཚོར་སོགས་དམིགས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་དམིགས་པ་གཅིག་པ་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་སོ། །

387

ཤེས་བཅུའི་ལྡན་ཐོབ།

གཉིས་པ་ལྡན་ཚུལ་ནི། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཆགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྡན།། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡན་ཆད་ནི། །བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་དང་ལྡན། །ཞེས་བྱུང༌། གང་ཟག་གང་ལ་ཤེས་པ་དུ་ལྡན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྡན། དེ་དང་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆགས་ཅན་ནི། བཟོད་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་དང་ལྡན། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཆགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྡན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྡན་ནོ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འཕགས་པར་ཡང་སྦྱར་ཏེ། །གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཟག་པ་མེད་པས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མའི་ལྡན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་ཆོས་ཤེས་གཉིས་བྱས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་གསུམ་དང༌། ཆགས་བྲལ་སེམས་ཤེས་དང་བཞི་ལྡན་པ་གང་ཞིག །སྔུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་དུས་ཆགས་ཅན་རྗེས་ཤེས་དང་བཞི་དང་ལྡན། ཆགས་བྲལ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་དེའི་སྟེང་དུ་རེ་རེ་འཕེལ་བ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཆགས་བཅས་ལྔ། ཆགས་བྲལ་དྲུག །འགོག་པ་ཤེས་ཚེ་ཆགས་བཅས་དྲུག་ཆགས་བྲལ་བདུན། ལམ་ཤེས་ཚེ་ཆགས་བཅས་བདུན་ཆགས་བྲལ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞེས་

388

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

དང༌། ཆགས་བྲལ་ནི། གང་སྤེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་བཞི་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཡན་ཆད་ནི། །བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་དང་ལྡན། །ཞེས་དང༌། ཆགས་བྲལ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ལྷག་པར་ལྡན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་འཐོབ་ཚུལ་ལ། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ་དང༌། ས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ། ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་དུ་དང༌། སྒོམ་ལམ་དུ་དང༌། བཤད་པའི་ལྷག་མ་དུ་ཐོབ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང༌། །ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས། །མ་འོངས་པ་ཐོབ་དེ་ཉིད་ལ། །རྗེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང༌། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་མཐའ་ཞེས་བྱ། །དེ་ནི་མི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་ཡིན། །རང་དང་འོག་ས་འགོག་པའི་མཐའ། །རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་ལས་བྱུང༌། །ཞེས་བྱུང༌། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བདུན་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཅིང་མངོན་གྱུར་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལན་གཉིས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང༌། ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས། །མ་འོངས་པ་འཐོབ། ཅེས་སོ། །མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་འཐོབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་བདེན་པ་རེ་རེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་སྐབས་སུ་འཐོབ་པ་ཆོས་ཤེས་སྐབས་སུ་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཤེས་སྐབས་སུ་གོང་མའི་བདེན་པ་དེ་མ་རྟོགས་པས་བདེན་པ་དེ་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས། རྗེས་ཤེས་སྐབས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཉིད་ལ། །རྗེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང༌། །ཞེས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་དེ་ཟད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ལམ་ལ་མཐའ་མེད་པས་དེའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་མེད་དེ། རྩ་བར། དེའི་ཕྱིར་

389

ཤེས་བཅུའི་ལྡན་ཐོབ།
མངོན་རྟོགས་མཐའ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོ། རྗེས་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ནམ་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་མི་སྐྱེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ས་དང་འོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རང་དང་འོག་ས། ཞེས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་གསུམ་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡིན་ལ་འགོག་པ་གཅིག་པུ་སྨྲོས་པས་ལྷག་མ་གཞན་གཉིས་ལ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགོག་པའི་མཐའ། །ཞེས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབད་རྩོལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་མི་རུང༌། རྩ་བར། རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་ལས་བྱུང༌། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་ནི། ཆགས་བཅས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དྲུག །འདོད་ལ་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བདུན། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཆགས་བཅས་ཀྱི། །སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་བདུན་འཐོབ་པོ། །ས་བདུན་ལས་བརྒྱད་མངོན་ཤེས་དང༌། །མི་གཡོ་ཐོབ་དང་སྤེལ་སྒོམ་པའི། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་དང༌། །གོང་མའི་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ལའང༌། །སློབ་པ་སྦྱོང་བའི་གྲོལ་བ་ལ། །ཤེས་པ་དྲུག་དང་བདུན་འཐོབ་བམ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དྲུག །དེ་བཞིན་སྲིད་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་ལའང༌། །ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་དགུའོ། །མི་གཡོ་བས་ནི་བཅུ་འཐོབ་པོ། །དེར་འཕོ་གྲོལ་བའི་ཐ་མ་ལའང༌། །ཞེས་བྱུང༌། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་འཕགས་པས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་འཕགས་པས་དེའི་ཚེ་བདུན་ཐོབ་སྟེ། དང་པོས་ཆོས་རྗེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་བཞི་དང་དྲུག་ཐོབ། ཆགས་བྲལ་འཕགས་པས་དེ་དྲུག་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་ཐོབ་པའི་

390

མཛོད་གནས་བདུན་པ།
ཕྱིར། རྩ་བར། ཆགས་བཅས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དྲུག །འདོད་ལ་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བདུན། །ཞེས་སོ། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་གོང་མའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཇི་སྲིད་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ཁྱད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་བ་བདུན་འཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་བཞི་དང་བདུན་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཡི་གོང་མ་ཆགས་བཅས་ཀྱི། །བསྒོམ་པའི་ལམ་ལ་བདུན་འཐོབ་པོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་ས་བདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་དང༌། སློབ་པའི་མངོན་ཤེས་ལྔ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་གོང་མ་སྲིད་རྩེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་གནས་པ་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་འཐོབ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་བདུན་པོ་དེ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ས་བདུན་ལས་བརྒྱད་མངོན་ཤེས་དང༌། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་དང༌། །གོང་མའི་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ལའང༌། །ཞེས་སོ། །རྟོགས་པར་འོས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། བསམ་གཏན་ནི་སྤེལ་མར་བསྒོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་གཉིས་ཀྱིའང་ཤེས་པ་བདུན་འཐོབ་སྟེ། དང་པོས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ཟད་ཤེས་དང་བདུན་འཐོབ། གཉིས་པས་འགོག་ལམ་ཆོས་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མི་གཡོ་ཐོབ་དང༌། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྤེལ་བསྒོམ་པའི། །ཞེས་སོ། །སློབ་པ་ཆགས་བཅས་དབང་པོ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་དྲུག་དང༌། ཆགས་བྲལ་བས་དབང་པོ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་བདུན་འཐོབ་སྟེ། ཆགས་བཅས་པས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ཆགས་བྲལ་བས་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། འམ་སྒྲས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པའི་ལུགས་སྟོན། རྩ་བར། སློབ་

391

ཤེས་བཅུའི་ལྡན་ཐོབ།
པ་སྦྱོང་བའི་གྲོལ་བ་ལ། །ཤེས་པ་དྲུག་དང་བདུན་འཐོབ་བམ། །ཞེས་སོ། །སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པས་ནི་ཆགས་བཅས་ཆགས་བྲལ་གཉིས་དང་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་གསུམ་གས་ཤེས་པ་དྲུག་འཐོབ་སྟེ། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སྟེ་དྲུག་འཐོབ་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དྲུག །དེ་བཞིན་སྲིད་རྩེའི་རྣམ་རྒྱལ་ལའང༌། །ཞེས་སོ། །སྲིད་རྩེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ཟད་ཤེས་ལ་ཤེས་པ་དགུ་ཐོབ་སྟེ། མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་དགུའོ། །ཞེས་སོ། །དབང་རྣོན་མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་དང༌། རྟོགས་པའི་སྐལ་ཅན་མི་གཡོ་བར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་བ་གཉིས་ལའང་ཤེས་བཅུ་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་གཡོ་བས་ནི་བཅུ་འཐོབ་པོ། །དེར་འཕོར་གྲོལ་པས་ཐ་མ་ལའང༌། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། བཤད་པའི་ལྷག་མ་ལ་བརྒྱད་འཐོབ། །ཞེས་བྱུང༌། སྔར་བཤད་པའི་ལྷག་མ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་དང༌། མངོན་ཤེས་དང་སྤེལ་སྒོམ་དང༌། མི་གཡོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་སྦྱོར་བ་དང༌། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་འཐོབ་སྟེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ་ནི། གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་ཕྱིར་གང༌། །ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་འཐོབ། །ཟད་པ་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱང༌། །ས་ཀུན་སྔོན་རྙེད་མི་འཐོབ་པོ། །ཞེས་བྱུང༌། ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ས་དུ་ཞིག་པའི་ཤེས་པ་འཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ས་འོག་མ་གང་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་ལམ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང༌། འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས། ས་གོང་མས་བསྡུས་པའི་ལམ་གང་ཐོབ་པ་དེར་ཡང་རང་ས་དང་འོག་མས་

392

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་ལ། འང་སྒྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་བའི་ཚེ། ཟག་མེད་གཞན་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར་ལྟར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་དང་དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་དང༌། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་དང༌། བསམ་གཏན་ས་དྲུག །གཟུགས་མེད་པ་སྟེ་ས་བཅུ་གཅིག་པོ་ཀུན་གྱིས་བསྡུས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་བཅོམ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་དགེ་བ་རྣམས་སྐྱེས་འབུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསུ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་ཐོབ་པས་ཡུལ་མི་རྣམས་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསུ་བ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བར། ཟད་པ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱང༌། །ཞེས་སོ། །རྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྔོན་མེད་པ་ལས་རྙེད་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་རྙེད་ཟིན་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།(1) གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རྙེད་དང་རྟེན་ཅེས་བྱ་བ་ནི། །དགེ་བ་འདུས་བྱས་འཐོབ་པའོ། །གཉེན་པོ་དང་ནི་ཐག་བསྲིང་པའི། །ཐོབ་པ་ཟག་དང་བཅས་པའི་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཐོབ་པ་ལ་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་དང༌། བསྟེན་པའི་ཐོབ་པ་དང༌། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་དང༌། ཐག་བསྲིང་པའི་ཐོབ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྙེད་པ་ཉིད་ཐོབ་པས་ན་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ། ལམ་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཚེ་ལམ་དེ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། བསྟེན་པ་ནི་ཆོས་ཐོབ་ཟིན་དེ་ཡང་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་ན་བསྟེན་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ། འཕགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། གཉེན་པོ་ནི་ལམ་སྟེ། གཉེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ན། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་སྟེ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མ་དུལ་བའི་གཉེན་པོ་དེ་གསུམ་དུལ་བ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ། ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཐག་བསྲིང་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་གོམས་པས་

1 སྦག་ས། རྩ་བར། ས་ཀུན་སྔོན་རྙེད་མི་འཐོབ་བོ། །

393

ཤེས་བཅུའི་ལྡན་ཐོབ།

ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་པའོ། །ཐོབ་པ་ཉིད་རྙེད་པ་ཡིན་པས་ན་རྙེད་པའི་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བསྟེན་པ་ནི་ཆོས་ཐོབ་ཟིན་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། བསྟེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་བསྟེན་པའི་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལྟར་ལུས་བསྒོམ་པ་དང་སེམས་བསྒོམ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒོམ་པ་ནི་དགེ་སློང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཉེན་པོ་ནི་ལམ་སྟེ། གཉེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ན་གཉེན་པོའི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་རྟོགས་པ་ལས་ལུས་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་བཤད་ཡོད། བཞི་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཐག་བསྲིང་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ན། ཐག་བསྲིང་པའི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཅོད་པ་སྟེ། ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཙམ་སྟེ། མདོར་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལ་ཐོབ་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་དེ། །དགེ་བ་འདུ་བྱས་ཡིན་པས་རྙེད་བསྟེན་གྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་དང་ཐག་བསྲིང་བའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐོབ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྙེད་བསྟེན་གྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་དང་ཐག་བསྲིང་བའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཉིས་ཏེ་ཕྱི་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

394

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

སྨྲས་པ།

འཁོར་བའི་བཙོན་དུ་འཆིང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །
དགྲ་ཀུན་བཅོམ་པས་མི་སློབ་རིན་ཆེན་ཁྲིར། །
མངོནཔར་བཞུགས་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི། །
ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བསྒྱུར་སྐྱེས་བཞིན་རྨད། །
རང་དོན་ཙམ་བྱས་ཕུན་ཚོགས་དེ་ལྟར་ན། །མཐའ་མེད་དོན་གཉིས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་རྨད་བྱུང་རེ་རེའང་ནམ་མཁའ་ལ། །ཤོང་མིན་བློ་གྲོས་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ཨེ་མའོ། །ངོ་མཚར་ཨ་ཧོ་ཀྱེ་མ་ཐུབ་དབང་དཔལ། །ལན་གཅིག་དྲན་པའི་བསོད་ནམས་བསམ་ཀླས་ན། །ཇི་འདི་མི་འཇུག་ལོང་ངམ་བླུན་ནམ་མྱོས། །སེམས་དང་ལྡན་ན་ཐུབ་དབང་སོམ་ལ་བསྟེན། །བྱ་མང་དོན་ཆུང་ཆུ་ཡི་གཉེར་མ་ལ། །མཐོ་དང་དམའ་བས་བྱིས་པའང་མི་བྲིད་ན། །མངོན་མཐོང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་འགྱུར་བ་ལ། །འགྱོད་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པའང་བེམ་པོའམ་ཕྱུགས། །སྐྱོན་བྲལ་མཛེས་པའི་གཏེར་མཐོང་འཁོར་འདས་ཀྱི། །རྨད་བྱུང་ངོ་མཚར་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ། །དགའ་བས་ཁྱོད་ལ་འདུས་སམ་མགོན་ཁྱོད་ཉིད། །ཐབས་གང་ཞིག་གིས་ཐོབ་སྙམ་ཁྱོད་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

395

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན།

བཞི་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང༌། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང༌། ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཟླ་མེད་པས་ན་མ་འདྲེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ན་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། མ་འདྲེས་པ་ནི་འདྲེས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཟླ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག །རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག །འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་པ་དང་ནི་རྟོགས་པ་དང༌། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་སྟོབས་བཤད་པ། མི་འཇིགས་པ་དང༌། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞི། དང་པོ་ལ། མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། སྐུའི་སྟོབས་གཉིས། དང་པོ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང༌། ས་གང་ན་ཡོད་དང༌། སྒྲ་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ནི། །གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་བཅུ། །ལས་འབྲས་ལ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་སོགས། །དབང་པོ་མོས་དང་ཁམས་ལ་ནི། །དགུའོ་ལམ་དག་ལ་བཅུ་འམ། །གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཟད་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྟོབས་དང་པོ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་བཅུས་བསྡུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་བཅུས་བསྡུས། ལས་དང་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་འགོགས་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་

396

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

མ་གཏོགས་པའི་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་མཐར་གནས་དགུ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཏེ་སྟོབས་བཞི་ནི་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་བཅུ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལས་འབྲས་ལ་བརྒྱད། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་སོགས། །དབང་པོ་མོས་དང་ཁམས་ལ་ནི། །དགུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་ཕྱི་མ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཤེས་བཅུས་བསྡུས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལམ་རང་གི་ངོ་བོར་བྱས་ན་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ། འམ་སྒྲའི་དོན་དང་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་ན་ཤེས་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། སྔོན་གནས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། ཟག་ཟད་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་འམ་སྒྲས་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་འགོག་ཤེས་ཟད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་བསྡུས། ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁྱེན་པར་འདོད་ན་ཤེས་པ་བཅུས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལམ་དག་ལ་བཅུ་འམ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཟད་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྔོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་པའི་སྟོབས། །བསམ་གཏན་དག་ན་ལྷག་མ་ནི། །ས་རྣམས་ཀུན་ན་ཞེས་བྱུང༌། སྟོབས་བཅུ་པོ་དེ་ས་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྔོན་གནས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ན་ཡོད། སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་འདོད་པ་དང་མི་ལྕོགས་མེད་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ས་ཀུན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྐྱེས་པའི་ལུས་

397

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན།

རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར། །འདིའི་སྟོབས་གང་ཕྱིར་ཐོགས་མི་མངའ། །ཞེས་བྱུང༌། སངས་རྒྱས་འདིའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་སོགས་ལ་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིའི་མཁྱེན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བས་འཇུག་པས་སྟོབས་ཡིན་ལ། གཞན་ཉན་རང་གི་ཤེས་པ་ནི་ལ་ལར་འདོད་ཀྱང་མི་འཇུག་པས་ཐོགས་པ་ཡིན་པས་སྟོབས་སུ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གནས་བརྟན་ཤཱ་རིའི་བུས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཐར་པའི་དགེ་རྩ་མ་གཟིགས་པས་ཕྱིར་བཏང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས། འབྱུང་ཁུངས་རྡོ་ཡི་གསེབ་གསེབ་ན། །བག་ལ་ཞ་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ངས་ནི་འདི་ཡི་ཐར་པ་ཡི། །ས་བོན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་མཐོང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། བྱ་ཞིག་ཁྲས་གཙེས་པས་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་སོགས་མ་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྐུ་ལ་སྲེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོབས། །གཞན་དག་ཚིགས་ན་གླིང་ཆེན་སོགས། །བདུན་ཅུས་གླགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་སྟོབས་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་མངའ་བའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་ཐེག་ཆེན་པས་ཀྱང༌། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྲེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོབས་ལས་འཁྲིགས་པའི་སྐུ། །ཞེས་སོ། །སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ན། སྲེད་མེད་བུའི་སྟོབས་མངའ་ཞེས་ཟེར། རྩ་བར། གཞན་དག་ཚིགས་ན། ཞེས་སོ། །སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་ཡོད་དེ། གླང་ཆེན་ཕལ་བ་དང་སོགས་པ་སྤོས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་དང༌། ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང༌། རབ་གནོན་དང༌། ཡན་ལག་མཆོག་དང༌། སྟོབས་མཆོག་དང༌། སྲེད་མེད་བུ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བཅུ་འགྱུར་གླགས་པ་སྟོབས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་དང༌། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་སྐུའི་སྟོབས་དེ་དག་ལས་ཆེས་ཆེ་བ་ཐུགས་སྟོབས་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་མིན་

398

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

ན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཙས་པའི་དུས་དང་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་པའི་གཏམ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ཏུ་རུང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། རྒྱས་སྲས་མ་ལས། སློབ་དཔོན་ནི་ཇི་ལྟར་ཆེས་ཞེས་པ་ནས་གཏན་ཚིགས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་གང་སྤེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་པ་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐུ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སྐུ་དང་འཚམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་དང་ཐུགས་གཉིས་ནི། ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོས་ར་བ་དང་འོབས་བདུན་ཟློ་བ་དེར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐུ་སྟོབས་ཐུགས་དང་འཚམས་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལུགས་ཡིན་ཀྱང༌། འདི་སྐོར་ལ་སྔ་མ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་བྱེ་སྨྲ་ལས་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡོད་སྣང་མ་ཤར་འདུག་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དུ་མར་གལ་ཆེ་སྙམ་མོད་ཀྱང་དུ་མ་མ་སྤྲོས། སྐུའི་སྟོབས་དེ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐུ་བེམ་པོར་འདོད་ཕྱིན་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་ནི། མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཇི་ལྟར་སྟོབས་ནི་དང་པོ་དང༌། །བཅུ་པ་གཉིས་པ་བདུན་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང༌། མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་དམ་བཅའ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མི་འཇིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ངས་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མི་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རང་དོན་སྤངས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། ཆོས་གང་ཉན་ཐོས་སོགས་བར་དུ་གཅོད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པའི་

399

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན།
ཡེ་ཤེས་དེ། གཞན་དོན་བར་དུ་གཅོད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། ཆོས་གང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། གཞན་དོན་ངེས་འབྱིན་ཀྱི་ལམ་དུ་དམ་བཅས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཀྱེ་མ་ང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདི་ན་ཆོས་འདི་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་ང་ལ་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེའམ་ལྷའམ་བདུད་དམ་ཚངས་པའམ་རུང་འགའ་ཡང་ཆོས་དང་མཐུན་པས་རྒོལ་ཞིང་གླེང་བར་བྱེད་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས། བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་འཇིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིང༌། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པར་གནས་ཏེ་ཁྱུ་མཆོག་རླབས་པོ་ཆེ་ཞལ་གྱིས་འཆེས་ཞིང་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གེའི་སྒྲ་ཡང་དག་པར་སྒྲོགས་པ་འདི་ནི་མི་འཇིགས་པ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཚུལ་དང༌། ང་ལ་དགེ་སྦྱོང་ངམ། ཞེས་པ་ནས། མ་མཐོང་ངོའི་བར་གྱིས་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་ཚུལ་དང༌། དེ་ལྟར་ནས། གནས་ཏེ་བར་མི་འཇིགས་ཚུལ་དང༌། ལྷག་མས་མི་འཇིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་སོགས་སྟོན། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་སླ། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ས་གང་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་ཤེས་པ་བཅུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྡུས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་དང་པོ་ཡིན། སྟོབས་བཅུ་བ་ཟག་ཟད་མཁྱེན་པ་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་དང་ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན། སྟོབས་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་མཁྱེན་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྡུས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་ཡིན། སྟོབས་བདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མཁྱེན་པ་ཤེས་པ་བཅུ་འམ་དགུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་བཞི་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ནི། དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌།

400

མཛོད་གནས་བདུན་པ།
དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ཡོད་དེ། འཁོར་གུས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་ཆགས་པའི་དེ། འཁོར་མི་གུས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་ཁྲོ་བའི་དེ། གུས་མ་གུས་འདྲེས་པར་དེ་གཉིས་མི་འབྱུང་བར་བཏང་སྙོམས་སུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བློ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་བློ། །ཚོགས་དང་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཡུལ་དང༌། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལ་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སུ་ནི་དར་སུ་ནི་རྒུད། སུ་ནི་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར། སུ་ནི་སྨིན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་རྡོལ་བར་བྱ་སྙམ་དགོངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་བློ་ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་བློ། །ཞེས་སོ། །ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང༌། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང༌། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང༌། འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་དང༌། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས། ཆེས་རྣོ་བ་དང་ཆེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་ཏེ། །ཞེས་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཐུགས་རྗེར་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཉན་རང་ལ་སྙིང་རྗེ་ཡོད་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་མ་ཡིན་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱོབས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་ཐུགས་རྗེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྙིང་རྗེ་དང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཏི་མུག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན།

401

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན།

དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཁམས་གསུམ་གའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་པུ་དང་འབྲལ་འདོད་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ག་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། སའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་(1)བསམ་གཏན་ལ་བསྟེན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྟེན། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང༌། འཐོབ་ཚུལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདོད་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་དགོས་པ་དང༌། ནུས་པའི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དོན་མི་སྐྱོབས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱོབས་པ་དང༌། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ལ་མི་འདྲ་བ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་དང་ནི། །ཆོས་སྐུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྤྱོད་པས། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐུ་ཚེ་དང༌། །རིགས་དང་སྐུ་བོང་ཚོད་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་མམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་གསུམ་གྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་མཉམ་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པར་མཉམ་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་འགྲོ་བའི་དོན་སྤྱོད་པས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་དང་ནི། །ཆོས་སྐུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྤྱོད་པས། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོ། །སྐུ་ཚེ་རིང་ཐུང་དང་རིགས་བཟང་ངན་དང་གདུང་གི་ཁྱད་པར་དང༌། སྐུ་བོང་ཚོད་ཆེ་ཆུང་མི་མཉམ་སྟེ། དེ་དག་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྐུ་ཚེ་དང༌། །རིགས་དང་སྐུ་བོང་ཚོད་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྐུ་ཚེ་དང་གདུང་དང༌། སྐུ་བོང་ཚོད་ཞེས་དང༌། འོད་

1 སྦག་ས། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན།

402

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

སྲུང་དང་ཤཱཀྱ་ལ་སོགས་པ་གདུང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་མཁས་པ་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་མཉམ་པ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཕན་འདོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོགས་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་གོམས་པ་དང་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་སོགས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་གོམས་པ་དང༌། བསྐལ་ཆེན་དེ་སྙེད་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་གོམས་པ་དང༌། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་གུས་པར་བྱས་ཏེ་གོམས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། འབད་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་གཏན་དུ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང༌། ཕྱིའི་ཡུལ་སྤྲུལ་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བ་དང༌། བྱིན་གྱིས་རློབས་པའི་མངའ་བ་ཕུན་ཚོགས་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་དང་མཁའ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རིང་བར་གཤེགས་པའི་མཐུ་ཕུན་ཚོགས་དང༌། མཚན་དཔེ་སྐུའི་སྟོབས་དང༌། སྐུ་རྡོ་རྗེ་ལྟར་སྲ་བས་སྐུ་ཕུན་ཚོགས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕན་འདོགས་ཕུན་ཚོགས་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་དང་འཁོར་བ་བཞི་ལས་གཏན་དུ་ཐར་བ་བཞིའི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་བདེ་འགྲོ་དང་བཞི་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། སྐྱབས་འགྲོ་ལ་དེ་ལྟར་འབད་པར་རིགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་དང་མཐུ་དང་ཕན་འདོགས་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་རྨད་དུ་བྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། མཐའ་ཡས་པ་ནི་གྲངས་དང་མཐུ་མཐས་གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྨོས་དད་པ་ཆུང་ངུ་བྱས་ཀྱང་ངོ་། །དེ་ཡང་ལན་གཅིག་བྱས་ཀྱང་སྡིག་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ལྷ་དང་མིའི་བདེ་བ་དང་མཆོག་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་

403

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན།

སངས་རྒྱས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཆུང་ངུ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་པ་མིན། ཡིད་དུ་འོང་བ། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང། མྱུར་བ་དང། མཐའ་བཟང་བ་ལྔའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། གང་དག་རྒྱལ་བ་རྣམ་འདྲེན་ལ། །བྱ་བ་ཆུང་ངུ་བྱེད་འགྱུར་བའང༌། །དེ་དག་མཐོ་རིས་སྣ་ཚོགས་དག །བགྲོད་ནས་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་འཐོབ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ནི་རྐང་ཡན་ཆད་ནས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དང་དེའི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་རབ་ཏུ་དང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་པ་མིན་པ་དང༌། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང༌། མྱུར་བ་དང༌། མཐའ་བཟང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

404

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

སྨྲས་པ།

ལྷ་ཡུལ་དགའ་ཚལ་ཕྱིན་པའི་ཆགས་ལྡན་ལྟར། །
ཐུབ་པའི་ཕུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་རིན་ཆེན་གྱི། །
སྐྱེད་ཚད་གྲངས་དང་མཐུ་ཡི་ཁྱད་པར་ལ། །
བྱེ་བར་བསམ་ཀྱང་ངོམས་པ་མ་མཆིས་ན། །
འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་གཅིག་པུ་ཞལ་སྟོན་ཀྱེ། །ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་འདི་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ནད། །གདུང་བ་ཞི་བྱེད་དད་བའི་བདུད་རྩིས་ངོམས། །འཇིག་རྟེན་ལོང་བ་རྣམས་ལ་སྙིང་བརྩེ་ན། །གང་འདི་མངོན་དུ་བདག་ཅག་ནམ་མཐོང་ནའང༌། །ཐུབ་པའི་ཕུན་ཚོགས་མཐར་ཕྱིན་སྨོན་ལམ་ལ། །བདག་ཅག་འབྲེལ་བཅས་མཁའ་ཁྱབ་མ་རྣམས་ཀྱི། །མགོན་ཁྱོད་གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་ཡིད་སྨོན་པ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བས་བསྔོས་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སེམས་ཀྱིས་ངལ་གསོ་བའོ། །

405

ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་གཞན་སློབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། །ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང༌། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྨོན་ནས་ཤེས། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མངོན་སོགས། །ཞེས་བྱུང༌། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་སློབ་མ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིས་འདྲ་བ་ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྨོན་ནས་ཤེས་དང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་དང༌། མངོན་ཤེས་ལྔ་དང༌། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང༌། ཚད་མེད་བཞི། རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཟིལ་གནོན་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་འཕགས་པ་སློབ་པའི་ཐུན་མོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆོས་གཞན་སློབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྨོན་ནས་ཤེས། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མངོན་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་ལྔ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཟིལ་གནོན་དང་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང༌། །ཞེས་སོ། །

407

སློབ་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་ལ་སློབ་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏེིང་འཛིན་དང༌། སྨོན་ནས་ཤེས་དང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་དང། དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ་དང༌། ཞར་བྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་ཆོས། །མིས་སྐྱེད་ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །མ་སྐྱེས་གཞིར་བཅས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང༌། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པ། ས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཟག་ཁྱད་པར་དགྲ་བཅོམ་གཞན་རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་འཐོབ་པས་མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། རྟེན་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེད་པ། དམིགས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དང༌། འདོད་ཆགས་སོགས་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཕ་རོལ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམས་མི་སྐྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་མཐའ་ན། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་གཡོའི་ཆོས། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མིའི་རྟེན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་སྔོན་གཞན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་བྱས་པ་དྲན་ནས། རང་ཉིད་གཞན་གྱི་ཡོན་གནས་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་མཐོང་ནས་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མིས་སྐྱེད། ཞེས་དང༌། གོང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །མ་

408

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

སྐྱེས་གཞིར་བཅས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྨོན་ནས་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང༌། ས་བསམ་གཏན་མཐའ་སྟེ་བཞི་བར་ཡོད་པ་དང༌། རྒྱུད་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང༌། རྟེན་མི་ཡིན་པ་སྔ་མ་དེ་བཞིན་ལ་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ལ་སྨོན་ནས་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་གང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སྔོན་ནས་སྨོན་པ་བཏང་སྟེ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་རབ་མཐའི་བཞི་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་མི་ཤེས་ཟེར། རྩ་བར། སྔོན་ནས་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། སྨོན་པ་སྔར་བཏང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏོང་བ་སྔར་བཏང་བ་སྟེ། སྨོན་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཏང་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཚིག་དང༌། །སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག །གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང༌། །དོན་དང་ངག་ལ་ཐོགས་མེད་ཤེས། །བཞི་པ་རིག་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད།། མངོན་བརྗོད་ལམ་ལ་དབང་ཉིད་ལ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ། །ཤེས་པ་དགུའོ་ས་ཐམས་ཅད། །ཡང་དག་དོན་རིག་བཅུ་འམ་དྲུག །དེ་ནི་ཀུན་ན་གཞན་ཀུན་རྫོབ། །ཆོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། །ངག་ནི་འདོད་དང་དང་པོ་ན། །ཞེས་བྱུང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། །ཆོས་དང༌། དོན་དང༌། ངེས་ཚིག་དང༌། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་རྒྱུ་དང་རྟེན་གཉིས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་དམིགས་པ་དང་ས་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཚིག་དང༌། །སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་

409

སློབ་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན།

རིག །ཅེས་སོ། །ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ནི་མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཐོགས་མེད་ཤེས་པའི་རིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཐོགས་མེད་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དོན་དམ་ཤེས་པའོ། །ངེས་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཡོད་དེ། ཕོ་མོ་མ་ནིང་གི་རྟགས་དང་ཀུན་བཤད་ཀྱི་དུས་དང་ཀྲིཏ་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཐོགས་པ་མེད་པར་རིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང༌། །དོན་དང་ངག་ལ་ཐོགས་མེད་ཤེས། །ཞེས་སོ། །སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཡོད་དེ། དོན་མྱང་འདས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་པའམ་འཐད་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཞི་པ་རིག་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད། །མངོན་བརྗོད་ལམ་ལ་དབང་ཉིད་ལ། །ཞེས་སོ། །མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་སྤོབས་པའི་དོན་ནོ། །སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པའི་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། །དེའི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཡི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞི་ཤེས་པ་བཅུ་དང་ས་གང་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་དེ། སྤོབས་པ་ནི་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགུ་དང༌། ངག་གམ་ལམ་གང་རུང་གི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པས་འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་ས་ཐམས་ཅད་ཡོད། ཡང་དག་དོན་རིག་གི་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་བཅུ་དང༌། གལ་ཏེ་དོན་མྱང་འདས་ཡིན་ན། འགོག་ཤེས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀུན་རྫོ་བ་ཤེས་པ་ཟད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན། སྤོབས་དོན་རིག་པ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དང་ངེས་ཚིག་རིག་པ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས། ཆོས་རིག་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་ལྔ་ན་ཡོད། ངག་སྟེ་ངེས་ཚིག་རིགས་པ་ནི། འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྟེ་ས་གཉིས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤོབས་པའི་དེ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཤེས་པ་དགུའོ་ས་ཐམས་ཅད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་རིག་གི་དེ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར།

410

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

ཡང་དག་དོན་རིག་བཅུའམ་དྲུག།།དེ་ནི་ཀུན་ན། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཞན་ཀུན་རྫོབ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཆོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ངག་ནི་འདོད་དང་དང་པོ་ན། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། མ་ཚང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་མེད། །དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། །ཞེས་བྱུང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི་གང་རུང་ཞིག་ཐོབ་ན་བཞི་ཆར་ཐོབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། གང་རུང་རེ་མ་ཚང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་ཚང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་མེད། །ཅེས་སོ། །ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང༌། སྨོན་ནས་ཤེས་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་དང་དྲུག་པོ་དེ་ས་གང་གིས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། །ཞེས་སོ། །
ལྔ་བ་ཞར་བྱུང་རབ་མཐའ་ནི། །དེ་ནི་རྣམ་དྲུག་བསམ་གཏན་མཐའ། །དེ་ནི་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་བྱས། །འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་སྦྱོར་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང༌། འོ་ན་རབ་མཐའ་དེ། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དྲུག་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རབ་མཐའ་ལ། ལ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་དང༌། ལ་ལ་སྨོན་ནས་མཁྱེན་དང༌། ལ་ལ་ངེས་ཚིག་མ་གཏོགས་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་གསུམ་དང༌། ལ་ལ་ལྔ་བོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཁོ་ནས་དེ་ཉིད་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་རྣམ་དྲུག །ཅེས་སོ། །རབ་ཀྱི་མཐའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་རབ་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་མཐའ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རབ་ཀྱི་མཐའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདི་ལ་འཁྲུལ་ནས་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་རབ་མཐར་འཆད་པ་ནི་མཐའ་དང་རབ་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་མ་ཤེས་པས་ནོངས་འདུག་ཅིང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་

411

སློབ་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན།

པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ལ་རབ་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྩ་བར། དེ་ནི་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་བྱས། །ཞེས་པའི་དོན་དང་འགལ་ཏེ། སྐབས་འདིའི་བཞི་པ་རབ་གྱུར་ལ་ས་དགུའི་མཐུན་པར་བྱས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལ་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པས་འཕེལ་བ་རབ་གཅིག་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ལས་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཙམ་ཡང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རབ་མཐའ་ལ་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་ཤིང་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱི་མཆོག་གམ་རབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་དེ་ལ་རབ་མཐའ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་འཕེལ་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཆེན་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། འཕེལ་བའི་མཆོག་ནི་འཕེལ་བའི་རབ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་ལ་ཡར་འདོད་སེམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནས། སྲིད་རྩེའི་བར་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག།།དེ་ནས་ཡང་ཡས་རིམ་ནས་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་ལུགས་བཟློག་ཏུ་འཇུག །དེ་ལས་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་བར་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པ་ཆུང་ངུ་ལས་འབྲིང་དང༌། འབྲིང་ལས་ཆེན་པོར་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་བསམ་གཏན་བཞི་པར་ཞུགས་པའི་བཞི་པ་དེ་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ཡིན། རབ་མཐའི་མཐའ་ནི་འཕེལ་བ་དང་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ཡ་མཐའ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལུགས་མཐུན་དུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལ་དེ་ལས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་འདུ་བྱེད་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་

412

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུགས་མི་མཐུན་ཡང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་པ་ནི་ཡང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་བར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ནས་བཞི་བའི་བར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ་མཐུན་པར་བྱས་ཚུལ་ཡང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་བར་དུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ཆུང་ངུ་ལས་འབྲིང༌། འབྲིང་ལས་ཆེན་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། འཕེལ་པའི་མཆོག་ནི་རབ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་འདི་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རབ་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་མཐའ་ནི་འཕེལ་བའམ་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་འཕེལ་བའི་རབ་ཡིན་པས་ན་རབ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་ཚིག་གིས་ཟིན་ནོ། །དེ་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་རབ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་ཡིན་པས་རབ་མཐའ་བརྗོད་ཅེས་སྨྲ་བ་རྨོངས་པ་མི་ནག་རྒན་པོ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པར་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་རབ་མཐའ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འཕེལ་པ་གསུམ་གྱིས་མཐར་བྱུང་བའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན། འཕེལ་བ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་ལུགས་བཟློག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་ངུ༌། ཡང་ལུགས་མཐུན་དུ་རེ་རེ་བར་དུ་རྒལ་བའི་ཐོད་རྒལ་འཕེལ་བ་འབྲིང༌། །ལུགས་བཟློག་ཏུ་ཐོད་རྒལ་ཞུགས་པ་འཕེལ་བ་རབ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྦྱོར་བའི་འབད་རྩོལ་ལས་བྱུང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

413

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་སོ་སྐྱེ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ངོ་བོ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་རྣ་བ་ཡིད་དང་ནི། །སྔོན་ཚེ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་དང༌། །ཟད་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི། །མངོན་ཤེས་རྣམ་དྲུག་ཞེས་བྱུང༌། མངོན་ཤེས་དྲུག་ཡོད་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་ཤེས་དང༌། ལྷའི་རྣ་བའི་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའི་དང༌། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དང༌། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དྲུག་གི་དོན་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་པ་གཅིག་དང་དུ་མར་དང་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཤེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་དང་པོ་དང༌། ལྷའི་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་གཉིས་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་མ་བཅས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་གསུམ་པ་དང༌། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞི་པ་དང༌། ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་བཅས་པ་དེ་ལྔ་པ་དང༌། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པ་ནི། གང་སྤེལ་ལས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདོད་སྲིད་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་དྲུག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར། ནས། འདི་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་ལྷའི་རྣ་བ་རྣམ་

414

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པའི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་ཐག་རིང་བའམ། ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ཡང་རུང་གཉིས་ཀ་ཐོས་སྟེ། འདི་ནི་ལྷའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འདི་ནི་དགེ་སློང་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་གཞན་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཏེ། ནས། འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་སྔོན་གྱི་གནས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་ཞེས་སོགས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འདི་ནི་དགེ་སློང་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོང་སྟེ། ནས། འདི་ནི་ལྷའི་མིག་གི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་འདོད་པའི་ཟག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང༌། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ནས། སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། །འདི་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་དགྲ་བཅོམ་ཡན་ཆད་ལས་མེད་པ་ཀུན་མཐུན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་བློ། །བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། །སེམས་ལ་ཤེས་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དྲུག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་དེ། དེ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་ཆོས་རྗེས་ལམ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཤེས་ལྔ་ཡོད། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་དེའི་སྟོབས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་ཡིན་ལ་ས་ཐམས་

415

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།
ཅད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཁྱད་བར་གྱི་ཆོས་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། མངོན་ཤེས་ལྔ་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སའི་ཁྱད་པར། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། རིག་པའི་ཁྱད་པར། ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། ལྔ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། །རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །འཐོབ་བྱ་འདྲིས་པས་ཆགས་བྲལ་བས། །ཞེས་བྱུང༌། མངོན་ཤེས་ལྔ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་དག་ན་ཡོད་དེ། དེ་ལྔ་བསམ་གཟུགས་གཉིས་ལས་གཟུགས་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྷའི་རྣ་བ་དང་འཆི་འཕོ་ཤེས་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་པ་གང་ཞིག །སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མངོན་ཤེས་ཀྱང་དེ་ན་མེད། །སྔོན་ནས་རྗེས་དྲན་ཡང་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་གི་ལུས་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་ལས་སེམས་འདི་འདྲའོ། །ཞེས་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་འཛིན་ཅིང་ཕ་རོལ་པོ་དག་ལ་ཡང་གཏོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་པ་ལས་དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་དུས་ཡིན་གྱི་གྲུབ་ནས་གཟུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པས་ནི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་གནས་དྲན་འདོད་པས་བསམ་གཏན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནས་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགག་མ་ཐག་པའི་མཚན་མ་བཟུང་དེ་ནས་མས་རིམ་ནས་བཟློག་ཏེ་རིམ་གྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དྲན་པར་བྱེད་པ་དེ་དེའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒོམ་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བར་སྲིད་ཀྱི་སེམས་དྲན་པ་ན་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྔོན་གྱི་

416

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་འདོད་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་སྲིད་པ་བར་མའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དྲན་ན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རང་གི་སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་ཚུལ་ཡིན་ལ་གཞན་དེ་དྲན་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ནས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་རང་གཞན་གྱི་ཚེ་ཐོད་རྒལ་དུའང་དྲན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ཡང་དྲན་ནོ། །མངོན་པར་གྲུབ་ནས་ནི་ཐོད་རྒལ་དུ་ཡང་དྲན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་ལྔ་བོ་འདི་དག་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དེ་ཡང་ས་གང་ཡིན་པ་དེས་ས་འོག་མའམ་རང་ས་སྤྲུལ་བར་བྱེད་ཀྱི་གོང་གིས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན། ལྷའི་རྣ་བས་ཀྱང་རང་སའམ་འོག་མའི་སྒྲ་ཐོས་ཀྱི་གོང་མ་མིན། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་ས་གོང་མ་མི་ཤེས། སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ཀྱང་ས་གོང་མ་མི་དྲན། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་ཀྱང་གོང་མའི་དེ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྔ་འཐོབ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྔོན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་མ་འདྲིས་པ་སྦྱོར་བས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་དང། འདྲིས་པས་ནི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཐོབ་བྱ་འདྲིས་པས་ཆགས་བྲལ་བས། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། །དང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་རྣ་བ་མིག །ཞེས་བྱུང༌། མངོན་ཤེས་དྲུག་ཆོས་ཅན། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་ཚོར་སེམས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་པོ་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་རང་བཞིན་དང༌། མངོན་ཤེས་ལྷག་མ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་རྣ་བ་མིག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་མ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ཆར་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

417

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

གསུམ་པ་ནི། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་རྣམས་དགེ །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་དབང་ཤེས་དེའི་འཁོར་གྱི་ཤེས་རབ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཞི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མངོན་ཤེས་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ས་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པས་ཕྱིར་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟེན་གྱི་དབང་པོ་ས་གང་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སམ་ཡང་ན་མངོན་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པའི་དེ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའམ་གསུམ་པའམ་བཞི་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྟེན་གྱི་དབང་གིས་དེའི་ས་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནས། ཡང་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལྷག་རྣམས་དགེ །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཤེས་རབ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་ལའང་མི་འགལ་ཏེ། གཙོ་བོ་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་དགེ་བ་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་ཕལ་ཆེ་བ་དགེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་གཙོ་བོའམ་ཕལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། གསུམ་ནི་རིག་པ་སྔོན་མཐའ་སོགས། །མ་རིག་པ་ནི་བཟློག་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེའི། །རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྱ། །སློབ་ལ་འདོད་དེ་མ་རིག་དང༌། །བཅས་རྒྱུ་ཕྱིར་ན་རིག་མ་བཤད། །ཅེས་བྱུང༌། མདོ་ལས། མི་སློབ་པའི་རིག་པ་ནི་གསུམ་ཞེས་རིག་པ་གསུམ་

418

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་གནས་ཤེས་པ་དང༌། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང༌། ཟག་ཟད་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསུམ་ནི་རིག་པ། །ཞེས་སོ། །རིག་པ་གསུམ་འཇོག་ལ་གཞན་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་སོགས་པ་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྔོན་མཐའ་སོགས། །མ་རིག་པ་ནི་བཟློག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐ་མ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ན་མི་སློབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གཉིས་ནི་དོན་དམ་པའི་མི་སློབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཀྱང༌། མི་སློབ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་སློབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེའི། །རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་སློབ་པ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་མོད་འོན་ཀྱང་སློབ་པའི་རིག་པར་མ་བཤད་དེ་སློབ་པ་དེ་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སློབ་ལ་འདོད་དེ་མ་རིག་དང༌། །བཅས་རྒྱུད་ཕྱིར་ན་རིག་མ་བཤད། །ཞེས་སོ། །
ལྔ་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་པ་དྲུག་པ་ནི། །ཆོ་འཕྲུལ་རྣམས་ཡིན་བསྟན་པ་མཆོག །མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་དང་ཕན་པ་དང༌། །ཡིད་འོང་འབྲས་ལ་སྦྱོར་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང༌། ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང༌། ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང༌། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་དང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང༌། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོས་འཕྲུལ་དང༌། དྲུག་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཉིད་དུ་གདུལ་བྱའི་ཡིད་ཤིན་ཏུ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོ་འཕྲུལ་ལམ། འདི་དག་གིས་ཞེ་འགྲས་པ་དང་བར་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོ་

419

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

འཕྲུལ་གྱི་སྐད་དོད་བྲ་ཏི་ཧཱ་ཏྱཱ་ཞེས་པའི་བྲ་ཏི་དང་པོའམ་ཤིན་ཏུའམ་སོ་སོར་དང་ཧཱ་ཏྱཱ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་སྒྲུབ་པ་ཧྲི་ཉ་འཕྲོག་པ་ལའོ་བྱིངས་བཞག་སྟེ་བྱ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་བསྟན་པ་དེ་གཞན་དུ་བྱ་མི་ནུས་པས་མི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པ་དག་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྲིད་ཀྱི། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འཁྲུལ་བ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། མི་འཁྲུལ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་ནུས་པས་མི་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཟག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེསགསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ལས་རྗེས་བསྟན་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་སེམས་གཏོང་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། རྗེས་བསྟན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། ཕན་པ་དང༌། །ཡིད་འོང་འབྲས་ལ་སྦྱོར་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་མངོན་ཤེས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བ་བཤད་པ་སྐྱེས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ། སྤྲུལ་སེམས་ཡུལ་དང་བཅས་པ། སྤྲུལ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་ཏིང་འཛིན་དེ་ལས་ནི། །སྤྲུལ་དང་འགྲོ་བ་སྟོན་པ་ལ། །ཡིད་མགྱོགས་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ལ། །ཕྱིན་བྱེད་མོས་པ་ལས་བྱུང་ཡང༌། །ཞེས་བྱུང༌། རྫུ་འཕྲུལ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་སོ། །སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། འབྱོར་བར་བྱེད་པས་སམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ན་རྫུ་འཕྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེས་སྒྲུབ་

420

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་བ་དང་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་ནི་སྤྲུལ་དང་འགྲོ་བ་ཞེས་སོ། །དེའི་འགྲོ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མྱུར་བ་བྱ་ལྟར་ལུས་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་བྱེད་དང༌། ཐག་རིང་པོ་ལ་ཉེ་བར་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པ་སྟེ་འགྲོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་ལ་ཡིད་མགྱོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་ཡང་ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་དེ་ཀ་རང་གིས་བྱོན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྟོན་པ་ལ། ཡིད་མགྱོགས་འགྲོ་བ་ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལུས་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། ཐག་རིང་བ་ལ་ཡང་བྱ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ལུས་ཕྱིན་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་དག་ལ། ཕྱིན་བྱེད་ཅེས་དང༌། མདོ་ལས། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་བསམ་མི་ཁྱབ། ཅེས་སོ། །མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐག་རིང་པོ་ལ་ཉེ་བར་མོས་ནས་མྱུར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མོས་པ་ལས་བྱུང་ཡང༌། ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང༌། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་རྣམས་གཉིས། །གཟུགས་གཏོགས་གཉིས་སྤྲུལ་སེམས་དག་གི །དེ་དག་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞི་འོ། །བསམ་གཏན་འབྲས་གཉིས་ནས་ལྔའི་བར། །རིམ་བཞིན་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་མིན། །དེ་རྙེད་བསམ་གཏན་བཞིན་དེ་ནི། །དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་བྱུང༌། སྤྲུལ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་དང༌། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྲུལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བཞི་ཁོ་ན་སྤྲུལ་པར་ངེས་ཀྱི། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་སོགས་སྤྲུལ་པར་མི་བྱེད། དེ་ལྟར་ན་སྔོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་

421

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

ཡང་སྒྲའི་སྤྲུལ་པ་མེད་དེ། རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐུ་གསུམ་ཐུགས་སྤྲུལ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་སྤྲུལ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཟེར་བའི་རྩོད་པ་ཐེག་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་འབྱུང་ངོ༌། །སོ་སོ་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས། འདོད་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་སེང་གེ་འམ་གླང་པོ་ཆེར་སྤྲུལ་པ་རང་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། བདག་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེང་གེའམ་གླང་པོ་ཆེར་སྤྲུལ་པ་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་གཉིས། ཞེས་སོ། །འདིས་གང་ཟག་དང་དབང་པོ་སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བཞི་སྤྲུལ་པ་དེའི་ཕྱིར། སེང་གེར་སྤྲུལ་ཀྱང་སེང་གེ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་མ་སྤྲུལ་ཅིང༌། སྤྲུལ་གཞི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་མ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྲུལ་པ་བརྒྱད་དང་འགལ་ལོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱིས་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲོ་རོ་མེད་པའི་ཕྱིའི་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་གཏོགས་གཉིས། ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་སྤྲུལ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་སྤྲུལ་པ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བདག་དང་གཞན་རྒྱུད་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང༌། དེའི་སྤྲུལ་པ་གཟུགས་གཏོགས་བདག་དང་གཞན་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ནི་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་འོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་དང༌། གཟུགས་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་གཉིས་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་བདག་ལུས་དང་གཞན་ལུས་དང་གཉིས་གཉིས་སྟེ་བཞི་ཡོད་པས། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་མདོར་བསྡུས་ན་སྤྲུལ་པ་ནི་རྣམ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་སྤྲུལ་པ་འདོད་པ་ན་

422

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

སྤྱོད་པ་དང༌། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྤྲུལ་པར་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པས། རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྤྲུལ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་བཤད་ནས། མངོན་ཤེས་ཁོ་ནས་སྤྲུལ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་སེམས་དག་གི་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྤྲུལ་སེམས་དག་གིས། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་སྤྲུལ་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་སེམས་འདོད་པ་དང༌། རང་ས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དང༌། གཉིས་པ་ལ་སྤྲུལ་སེམས་འོག་ས་གཉིས་དང་རང་ས་སྟེ་གསུམ་དང༌། གསུམ་པ་ལ་སྤྲུལ་སེམས་འོག་ས་གསུམ་དང་རང་ས་སྟེ་བཞི་དང༌། བཞི་པ་ལ་སྤྲུལ་སེམས་འོག་ས་བཞི་དང༌། རང་ས་གཅིག་སྟེ་ལྔ་ཡོད་པའི་བར་རིམ་བཞིན་སྦྱར་བ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞི་འོ། །བསམ་གཏན་འབྲས་གཉིས་ནས་ལྔའི་བར། །རིམ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་འོག་མའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ས་གོང་མའི་སྤྲུལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་དེ་བསམ་གཏན་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་སེམས་ནི་རང་གི་ས་དང་ས་འོག་མ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གོང་མ་ལས་སྐྱེས་མིན། །ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་སེམས་རྙེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་རྙེད་བསམ་གཏན་བཞིན། ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་པའི་སེམས་ཁོ་ན་ལས་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། སྤྲུལ་སེམས་དེ་ནི་དང་པོ་སྤྲུལ་པར་འཇུག་ཚེ་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང༌། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་རང་ཉིད་དང་གཉིས་ལས་འབྱུང་ལ། སྤྲུལ་བ་དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་ན་ཡང་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང༌། སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་ལས་ལྡང་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་ནི། །དག་དང་རང་ལས། ཞེས་སོ། །ཟུར་གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་སྤྲུལ་པ་བྱེད་ཚུལ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི། རང་གི་ས་པས་སྤྲུལ་པར་བྱེད། །སྨྲར་

423

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང༌། །སྟོན་མིན་སྤྲུལ་པ་པོ་དང་བཅས། །བྱིན་གྱིས་རླབས་ནས་གཞན་འཇུག་ཕྱིར། །ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་རླབས་ཡོད། །མི་བརྟན་ལ་མེད་གཞན་དག་མིན། །དང་པོར་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་བར་འགྱུར་ནས་བཟློག་པའོ། །བསྒོམས་ལས་སྐྱེས་པ་ལུང་མ་བསྟན། །སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བྱུང༌། ས་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱི་ས་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་བ་མི་བྱེད་དེ། རང་གི་ས་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རང་གི་ས་པས་སྤྲུལ་པར་བྱེད། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ངག་སྨྲ་པར་འཇུག་པ་ནི། །ས་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་སྨྲ་པར་འཇུག་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ངག་ཀུན་ནས་སློང་བ་ལ། ཀྱང་སྒྲའི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྲུལ་པ་སྨྲ་བ་རང་ཁོ་ནའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྨྲར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང༌། །ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་པ་ངག་སྨྲ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི་སྤྲུལ་པ་པོ་དང་བཅས་ཏེ་ཅིག་ཅར་སྨྲ་དགོས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན། སྨྲ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གཅིག་གིས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ན། །སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་སྨྲ་བར་བྱེད། །གཅིག་མི་སྨྲ་བར་གྱུར་བ་དང༌། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྨྲར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྟོན་མིན་སྤྲུལ་པ་པོ་དང་བཅས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་པ་ངག་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྨྲ་སེམས་དང་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་གཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོར་སྤྲུལ་བའི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ཡུན་རིང་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་མོས་ནས་བྱིན་གྱིས་རླབས་ཏེ། དེའི་འོག་དུ་སེམས་གཞན་དག་གི་ཀུན་སློང་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་དེ་དག་འདི་ལྟར་སྨྲ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་མོས་ནས་ངག་སྨྲ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བྱིན་གྱིས་རླབས་ནས་གཞན་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་པ་པོ་གསོན་པར་མ་ཟད་ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རུས་པ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་

424

མཛོད་གནས་བདུན་པ།
པ་མ་བྱོན་བར་དུ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་རླབས་ཡོད། །ཅེས་སོ། །མི་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱིན་རླབས་མེད་དེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་མ་རླབས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་བརྟན་ལ་མེད། ཅེས་སོ། །སྡེ་བ་གཞན་དག་ན་རེ། ཤི་བ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་རུས་པ་ལ་གནས་པ་ནི་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་མཐུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར། རྩ་བར། གཞན་དག་མིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྤྲུལ་སེམས་དུ་མས་སྤྲུལ་པ་གཅིག་བྱེད་དམ་སྤྲུལ་སེམས་གཅིག་གིས་སྤྲུལ་པ་དུ་མ་བྱེད་ཅེ་ན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་སྤྲུལ་སེམས་དུ་མས་སྤྲུལ་པ་གཅིག་བྱེད་ལ། ཕྱིས་བྱང་བར་གྱུར་པ་ན་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྤྲུལ་སེམས་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྤྲུལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་བར་གྱུར་ནས་བཟློག་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒོམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གནས་གཉིས་པར་བཤད་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྒོམ་པ་ལས་སྐྱེ་ལུང་མ་བསྟན། །སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་གསང་སྔགས་སྨན་དག་དང༌། །ལས་ལས་སྐྱེས་དང་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་བྱུང༌། རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ལྔ་ཡོད་དེ། སྒོམ་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དེ་གཉིས་དང་གསང་སྔགས་ལས་སྐྱེ་གནྡྷ་རི་ཞེས་པའི་སྔགས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་དང༌། རྟོག་བྱེད་བྱ་བའི་སྔགས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་དང༌། སྨན་ལས་སྐྱེས་པ་སྨན་གྱིས་ཁྱད་པར་ལག་པ་དང་རྐང་པ་ལ་བསྐུས་ན་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་དང༌། ལས་ལས་སྐྱེས་པ་དཔེར་ན་ང་ལས་ནུ་དང་སྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན། །བསམ་གཏན་ས་པའི་གཟུགས་དྭངས་པ། །རྟག་

425

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

ཏུ་རྟེན་བཅས་མ་ཚང་མེད། །ཐག་རིང་ཕྲ་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །དགྲ་བཅོམ་བསེ་རུ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང༌། །ཞེས་བྱུང༌། ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དང་ཁྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་མིག་རྣ་ལྟ་བུ་ལྷའི་མིག་རྣ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ། ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བ་དངོས་གནས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷའི་མིག་དང་ལྷའི་རྣ་བ་དངོས་གནས་པ་རེ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་མིག་གི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དང༌། རྣ་བའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སྒྲ་ལ་གཏོད་པའི་སྦྱོར་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་བའི་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ལྷའི་མིག་དབང་དང་སྒྲ་ཐོས་པའི་ལྷའི་རྣ་དབང་དག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན། །བསམ་གཏན་ས་པའི་གཟུགས་དྭངས་པ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་གོང་འོག་མཐུན་ནོ། །སྒོམ་བྱུང་གི་ལྷའི་མིག་རྣ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། (1)རྟག་ཏུ་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་བཅས་དང༌། ལོང་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང༌། ཞར་བ་ལྟ་བུའི་ནོངས་པ་མེད་ལ། ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་ཐག་རིང་པ་དང༌། ཕྲ་བ་དང༌། བསྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། རྟག་ཏུ་བརྟེན་བཅས་མ་ཚང་མེད། །ཅེས་སོ། །ཟུར་གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། ཐག་རིང་ཕྲ་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཕྱིར་ཤ་ཡི་མིག་གིས་གཟུགས། །ཐག་རིང་གནས་དང་བསྒྲིབ་པ་དང༌། །ཕྲ་དང་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད། །ཅེས་སོ། །ལྷའི་མིག་གིས་ཅི་ཙམ་མཐོང་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་སྟོང་གཉིས་དང༌། བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་ལྷའི་མིག་གིས་སྟོང་གསུམ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་རྩོལ་བ་དང་བཅས་ན་མཐོང་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགྲ་བཅོམ་བསེ་རུ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་

1 སྦག་ས། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར།

426

མཛོད་གནས་བདུན་པ།

མེད་མཐོང༌། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་དེས་ནི། །སྲིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་ངོ༌། ། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང༌། །རྟོག་དང་རིགས་སྔགས་ཀྱིས་བྱས་པའང༌། །དམྱལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་ཤེས། །མི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང༌། རྫུ་འཕྲུལ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྐྱེས་ཐོབ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷའི་མིག་རྣ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ། ཅེས་སོ། །སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷའི་མིག་དེས་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེས་ནི། །སྲིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་སོ། །སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ། ཞེས་སོ། །སེམས་ཤེས་གཞན་ལའང་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཡང་མཚན་ལྟས་རྣམས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་རྟོག་གེ་བ་དང༌། གང་ཡང་རིགས་སྔགས་ཀྱིས་བྱས་པས་སེམས་ཤེས་དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ལ། བསྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གང༌། །རྟོག་དང་རིགས་སྔགས་ཀྱིས་བྱས་པའང༌། །ཞེས་སོ། །ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག་ལ་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་སྔོན་ནས་དྲན་པ་ལྡན་ཞིང༌། མི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་སེམས་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དམྱལ་བ་པས་ནི་དང་པོར་ཤེས། །མི་ལ་སྐྱེ་ནས་ཐོབ་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །མི་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚེ་རབས་དྲན་པ་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་གི་དོན་དག་དྲན་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དྲི་མེད་པས། །ཚེ་རབས་དྲན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྟོག་པ་ལས། མཆོད་རྟེན་འབུམ་བྱས་ན་རིག་པ་འཛིན་པའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཡུལ་དབུས་སུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། ཐོས་པ་འཛིན་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་དྲན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལེགས་བཤད་མང་བའི་ཕྱིར།

427

སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

སྨྲས་པ།

ཆོས་མངོན་ས་ལམ་ཤེས་བཅུའི་རྣམ་དབྱེ་དང༌། །
ཡོན་ཏན་བྱེད་ལས་མ་འདྲེས་རབ་མཐོང་ཚེ། །
ལྷ་ཡིས་དགའ་ཚལ་ཟ་འོག་རི་མོ་དང༌། །
མེ་ན་ཀེ་ཡི་ཀླུ་ཡང་རྨད་མི་མཚར། །
སྐྱེས་ཐོབ་སྒོམ་བྱུང་གསང་སྔགས་སྨན་སྦྱོར་དང༌། །ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་སོ་སོ་ཡིས། །ངོ་བོ་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ལ་བསམ་དུས། །འཇིག་རྟེན་སྒྱུ་མ་མཁན་དེའང་སྐྱེངས་སམ་སྙམ། །ཐེག་གསུམ་ཐུན་མོང་ལམ་གྱི་འཇུག་པའི་ཡུལ། །གཞི་ལྔའི་རྣམ་བཞག་ཆོས་མངོན་ལས་གསལ་བའི། །ཐུབ་པའི་མ་མོ་གསུངས་ནས་བསྔགས་པ་དེ། །མ་འཁྲུལ་ལེགས་བཤད་ལམ་དུ་ལེགས་པར་བཀོད། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཟླ་ཟེར་གྱིས། །སྐྱེ་དགུའི་ལེགས་བྱས་རྒྱུ་སྐར་མགོན་མཛད་དེ། །རྨོངས་པའི་མུན་བསལ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དའི་ཚལ། །མ་ལུས་གཅིག་ཅར་བཞད་པའི་གཉེན་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཀྱང་ཀུན་ལ་ཕན་པར་གྱུར་ཅིག།། །།
བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག །

429

བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་
ལས་གནས་བརྒྱད་པ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོཥཱ་ཡ་ཙྪ་སྭ་ར་སྭ་སྟྱཻ།
འཇམ་དབྱངས་བྱེ་བའི་བློ་གྲོས་རླབས་ལྡན་འཁྱིལ་བའི་སྭ་ར་སྭ། །
ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་བཟང་ཨུཏྤལ་ལྟར་མཛེས་ཐབས་མཁས་སྒྱུ་འཕྲུལ་གར། །
སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་གྲགས་སྙན་རྒྱུད་སྟོང་དབྱངས་སུ་ཆེར་བླངས་པས། །
རྒྱལ་བའི་མེས་པོ་འཛུམ་པས་མི་ངོམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་འདུད། །
མགོན་དེའི་རིང་ལུགས་གངས་རི་ལས་འོངས་པའི། །དགོངས་འགྲེལ་ཆུ་ཀླུང་ཕྱོགས་བཞིར་འགྱེད་མཛད་པའི། །སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྣམས་དང་ཡབ་སྲས་ཟུང༌། །ཆོས་མངོན་ཤིང་རྟ་ཆེ་རྣམས་ཨེ་མ་བསྔགས། །ངོ་མཚར་ལན་གཅིག་སྐྱེ་ལ་ཆེ་ཞིང་མཛེས། །དྲི་མས་ནད་ཀུན་སེལ་ལ་ཡུན་རིང་བའི། །ཨུ་དུམྦ་རའི་མེ་ཏོག་འདིས་ཚིམ་པས། །པད་ཚལ་གཞན་ལ་ལྟ་བའི་གུས་པ་ལྷོད། །
གཉིས་པ་སྙོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་སྙོམས་འཇུག་གི་རང་བཞིན། དེའི་

430

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་བསྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། །དེར་སྐྱེ་བ་དག་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས། འདི་ལ་ཚིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་དེ་དང༌། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས། ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་བཞི་དང༌། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྙོམས་འཇུག་ནས་བཞི་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཞི། །ཞེས་སོ། །སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞིའི་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་གནས་གསུམ་གསུམ་དང༌། བཞི་པ་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་སྤེལ་སྒོམ་ལྔའི་འབྲས་བུ་གནས་གཙང་ལྔ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པར་སྔར་རབ་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་རྩ་བར། དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་བ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེར་སྐྱེ་བ་དག་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་སོ། །
གཉིས་པ་སྙོམས་འཇུག་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་དོན། ས་མཚམས་བཞི། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས། དང་པོ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ནས་བཞི་པའི་ཉེར་བསྡོགས་གི་བར་བཞི། དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱི་ལས་

431

བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུགདང་པོའི་ཡིད་བྱེད་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་སོགས་ཡིད་བྱེད་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་མི་ལྕོགས་མེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ནས་གོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཛོད་ལས། ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །ཞེས་དང༌། སྒོམ་བྱུང་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང༌། །ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང༌། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང༌། དགའ་བ་སྡུད་པ་དང༌། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་དང༌། སྦྱོར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་བར་དུ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་བདུན་པ་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་རང་གི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་ཞིང་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཕྱེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྩེ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཅིག་ལ་གཏོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སས་དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་བཞི་དང༌། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དག་ཉམས་གཉིས་དང༌། མཇུག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་ཚུལ་གྱིས་དག་པ་བ་ལ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་ཡོད། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཚིག་དོན་དུ་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་

432

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

གཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིས་སེམས་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བཤད་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འོ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་དེར་འགྱུར་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མ་སྟེ་འོད་དང་ལྡན་པ་བཞིན། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་རང་གིས་བསྡུས་པའི་ལམ་སླ་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིས་སེམས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཐོན་འདུག་གོ །རང་འགྲེལ་ལས། འདིས་སེམས་པར་མཛད་པས་ན་བསམ་གཏན་ཏེ། ནས། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་འདི་ནི་སེམས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སེམས་པ་ཡང་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་ངོ༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བཞི་བ་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང༌། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གིས་བསམ་གཏན་དེར་སྐྱེ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཀ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་པར་བྱེད་པས་དགེ་བའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྒྲ་དོན་གྱིས་གྲུབ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་གའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་བཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་ལ་རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་

433

བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུགཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་རྗེས་འབྲང་ལུས་ངག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྙོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པར་ཐལ། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་སེམས་དང་ཚོར་སོགས་གཞན་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱིས་སས་བསྡུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་དེ་རྩེ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་(མ)ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རྩེ་གཅིག་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པ་འཕོ་བ་མེད་པར་འགག་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་གཏོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སོགས་རྩོད་ཚུལ་མང༌། ཡང་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྙོམས་འཇུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། སྙོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་

434

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

གཅིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་བར། དེ་ལྟར་སྙོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྫས། །རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྙོམས་འཇུག་གི་རྫས་རྒྱུན་ཡིན་པས་སྙོམས་འཇུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་པར་ངེས་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། སྲིད་རྩེའི་དེ་ལ་འདས་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲིད་རྩེའི་དེའི་མཇུག་ཏུ་འདས་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྲིད་རྩེར་འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་དང༌། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་ཡོད་ཟེར་ན། སྲིད་རྩེའི་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་གི་གོང་སའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་གོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །སྙོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་

435

བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུགབསྡུས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྙོམས་འཇུག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དེ་གང་ཞིག་རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲིད་པ་ཟློག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་ལ་སྦྱར་ནས་དཔྱད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་ཚོགས་པ་ན་སྡོམ་པ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་ཚོགས་པ་ན་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཟག་མེད་སྙོམས་འཇུག་གི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་ཅིང༌། རྟེན་གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་དང༌། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཕུང་པོ་བཞི། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་

436

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་པ་འདིས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེས་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ས་དེ་ན་མེད་པ་དུ་མ་ཤེས་དགོས་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སར་དེ་བརྒྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། ཉེར་བསྡོགས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་འདོད་པར་(1)སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། སྙོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ། །དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན། །ཡན་ལག་སྔ་སྔ་སྤངས་པ་ཡི། །ཞེས་བྱུང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གི་སྒོས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་དང་དམིགས་པ་དོན་གཅིག་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་རྩེ་གཅིག་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྙོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །ཞེས་བྱུང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། རྗེས་འབྲང་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་སོགས་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་སོ། །སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དཔྱོད་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས། འདིར་དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པ་དཔྱོད་པ་སྨོས་པས་རྟོག་པ་ཡང་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་མེ་དུ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་རྟོག་པ་མེད་པས་མ་ངེས་སྙམ་ན། དེ་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ 1 སྦག་ས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

437

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུགཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་བཅས་པའི་དཔྱོད་པ་མེད་པས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པར་ནི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་དཔྱོད་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྟོག་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན། །ཞེས་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་སྔ་སྔ་ཞེས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་པར་འགྱུར་བས་དཔྱོད་པ་སྨོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་བྱས་ན་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་འདི་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་ཁོ་ནར་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། འོག་ཏུ་ཟག་མེད་ཡང་ཡང་བཤད་པས་སོ། །བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་བཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མ་སྤངས་པའི་སྒོས་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་དང༌། དཔྱོད་པ་དང་དགའ་བ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ། གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དཔྱོད་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དེ། བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་སྲས་མ་ལས། ཡན་ལག་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་པས་དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་འབའ་ཞིག་ལུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡན་ལག་གི་སྒོས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ཚང་མ་མི་སྟོན་ཏེ། དེ་བསྟན་ན་ཡང་འོག་དང་ཟློས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྩ་བར། ཡན་ལག་སྔ་སྔ་སྤངས་པ་ཡི། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་སྙོམས་འཇུག་ལ་དབྱེ་བ། འཐོབ་ཚུལ། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང༌། གཟུགས་མེད་ཀྱི་

438

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

སྙོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་གཉིས་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་དང༌། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་བར་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད། ཅེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་ལ། བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་སྒོས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དགེ་བའི་རྩེ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྙོམས་འཇུག་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་མེད་ལ་གཞན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང༌། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་བཞི་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་རང་གི་འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང༌། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང༌། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་འཐོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཉེར་བསྡོགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་ཅེས་བྱ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། གཟུགས་མེད་དེ་དག་གི་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དེ་དག་བཞི་

439

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུགདང༌། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོགས་གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྔོགས་གསུམ་དང་བཅས་པ་བདུན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་པའམ་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉེར་བསྡོགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་བྱེ་སྨྲ་ལས་སྡེ་བ་ཕལ་ཆེན་སོགས་གཞན་དག་ན་རེ། རེ་ཞིག་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན་གཟུགས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རེ་ཞིག་འདི་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྡེ་བ་གཞན་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཅེས་བརྗོད་མི་རུང་བར་ཐལ། གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སོགས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ལ་བརྗོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་སྡོམ་པ་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །འོ་ན་དེ་ན་འབྱུང་བ་མེད་པར་དེའི་འབྱུང་འགྱུར་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་སྡོམ་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་དག་རིམ་བཞིན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་ངག་མེད་པར་དེའི་སྡོམ་པ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྱུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འགྱུར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཟག་བཅས་ཡོད་པས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་ཅིང་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་བཀག་པས་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཡང་གཟུགས་བཀག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལུང་ལས་ཀྱང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་

440

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།
འདུ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་གིས་མི་གནོད་དེ་ལུས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་ཆུང་བས་སམ། དྭངས་པས་སམ། ཤིན་ཏུ་ཆེས་དྭངས་པས་གཟུགས་མེད་ཅེས་བརྗོད་ལ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་མིང་དོན་མཐུན་པས་སྒྲ་དོན་ཡོད། གཟུགས་མེད་མིང་དོན་མི་མཐུན་ཀྱང་འདོད་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་ལུས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ནི། ཞེས་དང༌། བོང་ཚོད་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། དྭངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། གང་ལས་ཆེས་དྭངས་པ་མེད་པ། ཞེས་དང༌། གཉིས་ཀྱི་མིང་ནི་སོགས་གསུངས་པ་རིམ་བཞིན་རྟགས་སོ་སོར་སྦྱོར་རོ། །
དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆུང་བའི་གཟུགས་མེད་ཟེར། ཆུའི་སྐྱེ་བོ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལྟ་བུའི་འབུ་ཡང་གཟུགས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དྭངས་པས་གཟུགས་མེད་ན། བར་དོ་བ་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་ལ་གང་ལས་ཆེས་དྭངས་པ་མེད་པར་གཟུགས་མེད་ཟེར་ན། སྲིད་རྩེ་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མིང་དོན་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། ཆུའི་སྐྱེ་བོ་གཟུགས་ལྟར་མི་སྣང་པ། ཞེས་དང༌། སྲིད་པ་བར་མ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་དག་ལ་ཞེས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང༌། དེ་ལ་རིག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་མེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་དུ་མའི་གནོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུང་གིས་ཀྱང་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལྟར་རིགས་པས། གཟུགས་མེད་པས་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དོ་ཞེས་བཀག་ནས་ལུང་སྨོས་ཏེ་དོགས་པ་བཟློག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དྭངས་པ་དང་བོང་ཚོད་ཆུང་བས་གཟུགས་མེད་ཅེས་འདོད་རྒྱལ་ཡིན་གྱི་གནམ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་དང་དྲོད་གཉིས་འདྲེས་པར་གསུངས་ཞིང་གཟུགས་པའི་ཚེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་མིང་གཟུགས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་

441

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུགགསུངས་ཤིང་གཟུགས་མེད་ན་མིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་གཟུགས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། དེ་ན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཟུགས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བར་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འོང་བའམ་འགྲོ་བ་བཀག་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་འོང་བ་སྐྱེ་བ་དང་འགྲོ་བ་འཆི་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གསུས་པོ་ཆེ་ཚེ་གང་ཡིན་པ་དང༌། དྲོད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་འདྲེས་པ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་དཔེར་ན་འདམ་བུའི་གཤོག་གཉིས་གནམ་དུ་བསྒྲེངས་སྟེ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ཅིང་འདུག་པ་དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་གཅིག་བོར་ན་གཅིག་ཤོས་འགྱེལ་པར་འགྱུར་ལ། གཅིག་ཤོས་བོར་ན་ཡང་གཅིག་འགྱེལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ཅིང་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་གནས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་སློང་དག་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་ནི་གཟུགས་ལས་གཞན་དང༌། ཚོར་བ་ལས་གཞན་དང༌། འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་དང༌། འདུ་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགྲོ་བའམ་འོང་བའམ་སྐྱེ་བར་སྨྲའོ། །ཞེས་ཟེར་ན། དེའི་ངག་ནི་ཚིག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ལུང་སྔ་མས་གཟུགས་མེད་པའི་དྲོད་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དྲོད་འདོད་པ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས། ཇི་སྐད་དུ། ཚེ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། །གང་ཚེ་ལུས་འདི་འདོར་བྱེད་ཅིང༌། །བོར་ནས་དེ་ཚེ་ཉལ་བ་ནི། །ཇི་ལྟར་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ལུས་མེད་གཟུགས་ཁམས་ན་ལུས་ཡོད་ཀྱང་ལུས་སོ་སོར་འཇིག་པ་མི་མངོན། ལུས་སེམས་སོ་སོར་

442

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

བོར་བས་འདོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་མི་འཐད་དེ། ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བར་ཚེ་དྲོད་ཕན་ཚུན་འདྲེས་ན་སེམས་མེད་ཕྱིའི་ས་དང་མེ་ལ་སེམས་ཡོད་པ་དང༌། ཚེ་མེད་པའི་ཕྱིའི་གཟུགས་དྲོ་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ནས། ཕྱིའི་གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་འདོད་གཟུགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གསུམ་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་གཟུགས་ཞེས་གསུངས་ཀྱིས། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མིང་གཟུགས་སྐྱེད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཀུན་དགའ་བོ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པར་མ་གྱུར་ན། ཞེས་པ་ནས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་བཞི་བས་ཀྱང་དེ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཚོར་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་གམ། དེ་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་དཔྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁོ་བོ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཀྱང་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་ཁོ་ན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བདག་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་ན་དེ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་ལྟར་རིགས་པར་མ་ཟད་ལུང་གིས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། ལུང་གི་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་ཚིག་ཟིན་ལ་བསྟན་པའི་ལུང་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི། གཟུགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཞི་བ་གང་དག་གཟུགས་རྣམས་ལས་འདས་ནས་ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་ལས། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཡོད། ཅེས་དང༌། ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་སྐྱེ་བ་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་ན་རང་

443

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུགགི་གཟུགས་གདོན་མི་ཟ་བར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །ལུང་དང་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་གཟུགས་མེད་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཟུགས་རྒྱུན་ཆད་བསྐལ་བ་དུ་མར་གནས་པ་དེ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་དང་མདོ་སྡེ་པ་སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་གཟུགས་མེད་པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དུས་གཟུགས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་སེམས་རྒྱུན་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་སྔར་འགག་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། གཟུགས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་གནས་ལ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་འཆི་ལྟས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྔར་གཟུགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་སྔར་འགག་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། གཟུགས་དང་པོ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་བས་སེམས་འཇུག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་རྙེད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། གཟུགས་དེ་འཕེན་བྱེད་སེམས་པས་རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་དང༌། དེས་བསྒོས་པ་ནི་གཟུགས་དེ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སེམས་ལ་བཞག་པ་དང༌། སེམས་དེ་འཇུག་པ་ནི་སེམས་དེ་རང་ཡུལ་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའམ་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་དེ་འཇུག་པ་རྙེད་པ་ཡིན་ཅིང༌། དེའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ནི་དེ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་བསྒོས་པ་ནི་གཟུགས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནུས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་སུ་ནུས་པ་འདི་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སེམས་རང་ཡུལ་ལ་སོང་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གྲགས། བཞི་བ་

444

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་འཇུག་པ་རྒྱུད་ལ་རྙེད་པ་ཡིན་པས་སེམས་འཇུག་པ་རྙེད་པ་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པའི་སེམས་འཇུག་པ་རྙེད་པ་དེ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་ཡི་གཟུགས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །རང་འགྲེལ་ཡང་མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ལྟར་རོ། །སློབ་དཔོན་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གཟུགས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཟུགས་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་དེ་བློའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་ལས་དབང་པོ་ལྔ་སྐྱེ་བས་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བློ་ཉིད་ལ་ནི་བསྟེན་པ་འགའ། །དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་ལ། །ཞེས་དང༌། རྒྱན་མཁན་པོ་ཉི་མ་སྦས་པ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཁོ་བོ་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོ་ཁའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འདི་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ཕལ་ཆེ་བ་དང་མཐུན་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མས་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ནི་མངོན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་སྤྱི་མ་ཆགས་པ་དག་ནི་བློར་མ་ཆུད་པ་ཁོ་ནར་སྣང་ངོ༌། །འདི་དག་མདོ་སྔགས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་པས་གནད་སྒོ་ཙམ་སྨྲས་ཀྱང་མ་སྤྲོས་སོ། །
བཞི་པ་དམིགས་རྣམ་ནི། རྩ་བར། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཁའ་མཐའ་ཡས། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ལྟར། །སྦྱོར་ཕྱིར་དམན་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། །འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དམ་ཞེ་ན་དེ་མིན་ཏེ། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པ་དང༌། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་

445

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
རབ་ཏུ་སྦྱོར་བས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་རིམ་བཞིན་དུ་བརྗོད་ལ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་ཤེས། ནས། སྦྱོར་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །འདི་གསུམ་ཟུར་དུ་བཤད་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཅན་ཁོ་ནའི་མ་ཁྱབ་ཅིང་འདས་ལམ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཆེད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དོན་ཡོད་དོ། །སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་འབྲས་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཟུག་རྔུའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ནི་རྨོངས་པའོ། །དེས་ན་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་འདི་ནི་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་པའོ། །ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་རགས་པ་མེད་ལ་ཕྲ་བ་མེད་པ་མིན་པས་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དམན་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། །འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྙོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྫས། །རྣམ་པ་བརྒྱད་
བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །རོ་མྱང་ལྡན་དང་དག་པ་དང༌། །ཟག་མེད་བརྒྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །རོ་མྱང་མཚུངས་ལྡན་སྲེད་བཅས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་མྱང་བྱ། །ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལྟར་སྙོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྫས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལྟར་སྙོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྫས། །རྣམ་པ་བརྒྱ། ཅེས་སོ། །སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་འདུན་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་མྱོང་ལྡན་དང་དག་པ་བ་དང༌། ཟག་མེད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རོ་མྱོང་ལྡན་དང་དག་པ་དང༌། །ཟག་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་སྲིད་རྩེ་ན་རོ་མྱང་ཅན་དང་དག་པ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ཟག་མེད་མེད་དེ། དེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མི་གསལ་པས། དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་འདས་ལམ་ངོ་བོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བརྒྱད་པ་རྣམ་པ་

446

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མངོན་པ་གོང་འོག་ཀུན་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཐེག་དམན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཐབས་མཁས་པས་དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་ཡང་རུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཇི་སྐད་དུ། ཅི་ཙམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རྫས་རོ་མྱང་གི་སྲེད་པ་སོགས་གང་རུང་དང་བཅས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རོ་མྱང་མཚུངས་ལྡན་སྲེད་བཅས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་རོ་མྱང་བྱ་ཡོད་དེ། སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དེ་ནི་དེས་མྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་དེས་མྱང་བྱ། ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ། ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་རྫས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། བསྡུ་བ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་ཚུལ་དང༌། ཞར་བྱུང་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དང་པོ་ལ་ལྔ་རྟོག་དཔྱོད་དང༌། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཏིང་འཛིན་རྣམས། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྔ་བཏང་སྙོམས་དང༌། །དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་དྲན་བཏང་སྙོམས་དང༌། །བདེ་མིན་སྡུག་མིན་ཏིང་འཛིན་རྣམས།།ཞེས་བྱུང༌། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་

447

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གཉིས་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐྱོན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཚོལ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་དགའ་བདེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་ལ་ལྔ་རྟོག་དཔྱོད་དང༌། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཏིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་སོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ཡན་ལག་ཁོ་ན་དང༌། ཏིང་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀར་འདོད་དེ། ཡན་ལག་བཞིའི་དམིགས་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྔའི་བསམ་གཏན་ཡང་འདྲ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཏིང་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ནང་རབ་ཏུ་དང་བས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱོད་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་སྤོང་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་འདྲ། རྩ་བར། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། །ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། བཏང་སྙོམས་དང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉེན་པོའི་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཏིང་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་གཉིས་པའི་དགའ་བ་ལ་གཏོད་པ་མེད་ཅིང༌། དྲན་པས་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མི་བརྗེད་པ་དང༌། ཤེས་བཞིན་རྗེས་སུ་སྲུང་བས་དགའ་བ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སླ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གནས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམས་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་སེམས་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་དག་པ་གཉིས་གཉེན་པོའི་དང༌། བདེ་མིན་སྡུག་མིན་གྱི་ཚོར་བ་ཕན་ཡོན་དང༌། ཏིང་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྤོང་པའི་ཕྱིར།

448

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།
བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་སོགས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་དུ་མ་ཡོད་དེ། མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཡན་ལག་གམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ན་ཡན་ལག་གམ་ཚོགས་པས་ན་ཡན་ལག་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར །དང་པོ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་སོ་སོར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཡན་ལག་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི། ཞེས་པ་ནས། གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། མཚོན་པར་བྱེད། མངོན་པར་བྱེད། ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ན་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པའང་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གི་སྒྲ་ནི་ཡན་ལག་ཕན་ཚུན་ཚོགས་པས་ན་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡན་ལག་བཞིན། གང་སྤེལ་ལས། འདི་དག་ཕན་ཚུན་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་ན་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྫས་སུ་བཅུ་གཅིག་ཅེས་བྱུང༌། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མིང་གི་སྒོས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་རྫས་སུ་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ན་ཡོད་པ་ལྔ་དང༌། གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང༌། གསུམ་པའི་བཏང་སྙོམས་དྲན་ཤེས་བཞིན་བདེ་བ་བཞི་དང༌། བཞི་པའི་བཏང་སྙོམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་གཉིས་པ་ན་ཡང་ཡོད་པ་སོགས་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་པོར་མེད་ལ་གཉིས་པར་ཡོད། དགའ་བདེ་གཉིས་གཉིས་ཀར་ཡོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་གཞི་ཀའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་གཉིས་པ་ན་ཡང་ཡོད། ནས། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི་བདེ་བ་ལས་རྫས་གཞན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་རྫས་གཞན་ཡིན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཚོར་མི་རུང་ལ་ཡིད་ཚོར་

449

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

བྱས་ན་དགའ་བ་དང་ཐ་དད་ན་རྫས་མཚུངས་ཉམས་ཤིང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གི་གྲངས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་པོ་ན། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་འདིར་བརྩོད་ཚུལ་གཞན་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྤྲོས་སོ། །མངོན་པ་གོང་མར་ཡིད་ཚོར་སེམས་པ་དགའ་བདེ་གཉིས་ཀར་འདོད་ཀྱང་འདིར་གྲུབ་མཐའ་མི་གཅིག་གོ །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རབ་ཏུ་དང་བ་དད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་ལས་ཚོར་བ་གཞན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་བའི་མདོ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་བསྒྱུར་བའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཀའ་སྩལ་ནས་འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བ་ཡང་སྤངས་ཏེ། སྔ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་ནུབ་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དེས་ན་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགའ་ཡིད་བདེ། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང༌། །རབ་དང་ཤེས་བཞིན་དྲན་པ་དང༌།། བཏང་སྙོམས་དྲན་པ་དག་པ་མེད། །ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བཏང་སྙོམས། །ཞེས་བྱུང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་ཡན་ལག་མེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དགའ་བདེ་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིས་པ་ལ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གསུམ་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བཞི་པ་ལ་བཏང་སྙོམས་དང་དྲན་པ་

450

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

དག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་པས་མ་དབེན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང༌། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་མེད། །ཅེས་པ་ཀུན་ལ་སྦྱར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་པས་རྙོག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རབ་དང༌། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་སེམས་དཀྲུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཤེས་བཞིན་དྲན་པ་དང༌། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཏང་སྙོམས་དྲན་པ་དག་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གོང་མ་གཉིས་ན་བཏང་སྙོམས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བཏང་སྙོམས། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ཞར་བྱུང་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་ལ་ཚོར་བའི་ལྡན་ཚུལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འོག་མའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབུགས་དག་དང༌། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱོན་བརྒྱད་དང་དེའི་མི་གཡོ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་བྱེད་པས་སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་ལ་བཞི་པར་དེ་མེད་པས་དེས་མི་གཡོ། །གཉིས་པར་དེས་མི་དཀྲུགས་ཀྱང་དགའ་བ་དེས་སེམས་ཡ་ཡ་བོ་དང་མཐུན་པར་གཡོ་ཞིང༌། བཞི་པར་དེ་མེད་པས་དེ་དག་གི་མི་གཡོ་བ་དང༌། གསུམ་པར་བདེ་བས་སེམས་མ་ཞི་བ་དང་ཆ་མཐུན་གཡོ་བ་དང༌། བཞི་པར་དེ་ཡང་མེད་པས་སྐྱོན་བརྒྱད་ཀྱིས་དེ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབུགས་དག་དང༌། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཡིད་

451

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
བདེ་བ་དང༌། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། དབུགས་རྔུབ་པ་དང༌། དབུགས་འབྱུང་བ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་སྔ་མ་གསུམ་པོ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་གཡོ་བ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་གིས་གཡོ་ལ། གཉིས་པ་དགའ་བས་གཡོ་ཞིང༌། གསུམ་པ་བདེ་བས་གཡོ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ནི། དེ་དག་གིས་མི་གཡོ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་རླུང་གིས་མི་གཡོ་བ་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་མར་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང༌། གཉིས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང༌། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་དགའ་བདེ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང༌། གསུམ་པ་དང་བཞི་པར་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་དགོས་སྟེ། འདིར་ཡང་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག །ཕན་འདོགས་ཀྱི་ཡན་ལག །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང༌། །བཏང་སྙོམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང༌། །བཏང་སྙོམས་བཏང་སྙོམས་ཚོར་བ་ཡོད། །ཅེས་བྱུང༌། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་ཚོར་བ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལའང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཚོར་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པས་མིག་རྣ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ས་བའི་ཡིད་བདེ་བ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བཞིའི་བཏང་སྙོམས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང༌། །ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་གཉིས་པ་ན་ཚོར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ས་བའི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྔ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་རང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པས་བདེ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཏང་སྙོམས་ཡིད་བདེ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

452

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

བདེ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ས་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོད་ལ། སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདེ་བ་དང༌། །བཏང་སྙོམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་བར་ཡིད་ཚོར་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཞན་དང་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཏང་སྙོམས་ཚོར་བ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་ནི། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང༌། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སློང༌། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གསུམ་ཡང་མེད་ལ། རྟོག་དཔྱོད་ཡང་མེད་ན་དེ་དག་གིས་གཟུགས་མཐོང་སྒྲ་ཐོས་རེག་བྱ་རེག་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་མིག་རྣམ་ལུས་ཀྱི་རྣ་ཤེས་མེད་པ་མིན་ཀྱང་རང་གི་སས་བསྡུས་མེད་དེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་སོགས་པས་གསུམ་པ་བཞི་པ་དག་ན་ལུས་ཤེས་དང་མིག་ཤེས་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་རིག་གི་ཀུན་སློང་རྟོག་དཔྱོད་གང་ཡིན་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང༌། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སློང༌། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རང་གི་ས་བ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོགས་ཀྱིས་ས་འོག་མའི་རྟོག་དཔྱོད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་དགོས་དབང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་གུས་པས་མི་བྱེད་པས་དགེ་བ་མིན། ས་འོག་མར་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དད་གུས་མེད་པར་དགེ་བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

453

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
དང༌། འོག་མའི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་དམན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་བར། དེ་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་ས་བ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་གུས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། དེ་དག་ནི་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མིན་པས་དགེ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་འོག་མ་ལུང་མ་བསྟན་བྱེད་པ་ཀུན་འདྲའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལ། འཐོབ་ཚུལ། ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཉེར་བསྡོགས་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་དངོས་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གང་གི་མཇུག་ཏུ་སྙོམས་འཇུག་དུ་འབྱུང་ལ་དཔྱད་པ། དག་པ་བའི་དབྱེ་བ། ཞར་བྱུང་ཐོད་རྒལ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་འཐོབ། །ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིས། །ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་བྱུང༌། སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དག་པ་བ་ནི་སྔར་དག་པ་དེ་དང་མི་ལྡན་ན་འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་ཐོབ་ལ། ལྡན་པ་ནི་སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པ་གོང་ས་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལས་ཀྱང་འཐོབ་པ་གང་ཞིག་ཟག་མེད་ཀྱང་མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས་ཐོབ་ལ། དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཟད་ཤེས་དང༌། དབང་པོ་འཕོ་བས་ཀྱང་ཐོབ། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ལྡན་ཀྱང་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལྡན་པ་ལས་འོག་མ་ལས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྲེད་རྩེའི་བར་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བདུན་ཐོབ། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་གོང་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བས་ཀྱང་འཐོབ། ལྡན་པ་སྦྱོར་བ་དང་ཉམས་ཀྱང་དག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པ་དག་པ་བ་འཐོབ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་

454

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

པ་འཐོབ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོང་ནས་ས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ན་དེ་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྡན་པ་སྦྱོར་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་ཉམས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་པའང་མིན་ལ་སྐྱེ་བས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་བྲལ་གསར་བ་མ་ཐོབ་ཅིང་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། དག་པ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་ཀྱང་ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ། སྐྱེ་བ་ལས་ནི་ཞེས་(1)བྱ་བ་ཙམ་གྱིས་ཅེས་ཆོག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་ཀུན་ལ་མི་སྣང་ཡང་དཔྱད་པའི་ཟུར་གཅིག་བསྟན་ཏོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་འཐོབ་ཚུལ་དེ་ཡང་འཐད་དེ། དེ་དང་མི་ལྡན་པས་ཆགས་བྲལ་གྱི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ལྡན་པ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པས་མི་སློབ་པ་ཐོབ། དབང་པོ་འཕོ་བའི་མཐོང་ལམ་དུ་སློབ་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཅིང༌། མི་སློབ་ལམ་དུ་མི་སློབ་པ་མི་གཡོ་བའི་རྟོགས་པ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བར་སྦྱར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཏེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་མི་སློབ་པ་འཐོབ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དབང་པོ་འཕོ་བ་ལས་ཀྱང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དབང་པོ་འཕོ་བ་ལས་དད་པས་མོས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་མཐོང་བས་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས། སློབ་པ་འཐོབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་

1 སྡེ་པར། གང་སྤེལ་ལས། བྱ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཅི་མ་ཆོག།

455

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
གྲོལ་པ་ཡང་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པ་ནི་མི་སློབ་པ་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་བསམ་གཏན་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་ཉམས་པས་ཐོབ་པ་དང་གོང་ས་ནས། འོག་མར་སྐྱེ་བ་ནས་དེའི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ཉམས་སྐྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་ཁོ་ནར་སྦྱར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ལྟག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྐྱེ་འོ་དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང༌། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་དང༌། །ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང༌། །འཆི་འཕོ་(འཕོས)དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀུན། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། །སྙོམས་འཇུག་གི་རྫས་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྙོམས་འཇུག་དུ་ཞིག་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཇུག་ཏུ་རང་གི་ས་བ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་དག་པ་རེ་དང་ཟག་མེད་རེ་སྟེ་དྲུག་སྐྱེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང༌། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་སྲིད་རྩེའི་དག་པ་གཅིག་དང་བདུན་སྐྱེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་གསུམ་པ་བཞི་པ་དང་པོའི་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་སྐྱེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་དགུ་དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གཞན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བཅུ་སྐྱེ་བ་སོགས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འོག་ས་མེད་པས་རང་ས་དང་གོང་སའི་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དེ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ལྟག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྐྱེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་སྨོས་པས་ནི་དག་པ་བ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་གཟུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་དཀར་པོའི་ལས་མ་ཤེས་ན་འདི་

456

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།
དག་དུ་མར་འགལ་ལོ། །འདིའི་རིགས་པས་སྲིད་རྩེའི་མཇུག་ཏུ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོང་ས་སྲིད་རྩེའི་ལས་མེད་ཅིང༌། དེ་ལ་ཟག་མེད་མེད་ཅིང་འོག་ས་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དྲུག་དང་སྲིད་རྩེའི་དག་པ་གཅིག་དང་བདུན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྐྱེ་འོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་ཡང་མེད་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བདུན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རིགས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བརྒྱད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྟག་འོག །སོགས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བརྒྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལྟག་འོག་གསུམ་པའི། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྲིད་རྩེའི་དག་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་རང་གི་གོང་དང་འོག་གི་ས་གཉིས་ཀྱི་བཞི་བཞི་དང་རང་སའི་གཉིས་དང་བཅུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ལྟག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྐྱེའོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་གཞན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་རྫས་བཅུ་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གསུམ་ཕན་ཆད་བརྒལ་མི་ཐུབ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཇུག་ཏུ་རང་ས་ནས་སྲིད་རྩེའི་དག་པ་བརྒྱད་དང་ཟག་མེད་བརྒྱད་དང་སྙོམས་འཇུག་བཅུ་དྲུག་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་ཀའི་མཇུག་ཏུ་སྙོམས་འཇུག་བཅུ་དྲུག་དང༌། འགོག་སྙོམས་བྱས་བཅུ་བདུན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སོ་སོའི་བཞེད་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །བསམ་གཏན་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མཇུག་ཏུ་སྙོམས་འཇུག་རྫས་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དག་པ་ལས་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་ཟག་མེད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་གྲངས་ལྷག་མ་ཟག་མེད་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང༌། །ཞེས་

457

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
སོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྫས་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་སའི་དག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འོག་སའི་དག་པ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་དང༌། །ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང༌། །ཞེས་སོ། །འཆི་འཕོ་བའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་དག་པ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དག་པ་བས་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ལས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀུན། །ཞེས་སོ། །སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་པར་རང་ས་དང་འོག་སར་སྐྱེ་ཡི་གོང་སར་མི་སྐྱེ་སྟེ། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གོང་མར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གོང་མ་མིན། །ཞེས་བྱུང༌།
གསུམ་པ་དག་པ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་སོགས། །རྣམ་བཞི་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང༌། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པ། །ཉམས་ཆ་མཐུན་(སོགས)ཕྱོགས་མཇུག་ཐོགས་སུ། །གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག །ཅེས་བྱུང༌། སྙོམས་འཇུག་དག་པ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་སྒྲས་གནས་པ་ཆ་མཐུན་དང་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དག་པ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས། །རྣམ་བཞི། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིའི་ངོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། རང་གི་མཇུག་གམ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་དང་པོ་དང༌། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་སའི་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གསུམ་པ་དང༌། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགེ་བ་དེ། སྙོམས་འཇུག་དག་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་

458

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།
ས་དང༌། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དེ་བཞི་རུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དང་པོའི་དེར་ཉམས་གནས་གཉིས་དང༌། གཉིས་པའི་དེར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་དང༌། གསུམ་པའི་དེར་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་དང༌། བཞི་པའི་དེར་ཐ་མ་གཅིག་པུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉམས་ཆ་མཐུན་ཕྱོགས་འཇུག་ཐོགས་སུ། །གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག །ཅེས་སོ། །
བཞི་པ་ཞར་བྱུང་ཐོད་རྒལ་ནི། རྩ་བར། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང༌། །གཅིག་རྒལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ། །ཐོད་རྒལ་གྱི་ནི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། འདིར་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ལ་སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། སྒྲ་བཤད། རྟེན་བཞི། དང་པོ་ལ་རིང་སྦྱོར་ཉེ་སྦྱོར་གཉིས་ལས། རིང་སྦྱོར་ཡོད་དེ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གི་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོས་འབྲེལ་བ་སྟེ་གོ་རིམ་མམ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཡར་ཟག་བཅས་བརྒྱད་ལ་སོང་ཞིང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་མར་ཟག་བཅས་བརྒྱད་ལ་འོང་བའི་ཟག་བཅས་རིང་སྦྱོར་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཡར་ཟག་མེད་སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བདུན་ལ་ལུགས་མཐུན་ཡར་སོང་དང་ལུགས་མི་མཐུན་མར་འོང་ལ་ཟག་མེད་རིང་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ས་བརྒྱད་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བདུན་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒོས་བྱང་བར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་སྦྱོར་ཡོད་དེ། རིང་སྦྱོར་ལ་བྱང་པའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཟག་བཅས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གཅིག་པུ་རྒལ་བ་སྟེ་བོར་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་འཇུག །དེ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་གཅིག་པུ་རྒལ་བའམ་བོར་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་འཇུག །དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་གཅིག་པུ་རྒལ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འཇུག་ཅིང་

459

སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།
དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མི་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཟག་བཅས་ཉེ་སྦྱོར་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གཅིག་རྒལ་ཏེ་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དེ་ནས་གཅིག་རྒལ་ཏེ་ཟག་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། དེ་ནས་གཅིག་རྒལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ཅིང་ལུགས་མི་མཐུན་པར་ཡང་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ཟག་མེད་ཉེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཅིག་རྒལ་སོང་ཞིང་འོང་ནས་ནི། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གསུམ་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང༌། ཞེས་པ་ནས། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་རྒལ་ཞིང༌། ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཐོད་རྒལ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་དེ། ཉེ་རིང་གི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་འཇུག དེ་ནས་ཟག་མེད་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་ཡས་ལ་དེ་ནས་ཟག་བཅས་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མི་མཐུན་པར་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་སྤེལ་ནས་འོངས་པ་དེའི་ཚེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རིས་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྲོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཚེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་པོ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་གསུམ་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེའི་རིས་མི་མཐུན་པའི་རྫས་གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྙོམས་འཇུག་གི་ས་བརྒྱད་ལ་རིམ་པ་མཐར་ཆགས་སུ་མ་ཡིན་པར་ཐོད་རྒལ་རེ་རེ་རྒལ་བའམ་བོར་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཏིང་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐོད་རྒལ་གྱི་ནི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་པོར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན།

460

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།
གླིང་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་དང་དགྲ་བཅོམ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། སློབ་པས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་མ་ཐོབ་ལ། དགྲ་བཅོམ་གཞན་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

461

ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །སྲིད་རྩེར་འཕགས་པའི་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད།། ཅེས་བྱུང༌། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་སྙོམས་འཇུག་གི་རྟེན་རང་ས་དང་འོག་ས་གང་རུང་ཡིན་ཏེ། སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག་རང་ས་སྲིད་རྩེའི་རྟེན་དང་ནི་འདོད་པའི་བར་འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་རྟེན་ལའང་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཟུགས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་ས་ནས་འོག་ས་འདོད་པའི་བར་གྱི་རྟེན་ལ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་སོ། །སྤྱིར་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྙོམས་འཇུག་གི་རྫས་སྐྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད་དེ། འོག་མ་དམན་པའི་མི་(1)གོས་ལ་གོང་སའི་ཁྱད་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འོག་དགོས་མེད། །ཅེས་སོ། །དམིགས་བསལ་ལ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རང་སའི་ཟག་མེད་མེད་ལ་དེའི་གོང་ས་མི་སྲིད་ཅིང༌། ཅི་ཡང་མེད་ཉེ་བས་དེའི་ཟག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྲེད་བཅས་རང་གི་སྲིད་ལ་དམིགས། །བསམ་གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། སྙོམས་འཇུག་སྲེད་བཅས་ཀྱི་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འོག་མར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་ན་དགེ་བར་འགྱུར་ལ་ས་རྣམས་སྲེད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་གོང་སར་ཡང་མ་དམིགས་པས་རང་སའི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་

1 སྦག་ས། གུས།

462

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།
པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པ་སྨོས་པས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་གཟུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཅོག་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱས་འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་དག་པ་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ས་འོག་མའི་ཟག་བཅས་མིན་ཏེ། དེས་ཟག་བཅས་རང་གི་ས་དང་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་གཞི་སྨོས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་གཅོད་ལ་དེས་འོག་སར་དམིགས་པ་གང་ཞིག་གཟུགས་མེད་དམིགས་པས་འདའ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་བསམ་གཏན་མིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དངོས་གཞི་སྨོས་པས་ཉེར་བསྡོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ནས། ཟག་བཅས་སྨོས་པས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དག་ལ་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དག་ནི་དམིགས་པ་ལས་འདའ་བ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཉེར་བསྡོགས་དང་བཅས་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །སྤོང་ངོ་ཉེར་བསྡོགས་དག་པས་ཀྱང༌། །ཞེས་བྱུང༌། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཟག་མེད་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་གྱི། སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བས་ཀྱང་དེ་མི་སྤོང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དེ་དག་འོག་སར་འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་འོག་གི་ཉོན་མོངས་མི་སྤོངས་ལ། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡང་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་དག་པ་བས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་སྟེ། དེ་དག་འོག་སའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉེར་བསྡོགས་དག་པས་ཀྱང༌། །ཞེས་སོ། །

463

ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་ནི་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན། །དང་པོ་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དག་གི་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་ཚོར་བ་རང་རང་གི་དངོས་གཞི་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད་ནི་ངོ་བོ་དག་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཚོར་བ་རང་གི་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་འོག་མ་ལས་ཡིད་འབྱུང་དང་མ་བྲལ་བས་རོ་མྱང་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དག་པ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྲེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབད་དེ་དྲངས་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབད་རྩོལ་གྱིས་འདུ་བྱ་བ་མེད་པའི་ལམ་ཡང་དགའ་བདེ་དང་མི་ལྡན་ན་དེ་སྨོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་འོག་མའི་ཡིད་འབྱུང་ཅན་ཡིན་པས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འབད་དེ་དྲངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་མ་བཤད་ཀྱང་སྤྲོ་ན་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རེ་རེ་ལའང་ལས་དང་པོ་བས་ཡིད་བྱེད་ཞི་གནས་དང་དེ་རྗེས་སུ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི། མོས་པའི། རབ་དབེན་གྱི། དགའ་སྡུད་ཀྱི། དཔྱོད་པའི། སྦྱོར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་བདུན་ཡོད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་སྐོར་དགུའི་གཉེན་པོ་དང་སྒོམ་ཚུལ་ཉན་ས་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རབ་

464

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་དགའ་བ་སྡུད་པ་དང༌། དཔྱོད་པ་དང༌། སྦྱོར་བའི་མཐའ་དང༌། སྦྱོར་བའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྦྱོར་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་མ་བྱས་ཀྱང་དོན་ཤེས་དགོས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་དག་པ་བར་མ་ཟད་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་འདས་ལམའང་ཡོད། རྒྱུན་ཞུགས་དང༌། ཕྱིར་འོང་གིས་འདོད་ཉོན་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དག་ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དང་བོ་འཕགས་པའང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྡོགས་སེམས་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཉེར་བསྡོགས་དངོས་ཀྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་དེ། གོང་མའི་སེམས་ཀྱི་འདོད་སོགས་འོག་སར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་བཞག་གིས་འཆི་འཕོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉེར་བསྡོགས་མཉམ་བཞག་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དག་གོ །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་བརྒྱད་ཆར་ན་ཡང་གང་གིས་ཉེར་བསྡོགས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། དངོས་གཞི་ལ་འགྲན་བཟོད་པས་ན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རྩ་བར། ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན།། དེ་ནི་ཚངས་ཆེན་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་བྱུང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྫས་ཀྱི་སྒོས་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་མྱང་དག་པ་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་གསུམ། ཞེས་སོ། །དེ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འབད་

465

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།

པའི་དྲངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་དགའ་བ་ཡང་མེད་ལ་བདེ་བ་ཡང་མེད་པས་ལམ་དཀའ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་དག་པ་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་ཚངས་ཆེན་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་སོ། །འདི་དང་ཉེར་བསྡོགས་ཁྱད་པར་དྲི་བ་ནི་རྟོག་པ་འགོག་པ་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་འདྲ་བའི་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། ཁམས་ཀྱི་སྒོས་རྟོག་བཅས་སོགས་གསུམ་དང༌། ལམ་གྱི་སྒོས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང༌། ལམ་སུན་འབྱིན་པའི་སྒོས་གསུམ་དང༌། བྱེད་པའི་སྒོས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་བཞིར་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། མན་ཆད་རྟོག་དཔྱོད་བཅས་པ་ཡི། །ཏིང་འཛིན་ཡན་ཆད་གཉིས་ཀ་མེད། །ཅེས་བྱུང༌། མདོ་ལས། རྟོག་པ་དང་བཅས་ལ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུམ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ཉེར་བསྡོགས་དང་བཅས་པ་དེ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་དེ་ཡིན། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྟོག་མེད་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་དེ་ཡིན། ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་ཉེར་བསྡོགས་དངོས་གཞི་དག་རྟོག་མེད་དཔྱོད་མེད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང༌། །སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ།། འཇུག་པའོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་ཅན། །དག་དང་དྲི་མ་མེད་དེ་དག །དྲི་མེད་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བྱུང༌། མདོ་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུམ་གསུངས་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཚན་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགོག་

466

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

བདེན་གྱི་འགོག་ཞི་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། སྡུག་བདེན་ལ་བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན། སྨོན་མེད་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་བཞི་དང་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་དྲུག་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་སྡུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་དང༌། ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་དང༌། ལམ་གྱི་བཞི་སྟེ་བཅུའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མྱང་འདས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ཕོ་མོ་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་མཚན་མ་བཅུ་མེད་ཅིང༌། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་མཚན་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མཚན་མ་བཅུ་དང་བྲལ་བས་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། མཚན་མ་བཅུ་ནི་ཡུལ་ལྔ་དང་ཕོ་དང་མོ་དང༌། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཡུལ་ལྔ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་སྨོས་སོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་སྟོང་ཉིད་ཏིང་འཛིན་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། །འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་(1)གཉིས་ཀྱི་སྡུག་བདེན་ལ་ཡིད་འབྱུང༌། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་བཞིས་ཀུན་འབྱུང་ལས་ཡིད་འབྱུང་ལ། ལམ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐར་ཐུག་གི་གཟིངས་ལྟར་བསྟེན་པ་འཇོག་པས་ན་སྨོན་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་མྱང་འདས་དང་འདྲ་བར་ཡིད་མི་འབྱུང་ 1 སྦག་ས། གཉིས་ནི་སྡུག་བདེན།

467

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།

བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར། སྨོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་དག་གིས་ནི་ཡིད་མི་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་གསུམ་ལ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་དག་པ་བ་དྲི་མེད་པ་གཉིས་ཡོད། དག་པ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ས་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད། དྲི་མ་མེད་པ་ཟག་མེད་ནི་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པའི་འདས་ལམ་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་དགུ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དག་དང༌། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དག་པ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ནས། འདོད་པའི་ཁམས་དང་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང༌། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དྲི་མ་མེད། ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དྲི་མ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཞེས་དང༌། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་མ་གཏོགས་པ་ས་གཞན་དགུ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒོ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དག།།དྲི་མེད་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །གཞན་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་མོ། །གཉིས་ནི་སྟོང་དང་མི་རྟག་པར། །མི་སློབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། །མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། །ཞི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ། །ཟག་བཅས་མིའི་ནང་མི་གཡོ་ལ། །ཉེར་བསྡོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གཞན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཏིང་འཛིན་དང༌། ལ་སོགས་པའི་སྨོན་པ་མེད་པ་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །གཞན་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་

468

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

རིམ་བཞིན་དུ་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏེང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། །མ་བརྟགས་ཟད་པ་སྟེ་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཉིས་ནི་སྟོང་དང་མི་རྟག་པར། །མི་སློབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། །ཞི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ངོ་བོ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའམ་སྡང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་བཅས། ཞེས་སོ། །ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཁམས་དང༌། མིའི་ནང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། བློ་གསལ་ལ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མིའི་ནང༌། ཞེས་སོ། །གང་ཟག་མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད། སློབ་པ་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་བྱ་བ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ལམ་ལ་མི་སྡང་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་གཞན་ནི་འཕགས་ལམ་སྲུང་བ་བརྩོན་པ་དག་ཀྱང་ལམ་སུན་འབྱིན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་སོ། །རྩ་བར། མི་གཡོ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྡུས་ཏེ། ཉེར་བསྡོགས་ཐ་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉེར་བསྡོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །བདེ་འགྱུར་ཏིང་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཡིན། །མིག་གི་མངོན་ཤེས་མཐོང་འགྱུར་འདོད། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བློ་དབྱེ་འགྱུར། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་མཐའི། །གང་ཡིན་དེ་ཟག་ཟད་འགྱུར་བསྒོམ། །ཞེས་བྱུང༌། མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་འགྱུར་གྱི་དང༌། ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་དང༌། རབ་ཏུ་བློ་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དང༌། ཟག་པ་ཟད་འགྱུར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྒོམ་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་འགྱུར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཡིན། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་

469

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

རབ་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་དང༌། མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་པ་སྒོམ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་བྱས་ནས་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདོད་དོ། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་བློ་ཤེས་རབ་ཏུ་(1)དབྱེ་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་དབེན་པའི་དགའ་བ་བདེ་བ་མྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །བདེ་འགྱུར་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །མདོ་ལས། ཏིང་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་པར་ལན་མང་དུ་བྱས་བའི་རྒྱུས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པར་འགྱུར་པ་ཡང་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་བཞིན་དུ་ཡང་མདོ་ལས་དང་པོ་ཁོ་ན་བཤད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མིག་གི་མངོན་ཤེས་མཐོང་འགྱུར་འདོད། །ཅེས་སོ། །འདི་ལ་མཛོད་དང་གཞན་གྱི་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བློ་དབྱེ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་མཐའི། །གང་ཡིན་དེ་ཟག་ཟད་འགྱུར་བསྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཚད་མེད་དང༌། རྣམ་ཐར་དང༌། ཟིལ་གནོན་དང༌། ཟད་པར་དང༌། དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལྔ། དང་པོ་ནི། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གནོད་

1 སྦག་ས། དབྱེ་བར་སྟེ།

470

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེ་སྡང་མེད་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ཡང༌། །ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན།། བཏང་སྙོམས་མ་ཆགས་རྣམ་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་བདེར་འགྱུར་སྡུག་བསྔལ་དང༌། དགའ་འགྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྙམ་པ། །སྤྱོད་ཡུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད།། གཞན་ནི་དྲུག་ན་ཁ་ཅིག་ལྔ། །དེ་ཡིས་མི་སྤོང་མི་དག་གི །ནང་དུ་སྐྱེད་དོ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །ཞེས་བྱུང༌། ཚད་མེད་བཞི་ཡོད་དེ། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང༌། དགའ་བ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་པའི་བར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྩ་བར། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞིར་གྲངས་ངེས་སྟེ། གནོད་སེམས་དང་སོགས་པས་བསྡུས་པ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་དགའ་བ་དང༌། གནོད་སེམས་དང་ཆགས་པ་མང་པའི་གཉེན་པོར་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གནོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །མི་སྡུག་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ལ། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ། མི་སྡུག་པ་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། བཏང་སྙོམས་འཁྲིག་པ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཟེར། སློབ་དཔོན་ན་རེ། མི་སྡུག་པའི་འཁྲིག་པ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཉེ་དུ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གསུངས། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་རེ་རེ་ནས་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡིན། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། བཏང་སྙོམས་ནི་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཞེ་སྔང་མེད་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ཡང༌། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་གནའ་རབས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་དག་དགའ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བཏང་སྙོམས་མ་ཆགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རུང་མོད། གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རུང་སྙམ་ན། བྱམས་པ་བཏང་སྙོམས་གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་

471

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

དེ། བྱམས་པ་ནི་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གནོད་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་མཛའ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྡང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཏང་སྙོམས་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཆགས་པ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་རུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྤྲོས།
དེ་བཞིའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱམས་པ་དང༌། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ལོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྙིང་རྗེ་དང༌། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དགའ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་འདྲ་བའམ་མཉམ་མོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཏང་སྙོམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན་དུ། རྩ་བར། རྣམ་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་བདེར་འགྱུར། ཞེས་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། །ཞེས་དང༌། དགའ་འགྱུར། ཞེས་དང༌། ཀྱེ་མ་ཞེས་པ་སྦྱོར་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྙམ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཉམ་ལུགས་ཆགས་སྡང་མེད་པའི་བར་མར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སྡང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བས་བར་མ་ཡིན་ལ་ཆགས་མེད་དང་སྡང་མེད་ཀྱི་དགེ་རྩ་སེམས་བྱུང་(1)གཉིས་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བར་མར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། འདིར་བར་མར་གནས་པ་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་སྒྲར་བརྗོད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆགས་པ་ཡང་མེད་ཞེ་འདྲེས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་སོགས་དེ་དག་གིས་སུ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ན་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་མེད་མིན་ཏེ། དེའི་སྒོས་གནོད་སེམས་སོགས་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གནོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་

1 སྦག་ས། གཉིས་ཡིན་པས་དེ་ཡིན་པ།

472

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

མེད་བཞི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་དགྲ་གཉེན་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གནོད་སེམས་དང་སོགས་པས་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང༌། ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་ཆགས་པ་དང་གནོད་སེམས་དག་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྤྱོད་ཡུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མེད་བཞི་ས་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དགའ་བ་ཚད་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད། ཚད་མེད་གཞན་བྱམས་པ་སྙིང་རྗེ་བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ན་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ནི་དྲུག་ན། ཞེས་སོ། །
འདོད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་དེ་དག་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་དངོས་གཞི་ལྔ་ན་ཡོད་པར་འདོད། གཞན་དག་སྦྱོར་དངོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་བཞི་དང་དངོས་གཞི་ལྔ་སྟེ་ས་བཅུ་ན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཁ་ཅིག་ལྔ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་ཉེར་བསྡོགས་བསྣན་ནས་བཅུ་ན་ཡོད་དོ། །ཅེས་པ་ནས། དངོས་གཞི་དང་སྦྱོར་པ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། དངོས་གཞི་དང་སྦྱོར་བ་སྨོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་བ་ཡིན་ཞིང༌། ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་ཅེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མེད་བཞིས་གནོད་སེམས་སོགས་མི་སྤོང་ཀྱང་གཉེན་པོར་བཤད་

473

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གནོད་སེམས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་གཉེན་པོར་བཞག་ལ། སྦྱོར་བའི་དུས་ན་གནོད་སེམས་སོགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན། དངོས་གཞིའི་དུས་ལམ་གཞན་གྱིས་དེ་དག་བྲལ་ཟིན་པ་ཐག་སྲིང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཚར་གཅོད་མིན། །ཞེས་དང༌། རྩ་བར། དེ་ཡིས་མི་སྤོང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་བྱམས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་མྱོང་ལ་ཡོད་པའམ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལྟར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བར་མོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ལས་དང་པོ་བ་བྱམས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བས་སྐྱེ་དཀའ་ན་དེ་དག་གིས་བསྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་མཛའ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་དུང་སེམས་ཆེ་བ་མ་དང༌། འབྲིང་ཕ་དང༌། དུང་སེམས་ཆུང་ངུ་གཞན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་སྔ་མ་ལ་སྐྱེས་པ་དང༌། གཉིས་པ་ལ་སྒོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛའ་བོ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལ་བསྐྱེད། དེ་དག་ལ་བྱམས་པ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་ནས་དགྲ་གཉེན་གང་ཡང་མིན་པའི་བར་མ་ལ་བྱམས་པ་བསྒོམ། དེའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་རིམ་པས་སྒོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཆུང་ངུ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་བྱམས་པ་མཉམ་པ་ཐོབ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་ཐ་མལ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་ཆུང་ངུ་ལ་བདེ་བ་དེ་མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་ལའང་མཛའ་བོ་ཆེན་པོ་མ་ལྟ་བུར་བདེ་བར་མོས་པ་མི་ལྡོག་པའི་ཚེ། རིམ་གྱིས་ཁྱིམ་གང་བ་དང་གྲོང་དང་ཡུལ་འཁོར་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་

474

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་ཉན་ས་དང་མདོ་ལྟར་སྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་ཁྱིམ་དང༌། ནས། བྱམས་པས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་སྐྱེ་སླ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། མདོ་ལྟར་སེམས་ཅད་ཐམས་ཅན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དེ་ལ་བྱམས་པ་སྐྱེ་སླ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱམས་པ་མྱུར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ་བཏང་སྙོམས་ལ་ཐ་མལ་བ་ལ་སྔོན་ལ་སྒོམ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེད་དོ། །གཞན་དུ་དེ་གསར་སྐྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་དག་གི །ནང་དུ་སྐྱེད་དོ། ། ཞེས་སོ། །ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱམས་སྙིང་རྗེ་བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་གསུམ་ནི་གང་རུང་རེ་རེ་དང་ལྡན་ན་གསུམ་ག་དང་ལྡན་དགོས་ལ། དགའ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང༌། (གཉིས)བཞི་པ་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ངེས་གསུམ་ལྡན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་རྣམ་ཐར་ནི། རྩ་བར། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །གསུམ་པ་མཐའ་ན་དེ་མ་ཆགས། །གཟུགས་མེད་མཉམ་བཞག་དགེ་རྣམས་སོ།། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང༌། །དང་པོ་འདོད་གཏོགས་སྣང་ཡུལ་ཅན། །གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི། །སྡུག་བསྔལ་སོགས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས། །ཞེས་བྱུང༌། རྣམ་པར་ཐར་པ་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། །གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད། ཅེས་སོ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་རྣམ་པར་སྔོས་པ་སོགས་ཀྱི་མི་སྡུག་པ་དང༌། ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཆགས་པ། ས་བསམ་

475

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དང་པོ་གཉིས། །མི་སྡུག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ན་དེའི་ཤེས་པ་ལའང་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ངེས་པར་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སའི་ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་པ། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པ། རྣམ་པ་སྡུག་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་ཅན་མིན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། གསུམ་པ་མཐའ་ན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་མ་ཆགས། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (1)མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་དགེ་བ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་དང་ཉེར་བསྡོགས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་གྱི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང༌། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་དོན་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ 1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ་ལས། མི་སྡུག་པའི་རང་བཞིན་ནི་(མ)ཡིན་ནོ། །

476

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

ཁ་དོག་གི་ཆགས་པར་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས། གསུམ་པ་མི་སྡུག་པ་ལ་གཟུགས་མེད་འཇུག །ས་འོག་མ་དང་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་འགོག་པ་ཚོར་འདུ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་མཉམ་བཞག་དགེ་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོ། རང་འགྲེལ་ལས། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་དོན་ནི་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་དེ། གནས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་འགོག་སྙོམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཞེས་སོ། །འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཕྲ་བ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཕྲ་བར་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་ལ་སྲིད་རྩེ་རང་གི་ས་པའི་དག་པ་བ་དང་འོག་མའི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ས་བའི་འཕགས་པ་ཟག་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ལས་ལྡང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང༌། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིའི་དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི་སྡུག་བསྔལ་དང་སོགས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དང་པོ་གཏོགས་འདོད་སྣང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི། །སྡུག་བསྔལ་སོགས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་འཕགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ས་གསེར་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་བསྒྱུར་བ་དང༌། དངོས་པོ་

477

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

བརྟན་པ་རིང་ཐུང་འདི་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅེས་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་དང༌། ཚེ་གཏོང་བ་ཡང་དེ་ལྟར་དང་རི་རབ་ཕྲ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གང་གིས་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང༌། བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད། །གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན། །གཉིས་ནི་གཉིས་པ་བཞིན་དེ་གཞན། །སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང༌། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་དང༌། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་སྟེ་དབྱིབས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་བཞི་དང༌། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ་དང༌། སེར་པོ་དང༌། དམར་པོ་དང༌། དཀར་པོ་ལ་ལྟ་བ་སྟེ་ཁ་དོག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟིལ་གནོན་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་པ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཡོད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དམིགས་ཡུལ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཡུལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་རྒྱུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་དེ་བཞི་དང་ལྡན་པ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པ་འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་ས་དང་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་སྒོས་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟིལ་གནོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་པ་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ། ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་

478

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

པོ་དང་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་རྣམས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་རྒྱུ་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་དེ་བཞི་དང་ལྡན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་ནི་གཉིས་པ་བཞིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཁ་དོག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་ཡིན། ས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ཡོད་པ། ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་རྒྱུ་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་དམིགས་པ་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ན་ཟིལ་གནོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན། །སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་དེ་གསུམ་དང་ཟིལ་གནོན་རྣམས་ཁྱད་པར་བཞིར་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། །རྣམ་ཐར་ནི་དམིགས་པ་དེ་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཚང་བ་དེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། འདི་དག་གིས་ནི་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་ཐར་པ་དག་གི་ནི་ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྡུག་པར་འཛིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་ན་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། ཟད་པར་བཅུའོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །སྤྱོད་ཡུལ་རང་གི་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང༌། ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། བཅུ་ཡོད་དེ། ཟད་པར་ས་དང༌། ཆུ་དང༌། མེ་དང༌། རླུང་དང༌། སྔོན་པོ་དང༌། སེར་པོ་དང༌། དམར་པོ་དང༌། དཀར་པོ་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། ཟད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

479

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལ་ལ་ཟད་པར་སའོ་ཞེས་སྟེང་དང་འོག་དང་ཐད་ཀར་གཉིས་སུ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ། ཆུ་དང༌། མེ་དང༌། རླུང་དང༌། སྔོན་པོ་དང༌། སེར་པོ་དང༌། དམར་པོ་དང༌། དཀར་པོ་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། ཟད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཟད་པར་ཞེས་པ་རྣམ་པ་དང་སྟེང་དང་འོག་དང་ཐད་ཀར་ཞེས་ཕྱོགས། གང་དུ་ཡིད་ཟད་པར་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་བར་མཚམས་མེད་པར་ཁྱབ་པར་དང་ཚད་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པར་མོས་ཏེ། སྟེང་འོག་ཐད་ཀར་བར་མཚམས་མེད་པར་ས་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་མོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཟད་པར་སའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། བར་མེད་ཅིང་མཚམས་མེད་པའི་ངོ་བོར་གང་ཞིག་སྔར་མོས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྲ་བར་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ་ཁྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ས་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་མོས་པའི་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཟད་པར་གྱི་སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བར་མེད་ཅིང་མཚམས་མེད་པར་རྒྱས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང༌། ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ། ས་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སླ། དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བ། བརྒྱད། ཅེས་དང༌། བསམ་གཏན་མཐའ་ན། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ས་སོགས་ཀྱང་སྔར་གནས་དང་པོར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །ཆུ་མེ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་

480

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་ཀྱང་ངོ༌། །ཟད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང༌། དམིགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་རང་སའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །སྤྱོད་ཡུལ་རང་གི་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་སྤྲོ་བྱ་མང་ཡང་མ་བྲིས། དེ་གསུམ་གྱི་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཟིལ་གནོན་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་འཇུག་པའམ་འཇུག་སྒོ་བྱས་ནས་བྱུང༌། ཟད་པར་ཡང་ཟིལ་གནོན་གྱི་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཇི་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་ཞེ་ན། རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཙམ་དང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང༌། ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །
ལྔ་པ་ནི། རྩ་བར། འགོག་པ་བཤད་ཟིན་ལྷག་མ་ནི། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་སྦྱོར་བས་ཐོབ། །གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། །ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། །རྒྱུ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས། །དེ་དག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང༌། །ཞེས་བྱུང༌། འགོག་པ་མ་གཏོགས་སྐྱེ་འཕགས་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གསུམ་དང་གཉིས་དེ་ཉེར་དྲུག་གི་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཚུལ་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། ལྷག་མ་ཉེར་ལྔ་ནི་སྔར་འདྲིས་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང༌། མ་འདྲིས་ན་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། འགོག་པ་བཤད་ཟིན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལྷག་མ་ནི། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་སྦྱོར་བས་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཅེས་

481

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

བྱ་རྣམ་ཐར་བཞི་དང༌། ཟད་པར་གཉིས་ཏེ། དྲུག་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་ཡོད། ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པས་མི་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་ན་འཆད་ཉན་མེད་མི་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་ནི་མིའི་རྟེན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་གིས་མཐུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྷ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ན་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་སྐྱེ་འམ། དེར་ལུང་མེད་པས་སོ་སྙམ་ན། ལུང་མེད་ཅིང་དེ་གཉིས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ་སྔོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་དང་གཟུགས་མེད་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ། གཟུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས་སྔོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་དག་དང༌། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། །རྒྱུ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས། །དེ་དག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

482

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ།

སྨྲས་པ།

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞལ་ལུང་གི །
བདུད་རྩི་མྱངས་བའི་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར། །
ལུང་རིགས་རྣམ་སད་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་ལས། །
སྐྱེས་པའི་རིན་ཆེན་བརྒྱན་འཕྲེང་ད་ལོངས་ཀྱེ། །
བསམ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ཏིང་འཛིན་རྣམ་ཐར་དང༌། །ཟིལ་གནོན་ཟད་པར་སྐྱེ་མཆེད་ཕུལ་གྱི་གཏམ། །རྣམ་གྲོལ་བདུད་རྩིའི་གོས་འཛིན་འོ་མའི་མཚོ། །མཁས་མཆོག་དབྱངས་ཅན་རབ་བཀྲ་འབྱུང་བའི་གནས། །བློ་ཆེན་མེས་པོས་མྱང་ཡང་མ་ཚིམ་མོ། །འཁོར་འདས་ཕུན་ཚོགས་རིན་ཆེན་འབྱུང་བའི་གནས། །རྣམ་དཔྱོད་གཏིང་ཟབ་ཆོས་མངོན་པདྨའི་མཚོ། །ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པས་རོལ་འདོད་གཉིས་སྐྱེས་ཀུན། །དགའ་བདེའི་རླབས་དང་ལྷན་ཅིག་རོལ་པས་བྲེལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཆོས་མངོན་པར་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་བརྒྱད་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

483

བསྟན་པའི་གནས་ཚད།

གསུམ་པ་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང༌། ནོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ། ཐར་འདོད་ཀྱིས་བག་ཡོད་བསྟེན་རིགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་པ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང༌། སྤྱི་དོན་གཉིས་དང༌། དང་པོ་ནི། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་ཆོས་ཅན། ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་དམ་ཆོས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུང་གི་དམ་ཆོས་མདོ་སྡེ་འདུལ་བ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང༌། རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་གཉིས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྨྲ་བའི་སྒོས་སྟོན་པ་དང༌། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་སྒྲུབ་པ་ལག་ལེན་ལ་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟན་པ་གནས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་པ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྤྱིའི་དོན་ལ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་སྟོན་པས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བཀྲལ་ཚུལ། འཐད་ལྡན་བཞག་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསྟན་པ་གནས་ཚད་དྲང་དོན་ངེས་དོན་དུ་མ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་བསྟན་པ་ཡང་དག་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་གཟུགས་བརྙན་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་སྟོང་གནས་པར་གསུངས། སོར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་ཀྱང༌། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་ཤིང༌། ཞེས་གསུངས། ཟླ་བའི་སྙིང་བོའི་མདོ་ལས། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལོ་ཉིས་སྟོང་གནས་པར་འགྱུར་

484

མཛོད་གནས་དགུ་པ།

རོ། །ཞེས་དང༌། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་དུ་བདག་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།།ཡང་ལོ་ལྔ་བརྒྱར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྙན་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་གཉིས་གནས་པར་གསུངས་པ་སོགས་དྲང་དོན་དུ་མ་དང༌། ངེས་དོན་ནི། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཞུས་པ་ལས། ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་གསུངས། ཤེར་ཕྱིན་ལས། བསྟན་པ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང༌། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དུ་རྒྱ་གར་བལ་བོ་བོད་རྒྱ་ལི་སོགས་སུ་བསྟན་འཛིན་དུ་མ་ལུང་བསྟན་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུས་འཁོར་ལས་དུས་བཞི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གར་མཁས་པས་བཤད་ཚུལ་ལ་ཡང་མདོའི་དབང་གི་དུ་མ་ཡོད་དེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ། རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ལུང་ནི་རིང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྔ་མ་ལུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། གཞན་དག་མན་ཆད་སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་བཞེད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་པའོ། །ལུང་ནི་རིང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོ་སྟོང་གི་ཕྱི་ནས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། ཕྱོགས་འདི་ཉིད་རིགས་པར་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང༌། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་དུས་ནི། ལོ་སྟོང་ཞིག་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་གནས་ཏེ་སོགས་དང༌། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་འགྲེལ་བར་སློབ་དཔོན་ཀ་ལ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་ཚོགས་ནི་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔའི་བར་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐ་མ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དག་དྲང་དོན་དང༌། ངེས་པའི་དོན་ཅན་དག་འབུམ་ཊཱིཀ་དུ་ལྔ་སྟོང་གནས་བར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་དུས་

485

བསྟན་པའི་གནས་ཚད།
འཁོར་གྱི་རྩིས་ལོ་མཐུན་(1)པས་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འབུམ་ཊཱིཀ་གནོད་འཇོམས་ལས། ལྔ་བརྒྱ་བ་ཕྲག་བཅུར་གནས་པས་དང་པོ་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང༌། གསུམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་འབྱུང་བའི་དེ་དག་འབྲས་བུའི་དུས་དང༌། བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ། ལྔ་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན། དྲུག་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་དུས་དང༌། བདུན་པ་ལ་མངོན་པ། བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་སྡེ། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པས་དེ་དག་ལུང་གི་དུས་དང༌། བཅུ་བ་ནི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བ་འཕགས་པ་དགའ་བས་བཤེས་གཉེན་རྟོགས་བརྗོད་དུ་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་འཕེལ་ཏེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བའི་བར་དུ་གནས་ཤིང་བདུན་བརྒྱ་བའི་དུས་ནུབ་པར་བཤད་པ་དང༌། གདགས་པར་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་དུས་སུ་བསྟན་པ་འགྲིབ་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པ་འཐད་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་ཚུལ་སྔར་བཤད་པས་ཤེས་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྔ་བརྒྱ་བ་ཕྲག་བཅུར་བྱས་པའི་ཕྲག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དགྲ་བཅོམ་དང༌། གཉིས་པར་ཕྱིར་མི་འོང༌། གསུམ་པར་རྒྱུན་ཞུགས་དང༌། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུའི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། གཉིས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ། གཉིས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། གསུམ་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། གསུམ་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་མངོན་པ། གཉིས་པར་མདོ་སྡེ། གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མང་བས་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། བཅུ་བར་ལྟ་སྤྱོད་རྣམ་དག་མེད་པར་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས། སྒྲུབ་པའི་དུས། ལུང་གི་དུས། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་

1 སྦག་ས། པ།

486

མཛོད་གནས་དགུ་པ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གནས་པར་གསུངས་པ་དག་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དག་ནི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་པ་ཉམས་པ་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྡོར་གཅོད་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང༌། དེའི་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ན་མོས་པ་དང༌། ཀློག་པ་དང༌། ཁ་བཏོན་བྱེད་པ་དང༌། ཉན་པ་དང༌། སེམས་པ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་སྐྱེ་སླ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། གང་ལ་འདིར་སྐྱོ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀའི་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ལུང་ནི་ཤེར་མདོ་དང༌། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང༌། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། རིགས་པས་ནི་དེང་དུས་ཡང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་ཉན་བྱེད་པ་ཆེས་མང་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གནོད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟོགས་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་གསུམ་ལྡན་གྱི་དགེ་སློང་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་གསེར་གྱི་རི་བོ་བསྒྲིགས་པ་བཞིན་ཕྱོགས་དུ་མར་འབྱོན་བཞིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐལ་ལྡན་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལ་དད་པའི་སྤུ་ལོང་ལྡང་བར་བྱ་ཞིང་གུས་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་གསོལ་བ་བདེབས་སོ། །བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལས་ཅི་ཙམ་འདས་ཞེ་ན། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནས་བསྟན་པ་བྱུང༌། སངས་རྒྱས་འགའ་ཞིག་གི་བསྟན་པ་རང་ཉིད་དང་མཉམ་པར་བཤད་པ་དང༌། འགའ་ཞིག་སྐལ་བཟང་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་གནས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཕལ་ཆེར་གྱིས་དུས་དེ་ནས་བརྩིས་པ་ཡིན་པའི་

487

ནོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ།

ཕྱིར། སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་ནས་ལོ་དུ་སོང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་འཐད་ལྡན་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟར་ན་ཟིལ་གནོན་མེ་རྟའི་ས་ག་ཟླ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། ཉེར་དགུ་བ་ཤིང་ཕག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང༌། སོ་ལྔ་བ་ལྕགས་སྦྲུལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལོ་ཞེ་བཞིར་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐོར་ཞིང་བརྒྱད་ཅུ་བ་མེ་ཕོ་སྟག་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་པ་དེ་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་རྒྱ་ཞེ་གཅིག་འདས་ཤིང་ཞེ་གཉིས་པ་མེ་ཕག་འདི་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་ལྔ་བརྒྱ་བ་ཕྲག་བཅུ་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཅིག་གིས་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་གཉིས་ཀྱང་འདས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུ་ལྔ་བརྒྱ་བ་ཕྲག་གཅིག་གི་ཉག་མ་ཞེ་གཅིག་འདས་ཤིང༌། ལྷག་མ་བཞི་བརྒྱ་དང་ང་དགུ་དང་ལུང་གི་ལྔ་བརྒྱ་བ་གསུམ་དང་རྟགས་ཙམ་གྱི་ལྔ་བརྒྱ་བ་རྣམས་ལུས་པས་དྲིལ་ན་རྣམ་དག་ལོ་སྟོང་དང་དགུ་བརྒྱ་དང་ང་དགུ་ལུས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུ་དང་དཔལ་འཛིན་དང་མཁས་པ་སྤྱན་སྔ་གཉིས་དང་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་དང༌། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། མཁས་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་སྒོམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དེ་ལྟར་བཞེད་འདུག་པས་བྲིས་སོ། ཡང་ལྕགས་སྤྲེལ་ལ་བལྟམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་ལྔ་རྫོགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུ་ལོ་ཉག་མ་དོན་བརྒྱད་འདས་ཤིང་དོན་དགུ་པ་མེ་ཕག་ཀྱི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་གྲགས་ཆེ་བས་མ་སྤྲོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཕལ་ཆེར་ནི། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ཚུལ་གྲུབ་བཤད། །ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་བདག་གིས་ཉེས། །དམ་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཐུབ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྩ་བ་འདི་ལུགས་གང་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཕལ་ཆེར་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་བཞེད་ཚུལ་དུ་གྲུབ་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་བཤད་ཅིང༌། མདོ་སྡེ་བ་དང་ཉི་འོག་ལུགས་ཀྱང་

488

མཛོད་གནས་དགུ་པ།

ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདག་གི་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཕལ་ཆེར་ནི། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲེག་སྨྲ་བའི་ཚུལ་གྲུབ་བཤད། །ཅེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཉེས་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོམ་པ་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པས་བཟོད་རིགས་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཁོ་ན་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། །ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་བདག་གིས་ཉེས། །དམ་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཐུབ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཁོ་ན་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་དབང་གྱུར་དང་མཐུན་ནོ། །

489

ཐར་འདོད་ཀྱིས་བག་ཡོད་བསྟེན་རིགས་པ།

གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་ནི་ཟུམ་གྱུར་ཅིང༌། །དབང་གྱུར་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི། །ངན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དཀྲུགས་སོ།། རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་རྣམས། །མཆོག་ཏུ་ཞིར་གཤེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན།། འདོམས་མེད་ཡོད་ཏན་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དྲི་མས་དགའ་མགུར་དེང་སང་འདི་ན་སྤྱོད། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །ལྐོག་མར་སྲོག་ཕྱིན་འདྲ་དང་དྲི་མ་རྣམས། །སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རིགས་ནས་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་གྱིས། །ཞེས་བྱུང༌། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་ནི་ཟུམ་པ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་པ་དང་ལུང་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་ཅིང་སྨྲ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པས་མང་པོ་མེད་པ་དང་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བའི་སོ་སྐྱེ་མ་རིག་པས་རྨོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དགར་གྱུར་བའི་རྟོག་གེ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ངན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདིའི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་ཆ་དཀྲུགས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་དང་རང་བྱུང་དེའི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པར་མཆོག་ཏུ་ཞི་བར་གཤེགས་ཤིང༌། འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ན་གདམས་ངག་འདོམས་པ་མེད་ཅིང་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་དྲི་མ་དུག་གསུམ་གྱིས་དགའ་མགུར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི་འཆི་བའི་ཚེ་ལྐོག་མར་སྲོག་ཕྱིན་པ་དང་འདྲ་བ་དང་དྲི་མ་རྣམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པས་བག་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག་གདམས་རིགས་ཏེ། བག་ཡོད་པས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡང་

490

མཛོད་གནས་དགུ་པ།

ནམ་ཡང་ནུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གསེར་འོད་ལས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ཡོངས་མི་འདའ། །ཆོས་ཀྱང་ནུབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །ཞེས་དང༌། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་དག །མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད། །དེ་བཞིན་འཁོར་པ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

491

མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་མཛད་པ་བོ་དང་ལོ་པཎ་གང་གིས་བསྒྱུར་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཛད་པ་པོའི་སློབ་དཔོན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དགེ་སློང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་རྫོགས་པར་སྲུངས་པའི་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་དབྱིག་གི་གཉེན་ནམ་ནོར་གྱི་རྩ་ལག་ཞེས་བྱ་བ་འབུམ་སྡེ་དགུ་བཅུ་ཐུགས་ལ་མངའ་ཞིང་བསླབ་པ་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པར་གྲགས་པ་དེས་མཛད་པའི་ཚིག་དོན་དཀའ་བའི་གནས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལོ་པཎ་གང་གིས་བསྒྱུར་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གར་ཀྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་རྒྱལ་བ་མི་ཏྲ་བཤེས་གཉེན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང༌། ཞུ་ཆེན་ལོ་ཙྪ་བ་བནྡྷེ་བཙུན་པ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཆོས་ཀྱི་མིག་བྱིན་པས་བཀའ་དྲིན་བླ་ལྷག་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྨྲས་པ།

རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་ཚེ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཆོས། །
རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་སྔགས་བསྟན་པ་དང༌། །
ཕྲད་པ་སྐལ་བཟང་རྨད་དུ་བྱུང་སྙམ་དུ། །

ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པའི་སྙིང་པོ་ལོངས་དང་ཀྱཻ། །
ཐུབ་བསྟན་ལྔ་ཕྲག་དྲུག་པའི་ཞེ་གཅིག་པར། །སླེབས་པས་ལྷག་མའི་ཚུལ་བསམ་བླང་དོར་ལ། །དམ་ཆོས་སྒྲོན་མེ་བཟུང་པའི་དུས་འདི་རུ། །སྤྱང་གང་གླེན་པའི་འདམ་ཀ་མ་ནོར་ ུ

492

མཛོད་གནས་དགུ་པ།

གཅེས། །སྙིགས་མའི་ངང་ཚུལ་མཐོང་ནས་མདོ་བཞིན་དུ། །གསོད་དང་འཚེ་བའི་རྟོག་ངོའི་དགྲ་འདྲེ་ཡང༌། །གྲངས་མེད་གཅེས་པའི་མ་དང་ཕར་བྱས་ཚུལ། །ཡང་ཡང་སོམས་ལ་སྙིང་རྗེ་སེམས་བསྐྱེད་རིགས། །དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྤྱིར་འཁོར་བ། །སྨྱོན་པའི་གར་དང་ཉོན་མོངས་བཙོན་ས་བཞིན། །ཡང་ཡང་བསམ་ན་ངེས་འབྱུང་བདག་མེད་ལྟ། །ལེགས་བསྒོམ་འཁོར་བར་ཕྱི་ཕྱག་མི་དགའ་འམ། །རིགས་ཆད་དམན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལགས་ཀྱང༌། །རིན་ཆེན་གླིང་ནས་སྟོང་ལོག་མི་བྱེད་པར། །ལས་ངན་བཤགས་དང་ཚོགས་བསགས་དད་མོས་ཀྱིས། །མངོན་མཐོའི་ཁང་བཟང་བརྒྱུད་ན་དགའ་འམ་སྙམ། །དེ་ལྟར་བྲོ་བའི་གླུ་འདྲའི་ཆོས་བཤད་མཁན། །སྙིགས་དུས་ཆོས་དང་དམ་པ་མང་བསྟེན་ཀྱང༌། །རྣམ་གཡེང་རླུང་གིས་གཡོ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཞིག །རང་དང་གཞན་ལ་ཚིག་ལབ་གྲོས་དེ་ལོ། །ཐུབ་བསྟན་སྡེ་སྣོད་ཀུན་གྱི་མ་མོ་ཆེ། །མདོ་དང་མཁས་པས་ལུང་མང་རིགས་པའི་ཚོགས། །དྲི་མེད་བྱེ་བས་ལེགས་པར་གསལ་བྱས་མོད། །ནོངས་པ་གང་མཆིས་བླ་མ་ལྷ་ལ་འཆགས། །མི་དམན་བསོད་ནམས་ཁ་བ་དུང་ལྟ་བུ། །དཀར་བ་གང་དེས་མཁའ་མཉམ་མ་རྣམས་ཀྱི། །སེམས་རྒྱུད་ཆོས་ལ་ཁོལ་ཞིང་ཐུབ་དབང་ཞལ། །མཐོང་ཀྱང་མི་ངོམས་གསུང་བཞིན་སྒྲུབ་གྱུར་ཅིག །གོང་འོག་ཐེག་པ་གྲུབ་མཐའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱིས། །འགྲོས་ཚུལ་མང་ཡང་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྙིང་པོ་འགྲོ་ལ་ཁྱབ་བདག་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཐུགས་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །ལྷུན་པོ་རྒྱ་མཚོ་བདུན་གྱི་རྐེད་འཆིང་ཅན། །གླིང་བཞིའི་འདབ་མ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར། །ལེགས་བཤད་འདིས་ཀྱང་ཐུབ་བསྟན་གསལ་བྱེད་ཀྱིེ། །ཉི་མའི་འོད་བཞིན་སྣང་བར་གྱུར་ཅིག་གུ། །
ཞེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཁང་ཚན་སོ་སོས་ཐོག་མར་བསྐུལ་ཀྱང་དུས་དབང་གིས་དཀའ་སྙམ་པ་དང༌། སླར་ཡང་ཆོས་གྲྭ་ནས་བསླབ་པ་གསུམ་ལྡན་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་

493

མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ།

མཎྜལ་དང་ཁང་ཚན་སོ་སོས་ཀྱང་ནན་ཆེར་འདུལ་མཛོད་གཉིས་བསྐུལ་ཞིང་གཞུང་ལུགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་དེབ་སྔོན་པ་ལྟ་བུ་མཁས་པ་གསེར་ཁང་ཆོས་རྗེ་གུ་ན་མ་ཏིའི་ཆབ་ཤོག་གི་རྒྱུ་མཚན་འགྲེལ་ལྡན་དང་དངོས་སུ་ནན་ཆེར་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་བྱུང་ཞིང༌། གཞུང་ལུགས་སྨྲ་བ་ཕུག་ཁང་བླ་མ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ཀྱིས་དུང་དཀར་དང་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་དང༌། དེ་སོགས་དུ་མས་བསྐུལ་ཞིང༌། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཕེལ་ན་སྙམ་པའི་ཐུགས་དགོངས་ཆེས་ཆེ་བ་ཁྲི་རིན་བོ་ཆེ་འོད་ཟེར་བ་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་སྐྱེ་བར་བརྒྱུད་པ་བདེ་ཐང་སྤྲུལ་སྐུ་མཁན་པོ་ཨེར་ངྷེ་ནས་བློ་བཟང་གྲགས་བསྟན་མ་དང༌། མ་རིག་གཉིད་སངས་རྟགས་བརྒྱད་བཅོམ་ལྡན་ཡུག་དངུལ་གྱི་གའུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཁྱད་འཕགས་བཅས་བསྐུལ་བའི་ངོར། མཁན་ཆེན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་རང་གཟུགས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དང༌། འཇམ་མགོན་བླ་མ་མིའི་གར་མཁན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཡབ་སྲས་བཞི་དང༌། རྡོ་རྗེ་འཆང་སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ། པཎ་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་པ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང༌། རྒྱལ་བའི་སྲས་མཆོག་མེར་རྒན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོར་ལེན་པ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་མང་ཐོས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལུགས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་འདུལ་དང༌། ཀོང་རྩེའི་ལུགས་ཀྱི་མེ་ཕག་གི་ལོ་གྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་གསུམ་པའི་ཉིན་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་གར་བཞུགས་ཐེག་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཡིག་རིགས་དུ་མ་དང་བཀའ་བཅུ་ལེགས་པར་སྨྲ་བ་སོག་པོ་བློ་བཟང་ངག་དབང་དང་ཚེ་བློས་བཏང་གི་མདོ་སྨད་པ་དགེ་སློང་ཆོས་བསམ་འགྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་བགྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག།། །།
བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག ། མངྒ་ལཾ།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་མི་ཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་ཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའི་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སླད་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ན་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

༄༅། །ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པར་སྐྲུན་ཆེད་ཞལ་འདེབས་བྱུང་ཁགམཚན། སྒོར མཚན། སྒོརབསམ་བློ་ཞི་བ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ༥,༠༠༠ མངའ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་དབྱིན་གཉེན་ནས། ༧,༠༠༠
མངའ་དགེ་བཤེས་སྦྱིན་པ་བསོད་ནམས་ནས། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་རྒྱ་མེའི་ཆེད། ༡༥,༠༠༠
ཚེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་མགོ་དམར་གྱི་ཆེད་དུ། ༤,༠༠༠ དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་ནས། ༣༠༠
སྒོ་མེ་བློ་བཟང་བཟའ་ཟླ་གཉིས་ནས་ཕ་མའི་དགེ་རྩར། ༣༠,༥༥༥ ཚེ་འདས་དགེ་སློང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད། ༥༠,༠༠༠
ཀླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཕ་མའི་དགེ་རྩར། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་ཆེད། ༡,༠༠༠
བསམ་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ནས། ༡༥,༠༠༠ ཚེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་བསོད་སྒྲོན་ཆེད། ༣,༥༠༠ གུང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྟོབས་རྒྱས་ནས། ༣,༣༠༠
དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༣,༠༠༠ དད་ལྡན་ཀླུ་དགེ་བཤེས་བློ་བསྟན། ༥,༠༠༠
ཚེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ཆེད། ༡,༠༠༠
སོག་ཡུལ་གནས་བཞུགས་བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་
པ་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༬,༤༨,༨༩༩ དད་ལྡན་མ་ཀླུ་མོ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡༩,༩༩༩
རེབ་ཙ་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༡,༥༠༠ དད་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཐར་ནང་མིའི་ཆེད། ༥༠༠
ཚེ་འདས་རྡོ་རྗེ་མཁར་གྱི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠ དད་ལྡན་རྟ་མགྲིན་རྡོ་རྗེ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་དབང་ཆེན་ཚེ་རིང་གི་ཆེད། ༦,༠༠༠ ཚེ་དང་ལྡན་པ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡,༠༠༠
གུང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས། ༥,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་མོའི་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཉི་ཧོང་གནས་བཞུགས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཟའ་ཟླ་

གཉིས་ནས། ༡༦,༥༠༠ ཚེ་འདས་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བརྩོན་འགྲུས་ཆེད། ༣,༧༠༠
ཚེ་འདས་སྒྲོ་རྒྱའི་ཆེད། ༡,༧༥༠ ཚེ་འདས་ཕ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
དད་ལྡན་ལོ་བྷེ་ནང་མི་ཡོངས་ནས། ༢༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་བཀྲ་ཁོ་དང་མ་པ་ཁོ་ཆེད། ༤,༥༠༠
ཚེ་འདས་མཐར་ཕྱིན་དང་གནས་མཚོ་ཆེད། ༤,༥༠༠ ཚེ་འདས་ཁྲིང་ཧྲིག་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་འཛམ་བྷོའི་ཆེད། ༡༣,༢༠༠ ཚེ་འདས་ལྷ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་ཆེད། ༣,༣༠༠
དད་ལྡན་ཕག་སྐོར་སོ་མའི་སྟག་ལྷ་ཐར་ནང་མི་ནས། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་དགེ་སློང་ཕུན་ཚོགས་འོད་ཟེར་ཆེད། ༤,༧༥༠

བསྔོ་སྨོན།
འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང། ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཕྱིར། ། དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྔོ། །
དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ། བསྔོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པ་དེས།།
བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་ཀྱང། ། བཟང་པོ་སྤྱོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བགྱི། །

ཀླུ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ནས། ༡,༠༠༠ གཞུང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ནས། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཆེད། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་མགོན་པོ་ཚེ་རིང་ཆེད། ༢,༥༠༠
༢༠༡༣ལོའི་གྲྭ་ཚང་དགེ་བསྐོས་ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན། ཆབ་རིས་འགག་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་དང། རེབ་ཙ་བློ་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་བཅས་ནས་སྐྱབས་རྟེན་སོགས་ལས། ༥,༠༢,༡༠༠
ཚེ་འདས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད། ༢,༠༠༠ དད་ལྡན་ཨོ་བྷ་དང་བདུད་འདུལ་གཉིས་ནས། ༣,༠༠༠
ཚེ་འདས་ཟླ་འབུམ་གྱི་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་བློ་བཟང་གི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་དགེ་སློང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་ལྕཊ་བྱམས་དང་མཁར་བྱམས་ཀྱི་ཆེད། ༧༡༤
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེད། ༡༠༠ ཚེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ་ཆེད། ༡༠༠
རྒན་སྐལ་བཟང་འཕེལ་རྒྱས་ནས། ༡༠༠ ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་དར་ནས། ༥༠༠
ཚེ་འདས་ས་རའི་ཆེད། ༥༠༠ ཚེ་འདས་བདེ་ལྷའི་ཆེད། ༥༥༠
ཚེ་འདས་རིན་ཆེན་ཚེ་དབང་ཆེད། ༥༠༠ དད་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༥༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༢༥༠ དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་རྒྱས་ནས། ༣༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན། ༥༠༠ ཚེ་འདས་ཚེ་རིང་སྲིད་ཐར་ཆེད། ༨༠༠
ཚེ་འདས་ཕུར་བའི་ཆེད། ༦༧༥ ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ཆེད། ༥༠༠
ཧར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བློ་བཟང། ༢༠༠ གུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ནས། ༡,༡༦༦
བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་པ་དང། དགེ་བཤེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ནས། ༡༠,༠༠༠

ཚེ་འདས་ཧྲོང་བོ་དཔོན་པོ་ཚེ་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་དཔོན་ཕྲུག་ལྷ་སྐྱབས་གཉིས། རྔ་རྒྱའི་རྒྱན་ཐོ། ཧྲོང་བོ་ལོ་རྒྱལ་དང་ཁྲོ་རྒྱལ་ཕ་བུ་
གཉིས། དད་ལྡན་ཧྲོང་བོ་དཔོན་སྐོར་ཁྱིམ་ཁ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད། ༡,༣༡,༩༢༠
བྲ་ཉེ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད་ནས། ༡༥,༥༥༥

དཔར་སྐྲུན་རྒྱུ་སྦྱོར་བ།
ཨ་རི་ཨ་མ་སེན་ཊི་རཱ།Ama-Sandra Esner དཔེ་སྐྲུན་བྱེད་པོ་དང་བདག་དབང་།
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན།
ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མེད་བསྟན་འཕེལ།
འགན་འཛིན་གཞོན་པ།
ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས།
གློག་ཀླད་པར་རྩ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།
གུང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
གློག་ཀླད་ཡིག་འཇུག་པ།
ཧར་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།ཧར་དགེ་ལེགས་གྲགས་པ།བྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།
ཧར་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ། ཀླུ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་།
པར་རྩ་ཞིབ་སྡུར་བ།
ཧར་དགེ་བཤེས་ཆུང་བདག ཀླུ་དམ་ཆོས་བློ་གསལ།བྲ་ཉེ་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད།འགྲེམས་སྤེལ་བ།
བྱ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།ཀླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།ཀླུ་རྨ་མགུར་བྱམས་པ།
ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ།
གླེགས་བམ་བཅུ་གཅིག་པ།
༢༠༡༥ལོའི་༦ཚེས་༢༡ བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢བོད་ཟླ་༥ཚེས་༥
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་ཉིན་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།དེབ་ཚད་ཨང་།17.3x24 CM
མ་ནི་པལ་དཔར་ཁང་དུ་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་༡༠༠༠དཔར་དུ་བསྐྲུན།